

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Inleiding jaarstukken	5
Nota van aanbidding.....	9
Resultaat en analyse	9
Reserves en voorzieningen.....	14
Financiële positie en resultaatbestemming	14
Inleiding ambitiebegroting.....	16
Programma Buitengebied in Balans	17
Actielijn 1 Naar een toekomstbestendige agrarische sector	17
Actielijn 2 Ons unieke landschap en natuur worden geborgd.....	20
Financiën Buitengebied in Balans	22
Programma Iedereen Gezond	25
Actielijn 1 De zorg voor onze inwoners is op orde	25
Actielijn 2 Gezond in je lijf en in je hoofd.....	27
Actielijn 3 Iedereen doet mee	29
Actielijn 4 Iedereen is veilig	30
Financiën Iedereen Gezond	32
Programma Leefomgeving van de toekomst.....	35
Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken	38
Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening	40
Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit	43
Financiën Leefomgeving van de toekomst.....	43
Programma Leefbare kernen.....	50
Actielijn 1 Voor iedereen een passende woning	50
Actielijn 2 Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen	52
Financiën Leefbare kernen	55
Programma Gemeente en de samenleving.....	64
Actielijn 1 Gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen	64
Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.....	65
Actielijn 3 Financieel gezond blijven	67
Financiën Gemeente en de samenleving.....	68
Programma basisdeel.....	69

Programma Bestuur & middelen	69
Programma Dienstverlening & burgerzaken	75
Programma Veiligheid	78
Programma Openbare ruimte & mobiliteit.....	81
Programma Economie.....	86
Programma Onderwijs.....	89
Programma Sport & accommodaties	92
Programma Cultuur & recreatie	94
Programma Sociaal domein	97
Programma Milieu	106
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening.....	111
Paragrafen	115
Lokale heffingen	115
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	128
Onderhoud kapitaalgoederen.....	138
Financiering.....	149
Verbonden partijen	151
Grondbeleid.....	167
Bedrijfsvoering.....	172
Wet Open Overheid (WOO)	175
Jaarrekening.....	176
Balans	176
Overzicht van baten en lasten.....	178
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	179
Toelichting op de balans per 31 december	185
Toelichting en analyse op de baten en lasten.....	205
Rechtmatigheidsverantwoording	221
Bijlagen bij de jaarrekening	223
Bijlage 1: Overzicht van incidentele baten en lasten	223
Bijlage 2: Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	227
Bijlage 3: Single informatie Single audit (SiSa).....	228
Bijlage 4: Overzicht taakvelden	248
Bijlage 5: Toelichting beleidsindicatoren	253
Overige gegevens	257

Controleverklaring	257
Raadsvoorstel en raadsbesluit	257

Inleiding jaarstukken

Dit document betreft de jaarstukken 2024. Hierin leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid in het afgelopen jaar. Naast de verantwoording over dit gevoerde beleid, uitvoerig opgenomen onder de verschillende programma's, willen we in deze inleiding stilstaan bij een aantal gebeurtenissen en opvallende omstandigheden.

Asielopgaven

Toen miljoenen mensen uit Oekraïne op de vlucht sloegen voor de oorlog met Rusland heeft de Raad van de Europese Unie op 4 maart 2022 de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) in werking gesteld. Hiermee hebben vluchtelingen uit Oekraïne in alle EU-lidstaten tijdelijk recht op opvang, medische zorg, werk en onderwijs. Op dit moment van schrijven is de situatie in Oekraïne zorgelijk en niet verbeterd. De oorlog in Oekraïne blijft daarmee ook directe en indirecte gevolgen hebben voor de dienstverlening door gemeenten. Sinds 27 juni 2024 is de zogenaamde 'Tijdelijke Wet opvang ontheemde Oekraïners' van kracht. Op dit moment is de vluchtelingenstatus gegarandeerd tot 4 maart 2027. In Dinkelland zijn momenteel 106 bedden in de Wyllandrie en 120 bedden in het klooster beschikbaar. Het aantal bedden in de Wyllandrie zal in juni 2025 176 bedragen. Dinkelland heeft een deel van de taakstelling van de gemeente Tubbergen overgenomen. In ruil daarvoor vangt Tubbergen een 13 asielzoekers voor Dinkelland op.

Naast de opvang van ontheemden uit Oekraïne is de situatie in de zogenaamde 'Migratieketen' eveneens onvoldoende verbeterd en blijft er sprake van een precaire situatie. Er blijft landelijk, regionaal en lokaal extra vraag naar opvangplekken voor vluchtelingen. Ook is er sprake van oplopende taakstellingen voor gemeenten voor de huisvesting van statushouders. De aanhoudende landelijke vraag naar meer opvangplekken voor vluchtelingen heeft gemaakt dat ook in 2024 actief gezocht is naar een geschikte permanente opvanglocatie. Dit leverde geen realistisch scenario op. Wel zijn asielzoekers en statushouders tijdelijk opgevangen in hotel Dinkeloord (gemeente Losser). Deze opvang verliep goed en heeft geen overlast veroorzaakt.

Leefomgeving van de toekomst

In 2024 is ingezet op het informeren, adviseren en ontzorgen van inwoners in het proces naar haalbare en betaalbare oplossingen in het verduurzamen van hun woning. De website is vernieuwd en verbeterd en functioneert. Via de nieuwsbrieven duurzaamheid en mailingen zijn inwoners en andere direct geïnteresseerden herhaaldelijk op de hoogte gehouden van de verschillende ontwikkelingen en mogelijkheden.

Het plan van aanpak energiearmoede is vastgesteld. We ondersteunen inwoners met energiearmoede en koopwoningen tot 1973 met isolatiemaatregelen tot een maximumbedrag van € 2.100. Mijande maakt ook gebruik van de subsidiegelden om energiearmoede te bestrijden binnen de desbetreffende doelgroep. Ook hebben de 4 Noordoost Twentse gemeenten een lokaal isolatie plan vastgesteld. Daarmee wordt invulling gegeven aan het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) om slecht geïsoleerde woningen met een laag energielabel te laten isoleren. In het voorstel zijn 3 acties uitgewerkt, te weten de isolatiesubsidie, het hulploket en de doe-het-zelf aanpak. De eerste twee zijn inmiddels in uitvoering, de laatste gaat begin 2025 van start.

Er is in beeld gebracht welke regelingen er voor particulieren zijn om het verduurzamen van woningen te versnellen met als uitgangspunt haalbaar en betaalbaar. De Gemeentelijke Verduurzamingsregeling (GVR) is daaruit naar voren gekomen als beste toepasbaar op de gewenste doelgroep. Deze is verder uitgewerkt en in de commissievergadering van januari 2024 inhoudelijk behandeld. Door tussenkomst van de VNG is behandeling in de raad uitgesteld en zijn gesprekken gevoerd met de VNG. Het voorstel is in september 2024 opnieuw behandeld, maar verworpen waarbij wel een motie is aangenomen waarin het college is opgeroepen om met een alternatief te komen. Op basis van deze motie is opnieuw naar de inventarisatie gekeken van de verschillende mogelijkheden voor duurzaamheidsregelingen. Op 10 december 2024 zijn deze toegelicht in een themabijeenkomst aan de gemeenteraad. Op basis van de uitkomsten wordt een verdiepingsslag gemaakt op mogelijke regelingen, waarbij we kijken of en hoe de knelpunten in deze regelingen kunnen worden ondervangen en wat hiervan de (financiële) consequenties zijn.

Het windbeleid is op 19 december 2023 door de raad vastgesteld. Door onder andere strengere geluids- en afstandsnormen en aanvullende voorwaarden voor windturbines in Dinkelland, heeft de provincie Overijssel kenbaar gemaakt dat zij dit beleid niet haalbaar acht. Wel heeft de provincie Overijssel de gemeente de mogelijkheid geboden om programmeringsafspraken te maken voor de maximale hoeveelheid op te wekken windenergie in Dinkelland. De gemeente Dinkelland heeft van deze mogelijkheid afgezien waarna de provincie heeft vastgesteld dat er in Dinkelland maximaal 80 GWh aan windenergie opgewekt mag worden. De provincie heeft het gebied vanaf medio oktober 2024 tot 15 februari 2025 opengesteld voor de inschrijving van initiatieven.

Het Klimaatprogramma 2024-2050 is in juni 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin zijn de opgaven en ambities vastgelegd die we hebben ten aanzien van de uitvoering van het Klimaatakkoord inclusief een uitvoeringsprogramma. In november 2024 zijn door de raad ook de kaders voor het klimaatprogramma vastgesteld. Deze concrete kaders worden gehanteerd bij de tweejaarlijkse evaluatie en actualisatie van het uitvoeringsprogramma van het klimaatprogramma.

Positieve gezondheid

Naast de al aanwezige dorpsondersteuners in Saasveld, Deurningen, Weerselo, Noord-Deurningen, Lattrop-Breklenkamp en Tilligte is ook een dorpsondersteuner van start gegaan in Rossum, Volthe en Lemselo. Voor de kern Denekamp zijn gesprekken gestart met geïnteresseerde inwoners.

Het project versterken Jeugdpreventie is opgeleverd in 2024. Binnen dit project is in beeld gebracht op welke wijze we binnen onze gemeente kinderen en hun ouders/verzorgers snel, dichtbij en direct passend kunnen helpen bij een hulpvraag. Er zijn vier Quick-wins gestart en voortgezet namelijk: steungezinnen, scheidingsadviesteam, outreachend jongerenwerk en aanvullend preventief jeugdaanbod KIES (Kind in echtscheiding).

De kulturhusen uit de gemeente Dinkelland hebben een convenant getekend. In dit convenant geven de kulturhusen aan dat zij graag een bijdrage willen leveren aan het versterken van het preventieve aanbod en de algemene voorzieningen in de kulturhusen. Er wordt periodiek met de kulturhusen gesproken over hoe lokaal invulling kan worden gegeven aan dit convenant. Inmiddels zijn er bijvoorbeeld in meerdere kulturhusen inloopuren voor ouderen gestart.

In 2024 is de woonzorgvisie voor de gemeente Dinkelland samen met inwoners, zorg- en welzijnsorganisaties en de woningcorporatie ontwikkeld. De woonzorgvisie wordt in het eerste kwartaal van 2025 als onderdeel van de Omgevingsvisie vastgesteld. Vervolgens vindt er nog een vertaling plaats van de gesignaleerde behoeften naar woon- en beheersvormen in het Volkshuisvestingsprogramma.

In vervolg op de in 2023 vastgestelde gezondheidsnota en sportnota is in 2024 een uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin zijn de ambities uit de nota's vertaald naar concrete doelen en projecten. Dit is uitgezet in een planning voor de komende jaren.

Gebiedsgerichte ondersteuning wordt steeds essentiëler om preventief te kunnen werken aan de gezondheid en vroegtijdig te kunnen signaleren en doorverwijzen waar nodig. Op verschillende terreinen bieden we ondersteuning zoals dorpsondersteuners, sociaal werkers, buurtsportcoaches enz. We zijn in 2024 gestart met het in beeld brengen van de diverse ondersteuningsnetwerken om de samenwerking te kunnen verbeteren en de opdrachten naar de uitvoerende partijen te kunnen verduidelijken.

Via het Leefbaarheidsfonds zijn meerdere initiatieven mogelijk gemaakt, waarbij de nadruk ligt op preventie, samenwerking en sociale cohesie. Gehonoreerde aanvragen leveren een bijdrage aan een gezondere en inclusievere samenleving en zijn met name gericht op kwetsbare inwoners. Door gebiedsgericht te werken worden op deze wijze ook algemene voorzieningen in nabijheid gerealiseerd, waarbij oog is voor het efficiënter en effectief benutten van bestaande voorzieningen als Kulturhusen en MFA's. Tevens is een tussentijdse evaluatie van het Leefbaarheidsfonds uitgevoerd met als belangrijkste conclusie dat het zowel vanuit het perspectief van de gemeente als vanuit de samenleving goed wordt gewaardeerd.

In 2024 zijn een Kadernota Armoede en Schulden en een uitvoeringsplan opgesteld. Hierin zijn de ambities uit de nota's vertaald naar concrete doelen en projecten. Dit is uitgezet in een planning voor de komende jaren. Eén van de projecten waarvan de voorbereiding in 2024 is gestart, is het Jongeren Perspectief Fonds (JPF). De JPF-aanpak zorgt ervoor dat jongeren schulden(zorg) vrij zijn én werken aan hun perspectief. In 2024 is ook in samenwerking met de Stadsbank Oost Nederland het product 'nazorg' opgezet.

Onze ambitie om het thema veiligheid integraler te benaderen heeft in 2024 geleid tot de vaststelling van een Integraal Veiligheidsplan (IVP). Het IVP is het instrument van de gemeente waarmee we aangeven op welke wijze we invulling geven aan onze regierol op openbare orde en veiligheid. Eveneens geven we aan waar de prioriteiten liggen.

Buitengebied in Balans

Ook 2024 is een jaar van grote veranderingen geweest. In de eerste plaats door de vorming van een nieuw kabinet. Dit nieuwe kabinet heeft besloten het Transitiefonds op te heffen en daarmee ook een streep te zetten door het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Dit betekende eveneens het einde voor het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG), waaraan we met alle gebiedspartners een forse inhoudelijke bijdrage hebben geleverd. Daarmee is de gewenste zekerheid en richting nog altijd afwezig. We zijn in afwachting van nieuw rijksbeleid. Als gemeente hebben we geprobeerd zo goed mogelijk onze zorgen voor het voetlicht te brengen, te blijven samenwerken aan de opgaven en betrokken op de hoogte te houden van de ontwikkelingen en gevolgen daarvan.

Als gemeente zijn we op meerdere vlakken vertegenwoordigd in de Natura2000 processen. We zijn tot 1 juli 2024 bestuurlijk trekker geweest van een aantal N2000 gebieden in Dinkelland. Daarnaast zijn we lid van de projectgroepen voor de N2000 ontwikkelopgave en van de technische werkgroepen om het gemeentelijk belang te verwoorden en te adviseren op vergunningsprocessen etc. Waar de ontwikkelopgave is afgerond zijn we betrokken bij de beheerfase van de N2000 gebieden. Bij de herziening van de beheerplannen is en wordt het gemeentelijk belang en dat van haar inwoners vertegenwoordigd in de klankbordgroepen.

Leefbare Kernen

Het behoud en versterken van de leefbaarheid in onze kernen verdient doorlopend aandacht. Wij willen kernen waar het goed wonen is en waar voldoende aanbod voorhanden is; waar bedrijvigheid is en waar mensen werk kunnen vinden. Daarnaast zetten wij in op kernen waar ruimte is om elkaar te ontmoeten en om samen te komen. Het is een prachtige opgave om onze voorzieningen in stand te houden en participatief plannen in ontwikkeling te brengen.

Wij hebben in 2024 ons woningbouwprogramma verder uitgebreid op basis van de in 2021 vastgestelde woonvisie. Ons speerpunt is geweest om in elke kern een gemeentelijk woningbouwplan in uitgifte te hebben of in het vooruitzicht te hebben. Daarnaast hebben wij de nodige grondposities ingenomen. Wij zijn begonnen met het aanbrengen van meer balans en doorstroming op de woningmarkt door een gevarieerd(er) woningbouwaanbod na te streven. Daarbij richten wij ons op sociale woningbouw, wonen met zorg en betaalbaarheid van woningen. In onze plannen houden wij meer rekening met de opgaven voor natuur en klimaatadaptief bouwen. Daar waar wij groene structuren aanbrengen, zijn deze kwalitatief hoogwaardig. Onze inspanningen op het gebied van wonen monden uit in een volkshuisvestingsprogramma.

Daarnaast hebben we een concreet planvoornemen vastgesteld om 150 goedkope woningen gerealiseerd te krijgen in Weerselo (Weerselerbeek) en Denekamp (Denekamp Oost 2A en 2B). We hebben in Ootmarsum een omvangrijke grondpositie ingenomen waarin we meerjarig kunnen voorzien in de woningbehoefte. Het project is gestart en wordt uitgewerkt tot een stedenbouwkundig plan. De taakstelling voor huisvesting van statushouders is een volkshuisvestelijke taak. Wij integreren deze

opgave in onze uitgifteplannen door een gestandaardiseerd woonproduct, gebaseerd op de omvang van de taakstelling, gerealiseerd te krijgen.

In 2024 hebben we de hoofdpopzet voor een strategische economische visie neergelegd. Deze visie geeft inzicht in onze bedrijfssectoren, kansen voor werkgelegenheid en verwachtingen van ons economisch perspectief.

Doordat wij de laatste kavels hebben uitgegeven oriënteren wij ons op uitbreidingen van de bedrijventerreinen in de 3 grote kernen. Wij hebben daarvoor de behoefte aan bedrijventerreinen voor de komende jaren geïnventariseerd. Op basis van deze behoefteramingen zijn wij gestart met de planologische procedure voor de uitbreidingen in Ootmarsum en Weerselo en voeren wij afrondende gesprekken m.b.t. verwerving van gronden in Denekamp. In regionaal verband zijn over de (regionale behoefte aan) bedrijventerreinen programmeringsafspraken gemaakt.

De huidige samenwerking in de grensregio en de verdere mogelijkheden voor Dinkelland zijn verkend. Dit heeft geresulteerd in strategisch kader en een Kansenskaart, die gezamenlijk met Nordhorn is opgesteld en bestuurlijk is afgestemd. Ook zijn bestaande netwerken en structuren in beeld gebracht en de eerdere betrekkingen weer aangehaald. Met Nordhorn en Uelsen, maar ook met Enschede, Losser, Hardenberg en Coevorden zijn bestuurlijk, dan wel ambtelijk kansen uitgewisseld als het gaat om samenwerken in de grensregio.

Wij hebben in 2024 het ambitiedocument Toerisme & Recreatie opgesteld. Dit was een co-creatieproces met Twente Marketing, Marketing Oost, de lokale VVV's en Tourist info's, lokale ondernemers en stakeholders uit de sector van Noordoost Twente, de gemeenten in Noordoost Twente en het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC). Het ambitiedocument geeft richting aan de doorontwikkeling van de sector op het snijvlak van een aantrekkelijk toeristisch klimaat en de leefbaarheid van ons gebied.

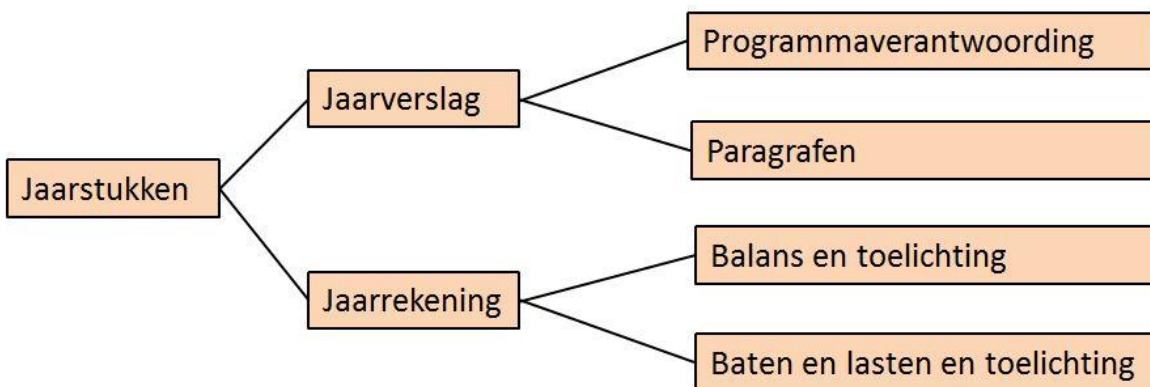
In 2024 is een nieuw water en rioleringsplan 2025 tot en met 2030 vastgesteld. Voor een verdere inhoudelijke en financiële toelichting op het jaar 2024 verwijzen wij u naar de verschillende onderdelen van deze jaarstukken 2024.

Nota van aanbidding

Indeling jaarstukken

Het college biedt hierbij de jaarstukken 2024 ter vaststelling aan de gemeenteraad aan. Met de aanbidding van de jaarstukken legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en beheer in 2024. Uitgangspunt hiervoor is het leveren van een gedegen kwaliteit waarbij het verkrijgen van een goedkeurende verklaring, ook voor de rechtmatigheid, een voorwaarde is.

De in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten genoemde jaarstukken bestaan uit:

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de Planning & Control-cyclus. In het eerste gedeelte, het jaarverslag, staat het gevoerde beleid centraal. In het jaarverslag wordt de indeling van de begroting 2024 gevolgd en wordt de realisatie van de doelstellingen uit de ambitiebegroting en basisbegroting nader beschouwd. In het tweede gedeelte, de jaarrekening, worden de cijfers gepresenteerd.

Resultaat en analyse

Resultaat

Verloop resultaten producten Planning & Control op begrotingsbasis 2024

Verloop resultaten producten Planning & Control op begrotingsbasis 2024	
P&C cyclus 2024	(Bedragen x € 1.000)
Saldo primitieve begroting (overschot)	2.215
Saldo perspectiefnota (tekort)	-493
Saldo programmajournaal (overschot)	1.401
Saldo 2024 op begrotingsbasis (overschot) ten gunste van de algemene reserve	3.123

Verloop begroting 2024 versus rekening 2024

Naast de specifieke verantwoording, zoals u die in het vervolg van deze jaarrekening zult aantreffen gaan wij in dit algemene deel in hoofdlijnen in op de financiële uitkomsten. Onderstaand een opbouw van het uiteindelijke resultaat, zowel vóór bestemming als na bestemming.

(Bedragen x € 1.000)	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Baten	74.087	90.566	91.579
Lasten	-74.241	-96.647	-90.850
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-154	-6.081	729
Onttrekking aan reserves	4.929	12.941	9.467
Toevoeging aan reserves	-4.775	-6.860	-7.292
Het gerealiseerde resultaat	0	0	2.905

Analyse

Analyse verschillen reserves

Onder de programma's en in de staat van reserves (en voorzieningen) wordt uitvoerig ingegaan op de verschillende mutaties betreffende de reserves (en voorzieningen). Ook wordt verderop in deze nota van aanbidding nog een nadere toelichting gegeven op het (ontstaan van het) totaal van onze reserves (en voorzieningen). Voor een verklaring van het resultaat voor bestemming (dus zonder de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves) in relatie tot het resultaat na bestemming wordt ook hier even kort stilgestaan bij de verschillen tussen de raming en de realisatie betreffende de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves.

De afname van de reserves heeft voor het overgrote deel te maken met de winst- en verliesnemingen binnen het grondbedrijf welke leiden tot een onttrekking aan de algemene reserve en onttrekkingen m.b.t. de ambitiebegroting. Tevens zijn er lagere onttrekkingen aan de reserves welke te maken hebben met werkzaamheden die in 2024 niet of niet volledig zijn uitgevoerd en in 2025 verder worden opgepakt. Zie hiervoor ook het voorstel met betrekking tot budgetoverheveling.

Analyse uitkomsten op hoofdlijnen

Hierna wordt ter verklaring van het voordelig resultaat (na bestemming) een analyse op hoofdlijnen gegeven. Vergeleken zijn de werkelijke baten en lasten met de ramingen na verwerkte begrotingswijzigingen. Het overzicht is als volgt:

omschrijving (Bedragen x € 1.000)	voordeel	nadeel
<u>Programma ambitiedeel</u>		
Werkbudget ambitie iedereen gezond	50	
<u>Programma basisdeel</u>		
Rente (stelpost, schatkistbankieren, bouwkvavels, etc.)	140	
Algemene uitkering	782	
Taakmutaties algemene uitkering	315	
Burgemeesters en Wethouders		50
Voorziening pensioenen wethouders		295
Organisatieondersteuning		59
Rijbewijzen	31	
Omgevingsdienst Twente	60	
Wegen		179
Bermen en sloten		163
Stroomkasten	130	
Toeristenbelasting	244	
Volksfeesten en -evenementen		33
Leerlingenvervoer		46
Buurtsportcoaches	43	
Motie waterpunten	38	
Vluchtelingen	48	
Heroriëntatie vrij toegankelijke voorzieningen	58	
Wet inburgering	97	
Vluchtelingen Oekraïne	247	
Migratieketen	1.075	
Kernondersteuner	44	
Minimabeleid	39	
Participatiewet	55	
Sociale werkvoorziening	89	
Participatie en re-integratie	138	
Huishoudelijke ondersteuning	101	
Wmo ondersteuning individueel	70	
Kinderopvangtoeslag		62
Jeugdzorg		292
Beleid en uitvoering begraafplaatsen en crematoria		28
Bestemmingsplanwijzigingen op verzoek	60	
Omgevingsvergunningen	71	
Overige mee- en tegenvallers	87	
Totaal	4.112	1.207

Zoals uit het overzicht blijkt wordt het voordelige resultaat over het jaar 2024 ten bedrage van €2.905.000 (€4.112.000 minus €1.207.000) voor het overgrote deel veroorzaakt door rente (€140.000), algemene uitkering (€782.000), taakmutaties algemene uitkering (€315.000), voorzieningen pensioenen wethouders (-€295.000), wegen (-€179.000), bermen en sloten (-€163.000), stroomkasten (€130.000), toeristenbelasting (€244.000) en sociaal domein (€1.707.000). De overige verschillen betreffen veelal afwijkingen die betrekking hebben op de reguliere taken. Deze worden nader verklaard en toegelicht in het jaarverslag en de toelichting op de jaarrekening onder de programma's.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dus dat de jaarrekening 2024 met een positief saldo van €2.905.000 is afgesloten. Dit positieve saldo is ontstaan omdat budgetten in 2024 niet volledig zijn aangewend. Voor een bedrag van €1.446.000 wordt dit positieve saldo veroorzaakt doordat budgetten niet zijn aangewend in 2024. We stellen voor deze budgetten over te hevelen naar 2025.

(Bedragen x € 1.000)	Over te hevelen budgetten 2024		
	Totaal	t.l.v. reserves	t.l.v. alg. middelen
Transitiesubsidie Natura Docet	265	265	0
Vorbereidingskosten basisscholen Denekamp	371	371	0
Bijdrage Noaberkerms 2025 2026	12		12
Aanvullende bekostiging Sporthal 't Hoge Vonder Deurningen	75	75	0
Schoolmaatschappelijk werk	84	84	0
Vluchtelingen	48		48
Wet inburgering	131		131
Armoedebudget	31	31	0
Leefbaarheidsfonds	10	10	0
Positieve gezondheid	100	50	50
Versterken voorliggende voorzieningen jeugd	7	7	0
Uitvoeringsprogramma cultuurregio Twente	3	3	0
Migratie	1.075		1.075
Mijn Dinkelland 2030	89	89	0
Buurtsportcoaches	5	5	0
Detachering mbt tot archief Ootmarsum	15	15	0
Onderhoud kunstwerken	250	250	0
Uitvoeringsplan KOG	13	13	0
Watertappunten	29	29	0
Boomveiligheidscontrole	20	20	0
Faciliteren samenlevingsinitiatieven	24	24	0
Stroomkasten	130		130
Integraal veiligheidsbeleid	25	25	0
Europese richtlijn Energieprestatie gebouwen	7	7	0
Handhaving energielabel C kantoren	2	2	0
Borgen van de veiligheid van decentrale bestuurders	7	7	0
Onderzoek geothermie	110	110	0
Wijkaanpak	391	391	0
Circulaire economie	16	16	0
Groene cheques	8	8	0
Projectgelden Leefomgeving van de toekomst	762	762	0
Werkbudget Leefomgeving van de toekomst	169	169	0
Nadere regeling cultuurparticipatie en evenementen	11	11	0
Versterking toerisme	62	62	0
Centrumplan Denekamp, revitaliseren Euowerf	19	19	0
Integraal veiligheidsbeleid	4	4	0
Gemeentelijk isolatiesubsidie	165	165	0
Werkbudget bedrijfsuitbreiding	3	3	0
Te storten in reserve verplichtingen voorgaande jaren	4.548	3.102	1.446

Na deze storting in de reserve bedraagt het positieve saldo €1.459.000 (€2.905.000 minus €1.446.000). Voordat dit volledige positieve saldo wordt gestort in de algemene reserve worden 3 specifieke resultaatbestemmingen voorgesteld. Hierover is door de raad nog geen besluit genomen. Het gaat hierbij om de volgende mutaties:

Bestemming resultaat 2024 (Bedragen x € 1.000)	
Omschrijving	Totaal
1 Landelijke beëindigingsregeling veehouderij bedrijven (december circulaire)	179
2 Spreidingswet (december circulaire)	35
3 Afwaardering grondexploitatie Aveskamp (reeds verwerkt)	0
Totale mutatie te bestemmen resultaat	214

Toelichting op de onderdelen uit de resultaatbestemming

1) Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven (december circulaire)

Sinds 3 juli 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee veehouders hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen.

2) Spreidingswet (december circulaire)

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken voor asielzoekers om zo tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers te komen over gemeenten en provincies. Voor 2024 ontvangen zij hiervoor een bijdrage van in totaal € 15,3 miljoen. Elke gemeente ontvangt een vast bedrag van € 20.000. Het resterende bedrag wordt verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per gemeente.

3) Afwaardering grondexploitatie Aveskamp (reeds verwerkt)

In de jaarrekening is reeds rekening gehouden met een afwaardering van de grondexploitatie Aveskamp. De raad heeft voorafgaand aan de raadsvergadering van juni 2025 hierover geen besluit genomen, waardoor de afwaardering van € 110.000 voor de grondexploitatie Aveskamp, bij deze, apart wordt benoemd in de resultaatbestemming. Omdat het reeds is meegenomen in de jaarrekening heeft het verder geen financiële consequenties.

Samenvatting

Na besluit van de raad worden voorgenoemde bedragen gedoteerd aan de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen. Het positieve saldo bedraagt dan €1.245.000 (€1.459.000 minus €214.000) en wordt conform bestendige gedragslijn gedoteerd aan de algemene reserve. In de perspectiefnota komen wij terug op de actuele stand van de reserves en het eventueel vrij te besteden bedrag in de reserves. Dit alles rekening houdend met de benodigde weerstandscapaciteit.

Reserves en voorzieningen

In samenvattende vorm geven wij onderstaand een overzicht van de mutaties in de reserves en voorzieningen.

(Bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Saldo 31-12-2024	Mutatie
Algemene reserve	6.855	8.708	1.148
Bestemmingsreserves	42.189	38.160	1.957
Totaal reserves	49.044	46.868	3.105
Voorzieningen algemeen	7.187	8.143	956
Totaal voorzieningen	7.187	8.143	956
ALGEHEEL TOTAAL	56.231	55.011	-1.220

De afname van de reserves en voorzieningen voor een bedrag van €1.220.000 wordt deels veroorzaakt door resultaatnemingen van de begroting en de tussentijdse rapportages voor een bedrag van €3.123.000. Ter dekking van de ambitiebegroting/collegeakkoord is een bedrag onttrokken van €1.178.000. Verdere onttrekkingen zijn o.a. winst- en verliesnemingen alsmede de mutatie op het vormen van verliesvoorzieningen en afwaarderingen binnen het grondbedrijf van €407.000, Uitvoeringsplan KOG €209.000, afschrijvingen majeure projecten €284.000, bijdrage bibliotheek Dinkelland €100.000, voortzetten groene en blauwe diensten € 461.000, bijdrage Natura Docet €353.000, aanvullende bijdrage sporthal 't Hoge Vonder €200.000, compensatie lokale heffingen €280.000 en samenhangende objectenregistratie van gemeenten €113.000.

De vermeerderingen van de voorzieningen hebben vooral betrekking op het exploitatieoverschot riolering en afval van €367.000, voorziening groot onderhoud Dorper Esch van €199.000 en voorziening pensioenaanspraken en wachtgelden wethouders van €392.000.

Voor een bedrag van €3.102.000 werd er nog geen beroep gedaan op de reserves (zie budgetoverheveling).

In de toelichting op de jaarrekening is een overzicht van alle mutaties van reserves en voorzieningen opgenomen, met daaraan toegevoegd een overzicht van alle mutaties per reserve en voorziening. Verder verwijzen wij tevens naar de paragraaf weerstandsvermogen. Voor de volledigheid moet worden opgemerkt dat in bovenstaande opstelling van de reserves en voorzieningen (nog) geen rekening is gehouden met de voorgestelde toevoegingen op grond van de resultaatbestemming 2024.

Financiële positie en resultaatbestemming

Beoordeling financiële positie

Bij het beoordelen van de financiële positie dienen wij ook te kijken naar financiële vooruitzichten, met daarin opgenomen een weging van de risico's van de gemeente. Verder is de reservepositie evenals de aanwendbaarheid daarvan van belang en speelt de hoogte en (onbenutte) belastingcapaciteit een belangrijke rol. De beoordeling op deze plek houden wij beperkt omdat ook in de separaat aan de orde zijnde meerjarenbegroting 2025-2028 wordt ingegaan op de vooruitzichten voor 2025 e.v.

De jaarrekening kan met een batig saldo (voor bestemming) worden afgesloten. Zoals ook uit de rechtmatigheidsverklaring blijkt zijn de begrotingsposten niet substantieel en ontoelaatbaar overschreden. Zoals elk jaar is het vooral de onderuitputting op rente en afschrijving van uitgestelde investeringen geweest die een belangrijk aandeel heeft gehad in dit resultaat. Onderuitputting is in feite incidenteel omdat de niet uitgevoerde investeringen in volgende jaren toch op ons afkomen.

Bestemming resultaat

Het positieve eindresultaat van deze jaarstukken 2024 bedraagt €2.905.000. Dit positieve eindresultaat is een resultante van de in deze nota van aanbidding genoemde voorstellen. Wij stellen uw raad voor om dit als volgt te bestemmen:

- a. toevoeging reserve verplichtingen voorgaand dienstjaar €1.446.000;
- b. toevoeging reserve incidenteel beschikbare algemene middelen €214.000.

Uiteindelijk blijft het hiervoor genoemde positief resultaat over van €1.245.000. Conform bestaand beleid wordt dit bedrag gedoteerd aan de algemene reserve.

Inleiding ambitiebegroting

Ambitiebegroting

Zoals reeds is aangegeven in de algemene inleiding heeft deze begroting het collegeakkoord gemeente Dinkelland 2022-2026 met de naam "Vernieuwen, verbinden en versterken" als basis. Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit collegeakkoord:

- Buitengebied in Balans
- Iedereen gezond
- Leefomgeving van de toekomst
- Leefbare kernen
- Gemeente en de Samenleving

Deze 5 opgaven zijn in eerste instantie verder beschreven en uitgewerkt in actielijnen en doelen waarna op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe we hier een bijdrage aan denken te gaan leveren. Per opgave wordt afgesloten met een financieel overzicht. In dit overzicht zijn ook de beschikbare werkbudgetten opgenomen. Deze behoeven wat algemene toelichting.

Binnen het programmabureau wordt een bijdrage geleverd aan het behalen van maatschappelijke effecten. Hier wordt sturing gegeven aan bestuurlijke ambities, veranderopgaven en strategische inspanningen. Dit komt samen in verschillende programma's (ambities), waaraan werkbudget is gekoppeld. Het werkbudget wordt ingezet om (externe) advieskosten te dekken en (participatie)processen in de kernen te faciliteren. Daarnaast wordt het werkbudget ingezet voor bekostiging van evenementen, bijeenkomsten, sprekers (en alle bijkomende kosten die daarbij horen). Het werkbudget is in eerste aanleg niet bedoeld als uitvoeringsgeld om projecten zelf te bekostigen. Onder de 5 opgaven wordt indien mogelijk een nadere duiding en verdeling over de jaren gegeven. Dat is echter niet in alle gevallen op voorhand mogelijk om de simpele reden dat we ook afhankelijk zijn van initiatieven vanuit de samenleving en het tempo en enthousiasme waarmee deze initiatieven gaan spelen. Het beschikbaar hebben van werkbudgetten is met name ook bedoeld om slagvaardig te kunnen inspelen op de genoemde initiatieven. Om de raad toch op de hoogte van de besteding en bestemming van de werkbudgetten zeggen we toe dat in elk van de komende P&C documenten (en met name het programmajournaal) verslag wordt gedaan van de bestemming en besteding van de werkbudgetten.

Programma Buitengebied in Balans

Inleiding Buitengebied in balans Dinkelland

We zetten in op een economisch sterk buitengebied vanuit de balans tussen agrarisch landgebruik, de kwaliteit van onze natuur en landschap, de groeimogelijkheden van de toeristische sector, de mogelijkheden voor economische activiteiten en de kwaliteit van leef- en werkomgeving voor onze inwoners. Dit in verbinding met bodem, water en lucht. Dat maakt ons buitengebied voor de toekomst sterker en is gunstig voor de leefbaarheid.

Onze ambitie is uitdagend maar realistisch als het een samenspel is met onze inwoners, de partners en de gebruikers. We voorzien de ambitie en de hieraan verbonden Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) van een dynamische agenda. Frequent leiden nieuwe inzichten en regelgeving tot aanvullingen en wijzigingen op deze agenda. Indien noodzakelijk worden deze ook financieel vertaald.

We realiseren ons dat de transitie van het buitengebied vele jaren, en dus meerdere raadsperioden, in beslag zal nemen. In de huidige 4 jaar zal vooral de veranderrichting worden bepaald en een start worden gemaakt met de concrete Uitvoeringsagenda. We vertalen onze ambities naar twee actielijnen:

- Naar een toekomstige agrarische sector
- Ons unieke landschap en natuur worden geborgd

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot het onderwerp:

- Stimuleren van innovatie in de agrarische sector

Actielijn 1 Naar een toekomstbestendige agrarische sector

De toekomst van de agrarische sector en daarmee het landelijk gebied wordt voor een aanzienlijk deel gestuurd en bepaald door Europese wet- en regelgeving. Op nationaal niveau wordt dit uitgewerkt in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en door de provincie vertaald in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (concept versie bij het rijk ingediend juni 2023). Dinkelland maakt onderdeel uit van de Gebiedsgerichte aanpak Noordoost-Twente (GGA-NOT). Samen met de vier NOT gemeenten gaan we de transitie inhoud geven waarbij een realistisch perspectief voor de agrariërs een belangrijk uitgangspunt is met de kanttekening dat door bestaande en nieuwe regels de ligging van het agrarische bedrijf zowel een bedreiging als kansen kan opleveren. Stimuleren van innovatie in de agrarische sector staat hierbij centraal. Het kabinet investeert fors in de opgaven voor water, natuur en klimaat en in de verduurzaming van de landbouw. De keuzes en investeringen in de landbouw worden gekoppeld aan verduurzaming, kringlooplandbouw, nieuwe verdienmodellen en verbetering van de positie van de boer in de keten. We hebben daarbij nadrukkelijk aandacht voor de transitiekansen van agrariërs, zowel voor agrariërs die blijven als agrariërs die stoppen.

Ons doel

We gaan als proactieve gebiedspartner een bijdrage leveren aan een economisch perspectief voor het buitengebied in zijn algemeenheid en de agrarische sector in het bijzonder. We richten ons vooral op het opstellen en uitvoeren van een Uitvoeringsagenda. In deze agenda wordt nadere richting gegeven aan het perspectief van het buitengebied.

In 2026 hebben we de verkregen inzichten en de uitgewerkte plannen vanuit het NPLG en PPLG omgezet in operationeel beleid gericht op de transitie van de agrarische sector. En in 2026 zijn er in deelgebieden zichtbare stappen gezet met betrekking tot zowel het perspectief voor de landbouw als de natuur- en waterdoelen. Via de volgende inspanningen willen we ons doel bereiken:

- We zetten menskracht en middelen in om lokaal en bovenlokaal een voortrekkersrol te vervullen. We zijn partner in de NOT-Gebiedsprocessen.
- Het agrarisch consuleringschap zetten we voort, evenals de rol van de ervencoach voor de landbouw. Dat geldt ook voor onze betrokkenheid bij De Landbouwers (voorheen Mineral Valley Twente) en LEADER. Samen met de provincie, het waterschap, maatschappelijke partners en stakeholders stellen wij de NOT Gebiedsagenda 2023- 2030 op.
- We brengen de uitgangspositie in kaart en ontwikkelen een gemeentelijke visie op toekomstige economische dragers voor ons buitengebied.
- Bedrijfsbezoeken en persoonlijke contacten op het erf zijn een belangrijk onderdeel van onze (persoonlijke) inzet.
- We hanteren een aanpak op doelgroepen. We richten ons vooral op transitiekansen van agrariërs en hebben daarbij ook oog voor de sociaal maatschappelijke impact.

Hoe leverden we een bijdrage aan een toekomstbestendige agrarische sector?

Ook 2024 is een jaar van grote veranderingen geweest. In de eerste plaats door de vorming van een nieuw kabinet. Dit nieuwe kabinet heeft besloten het Transitiefonds op te heffen en daarmee ook een streep te zetten door het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Dit betekende eveneens het einde voor het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG), waaraan we met alle gebiedspartners een forse inhoudelijke bijdrage hebben geleverd. Daarmee is de gewenste zekerheid en richting nog altijd afwezig. We zijn in afwachting van nieuw rijksbeleid. Als gemeente hebben we geprobeerd zo goed mogelijk onze zorgen voor het voetlicht te brengen, te blijven samenwerken aan de opgaven en betrokken op de hoogte te houden van de ontwikkelingen en gevolgen daarvan.

Knoppen bedienen

In 2024 hebben we zowel ambtelijk als bestuurlijk weer aan veel verschillende tafels deelgenomen om de belangen van onze inwoners, agrariërs en landelijk gebied te behartigen. Denk daarbij aan de VNG, P10 en de gebiedstafels Noordoost-Twente (NOT).

Ondanks dat het PPLG ten einde is gekomen hebben we geprobeerd de samenwerking in Noordoost-Twente vast te houden door het gebiedsteam, de gebiedstafels NOT, de verkenning van gebiedsprocessen, de proeftuin beekdalen en de koploper projecten te continueren.

We hebben dit onder meer gedaan door:

- We hebben onze zienswijzen ingediend op het NPLG (voorjaar 2024) en de provinciale landbouwvisie (september 2024) en concrete suggesties gedaan voor de wijze waarop wij het graag zouden zien.

- Na het wegvallen van het PPLG, hebben we een position paper Toekomst landelijk gebied Noordoost-Twente opgesteld en ingediend bij de provincie, samen met de drie andere gemeenten in Noordoost-Twente en met steun van onze gebiedspartners. De uitgevoerde agrarische gebiedsanalyse van onze gemeente vormt het fundament van deze position paper. We geven hierin onze zorgen aan over het gebrek aan voortgang en middelen en maken we kenbaar hoe wij graag integraal willen blijven samenwerken aan de doelen, die immers onveranderd zijn gebleven. Dit heeft veel aandacht op verschillende plekken gekregen.

In al onze contacten en documenten hebben we nadrukkelijk gepleit voor het belang van een perspectief voor de agrarische sector, de sociaaleconomische leefbaarheid van ons buitengebied en de behoefte aan maatwerk. Iedere gelegenheid grijpen we aan om aan te geven hoe ingrijpend de gevolgen van de bundeling van alle opgaven in Noordoost-Twente gaan zijn. We hebben expliciet in kaart gebracht dat generieke maatregelen niet alleen onwenselijk zijn maar door de stapeling van opgaves in onze regio de doodsteek kunnen zijn voor de agrarische sector en daarmee ook voor de leefbaarheid van ons buitengebied.

Als gemeente Dinkelland werken we nadrukkelijk samen met Losser, Oldenzaal en Tubbergen op het thema buitengebied. Door meer massa te creëren hopen we meer aan invloed te winnen.

Samenlevingsgerichtheid

Onze samenlevingsgerichtheid uit zich onder meer in onze beschikbaar- en bereikbaarheid: we hebben oog voor wat er speelt in het buitengebied, we weten wat de verschillende belangen zijn en we nemen betrokkenen zo goed mogelijk mee en/of ondersteunen hen in ontwikkelingen.

In 2024 zijn we door gegaan met het versterken en informeren van ons netwerk en partners in het landelijk gebied, door onder andere:

- inlooppreekuren voor inwoners die vragen hadden over het PPLG (1^e helft 2024). Dit hebben we samen met de andere NOT-gemeenten, provincie en waterschap gedaan. Zo'n 80 mensen hebben hiervan gebruik gemaakt.
- Diverse ambtelijke en bestuurlijke keukentafelgesprekken.
- Informatiebijeenkomsten voor agrariërs over onderwerpen als Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer, provinciale maatregelpakketten en biobased (ver)bouwen.
- Bijeenkomst met erfbetreders en erfcoaches om de eersten goed te informeren over alle ontwikkelingen en de mogelijkheden van erfcoaches. Dit was nuttig en wordt herhaald in 2025.
- Informeel gesprek met jonge, startende boeren. Doel was te horen hoe zij naar de toekomst kijken. Dit werd gewaardeerd en wordt dus herhaald.
- Het versturen van een nieuwsbrief Buitengebied voor de gemeenteraad en een nieuwsbrief Buitengebied voor de inwoners van ons buitengebied. Deze laatste is gestart in het najaar van 2024.
- Bijeenkomst met de vier gemeenteraden NOT over mestbeleid.

Dit alles heeft ertoe geleid dat we steeds vaker te horen krijgen van onder meer de agrarische sector dat ze zien en waarderen welke inspanningen onze gemeente levert.

Sociaal maatschappelijke impact

We blijven alert op de effecten van beleid en regelgeving die impact hebben op mens en maatschappij. In het bijzonder hebben we aandacht voor de transitiekansen van de “blijvers” en het bieden van een perspectief op de “stoppers”. Daarbij probeert de gemeente zo veel als mogelijk de betrokkenen goed te informeren en maatwerk te leveren.

Een overzicht van enkele initiatieven:

- Oplevering van de agrarische gebiedsanalyse van onze gemeente. Deze is voor alle vier de gemeenten in NOT uitgevoerd. Met de analyse kunnen we ontwikkelingen in het agrarisch gebied beter duiden en sturen en de feitelijke uitgangssituatie beter in beeld brengen bij betrokkenen. Tevens kunnen deze gebiedsanalyses de gebiedsgerichte aanpak in NOT ondersteunen.
- Inhuur en inzet van de erfcoaches in onze gemeente. Zij vervullen een belangrijke, onafhankelijke rol gezien de onzekerheid en spanningen op vele boerenerven.

Actielijn 2 Ons unieke landschap en natuur worden geborgd

We willen de landschapskwaliteiten van Noordoost-Twente en dus ook van Dinkelland behouden en ontwikkelen. We maken ons sterk voor het behoud van ons veelzijdige cultuurlandschap, de natuur en de biodiversiteit.

Ons doel

We gaan ons inzetten voor het behoud en vergroten van de kwantiteit en kwaliteit van ons unieke landschap, de natuurwaarden en biodiversiteit. Met verdienmodellen voor grondeigenaren als voorwaarde biedt vergroting van kwaliteit en kwantiteit van natuur, landschap en biodiversiteit een bijdrage aan toekomstperspectief. Dat doen we als gebiedspartner, als kartrekker, als beïnvloeder of als overheid die regels stelt.

In 2026 hebben we reële stappen gezet voor het verbeteren van kwaliteit van landschapselementen, is de biodiversiteit op gemeentegrounden toegenomen en gebruiken we onze netwerken om de waarde van natuur, landschap en biodiversiteit aandacht te geven en te versterken.

Hoe leverden we een bijdrage aan de borging van ons unieke landschap en natuur?

Natura-2000

Als gemeente zijn we op meerdere vlakken vertegenwoordigd in de Natura2000 processen. We zijn tot 1 juli 2024 bestuurlijk trekker geweest van een aantal N2000 gebieden in Dinkelland. Daarnaast zijn we lid van de projectgroepen voor de N2000 ontwikkelopgave en van de technische werkgroepen om het gemeentelijk belang te verwoorden en te adviseren op vergunningsprocessen etc. Waar de ontwikkelopgave is afgerond zijn we betrokken bij de beheerfase van de N2000 gebieden. Bij de herziening van de beheerplannen is en wordt het gemeentelijk belang en dat van haar inwoners vertegenwoordigd in de klankbordgroepen.

Inpassen projecten

Bij de ontwikkeling van projecten zaten we, waar mogelijk, vroegtijdig aan tafel als het gaat om ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit en landschapskwaliteit. We hebben gesprekken gehad met initiatiefnemers en ontwerpers en gebruiken daarbij onze landschapskwaliteiten en kenmerken als uitgangspunt voor het ontwerp. Onze landschapskwaliteit en de waardenkaart die gebaseerd is op de omgevingskwaliteit van het buitengebied is onze leidraad. We blijven ons continue inzetten op een duurzame, kwalitatieve landschappelijke inpassing die voor de toekomst bijdraagt aan landschapsherstel en/of bouw.

Kennis en informatie

We hebben dit jaar verschillende projecten ondersteund en mede gefinancierd zoals:

- de Boomdeeldagen
- het Struweelhagen project
- het Project Bosplantsoen van Stichting Behoud Twents Landschap
- het project Streekeigen landschap in Lattrop-Brecklenkamp
- diverse kleinschalige, lokale initiatieven voor aanleg van landschap/natuur (vanuit KGO fonds)
- de landelijke campagne 1001 ha Kruidenrijk grasland. Dit stimuleerde agrariërs om kruidenrijk grasland in te zaaien waarbij ze ook met kennis werden ondersteund.

Door de deelname aan deze projecten is kennis en betrokkenheid over natuur, het landschap en biodiversiteit bij inwoners vergroot.

Beleidsstrategie

Voor de omgevings- en landschapskwaliteit zijn, naast de specifieke landschapskenmerken, de landgoederen in de gemeente van groot belang. Deze zijn echter beperkt in de waardenkaart en omgevingsvisie opgenomen. In samenwerking met de Provincie, het OPG en het Landschap Overijssel is gewerkt aan een methodiek ('landgoedbiotopen') om de samenhang en integrale kwaliteit van landgoederen beter in beeld te brengen en te beschermen. Daarvoor zijn in 2024 onderzoeken gestart naar de waarden en kwaliteiten van een aantal landgoederen. De methodiek en bijbehorende onderzoeken zijn in afrondende fase. Na afronding wordt dit vertaald naar de waardenkaart, omgevingsvisie en ruimtelijk beleid. Vervolgens wordt voor een volgend aantal landgoederen het onderzoek gestart, om uiteindelijk voor alle landgoederen bescherming van de kwaliteiten op peil te krijgen.

Knoppen bedienen

Net als in het vorige jaar hebben we in 2024 aan veel verschillende ambtelijke en bestuurlijke tafels gezeten om de belangen van onze natuur en landschap te behartigen en kenbaar te maken dat we agrariërs nodig hebben voor onder andere het beheer van ons landschap. Zo waren wij vertegenwoordigd bij diverse provinciale overlegstructuren, o.a. over Natura2000, de Bossenstrategie, Ecosysteemdiensten en regelgeving over houtopstanden, wat onder andere geleid heeft tot invloed en input in landelijke, provinciale en regionale (Twente, NOT) beleidslijnen, projecten, evaluaties en visies.

We hebben iedere kans aangegrepen om kenbaar te maken hoe belangrijk ons landschap en natuur zijn en dat het bepalend is voor de leefbaarheid van ons gebied en dat dit alleen succesvol kan samen zijn met (de kennis en inzet van) onze agrarische ondernemers. Ook met het Waterschap hebben we overleg gevoerd over projecten in Dinkelland. Daarnaast is er regelmatig overleg met verschillende partijen op gebied van natuur en landschap, 'groene regelgeving' en ontwikkelingen in het buitengebied. Dit zijn o.a. de terrein beherende organisaties, LNV, de WBE's, landgoederen en het OPG, stichtingen zoals SNMO en SBTL, vrijwilligersgroepen die bezig zijn met streekeigen landschap en particulieren die een bijdrage willen leveren voor natuur en landschap.

Biodiversiteit

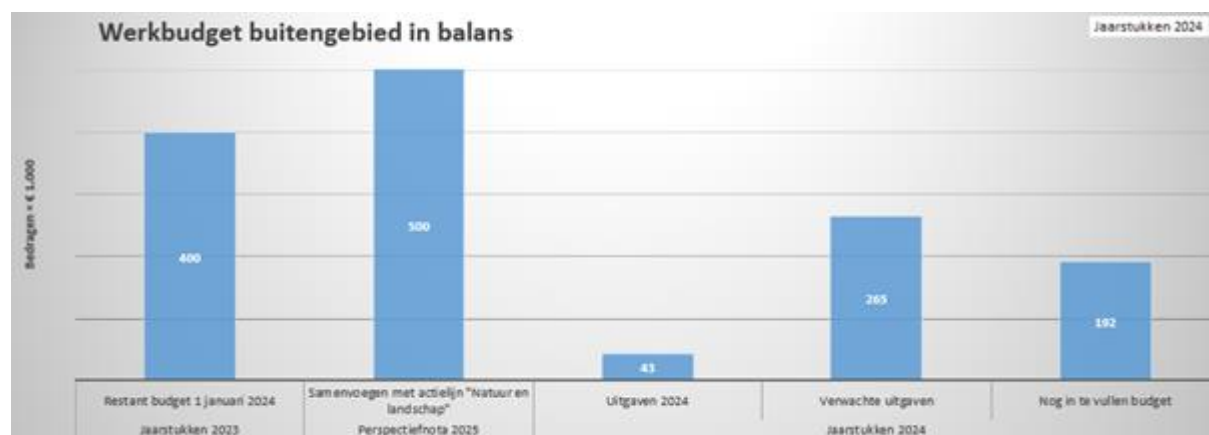
Ter vergroting van de biodiversiteit is in 2024 ingezet op verbetering van de mogelijkheden voor de groene en blauwe diensten. Dit leidt tot kwalitatief beheer van landschap en verbetering van de biodiversiteit. In 2024 hebben we geld bijgestort in het fonds van de Stichting Groen Blauwe Diensten zodat achterstanden en de wachtlijst konden worden weggewerkt

Ook is dat jaar verder gewerkt aan de uitvoering van het plan voor aanplant van extra bomen en struiken, conform een aangenomen motie van de raad. Dit is een doorlopend proces en gedaan door eigen uitvoering (buitendienst), maar ook door faciliteren van vrijwilligers en subsidieverstrekking aan particulieren, stichtingen voor uitvoering van projecten die bijdragen aan o.a. biodiversiteit. Met inzet van KGO-gelden zijn diverse initiatieven ondersteunt die bijdragen aan verbetering van de biodiversiteit, bijv. door het inzaaien van bloemenmengsels, het opsporen van weidevogelnesten en reekalveren en het aanplanten van landschapselementen met inheemse, streekeigen bomen en struiken.

Financiën Buitengebied in Balans

Werkbudget buitengebied in balans

In de begroting 2023 is voor de “Actielijn Agro” een bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. In dezelfde begroting is voor de “Actielijn Agro” €100.000 beschikbaar gesteld. Beide actielijnen zijn in 2024 samengevoegd tot het “Werkbudget buitengebied in balans”.

Voor de **jaarschijf 2024** was €113.000 beschikbaar gesteld. In 2024 zijn onderstaande uitgaven onttrokken aan genoemde reserve.

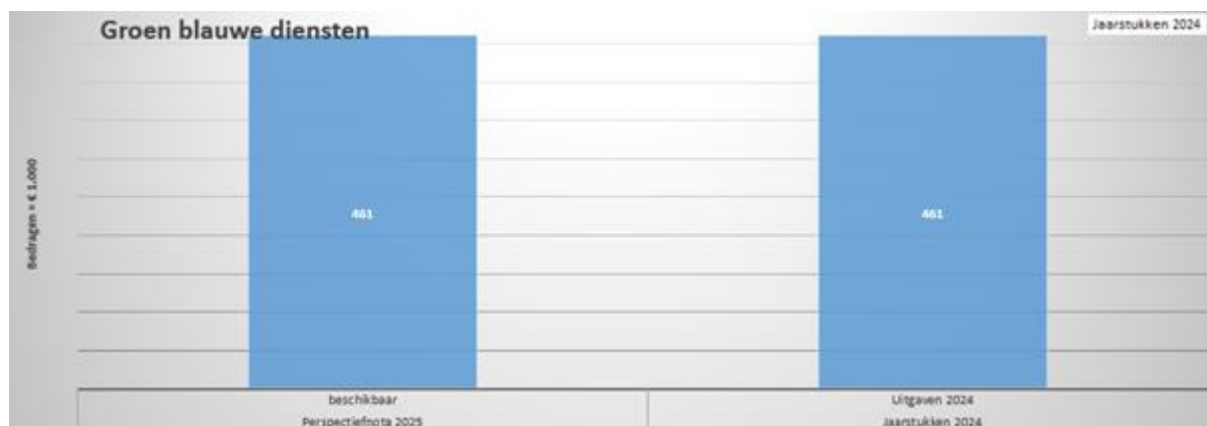
Uitgaven 2024

Crowd funding 1001 hectare kruidenrijk grasland	10
Gebiedsanalyse	14
Bijdrage aan provincie Overijssel in "Toekomstgerichte Erven" (erfcoaches)	8
Geografische werkzaamheden	8
Boomdeeldagen	2
Column Boeren met Passie in "Dinkellandvisie"	1
Totaal uitgaven 2024	43

De verwachte uitgaven **over de gehele coalitieperiode** betreffen de "erfcoaches", "onderzoek naar onze landgoederen", "tijdelijke uitbreiding Buitengebied in balans", het project "Twente bloeit", column Boeren met Passie", "boomdeeldagen", "advisering landschap", "kennissessies/informatiebijeenkomsten", "spreekuren buitengebied", "inhuur schrijfcapaciteit visie buitengebied", "opzetten boerinnennetwerk" en "GEO capaciteit".

Groenblauwe diensten

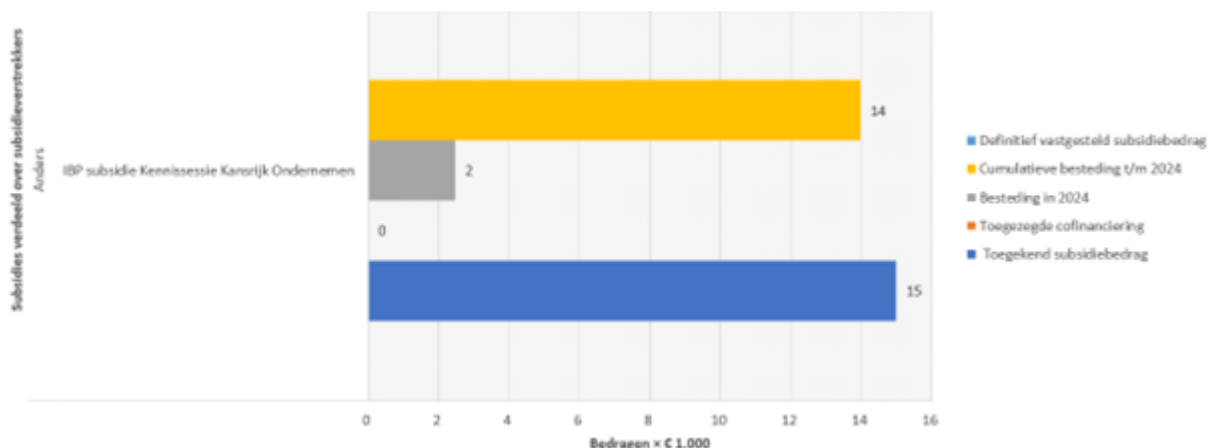
In de perspectiefnota 2025 is een bedrag van €461.000 beschikbaar gesteld voor de jaarschijf 2024.

Het volledige bedrag is in 2024 onttrokken aan de "Reserve College akkoord 2022–2026".

Subsidies

Hieronder een overzicht van de in 2024 lopende subsidie. Deze middelen lopen over meerdere jaarschijven.

- Toegekend subsidiebedrag: Per verstrekker/project;
- Toegezegde cofinanciering: Wat hebben we afgesproken minimaal bij te dragen per project.
- (Cumulatieve) besteding: Subsidiabele uitgaven;
- Welke subsidies zijn definitief vastgesteld.

De "IBP subsidie Kennissessie Kansrijk Ondernemen" was actief van 2022 t/m 2024. De definitieve afrekening volgt in 2025. Er is géén verplichting tot cofinanciering ("0").

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	3	2	-1
Lasten	333	765	696	70
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-333	-762	-693	69
Onttrekkingen aan reserves	145	632	562	-70
Toevoegingen aan reserves	0	58	58	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-188	-188	-189	-1

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk een lagere onttrekking voor het werkbudget voor €70.000.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Iedereen Gezond

Inleiding Iedereen Gezond

Gezond zijn is veel meer dan niet ziek zijn. Gezondheid gaat over sociale, mentale, financiële (of economische) en fysieke gezondheid. Het doel is dat onze inwoners in 2026:

- Minimaal even gezond en gelukkig zijn (fysiek, mentaal, sociaal en economisch)
- En het gevoel van veiligheid behouden ten opzichte van 2021

Wij ontwikkelen een actuele en vernieuwende visie op het sociaal domein. De beschikbare financiële middelen in het gemeentelijke sociale domein worden efficiënt en effectief ingezet, waarbij we prioriteiten stellen, keuzes maken en op zoek gaan naar slimme combinaties. We vertalen onze ambities naar vier actielijnen:

- De zorg voor onze inwoners is op orde
- Gezond in je lijf en in je hoofd
- Iedereen doet mee
- Iedereen is veilig

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot het onderwerp:

- Meer inzetten op vroegsignalering van armoede, eenzaamheid en jeugdhulp, bijvoorbeeld door de inzet van de buurtsportcoaches
- Stimuleren van sportactiviteiten voor oud en jong, bijvoorbeeld door het (mede) realiseren van beweegtuinen
- Toegankelijkheid van mensen met een beperking verbeteren
- Voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit, bijvoorbeeld door een regionaal preventieprogramma

Actielijn 1 De zorg voor onze inwoners is op orde

Onze ambitie is om pro-actiever en zo vroeg mogelijk met onze partners en inwoners (preventief) te werken aan gezondheid. Wij willen korte lijnen tussen de gemeente, zorgaanbieders en zorgontvangers. Met als doel: zorg menselijker, efficiënter, effectiever en dichtbij. Onze inzet richten we op het organiseren en verbeteren van de korte lijnen door middel van een gebiedsgerichte integrale aanpak van de zorg. We werken actief samen met alle partners in het zorgdomein. Bij deze ambitie past onze financiële inzet op de (areaal-)ontwikkelingen, de POH jeugd-GGZ en de coördinator externe verwijzer.

Ons doel

We spannen ons in om de zorg en ondersteuning beter in te richten vanuit het perspectief van inwoner(s), dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt.

Hoe leveren we een bijdrage aan het op orde komen van de zorg voor onze inwoners?

- Algemene voorzieningen dichtbij, gebiedsgericht en integraal.

We organiseren de algemene voorzieningen dichtbij, gebiedsgericht en integraal. We nemen daarbij de werkwijze van de dorpsondersteuner in Saasveld als basis. Daarbij positioneren we de kernondersteuner als spil in de kernen op basis van de behoefte in de kernen, met korte lijnen naar Schakel.

- Preventief.

We werken preventief en zo vroeg mogelijk in meer samenwerking met onze partners en inwoners aan de zorg en ondersteuning voor onze inwoners.

- Samenlevingsgericht. We werken samenlevingsgericht.

We benutten onze ogen en oren in de wijk beter door pro-actief in gesprek te gaan met onze uitvoerende partners en inwoners. We delen in deze gesprekken trends en ontwikkelingen, zijn alert op de samenhang der dingen en toetsen deze aan ons beleid.

- Mantelzorgers.

We verbeteren de aandacht en regelingen voor mantelzorgers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dorpsondersteuner

Naast de al aanwezige dorpsondersteuners in Saasveld, Deurningen, Weerselo, Noord-Deurningen, Lattrop-Breklenkamp en Tilligte is ook een dorpsondersteuner van start gegaan in Rossum, Volthe en Lemselo. Voor de kern Denekamp zijn gesprekken gestart met geïnteresseerde inwoners. In meerdere bijeenkomsten van het Lerend Netwerk rondom de dorpsondersteuner zijn inwoners, professionals (waaronder SWTD en Wijkkracht) en de gemeente gezamenlijk aan de slag gegaan met thema's als eigenaarschap, samenwerking en doelgroepen. De dorpsondersteuner werkt in nauwe samenwerking met inwoners en zorgt er als spil in de kernen voor dat signalen en hulp- en ondersteuningsvragen van inwoners, zowel collectief als individueel, eerder op de juiste plaats terechtkomen. Daardoor worden inwoners sneller geholpen en kan duurdere zorg voorkomen worden. Dit draagt bij aan de leefbaarheid in de kernen en het sluit ook aan bij de transitie die we in willen zetten, van maatwerk naar preventie en vrij toegankelijke (voorliggende) voorzieningen, gebiedsgericht en dichtbij de inwoners. Waar de dorpsondersteuner gericht is op 'achter de voordeur' zorgt ons buurtman/vrouw voor de verbinding met het dorp/de kern als geheel via de kern-/dorpsraad.

Versterken jeugdpreventie

Het project versterken Jeugdpreventie is opgeleverd in 2024. Binnen dit project is in beeld gebracht op welke wijze we binnen onze gemeente kinderen en hun ouders/verzorgers snel, dichtbij en direct passend kunnen helpen bij een hulpvraag. Er zijn vier Quick-wins gestart en voortgezet namelijk: steungezinnen, scheidingsadviesteam, outreachend jongerenwerk en aanvullend preventief jeugdaanbod KIES (Kind in echtscheiding). Samenwerkingspartners, zoals het onderwijs, kinderopvang, praktijkondersteuner-jeugd huisartsen, SWTD, Wijkkracht, fysiotherapie, en GGD zijn betrokken en positief over de uitkomsten.

Innovatiegarage

De 'innovatiegarage' richt zich op het verbeteren en slimmer organiseren van de ketenprocessen van de ouderenzorg. Dit hebben wij samen met de gemeente Oldenzaal, gemeente Losser, gemeente Dinkelland en gemeente Tubbergen, Menzis, Thoon, Mediant, Medisch Spectrum Twente, Roessingh en meerdere zorgpartijen gedaan. De ketenprocessen zijn inmiddels geoptimaliseerd.

Versterken vrij toegankelijke (voorliggende) voorzieningen

De kulturhusen uit de gemeente Dinkelland hebben een convenant getekend. In dit convenant geven de kulturhusen aan dat zij graag een bijdrage willen leveren aan het versterken van het preventieve aanbod en de algemene voorzieningen in de kulturhusen. Er wordt periodiek met de kulturhusen gesproken over hoe lokaal invulling kan worden gegeven aan dit convenant. Inmiddels zijn er bijvoorbeeld in meerdere kulturhusen inloopuren voor ouderen gestart.

Mantelzorg

Steeds meer inwoners verlenen mantelzorg en voelen een toenemende mantelzorgdruk. Daarom willen wij inzicht in op welke wijze de ondersteuning verbeterd kan worden om daarmee het aanbod aan te laten sluiten op de behoefte. In 2024 zijn we daarom gestart met het in beeld brengen van het aanbod aan mantelzorgondersteuning en de behoefte aan mantelzorgondersteuning. Hiervoor zijn bijeenkomsten georganiseerd met de mantelzorgers en werksessies met professionals. Daarnaast is een enquête onder de inwoners uitgezet in samenwerking met Mantelzorg NL waarvan de uitkomsten medio maart 2025 input bieden voor de vervolgstappen.

Woonzorgvisie

In 2024 is de woonzorgvisie voor de gemeente Dinkelland samen met inwoners, zorg- en welzijnsorganisaties en de woningcorporatie ontwikkeld. De woonzorgvisie wordt in het eerste kwartaal van 2025 als onderdeel van de Omgevingsvisie vastgesteld. Vervolgens vindt er nog een vertaling plaats van de gesignaleerde behoeften naar woon- en beheersvormen in het Volkshuisvestingsprogramma. Daarmee wordt voor een belangrijk deel invulling gegeven aan de nagestreefde integrale benadering.

Actielijn 2 Gezond in je lijf en in je hoofd

Wij zien een forse opgave als het gaat om overgewicht en alcoholgebruik. Wij willen dat alle inwoners zich bewust zijn van het belang van een gezonde leefstijl. Daarom stimuleren we sport en beweging op basis van maatwerk voor verschillende leeftijdsgroepen. Ook zetten we in op vitale voorzieningen en verenigingen, cultuurbeleving, persoonlijke ontwikkeling en een veilige en gezonde leefomgeving.

Ons doel

We leveren, in samenwerking met onze inwoners en partners, een bijdrage aan het bevorderen van een gezondere leefstijl en gezondere leefomgeving voor onze inwoners in 2026. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij de accenten liggen op terugdringen van overgewicht, overmatig alcoholgebruik en mentale gezondheid.

Hoe leverden wij een bijdrage aan Gezond in je lijf en in je hoofd?

- Van inzicht naar strategische sport en cultuuragenda. We hebben zicht op de meest kwetsbare doelgroepen, trends en ontwikkelingen. Deze vormen de basis voor de strategische agenda voor sport en cultuur.
- Bevorderen van gezonde leefstijl en omgeving. We gaan aan de slag met het bevorderen van de gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving. Het accent ligt op sport, cultuur, jongeren en overgewicht en overmatig alcoholgebruik. We brengen het aanbod voor deze doelgroepen in beeld. Daarna ontwikkelen we samen met de betrokken partners en naar behoefte van de samenleving meer/ betere (collectieve) voorzieningen, ondersteuning en/of interventies.
- Efficiënter en effectiever gebruik van voorzieningen. We zetten in op vitale verenigingen, efficiënter en effectiever gebruik van bestaande voorzieningen en toegankelijke en betaalbare voorzieningen op het gebied van sport en cultuur.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsagenda's sport en gezondheid

In vervolg op de in 2023 vastgestelde gezondheidsnota en sportnota is in 2024 een uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin zijn de ambities uit de nota's vertaald naar concrete doelen en projecten. Dit is uitgezet in een planning voor de komende jaren. De uitvoeringsagenda's dienen als basis voor de werkzaamheden van buurtsportcoaches (waarvan het aanbestedingstraject is gestart) en bieden handvatten voor gebiedsgerichte inzet.

GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord)

Na een start in 2023 met het Gezond en Actief Leven Akkoord is in 2024 verder uitwerking gegeven aan de verschillende onderdelen binnen het akkoord. De keten rondom valpreventie is opgezet en via een subsidieregeling zijn fysiotherapeuten in staat gesteld om interventies aan te bieden. De financiële middelen hiervoor worden vanuit het Rijk via een Brede SPUK beschikbaar gesteld. Naast valpreventie is ook een start gemaakt met de ketenaanpakken rondom gezond gewicht en welzijn op recept.

Ondersteuningsnetwerk

Gebiedsgerichte ondersteuning wordt steeds essentiëler om preventief te kunnen werken aan de gezondheid en vroegtijdig te kunnen signaleren en doorverwijzen waar nodig. Op verschillende terreinen bieden we ondersteuning zoals dorpsondersteuners, sociaal werkers, buurtsportcoaches enz. We zijn in 2024 gestart met het in beeld brengen van de diverse ondersteuningsnetwerken om de samenwerking te kunnen verbeteren en de opdrachten naar de uitvoerende partijen te kunnen verduidelijken.

Fit & Vitaal Dinkelland!

Via verschillende mediakanalen wordt inhoud gedeeld op het gebied van sport & bewegen, cultuur en allerlei andere thema's rondom het sociaal domein en positieve gezondheid, onder de noemer Fit & Vitaal Dinkelland! Op de website is ook een overzicht gemaakt van het sport-, cultuur- en beweegaanbod in de gemeente. De sport- en preventiecoördinator (voorheen sportconsulent) is een belangrijke schakel bij het inspelen op de behoeften vanuit de samenleving en staat in nauw contact met verenigingen om bij te dragen aan vitale en toekomstbestendige verenigingen. Tevens is gewerkt aan een integraal communicatieplan zodat iedereen (gemeente en partners) positieve gezondheid op dezelfde manier verwoordt en verkondigt (een integrale kernboodschap).

JOGG kansrijke omgeving

JOGG (het leveren van een bijdrage aan het gezonder maken van de leefomgeving en het bevorderen van de gezonde leefstijl voor kinderen) is opgenomen in de nieuwe gezondheidsnota en sportnota. De JOGG regisseur heeft ingezet op het versterken van het netwerk met het onderwijs en de kinderopvang, toevoegen van kennis vanuit de Gezonde School (GGD) en daarmee uitbreiden van inzet op gezonde leefstijlthema's. Het beleid op waterdrinken ligt in eigenaarschap op 5 van de 13 scholen en één basisschool heeft de intentie uitgesproken in schooljaar '25-'26 te starten. In het onderwijs en met de kinderdagopvanglocaties is ingezet op bewegen gedurende de opvang-/ schooldag. Op alle basisscholen zijn beweegboxen uitgedeeld die een bijdrage leveren aan anders, meer en vaker bewegen. Op alle Partou dagopvanglocaties is een beweegprogramma opgenomen in het beleid om kinderen meer en vaker te laten bewegen gedurende de dag. Daarnaast zijn er diverse activiteiten ingezet door samenwerking tussen partners en gemeente (JOGG regisseur en buurtsportcoaches) die bijdragen aan bewustwording van een gezonde leefstijl. Ook werd er vanuit JOGG samengewerkt met andere domeinen. Bijvoorbeeld bij fysieke projecten, om te beoordelen welke ruimte er is voor een gezondere omgeving. De JOGG projectleider was gesprekspartner in diverse projecten in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld als het gaat over de aanleg van watertappunten in alle kernen, herinrichting van een bestaande woonwijk (Veldkamp-Borchert) en mee beoordelen van speelplekken in diverse wijken en op schoolpleinen (Rossum en Ootmarsum). Tevens hebben we JOGG geëvalueerd en onder meer het contract met het landelijke programma JOGG verlengd. De resultaten en aanbevelingen uit de evaluatie zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda.

Actielijn 3 Iedereen doet mee

Een toegankelijke en inclusieve samenleving betekent dat iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk meedoet aan de maatschappij. Elke inwoner moet de mogelijkheid hebben mee te doen en zich te ontwikkelen. We zien daarbij vooral een opgave op het gebied van eenzaamheid en armoede. Wij willen vroeger zicht krijgen op gevallen van –verborgen- armoede en dreigende armoede, eenzaamheid, uitsluiting en isolatie. Dit door preventief te werken en proactief onze rol te pakken. Ook zetten we in op een betere benutting van bestaande mogelijkheden en faciliteiten voor jongeren en senioren voor ontmoeting en deelname aan activiteiten. We zorgen ervoor dat het voor onze inwoners gemakkelijker wordt om de weg te vinden naar diensten en algemene voorzieningen.

Ons doel

We spannen ons in voor een inclusieve samenleving waarin iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mee kan en mag doen aan de maatschappij. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij de accenten liggen op inwoners in armoede en eenzaamheid.

Hoe leverden wij een bijdrage aan het uitgangspunt iedereen doet mee?

- Van inzicht naar een strategische inclusie agenda. We hebben zicht op verschillende vormen van armoede en eenzaamheid per kern of doelgroep. We hebben hierbij aandacht voor de identiteit en cultuur van de betreffende kern. Op basis hiervan stellen we een inclusieve agenda op, met accenten op eenzaamheid en armoede.
- Ondersteunen van initiatieven. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een inclusievere samenleving.
- Preventief en proactief. We gaan samenlevingsgericht, proactief in gesprek met organisaties en inwoners over bestaande activiteiten en voorzieningen, over trends en ontwikkelingen binnen het sociale domein. We stimuleren hen waar mogelijk initiatief te nemen om het aanbod af te stemmen op nieuwe (kwetsbare) doelgroepen, waarbij bestaande faciliteiten beter worden benut, toegankelijk zijn en waar nodig nieuwe activiteiten en voorzieningen worden toegevoegd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Leefbaarheidsfonds

Via het Leefbaarheidsfonds zijn meerdere initiatieven mogelijk gemaakt, waarbij de nadruk ligt op preventie, samenwerking en sociale cohesie. Gehonoreerde aanvragen leveren een bijdrage aan een gezondere en inclusievere samenleving en zijn met name gericht op kwetsbare inwoners. Door gebiedsgericht te werken worden op deze wijze ook algemene voorzieningen in nabijheid gerealiseerd, waarbij oog is voor het efficiënter en effectief benutten van bestaande voorzieningen als Kulturhusen en MFA's. Tevens is een tussentijdse evaluatie van het Leefbaarheidsfonds uitgevoerd met als belangrijkste conclusie dat het zowel vanuit het perspectief van de gemeente als vanuit de samenleving goed wordt gewaardeerd.

Armoede

In 2024 zijn een Kadernota Armoede en Schulden en een uitvoeringsplan opgesteld. Hierin zijn de ambities uit de nota's vertaald naar concrete doelen en projecten. Dit is uitgezet in een planning voor de komende jaren. Eén van de projecten waarvan de voorbereiding in 2024 is gestart, is het Jongeren Perspectief Fonds (JPF). De JPF-aanpak zorgt ervoor dat jongeren schulden(zorg) vrij zijn én werken aan hun perspectief. In 2024 is ook in samenwerking met de Stadsbank Oost Nederland het product 'nazorg' opgezet. Dit betekent dat er extra aandacht wordt besteed aan de uitstroom. Er wordt zoveel mogelijk maatwerk geleverd om de inwoner passend te ondersteunen.

Actielijn 4 Iedereen is veilig

Dinkelland is al jarenlang een van de veiligste gemeentes van ons land. Dit willen we graag zo houden. Bij veiligheid spelen diverse vraagstukken: woonoverlast, (jeugd-)criminaliteit, verkeersveiligheid, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit. Dit complexe terrein kent dus veel vraagstukken, partijen en instrumenten en dus ook vele verbindingen met ander gemeentelijk en regionaal beleid. We brengen focus aan op en geven de speerpunten van ons beleid vorm. We luisteren daarbij naar signalen uit de samenleving. We willen dat al onze inwoners veilig kunnen wonen, leven en werken.

Ons doel

Wij willen één van de veiligste gemeenten van Nederland blijven. Wij hebben vertrouwen in onze huidige aanpak en in de cultuur die onze inwoners in zich dragen. Wij willen de komende periode de nadruk leggen op een viertal overstijgende thema's, gebaseerd op de laatste burgerpeiling veiligheid (2021).

In 2026 kijken we terug op:

- Een meer integrale aanpak van veiligheidsvraagstukken
- Een strategisch meerjarenperspectief op het thema veiligheid
- Uitlijning van onze lokale inspanningen met regionale inspanningen

Hoe leverden we een bijdrage aan iedereen is veilig

We willen als gemeente als volgt werken aan het perspectief op integrale veiligheid:

- Strategische agenda.

Wij sturen op strategisch niveau. De uitkomsten van de burgerpeiling Veiligheid zijn leidend bij het vormen van onze strategische agenda. Wij zijn koersvast in het volgen van deze agenda en gebruiken onze koers om ook deze vraagstukken op andere overlegtafels te agenderen (veiligheidspartners).

- Rollen en bevoegdheden.

Wij geven inzicht in waar verantwoordelijkheden liggen. Welke bevoegdheden heeft de raad? Welke besluiten neemt de burgemeester? Wat is de verhouding tussen gemeentelijke taken, regionale taken en overstijgende verantwoordelijkheden (politie).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onze ambitie om het thema veiligheid integraler te benaderen heeft in 2024 geleid tot de vaststelling van een Integraal Veiligheidsplan (IVP). Het IVP is het instrument van de gemeente waarmee we aangeven op welke wijze we invulling geven aan onze regierol op openbare orde en veiligheid. Eveneens geven we aan waar de prioriteiten liggen. Dit is vertaald naar lokale beleidsprioriteiten voor de komende jaren. Dat zijn:

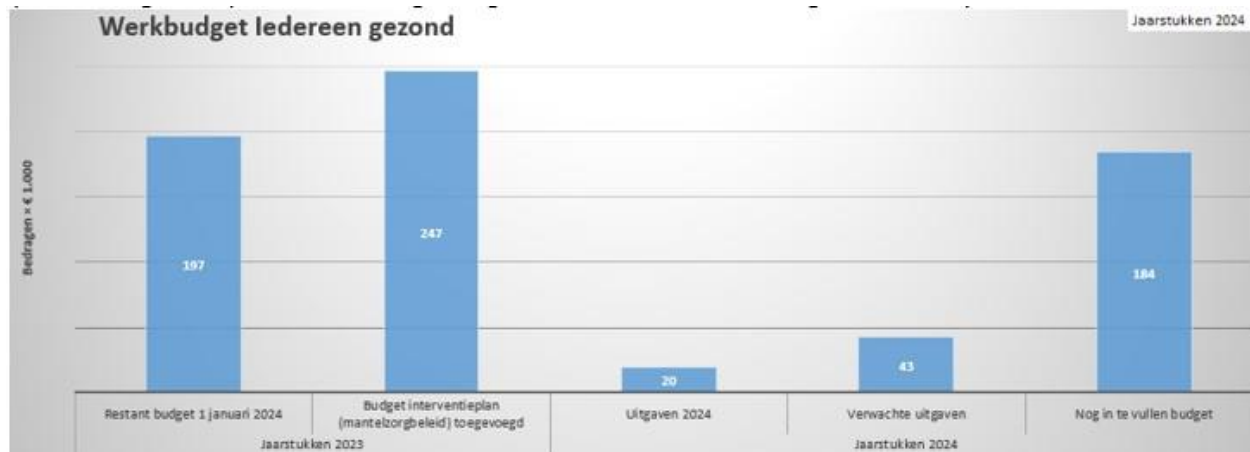
1. Ondernijning en gedigitaliseerde criminaliteit
2. Maatschappelijke onrust en migratie
3. Zorg en Veiligheid

Het IVP legt daarnaast de basis om in Noordoost Twents verband toe te werken naar gezamenlijke prioriteiten.

Financiën Iedereen Gezond

Werkbudget Iedereen Gezond

In de begroting 2023 is, voor **de gehele coalitieperiode**, een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Het budget interventieplan (mantelzorgbeleid) is hieraan toegevoegd waardoor het totaalbudget uitkomt op €250.000.

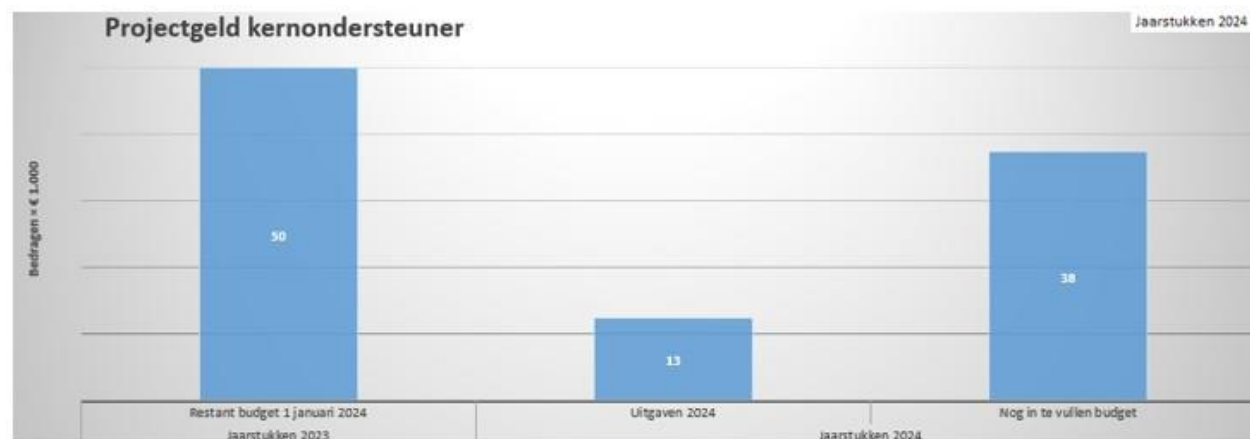
Voor de **jaarschijf 2024** was €50.000 beschikbaar gesteld. In 2024 zijn onderstaande uitgaven onttrokken aan genoemde reserve.

Uitgaven 2024

Projectondersteuning, bijeenkomsten en materiaal	€ 19.750
--	----------

Projectgeld kernondersteuner

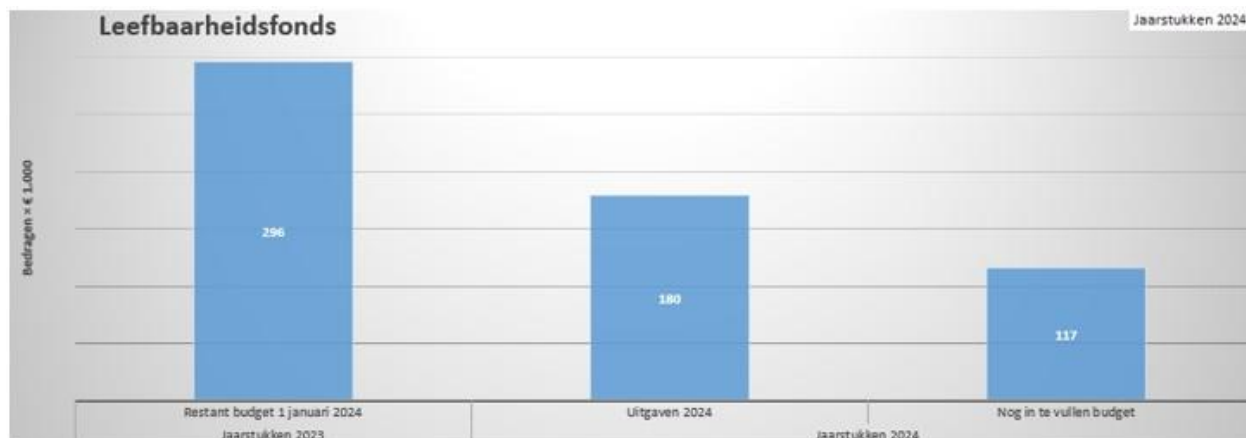
In de begroting 2024 is, **voor de gehele coalitieperiode**, een bedrag van €50.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”.

Voor de **jaarschijf 2024** was €12.500 beschikbaar gesteld. Dit bedrag is volledig uitgegeven aan activiteitengeld voor de kernen.

Leefbaarheidsfonds

In de begroting 2024 is, **voor de gehele coalitieperiode**, een bedrag van €150.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Naar aanleiding van een amendement is dit budget opgehoogd met €350.000 tot €500.000.

Voor de jaarschijf 2024 was € 190.000 beschikbaar gesteld. In 2024 zijn onderstaande uitgaven onttrokken aan genoemde reserve.

Uitgaven 2024

Inloop niet geïndiceerde ouderen - Stichting Exploitatie Multi Functionele Accommodatie	€ 68.000
Subsidie Leefbaarheidsfonds Ontmoetingshuis Lattrop - Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Lattrop-Breklenkamp	€ 65.000
Overige subsidies onder de € 10.000	€ 46.500
Totaal	€179.500

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	50	50	0
Lasten	891	754	518	236
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-891	-704	-468	236
Onttrekkingen aan reserves	694	495	307	-188
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-197	-209	-161	49

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Werkbudget (voordeel €50.000)

Er is een werkbudget beschikbaar gesteld voor de gehele coalitieperiode, dit bedrag is gereserveerd in de reserve. Jaarlijks wordt er bij de begroting een inschatting gemaakt van de kosten voor het komende jaar. In de begroting 2024 is € 50.000 uit de reserve gehaald als budget voor 2024. De werkelijke kosten bedroegen € 19.750, dit had grotendeels te maken met te weinig beschikbare capaciteit om projecten op te starten. Het restant is teruggestort in de reserve om uit te geven in 2025.

Daarnaast hebben we in 2024 € 50.000 aan inkomsten ontvangen voor de lokale inzet Twentse Koers. Dit budget kunnen we inzetten om bijvoorbeeld projectleiders te werven om projecten op te starten. Dit budget wordt overgeheveld naar 2025.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk lagere onttrekking voor Preventieve ondersteuning na beëindiging NPO €84.000 (zie voorstel budgetoverheveling), werkbudget gezondheid voor €50.000 (zie voorstel budgetoverheveling) en armoedebeleid €50.000 (zie voorstel budgetoverheveling).

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Leefomgeving van de toekomst

Inleiding Leefomgeving van de toekomst

Wij willen een leefomgeving die ook voor onze komende generaties duurzaam, veilig en gezond is. De bodem, het water en de lucht, de natuur, gebouwen en wegen en paden zijn allemaal onderdeel van onze leefomgeving. Door klimaatverandering komt onze leefomgeving onder druk te staan. We zullen ons moeten aanpassen aan veranderende weersomstandigheden zoals hitte, droogte en het vaker voorkomen van hevige neerslag. We moeten anders omgaan met energie en grondstoffen en ons maximaal inzetten om een energietransitie tot stand te brengen gericht op het terugdringen van het verbruik van grondstoffen en het stimuleren van het hergebruik. We doen dit proactief en we doen het samen; de gemeente met haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We bundelen als Noordoost-Twentse gemeenten de krachten in de Energie van Noordoost-Twente.

Wij haken aan bij de landelijke doelstelling dat er in 2030 55% minder CO₂ uitstoot moet zijn en 50% van de energie duurzaam moet zijn opgewekt. In lijn met die doelstellingen stellen wij ons voor gemeente Dinkelland de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026. Dat is ambitieus en hiervoor moeten de komende jaren de nodige inspanningen geleverd worden.

Trias Energetica: eerst besparen, dan opwekken

Doelstellingen realiseren we via een soort "oplooppmodel" en het principe van de Trias Energetica:

1. *Beperken van het energieverbruik door verspilling tegen te gaan.*

Energie die niet verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. We zetten maximaal in op energie besparen. Door onze eigen gebouwen te verduurzamen en door inwoners en bedrijven daartoe te stimuleren en te faciliteren en door initiatieven op dit terrein te ondersteunen.

2. *Maximaal gebruik maken van energie uit duurzame bronnen (zoals zon, wind, water, bodem).*

We richten ons op de opgave die noodzakelijk is vanuit de RES, met een maximale inzet op zon op dak, aangevuld met de noodzakelijke mix van wind en/of zon op land. We stimuleren en faciliteren gebouw eigenaren om warmte duurzaam op te wekken, bijvoorbeeld aan de hand van (hybride) warmtepompen. Voor de productie van warmte willen we ook gebruik maken van het potentieel aan biogas en/of groengas in Dinkelland. We benutten kansen die zich via nieuwe ontwikkelingen en technieken (bv waterstof of geothermie) voordoen.

3. *Zo efficiënt mogelijk gebruik van (fossiele) energiebronnen om in de resterende energiebehoefte te voorzien*

Sommige woningen zijn lastiger te verduurzamen dan anderen. Ook zullen er bedrijven blijven die behoefte hebben aan gas voor hun productieprocessen. Biogas en/of groengas kunnen oplossingen bieden voor deze gebouwen. Echter moeten we er rekening mee houden dat we nog lange tijd fossiele energiebronnen nodig hebben; deze zullen dan zo efficiënt mogelijk worden ingezet.

Samen aan de slag

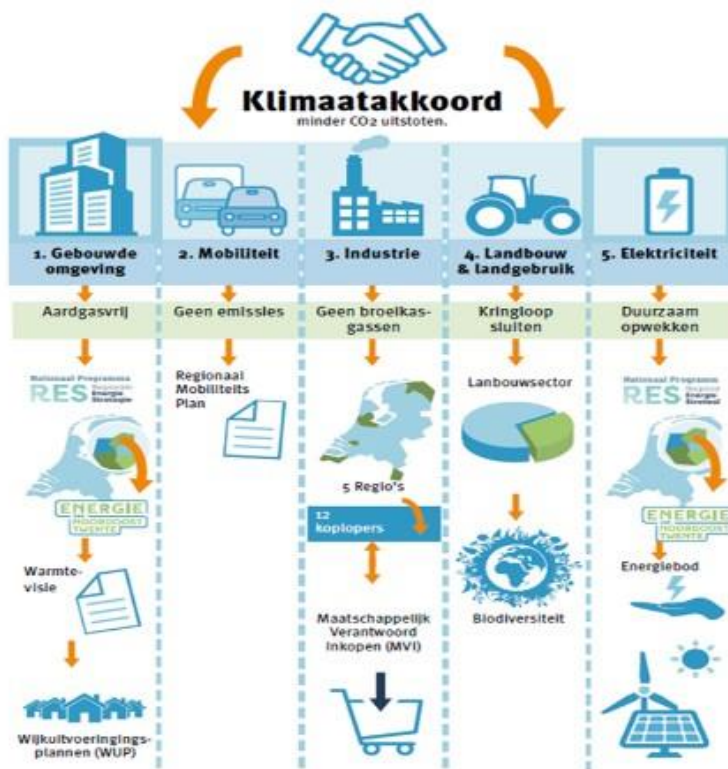
De energietransitie is een forse opgave waar we gezamenlijk – inwoners, ondernemers én overheid - voor aan de lat staan. We nemen hierbij een proactieve houding in en nemen inwoners en ondernemers mee in de opgave die er ligt. We faciliteren en ondersteunen initiatieven die een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de gemeente. Hierbij bewaken we de integraliteit en houden we ook de samenhang met andere beleidsterreinen (landelijk gebied, sociaal domein, volkshuisvesting) in beeld en benutten kansen die zich voordoen.

Energie van Noordoost Twente

We staan als Noordoost-Twentse gemeenten allemaal voor dezelfde (forse) opgave in de energietransitie. Door krachtenbundeling, kennisdeling en coördinatie in de opgaven waar we gezamenlijk voor staan, bereiken we meer dan iedere gemeente voor zich zou doen. Een aantal jaren geleden is hiervoor het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente opgestart. Deze samenwerking bouwen we de komende periode verder uit.

Klimaatvisie

De leefomgeving van de toekomst gaat verder dan alleen de energietransitie. Met de ondertekening van het klimaatakkoord hebben we ons gecommitteerd aan de bredere opgave om uiteindelijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Naast elektriciteit en warmte gaat het om thema's als klimaatadaptatie, circulaire economie, infrastructuur en mobiliteit, natuur en landschap en de landbouw. Daartoe gaan we de heldere keuzes maken: wat zijn we verplicht om te doen, waar ligt onze extra ambitie, wat is onze rol? Daarbij kijken we vanuit een integrale visie en context en leggen waar mogelijk verbindingen met thema's en vraagstukken in de andere programma's.

Actielijnen

Het programma Leefomgeving van de Toekomst kent een dynamische agenda. Jaarlijks leiden nieuwe inzichten tot aanvullingen en wijzigingen. De uitkomsten uit de visie en uitvoeringsagenda kunnen leiden tot aanpassing en aanvulling van de actielijnen. Binnen het programma worden drie actielijnen geformuleerd.

- Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen & werken
- Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening
- Actielijn 3 Duurzame mobiliteit

De drie actielijnen vormen samen een specificatie van paragraaf 3.1 Klimaat en duurzaamheid: er tegenaan! uit het college- en raadsakkoord. Paragraaf 3.2 Groen en Bloemen uit het collegeakkoord vindt zijn uitwerking via het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (basisbegroting).

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot de onderwerpen:

- Versnel verduurzamen van (sociale huur)woningen, bijvoorbeeld door een revolverend fonds voor particulieren
- Plan van aanpak en financiële onderbouwing voor de verduurzaming van schoolgebouwen
- Haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van energieopslag
- Mogelijkheden van subsidies voor klimaatadaptieve maatregelen voor particulieren verkennen, i.s.m. het waterschap
- Gebruik maken van subsidie ten behoeve van de waterstofhub

Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken

In 2030 zijn twee miljoen Nederlandse woningen van het aardgas af. In 2050 verwarmt, kookt of doucht geen enkel huishouden meer met aardgas. We stappen over op duurzame warmte. Dit is afgesproken in het Nederlandse Klimaatakkoord. Ook bedrijven maken deze ommezwaai, met als doel dat Nederland in 2050 klimaatneutraal is. Gemeenten in Nederland, zo ook gemeente Dinkelland, hebben een grote rol in de overstap naar duurzame warmte. Om de opgave te laten slagen, werken we samen met inwoners aan haalbare en betaalbare oplossingen. We zetten daarbij ook maximaal in op het nemen van energiebesparende maatregelen.

Ons doel

In 2050 wonen en werken we energieneutraal en aardgasvrij. Wij ondersteunen inwoners en bedrijven proactief in het proces om woningen en gebouwen meer te verduurzamen.

Hoe leveren we een bijdrage aan Verduurzamen – Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken

Informeren, adviseren en ontzorgen van inwoners

In 2024 is ingezet op het informeren, adviseren en ontzorgen van inwoners in het proces naar haalbare en betaalbare oplossingen in het verduurzamen van hun woning. De website is vernieuwd en verbeterd en functioneert nu onder de naam www.energieloketten.nl/dinkelland. Vanuit het energieloket zijn er 86 afspraken ingepland met energiecoaches en -adviseurs die onze inwoners verder helpen met verduurzamen. Daarnaast is een mobiel energieloket van Noordoost Twente gerealiseerd, die vanaf september 2024 ingezet is bij markten en evenementen. Inwoners hebben afgelopen jaar veel gebruik gemaakt van de isolatiesubsidie van €750. Vanwege de grote vraag is er in 2024 opnieuw budget beschikbaar gesteld. De financiële regelingen en de diverse beschikbare subsidies zijn middels een infographic inzichtelijk gemaakt voor verschillende doelgroepen binnen onze gemeente en zijn bekend gemaakt via de verschillende mediakanalen. Via de nieuwsbrieven duurzaamheid en mailingen zijn inwoners en andere direct geïnteresseerden herhaaldelijk op de hoogte gehouden van de verschillende ontwikkelingen en mogelijkheden.

Wijkaanpak - warmtetransitie

In het voorjaar van 2024 hebben inwoners van Tilligte en Weerselo opnieuw de warmtescan van hun woning ontvangen en zijn er informatiebijeenkomsten georganiseerd. De notitie vervolg Warmtetransitie is in 2024 vastgesteld met daarin de aanpak voor de warmtetransitie en de wijkaanpak tot en met het vaststellen van het verplichte Warmteprogramma in 2026/2027. In de notitie is onder andere een gereedschapskist samengesteld met instrumenten die de gemeente kan gebruiken om de inwoners te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning.

De gereedschapskist is in Weerselo omgezet naar een stappenplan/checklist voor inwoners om hun woning collectief en/of individueel te kunnen verduurzamen. Specifieke aandacht is uitgegaan naar de buurtaanpak in drie wijken, namelijk Reestman, De Voortmors en De Gunne. Om inwoners te ondersteunen in de uitvoering van de checklist en om de buurtaanpakken kracht toe te zetten, zijn we bezig geweest met het (door)ontwikkelen van de Groene Cheque, en de regelingen Duurzame Buurtinitiatieven en Groene Deal. Deze instrumenten kunnen inwoners en organisaties begin 2025 gebruiken om hun duurzame doelen te realiseren. In het Reestman zijn de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar een bronnet gedeeld en is als vervolgstap besloten om een haalbaarheidsonderzoek naar individuele en collectieve technieken - waaronder warmtenetten - voor heel Weerselo uit te laten voeren.

Er is ook een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de realisatie van een warmtenet in Borchert en Veldkamp. Conclusie is dat er geen tot zeer beperkte kostenvoordelen te behalen zijn wanneer de werkzaamheden van een warmtenet gecombineerd worden met de herinrichting van Borchert en Veldkamp. De werkzaamheden voor de herinrichting worden daarom voortgezet.

Plan van aanpak energiearmoede en lokaal isolatieplan

Het plan van aanpak energiearmoede is vastgesteld. We ondersteunen inwoners met energiearmoede en koopwoningen tot 1973 met isolatiemaatregelen tot een maximumbedrag van € 2.100. Inmiddels zijn 47 huisbezoeken geweest en hebben 41 huishoudens een bespaarplan met eventuele opdracht ontvangen. Hiervan zijn 21 huishoudens overgegaan tot opdracht en uitvoering. Mijande maakt ook gebruik van de subsidiegelden om energiearmoede te bestrijden binnen de desbetreffende doelgroep. In 2024 hebben zij 193 huurders met advies en/of een maatregelenpakket ondersteund.

Ook hebben de 4 Noordoost Twentse gemeenten een lokaal isolatie plan vastgesteld. Daarmee wordt invulling gegeven aan het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) om slecht geïsoleerde woningen met een laag energielabel te laten isoleren. In het voorstel zijn 3 acties uitgewerkt, te weten de isolatiesubsidie, het hulploket en de doe-het-zelf aanpak. De eerste twee zijn inmiddels in uitvoering, de laatste gaat begin 2025 van start.

Duurzaamheidsfonds voor particulieren

Er is in beeld gebracht welke regelingen er voor particulieren zijn om het verduurzamen van woningen te versnellen met als uitgangspunt haalbaar en betaalbaar. De Gemeentelijke Verduurzamingsregeling (GVR) is daaruit naar voren gekomen als beste toepasbaar op de gewenste doelgroep. Deze is verder uitgewerkt en in de commissievergadering van januari 2024 inhoudelijk behandeld. Door tussenkomst van de VNG is behandeling in de raad uitgesteld en zijn gesprekken gevoerd met de VNG. Het voorstel is in september 2024 opnieuw behandeld, maar verworpen waarbij wel een motie is aangenomen waarin het college is opgeroepen om met een alternatief te komen. Op basis van deze motie is opnieuw naar de inventarisatie gekeken van de verschillende mogelijkheden voor duurzaamheidsregelingen. Op 10 december 2024 zijn deze toegelicht in een themabijeenkomst aan de gemeenteraad. Op basis van de uitkomsten wordt een verdiepingsslag gemaakt op mogelijke regelingen, waarbij we kijken of en hoe de knelpunten op deze regelingen kunnen worden ondervangen en wat hiervan de (financiële) consequenties zijn.

Verduurzaming bedrijven

Voor het stimuleren van bedrijven bij het verduurzamen van hun onderneming is een digitaal loket geopend via www.dinkelland.nl/duurzaam-ondernemen met informatie over regelingen en subsidies, voorbeelden en ervaringen ten aanzien van verduurzamingsmogelijkheden voor bedrijven.

Daarnaast zijn er samen met de provincie en de netbeheerder sprintsessies georganiseerd om problemen omtrent de energiehuishouding en netcongestie in kaart te brengen op lokale bedrijventerreinen. Op basis daarvan wordt er samen met de aanwezige bedrijven gekeken of er door bv. samenwerking concrete oplossingen kunnen worden gevonden voor eventuele energieproblemen op de bedrijventerreinen.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Motie - Klimaatprogramma I (LD-PD-VVD)

In de raadsvergadering van 18 juni 2024 is de motie - Klimaatprogramma I (LD-PD-VVD) aangenomen met elf stemmen voor en zes tegen. De motie draagt op om:

Uiterlijk het eerste kwartaal 2025 de raad een voorstel ter besluitvorming voor te leggen waarbij:

1. Concrete kaders waarbinnen de klimaatvisie kan worden uitgevoerd worden vastgesteld.
2. De vastgestelde kaders te hanteren bij de tweejaarlijkse evaluatie van het klimaatprogramma,

Er is op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de motie:

Het voorstel 'Kaders Klimaatprogramma 2024 – 2050' wordt begin november behandeld door het college, waarna het ter besluitvorming richting de raad gaat.

Stand van zaken: De motie is afgehandeld.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Motie Faciliteren gebouwgebonden bekostingsinstrument Gemeentelijke Verduurzamingsregeling (GVR)

In de raadsvergadering van 24 september 2024 is de motie Faciliteren gebouwgebonden bekostingsinstrument Gemeentelijke Verduurzamingsregeling (GVR) aangenomen met achttien stemmen voor en twee stemmen tegen. De motie draagt het college op om:

Met een alternatief voorstel te komen die de mogelijkheid biedt om woningen van deze groep (bedoeld in de GVR) inwoners te verduurzamen.

Op 3 december 2024 heeft een themabijeenkomst plaatsgevonden in aansluiting op deze motie. Op basis hiervan wordt een voorstel verder uitgewerkt.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening

In 2030 moet 50% van de energievoorziening duurzaam zijn opgewekt (en in 2050 volledig). In lijn met die doelstellingen stellen wij ons voor gemeente Dinkelland de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026. Hier willen we samen met inwoners, organisaties en andere gemeenten invulling aan geven. We bundelen de krachten in het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente.

Ons doel

We moeten meer energie duurzaam opwekken. In 2030 moet 50% van de energievoorziening duurzaam zijn opgewekt (en in 2050 volledig). In lijn hiermee is voor de gemeente Dinkelland de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026.

Hoe leveren we een bijdrage aan Opwek - Duurzame energievoorziening

Windbeleid

Het windbeleid is op 19 december 2023 door de raad vastgesteld. Door onder andere strengere geluids- en afstandsnormen en aanvullende voorwaarden voor windturbines in Dinkelland, heeft de provincie Overijssel kenbaar gemaakt dat zij dit beleid niet haalbaar acht. Wel heeft de provincie Overijssel de gemeente de mogelijkheid geboden om programmeringsafspraken te maken voor de maximale hoeveelheid op te wekken windenergie in Dinkelland. De gemeente Dinkelland heeft van deze mogelijkheid afgezien waarna de provincie heeft vastgesteld dat er in Dinkelland maximaal 80 GWh aan windenergie opgewekt mag worden. De provincie heeft het gebied vanaf medio oktober 2024 tot 15 februari 2025 opengesteld voor de inschrijving van initiatieven.

RES 2.0

In 2024 is gewerkt aan de RES 2.0 in opvolging van de RES 1.0. Vanwege het ontbreken van bindende afspraken heeft de RES 2.0 een ander karakter waardoor deze Energie Strategie Twente (EST) is genoemd. De EST is een lichtere variant van de RES met vooral afstemming op thema's en kansen voor samenwerking daarin. Inzet vanuit Dinkelland in 2024 -in nauwe samenwerking met de andere Noordoosttwentse gemeenten- is daarbij geweest dat de RES 1.0 zorgvuldig wordt afgehecht en de kaders voor de Energiestrategie Twente worden bepaald door een heldere keuze en beschrijving van onderwerpen, rollen en verantwoordelijkheden van betrokken RES-partijen. Om vervolgens de inhoud van de Energiestrategie Twente te kunnen invullen. Dit is als zienswijze door gemeente Dinkelland ingebracht als reactie op de conceptversie van de EST. Momenteel wordt gewerkt aan nadere vormgeving van zowel afspraken als inhoud van de EST, hetgeen richting zomer 2025 moet resulteren in een nieuwe conceptversie.

Biogas

De 4 gemeenten van Noordoost Twente hebben besloten om niet deel te nemen in Boerengas BV. De kennis die is opgedaan wordt gebruikt in de vervolgfase om een krachtige impuls te geven aan de ontwikkeling van biogasprojecten. In het najaar 2024 is gestart met een inventarisatie bij geïnteresseerde boeren over op welke wijze de gemeente kan ondersteunen bij de ontwikkeling van biogas/groen gas projecten. In het voorjaar van 2025 volgen hieruit de conclusies met een advies voor een vervolg.

Geothermie

De kansen voor diepe geothermie bevinden zich in de Tubbergen formatie (zandlaag uit het Carboon tijdperk). Deze aardlaag is in het noorden van Twente aangetroffen en is dus ook aanwezig in Noordoost Twente. Geothermie is één van de mogelijke alternatieve oplossingen voor de levering van duurzame energie, naast andere duurzame energiebronnen. Deze techniek gaat echter gepaard met significante investeringen, risico's en technische uitdagingen, maar vooral ook onbekendheid. Traditionele geothermie is eerder al onhaalbaar gebleken in Twente. Echter een nieuwe innovatieve techniek, Low Unit Cost (LUC)-geothermie is wellicht wel kansrijk. Er is daarom besloten een seismologisch onderzoek uit te voeren en de operationele haalbaarheid te onderzoeken. Na een eventuele positieve uitslag zal aanvullend onderzoek en wellicht een proefboring noodzakelijk zijn.

Circulaire economie

Begin 2024 heeft het College van B&W ingestemd met het procesvoorstel circulaire economie om als gemeente samen met een voorbereidingsgroep (gemeente en afgevaardigden van lokale partijen) een koersdocument met actieprogramma voor de circulaire economie in Dinkelland op te stellen. Hiervoor zijn verschillende werksessies gehouden waarin de contouren gevormd zijn voor het ambitieplan.

Eind 2024 heeft het College van B&W het regionaal koersdocument 'Circulaire Economie voor Twentse gemeenten' vastgesteld. Met het vaststellen van het regionaal koersdocument committeert de gemeente zich aan het behalen van drie regionale doelstellingen voor de transitie naar een circulaire economie.

Klimaatprogramma

Het Klimaatprogramma 2024-2050 is in juni 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin zijn de opgaven en ambities vastgelegd die we hebben ten aanzien van de uitvoering van het Klimaatakkoord inclusief een uitvoeringsprogramma. In november 2024 zijn door de raad ook de kaders voor het klimaatprogramma vastgesteld. Deze concrete kaders worden gehanteerd bij de tweejaarlijkse evaluatie en actualisatie van het uitvoeringsprogramma van het klimaatprogramma.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Motie Klimaatprogramma II (VVD-LD)

In de raadsvergadering van 18 juni 2024 is de motie Klimaatprogramma II (VVD-LD) met elf stemmen voor en zes stemmen tegen aangenomen. De motie draagt het college op om:

- Het College van Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten van Overijssel op te roepen een pas op de plaats te maken met de uitvoering van het windbeleid door vooralsnog geen vergunningen te verlenen voor de plaatsing van windturbines in Overijssel in navolging van het hoofdlijnenakkoord en in afwachting van de definitieve plannen van de nieuwe regering.
- Het College van Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten van Overijssel op te roepen om de behandeling van alle lopende initiatieven te staken totdat de landelijke normen voor en de effecten van windturbines bekend zijn.

- Om samenwerking en draagvlak in Twente te zoeken en waar mogelijk te bevorderen om als alternatief voor windturbines te gaan voor verschillende alternatieve vormen van duurzame opwek van energie.
- Het onder 1, 2 en 3 genoemde bij alle gemeenteraden in Overijssel onder de aandacht te brengen met het verzoek deze oproep te ondersteunen en het Provinciaal Bestuur hiervan in kennis te stellen.

Zolang in afwachting van de definitieve plannen van de nieuwe regering nog duidelijk is welke regelgeving gaat gelden, tegen initiatieven die niet binnen het huidige gemeentelijk (wind)beleid passen alle rechtsmiddelen te gebruiken om deze tegen te gaan.

Er is op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de motie:

Het College van Gedeputeerde Staten (GS) is per brief verzocht een pas op de plaats te maken met de uitvoering van het windbeleid door vooralsnog geen vergunningen te verlenen voor de plaatsing van windturbines in Overijssel in navolging van het hoofdlijnenakkoord en in afwachting van de definitieve plannen van de nieuwe regering. In deze brief is de GS daarnaast opgeroepen om de behandeling van alle lopende initiatieven te staken totdat de landelijke normen bekend zijn voor - en de effecten van - windturbines bekend zijn.

Deze brief is ook gestuurd aan Provinciale Staten van Overijssel en onder de aandacht gebracht van alle gemeenten in Overijssel met het verzoek deze te steunen en het provinciaal bestuur hiervan op de hoogte te stellen.

Verder wordt al enige tijd in onder andere RES-Twente verband gewerkt aan alternatieve vormen van opwek voor duurzame energie, ook voor de periode na 2030. Het laatste punt van de motie roept op om tegen initiatieven die niet passen binnen het huidige gemeentelijke windbeleid alle rechtsmiddelen te gebruiken om deze tegen te gaan. Er zijn momenteel nog geen initiatieven bij de gemeente bekend.

De provincie is bevoegd gezag als het gaat over windturbines. De provincie is op 16 oktober jl. gestart met de aanmeldperiode voor initiatiefnemers om een aanvraag voor windturbines te doen. Voor de gemeente Dinkelland heeft de provincie hierover opgenomen: 'In Dinkelland zijn geen afspraken gemaakt. Dit betekent dat de provincie een maximum voor de gemeente heeft vastgesteld. Voor Dinkelland is het maximum 80 GWh (ongeveer 4 turbines). De aanmeldperiode is van 16 oktober 2024 tot 15 februari 2025.'

Binnenkort komen we met een update over hoe het vervolg van de procedure voor windturbines in Dinkelland eruitziet.

Stand van zaken: De motie is afgehandeld.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit

Ons doel

Beter organiseren van slimme, duurzame en zorgeloze mobiliteit zonder emissies.

Hoe leveren we een bijdrage aan Duurzame mobiliteit & (Maatschappelijk verantwoord) Inkopen

Mobiliteitsplan

Een eerste aanbesteding is afgerond. Drie brandstof auto's zijn vervangen voor elektrische varianten. Als vervolg is gestart met het mobiliteitsplan 2.0 waarin ook de mobiliteitsbewegingen van Noaberkracht tegen het licht worden gehouden.

Laadinfrastructuur

De behoefte aan laadpalen tot en met eind 2025 is afgestemd met de kernraden en alle gewenste locaties voor openbare laadpalen in de gemeente zijn doorgegeven.

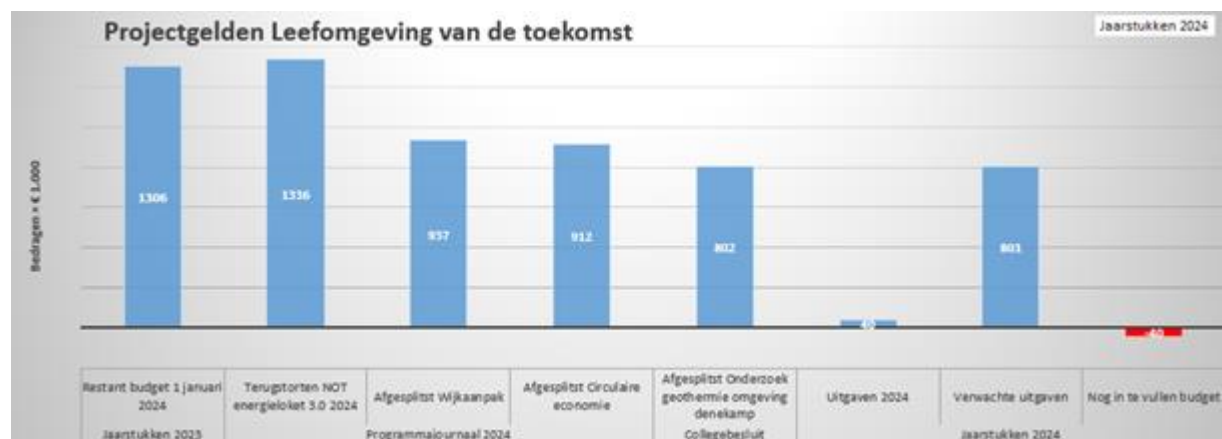
Zonnepanelen op parkeerplaatsen

De kaders voor realisatie van zonnepanelen op parkeerplaatsen zijn opgenomen in een notitie. Hierin is ook een inventarisatie naar de mogelijke (openbare) parkeerplaatsen opgenomen. Hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor de realisatie van laadpunten. Er is gestart met de inventarisatie van de geschiktheid van verschillende locaties. Eén locatie is reeds verder uitgewerkt en hiervoor is een subsidieaanvraag gedaan.

Financiën Leefomgeving van de toekomst

Projectgelden Leefomgeving van de toekomst

In de begroting 2023 is, voor de **gehele coalitieperiode**, een bedrag van €1.500.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026".

Voor de **jaarschijf 2024** was oorspronkelijk €290.000 beschikbaar gesteld. In het programmajournaal hebben we dit verhoogd tot het bedrag van de gehele coalitieperiode van €1.306.000.

Het in 2024 afgesplitste deel voor het NOT energieloket 3.0 van de jaarschijf 2024 is teruggestort in dit budget. Dit energieloket komt hieronder terug in de (te verwachten) uitgaven als onderdeel van de "Bijdrage samenwerking EvNOT 2024 t/m 2026".

In verband met de te verwachten kosten voor de warmtetransitie is een budget van €399.000 voor de wijkplanpak afgesplitst. Uit te geven in de jaren 2024 t/m 2026.

Naast de notitie warmtetransitie is ook het regionaal koersdocument “Circulaire Economie voor Twentse gemeenten” vastgesteld. Hiervoor splitsen we een budget af van €25.000, te besteden in de jaarschijven 2024 en 2025.

In september hebben we ingestemd met het laten uitvoeren van een seismische bodemanalyse om de mogelijkheden van "Low Unit Cost geothermie" in de omgeving van Denekamp te onderzoeken. Hiervoor hebben we €110.000 afgesplitst van dit budget.

In 2024 zijn onderstaande uitgaven onttrokken aan genoemde reserve.

Uitgaven 2024

Realisatie laadvoorzieningen gemeentewerf	44
Haalbaarheidsonderzoek Warmtenet Borchert Veldkamp	17
Inhuurkosten GEO vanuit Noaberkracht	8
Klimaatneutraal gas gemeentehuis	2
Afwikkeling EvNOT Oldenzaal (t/m 2023)	-20
Afwikkeling aanhanger EvNOT	-7
Dienstverleningsovereenkomst Noaberkracht	-4
Totaal uitgaven 2024	40

Op basis van het klimaatprogramma Dinkelland 2024-2050 hadden we in het programmajournaal 2024 en in de begroting 2025 toegezegd in het najaar 2024 nader inzicht te geven in de te verwachte uitgaven. Met als doel het begrote bedrag voor 2024 bij te stellen en de jaarschijf 2025 te kunnen vullen. Dat is ons niet gelukt. De in bovenstaande grafiek weergegeven “verwachte uitgaven” betreffen:

Verwachte uitgaven 2025 en 2026:

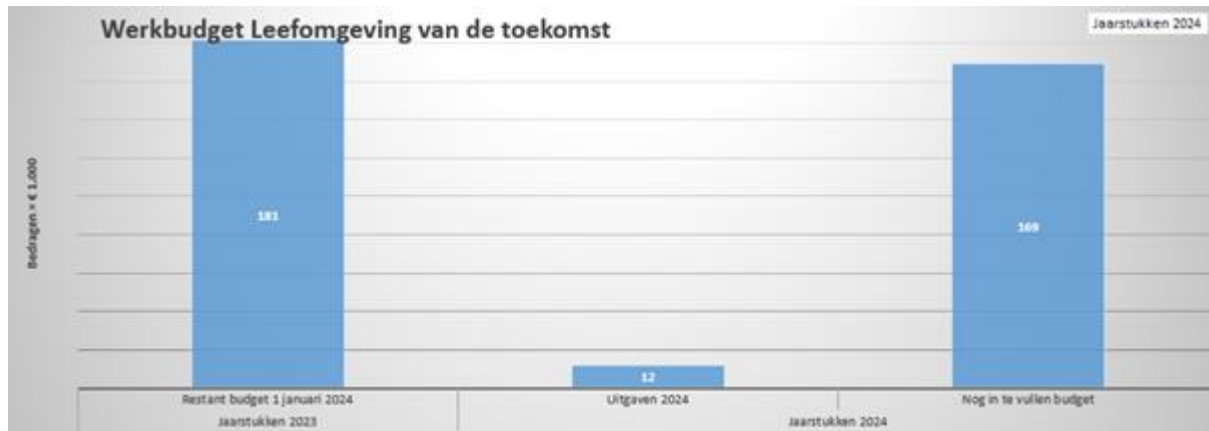
Inrichting mobiliteit Noaberkracht	51
Bijdrage ODT	35
Boerengas	20
Sprintsessies Energiegebruik bedrijventerreinen	25
Warmtescans 2023 en 2024 kostprijsverhogende BTW	10
Soorten managementplan / kosten SMP Dinkelland	8
Bronnenonderzoek Weerselo	60
Cofinanciering Zonnecarport Sportcomplex Dorper Esch	443
Samenwerking EvNOT Begrote bijdrage over 2025 en 2026 (op basis begroting 2025)	150

Verantwoording over de jaarschijf 2024 van de afgesplitste budgetten:

	Begroot	Werkelijk
Stimuleringsregeling energietransitie (groene cheque)	30	22
Wijkaanpak	399	8
Circulaire economie	25	9
Uitvraag onderzoek Geothermie omgeving Dinkelland	110	0

Werkbudget Leefomgeving van de toekomst

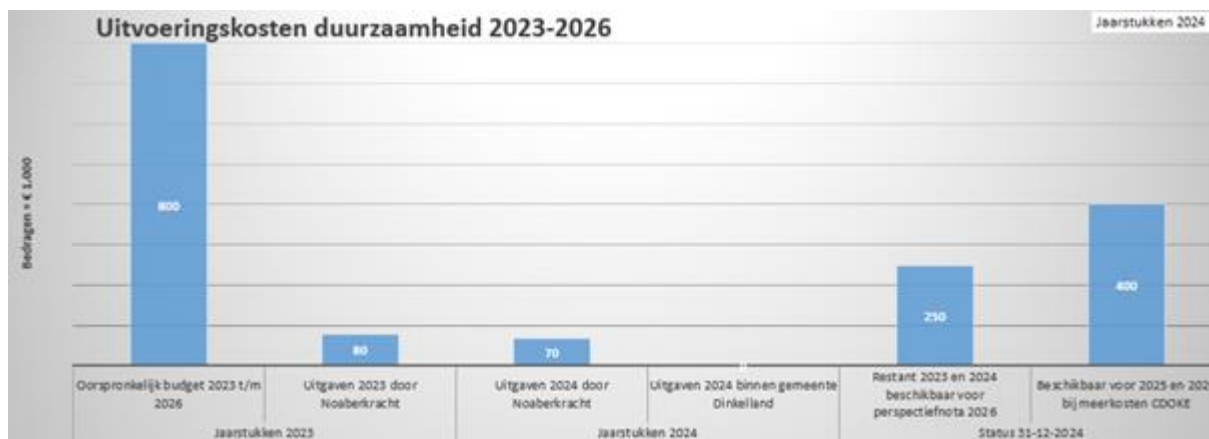
In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de **jaarschijf 2024** was oorspronkelijk €50.000 beschikbaar gesteld. In het programmajournaal hebben we dit verhoogd tot het bedrag van de gehele coalitieperiode van €181.000. Er is €12.000 uitgegeven in 2024.

Uitvoeringskosten

In de begroting 2023 is voor de uitvoeringskosten een bedrag van €800.000 (in 4 jaarschijven van €200.000) beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

De benodigde capaciteit financieren we in eerste instantie uit een Specifieke uitkering van het Rijk. De Tijdelijke regeling “capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)” die bedoeld is voor het binnenhalen van nieuwe collega’s of externe deskundigen met kennis van klimaat en energie. De meerkosten komen ten laste van de “Uitvoeringskosten”.

Jaarschijf 2023

Het voor de **jaarschijf 2023** beschikbaar gestelde bedrag van €200.000 is overgeheveld naar Noaberkracht omdat de uitvoeringskosten binnen Noaberkracht worden gemaakt en ook daar worden verantwoord. De gemeente Tubbergen heeft eenzelfde bedrag overgeheveld naar Noaberkracht. In de jaarverantwoording 2023 van Noaberkracht is bij de resultaatbestemming besloten om een deel van de personele inzet in het kader van duurzaamheid ten laste te brengen van de uitvoeringskosten duurzaamheid. Het betrof hier een bedrag van € 142.000. De resterende €258.000 is als onderdeel van de resultaatbestemming ultimo 2023 gestort in de reserve. Inmiddels blijkt dat Noaberkracht over het jaar 2024 een beroep moest doen van €139.000 op deze gereserveerde uitvoeringskosten duurzaamheid. Het hierna resterende bedrag van € 119.000 vloeit terug naar de beide gemeenten (aandeel Dinkelland € 59.500).

Jaarschijf 2024

Voor de **jaarschijf 2024** is €200.000 beschikbaar gesteld.

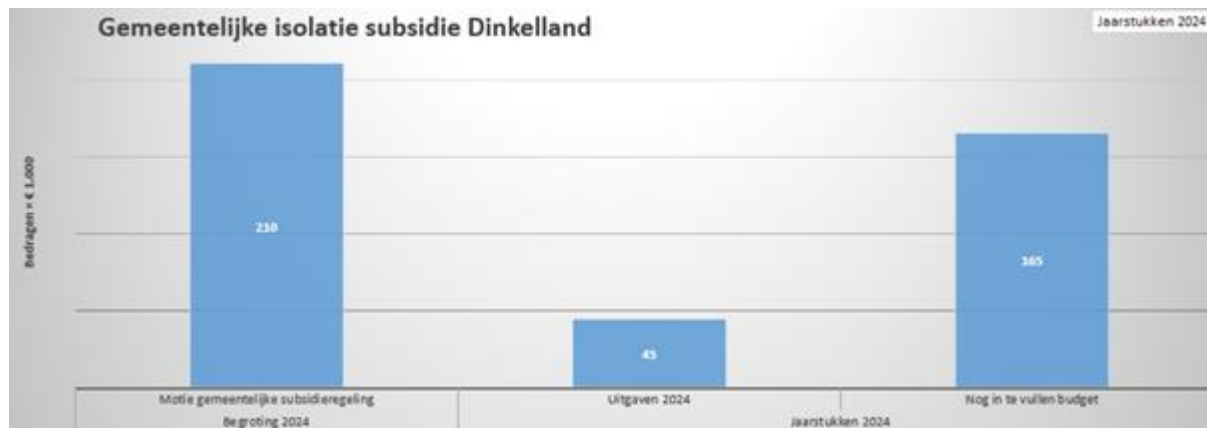
De totale capaciteitskosten over 2024 bedroegen €599.000. €529.000 konden we toerekenen aan de specifieke uitkering "CDOKE". Noaberkracht kon, zoals hiervoor vermeld, de overige €70.000 dekken uit het restant van de jaarschijf 2023. Daarom hebben we in 2024 géén beroep op het voor dat jaar beschikbaar gestelde bedrag gedaan.

Restanten jaarschijven 2023 en 2024 betrekken bij de perspectiefnota 2026

Het resterende bedrag over 2023 van €119.000 kan van Noaberkracht terug naar de beide gemeenten (aandeel Dinkelland € 59.500). Samen met het volledig overgebleven budget over 2024 van €200.000 kunnen we €259.500 betrekken bij de perspectiefnota 2026.

Gemeentelijke isolatiesubsidie

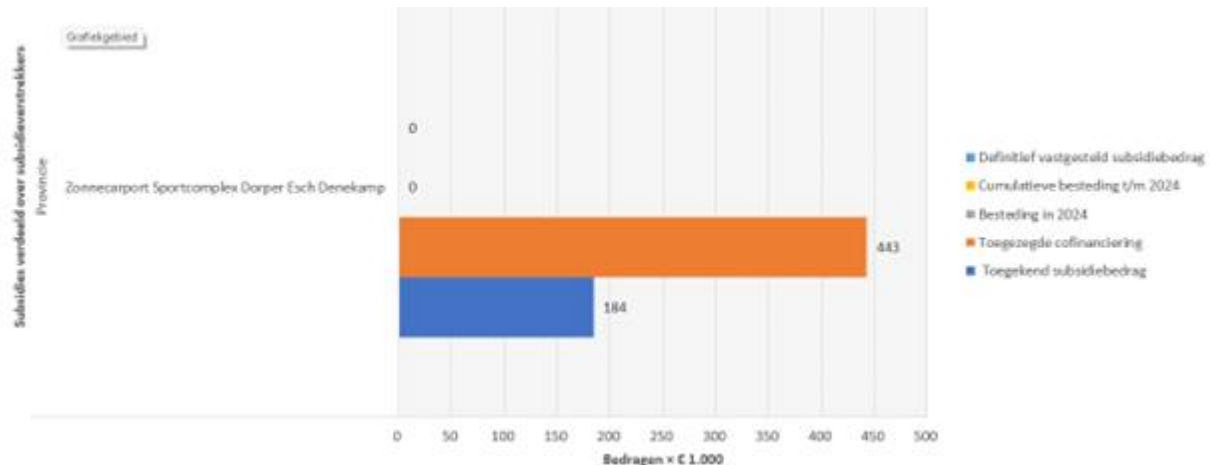
Aanvullend aan de door het Rijk verstrekte subsidies voor isolatie van woningen hebben we, naar aanleiding van een motie, een gemeentelijke subsidieregeling gefinancierd uit de algemene middelen.

Van het in 2024 beschikbaar gestelde plafond van €210.000 is in 2024 €45.000 verstrekt.

Subsidies

Hieronder een overzicht van de in 2024 lopende subsidie. Deze middelen lopen over meerdere jaarschijven.

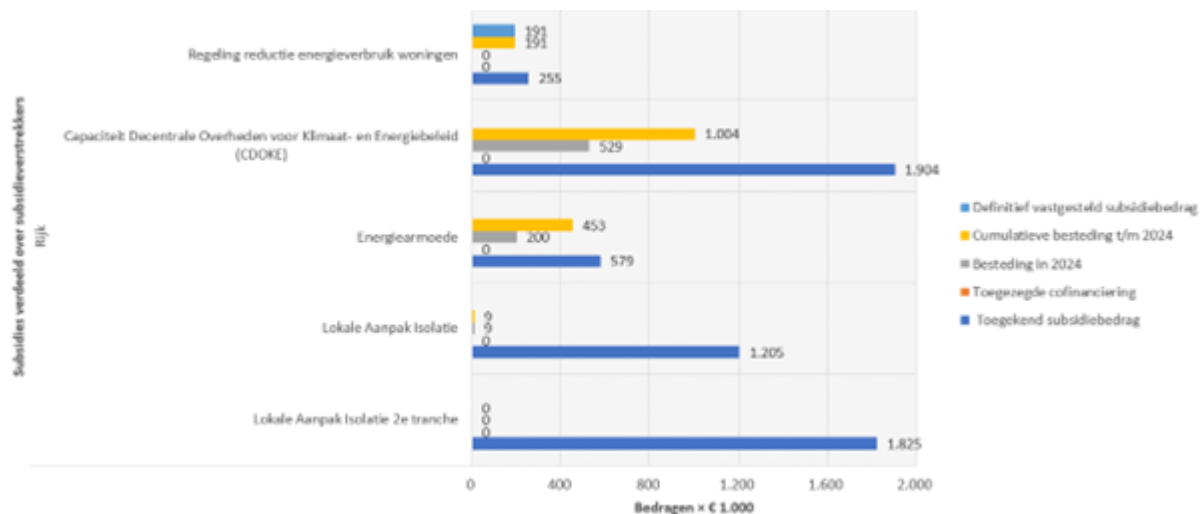

- Toegekend subsidiebedrag: Per verstrekker/project;
- Toegezegde cofinanciering: Wat hebben we afgesproken minimaal bij te dragen per project.
- (Cumulatieve) besteding: Subsidiabele uitgaven;
- Welke subsidies zijn definitief vastgesteld.

De subsidie “Zonnecarport Sportcomplex Dorper Esch Denekamp” loopt van juli 2024 t/m februari 2026. Hiertegenover ligt aan onze kant een forse verplichting tot cofinanciering.

Specifieke uitkeringen van het Rijk

Hieronder een overzicht van de in 2024 lopende “Specifieke uitkeringen van het Rijk”. Deze middelen lopen vaak over meerdere jaarschijven.

- Toegekend subsidiebedrag: Per verstrekker/project;
- Toegezegde cofinanciering: Wat hebben we afgesproken minimaal bij te dragen per project.
- (Cumulatieve) besteding: Subsidiabele uitgaven;

- Welke subsidies zijn definitief vastgesteld.

De “Regeling reductie energieverbruik woningen” die actief was in de jaren 2022 en 2023 is begin 2024 door penvoerder gemeente Oldenzaal afgewikkeld. In de grafiek staan “0” bedragen voor de besteding 2024 en de toegezegde cofinanciering.

Het toegekende bedrag voor de “tijdelijke” regeling “Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)” is beschikt over de jaren 2023 tot en met 2025. De voor de jaarschijf 2023 en 2024 beschikbaar gestelde bedragen zijn op €34.000 na geheel besteed. Dat bedrag blijft beschikbaar. Daarnaast is voor 2025 een sterk verhoogd jaarbedrag van €866.000 beschikbaar. De cofinanciering is “0”.

De regeling energiearmoede, gestart in 2023, loopt door in 2025. Er is géén verplichting tot cofinanciering (“0”).

De “Lokale aanpak isolatie” is in december 2023 toegekend en loopt door t/m 2026. Er is géén verplichting tot cofinanciering (“0”).

De “Lokale aanpak isolatie 2e tranche” is in november 2024 toegekend en loopt door t/m 2027. Er is géén verplichting tot cofinanciering (“0”).

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	3.372	1.510	-1.863
Lasten	937	5.596	1.914	3.682
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-937	-2.224	-405	1.819
Onttrekkingen aan reserves	670	1.957	136	-1.821
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-267	-267	-269	-2

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk lagere onttrekkingen voor programmagelden duurzaamheid voor €762.000 (zie voorstel budgetoverheveling), onderzoek geothermie omgeving Denekamp voor €110.000, Wijkaanpak €391.000 (zie voorstel budgetoverheveling), uitvoeringskosten €200.000 (zie voorstel budgetoverheveling), Motie isolatiesubsidie voor €165.000 (zie voorstel budgetoverheveling) en een werkbudget voor €169.000 (zie voorstel budgetoverheveling).

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder “Toelichting en analyse op de baten en lasten”.

Programma Leefbare kernen

Inleiding Leefbare kernen

Het leven van onze inwoners speelt zich grotendeels af in de kernen waarin ze wonen. Daar moet het goed zijn qua wonen, werken en sociaal leven. Deze elementen moeten in balans zijn. Voldoende woningbouwmogelijkheden biedt kansen om binnen onze gemeente te blijven wonen. Inwoners met een sterke verbondenheid aan hun kern leveren een grote bijdrage aan het sociale- en verenigingsleven.

De combinatie met voldoende werkgelegenheid biedt vervolgens perspectief op een krachtige kern, waar onze inwoners graag verblijven en onderdeel van willen zijn. In het bijzonder kijken wij hierbij naar de kansen voor onze jeugd. De vitaliteit van Dinkelland in de toekomst wordt immers in belangrijke mate bepaald door de mogelijkheden die jongeren hebben op het gebied van wonen, werken, recreëren en vrijetijdsbesteding.

We realiseren ons dat het leefbaar houden van de kernen een doorlopende inspanning vraagt. In de huidige 4 jaar zullen we vooral inzetten op de meerjarige woningbouwprogrammering, het vitaal houden van verblijfsgebieden en het stimuleren van een gezond ondernemersklimaat. We vertalen onze ambities naar 2 actielijnen:

- Voor iedereen een passende woning
- Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot de onderwerpen:

- Naar behoefte realiseren van alternatieve woonvormen
- Inzetten van de sociale hypotheek voor maatschappelijke voorzieningen
- Realiseren van openbare watertappunten in de kernen (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)
- Actieplan voor het bestrijden van invasieve exoten (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)
- Waar nodig het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom basisscholen en schoolfietsroutes, met name in het buitengebied (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)

Actielijn 1 Voor iedereen een passende woning

Er is een grote behoefte aan passende woningen. Ook in Dinkelland is de vraag groter dan het aanbod. De meest urgente woningbehoefte ligt bij starters en senioren. Daarop zijn onze nieuwbouwinspanningen vooral gericht. Ons doel is om de huidige onbalans tussen vraag en aanbod van passende woningen te beperken en op te heffen.

Kernen zijn verschillend in de behoefte aan woningen. Daarom zijn we in gesprek om te kijken wat bij elke kern past. We willen diversiteit in woningbouw. Het gaat hierbij om huur en koop voor verschillende doelgroepen. Daarbij zien we ook een toename van de vraag naar flexibele woningbouw. We willen inzetten op een actief grondbeleid en creatieve oplossingen onderzoeken voor financiering van plannen, zodat nieuwe woningen voor meer doelgroepen beschikbaar en betaalbaar worden.

Ons doel

Wij willen sturen op een meerjarige woningbouwprogrammering. Via ons grondbedrijf treden wij op als ontwikkelaar. Via ons ruimtelijk en planologisch instrumentarium faciliteren wij particuliere initiatiefnemers en projectontwikkelaars. Wij willen het grootste gedeelte van de geprognosticeerde woningbehoefte tot 2030 de huidige bestuursperiode realiseren. Wij stellen op basis van de “harde plancapaciteit” concrete doelen over hoeveel kavels/woningen wij periodiek op de markt brengen (of laten brengen).

In 2026 kijken we terug op een woonbeleid dat uitvoeringsgericht is geweest, waarbij:

- in elke kern nieuwe mogelijkheden voor woningbouw zijn ontstaan, passend bij de lokale behoefte;
- wij de doorstroming in de kernen op gang hebben gebracht;
- wij een bijdrage hebben geleverd aan een betere betaalbaarheid van woningen;
- wij een begin hebben gemaakt met de woningvraag van de toekomst, 2030 en verder, uitgaande van opgaven voortkomend uit vergrijzing, veroudering van woningen en verduurzaming;
- een aanbod met flexibele woonproducten hebben gerealiseerd voor mensen met een urgente woonvraag.

Hoe leverden we een bijdrage aan Voor iedereen een passende woning

In 2024 hebben wij belangrijke stappen gezet om het woningtekort in te lopen. Naast een continue woningbouwproductie en actief grondbeleid hebben wij een doeltreffend volkshuisvestingsprogramma neergelegd. Onze volkshuisvestelijke opgaven gaan over het vinden van balans tussen beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit.

- Strategische grondaankopen: in elke kern blijven we aansturen op het bieden van een goed perspectief op nieuwe woningbouwmogelijkheden. Zowel door inbreiding als uitbreiding. In de meeste kernen hebben we inmiddels een strategische grondpositie ingenomen. In de kernen waar we nog geen positie hebben, worden gesprekken gevoerd om tot verwerving te komen.
- Betaalbaarheid: in het kader van betaalbaarheid hebben we in onze uitgifteplannen aangestuurd op meer sociale woningbouw en betaalbare woningen. We hebben de verdeling 30-40-30 (sociaal-betaalbaar-vrij) zoveel mogelijk gehanteerd, tenzij specifiek maatwerk nodig was door lokale omstandigheden (behoefte) of een (te) beperkte omvang van het plangebied. In ons volkshuisvestingsprogramma hebben wij in de klasse 'betaalbaar' een extra laag aangebracht dat 10% van de nieuwbouwwoningen als 'goedkope koop' moet worden geclassificeerd (tot €275.000).
- Afstemming woningbouwvereniging: we hebben doorlopend afstemming met onze woningbouwvereniging. We hebben verkennende gesprekken gevoerd over de beschikbare investeringsruimte om het sociale woningbouwbestand te vergroten en om te investeren in tijdelijke woningbouwvormen. We hebben eveneens afstemming gevonden over de toekomstige woningbouwproductie van reguliere huurwoningen. We hebben als prestatieafspraken staan dat de woningbouwvereniging 137 nieuwe huurwoningen gaat opleveren. Deze opgave hebben wij in het bestuurlijk overleg verhoogd met 163 woningen, waardoor wij sturen op een opgave van 300 sociale huurwoningen.
- Woonzorgbeleid: in het verlengde van de woonvisie is het woonzorgbeleid vastgesteld. Sociaal-demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing en meer kleine huishoudens, hebben een sterke invloed op de woning- en zorgmarkt. Daarom willen we vanuit verschillende beleidsterreinen tot passende oplossingen komen. Een integrale woonzorgvisie biedt daarbij uitkomst.
- Actualisatie woningbouwprogrammering: we actualiseren periodiek ons woningbouwprogramma, waarbij wij onze woningbouwproductie hebben gemaximaliseerd binnen de regionale afspraken. In

ons volkshuisvestingprogramma sturen we op het realiseren van 1133 woningen tot 2032. Hiervan hebben wij 82% reeds weggezet in een bestemmingsplan, principeverzoek of planvoornemen.

- Versnelling: We hebben een concreet planvoornemen vastgesteld om 150 goedkope woningen gerealiseerd te krijgen in Weerselo (Weerselerbeek) en Denekamp (Denekamp Oost 2A en 2B). We hebben in Ootmarsum een omvangrijke grondpositie ingenomen waarin we meerjarig kunnen voorzien in de woningbehoefte. Het project is gestart en wordt uitgewerkt tot een stedenbouwkundig plan.
- De taakstelling voor huisvesting van statushouders is een volkshuisvestelijk taak. Wij integreren deze opgave in onze uitgifteplannen door een gestandaardiseerd woonproduct, gebaseerd op de omvang van de taakstelling, gerealiseerd te krijgen.
- Wij hebben onze volkshuisvestelijk opgaven neergelegd in een volkshuisvestingsprogramma en deze besproken met de raad. Het volkshuisvestingsprogramma is ter inzage gelegd en zal in 2025 door het college worden vastgesteld.

Actielijn 2 Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het bieden van een economisch perspectief en werkgelegenheid heeft een nauwe relatie met voldoende ontwikkelruimte voor bedrijven en voor plekken waar bedrijven zich vestigen. Daarbij ligt de nadruk op behoud en versterking van het lokale bedrijfsleven. We zien de sociaaleconomische ontwikkelingen binnen onze gemeente niet los van ontwikkelingen buiten de gemeentegrenzen. Er is een gezamenlijk belang voor brede versterking van de economie in Twente. Daarbij staat maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal. Wij willen ondernemers stimuleren om zich te richten op nieuwe marktkansen, groei en innovatie met winst voor mens, maatschappij en milieu. Wij betrekken deze visie bij de gesprekken met onze ondernemers en dragen deze boodschap uit in Twents verband.

Ons doel

Wij willen een bijdrage leveren aan een sterke economische sector. Wij willen dat ons bedrijfsleven participeert en profiteert van de ontwikkelingen in Noordoost Twente en de regio Twente. Wij verbinden partijen via ons netwerk binnen de 3O's. Daarnaast herkennen wij in onze gemeente een sterke vorm van vrijetijdseconomie, waarbij wij inzetten op kwalitatief toerisme.

In 2026 kijken we terug op:

- Nieuw gerealiseerde bedrijventerreinen in de grote kernen.
- Sterkere centrumgebieden en een goed onderhouden relatie met onze ondernemers.
- Een bijdrage geleverd aan talentontwikkeling via de 3O's.
- Verdere ontplooiing van de grensregio.
- Een goede balans tussen de landschapskwaliteiten van ons gebied, de leef- en werkomgeving voor inwoners en de groeimogelijkheden van de toeristische sector;
- Geboden mogelijkheden voor marktconforme en gebiedspassende bedrijvigheid;
- Uitvoering van projecten en ideeën die gericht zijn op toerisme of dagrecreatie als aanvulling op het bestaande aanbod, gericht zijn op interessante doelgroepen of zorgen voor seizoen verlenging;
- Ingerichte toeristisch interessante locaties in de kernen en in het buitengebied.

Hoe leverden we een bijdrage aan Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

Omschrijving

Strategische visie

In 2024 hebben we de hoofdpopzet voor een strategische economische visie neergelegd. Deze visie geeft inzicht in onze bedrijfssectoren, kansen voor werkgelegenheid en verwachtingen van ons economisch perspectief. Het eerder verrichte onderzoek naar talentbehoud is geïntegreerd in de conceptvisie. Door middel van trends & ontwikkelingen wordt er in de visie toegewerkt naar een beeld over ons verdienpotentieel in de toekomst en welke rol gemeente inneemt in de economische sector.

Bedrijventerreinen

Doordat wij de laatste kavels hebben uitgegeven oriënteren wij ons op uitbreidingen van de bedrijventerreinen in de 3 grote kernen. Wij hebben daarvoor de behoefte aan bedrijventerreinen voor de komende jaren geïnventariseerd. Op basis van deze behoefteramingen zijn wij gestart met de planologische procedure voor de uitbreidingen in Ootmarsum en Weerselo en voeren wij afrondende gesprekken m.b.t. verwerving van gronden in Denekamp. In regionaal verband zijn over de (regionale behoefte aan) bedrijventerreinen programmeringsafspraken gemaakt.

Samenwerking grensregio

De huidige samenwerking in de grensregio en de verdere mogelijkheden voor Dinkelland zijn verkend. Dit heeft geresulteerd in strategisch kader en een Kansenskaart, die gezamenlijk met Nordhorn is opgesteld en bestuurlijk is afgestemd. Ook zijn bestaande netwerken en structuren in beeld gebracht en de eerdere betrekkingen weer aangehaald. Met Nordhorn en Uelsen, maar ook met Enschede, Losser, Hardenberg en Coevorden zijn bestuurlijk, dan wel ambtelijk kansen uitgewisseld als het gaat om samenwerken in de grensregio.

Recreatie en toerisme

Wij hebben in 2024 het ambitiedocument Toerisme & Recreatie opgesteld. Dit was een co-creatieproces met Twente Marketing, Marketing Oost, de lokale VVV's en Tourist info's, lokale ondernemers en stakeholders uit de sector van Noordoost Twente, de gemeenten in Noordoost Twente en het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC). Het ambitiedocument geeft richting aan de doorontwikkeling van de sector op het snijvlak van een aantrekkelijk toeristisch klimaat en de leefbaarheid van ons gebied. De programmalijnen in het ambitiedocument zijn gekoppeld aan subsidieregelingen voor onder andere inwoners en ondernemers om initiatieven te ontwikkelen. Ook liggen er relaties met cultuur, promotie, activiteitenontwikkeling en onderzoek naar herijking van vitaliteits- en verblijfsrecreatieve onderzoeken.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Motie Transformatie Museum Natura Docet

In de raadsvergadering van 15 juli 2024 is de motie Transformatie Museum Natura Docet unaniem aangenomen. De motie draagt het college op om:

- Om in overleg te treden met het bestuur van Natura Docet.
- Daarbij te bevorderen dat de publieke middelen die met het voorliggende voorstel door de gemeente beschikbaar worden gesteld, aan de gemeente worden terugbetaald als het museum binnen een met elkaar overeen te komen termijn ophoudt te bestaan, of wanneer het gebouw wordt vervreemd.
- Zich daarbij in te spannen om aanvullende zekerheid te bedingen ten behoeve van de gemeente in de vorm van bijvoorbeeld een recht van koop, een zekerheidshypotheek of een terugbetalingsregeling.

Er is op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de motie:

Er is contact geweest met de directeur van Natura Docet in het kader van de motie. De huidige statuten zijn beoordeeld door een notaris en in samenspraak met het bestuur is onderzocht wat de mogelijkheden zijn aan de hand van de genoemde punten in de motie. Hieruit is gebleken dat de genoemde mogelijkheden niet van toepassing zijn in verband met de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) van Natura Docet.

Stand van zaken: Ze zijn nog in gesprek met ons over de statutenwijziging. De motie is dus nog niet afgedaan.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Motie Zoekgebied munitiedepot Weerselo-Rossum-Agelo

In de raadsvergadering van 24 september 2024 is de motie Zoekgebied munitiedepot Weerselo-Rossum-Agelo unaniem aangenomen. De motie draagt het college op om:

- Erop aan te dringen zo snel mogelijk duidelijkheid over deze zoeklocatie te verschaffen;
- Actief te communiceren met alle inwoners van de A-, B-, en C-zones over de gevolgen, ontwikkelingen en informatiebijeenkomsten van en over het zoekgebied;
- Het standpunt en de argumenten van de raad en het college op de daarvoor bestemde en geschikte momenten actief kenbaar te maken aan onze Minister en Staatssecretaris van Defensie, de Tweede- en Eerste Kamer, Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van Overijssel;
- De raad regelmatig te informeren over de voortgang.

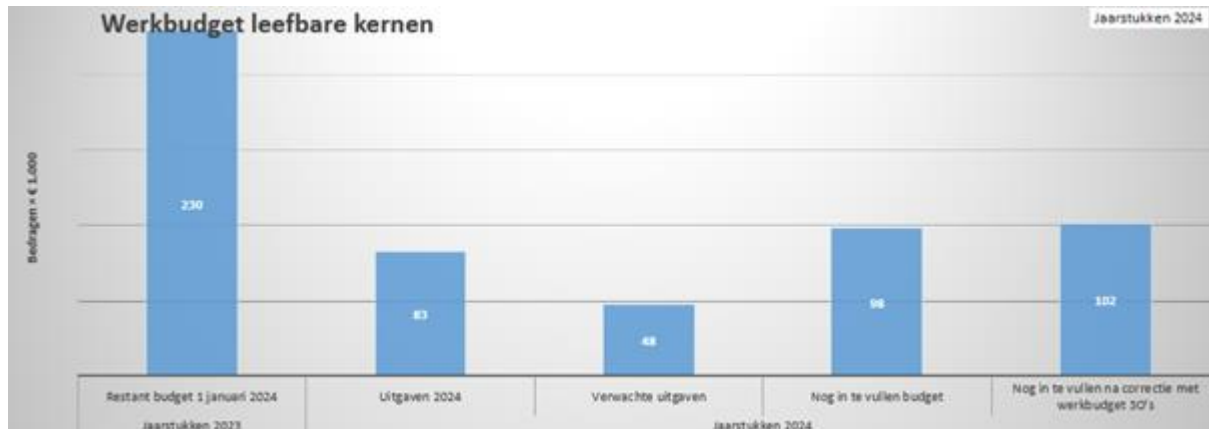
Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Financiën Leefbare kernen

Werkbudget leefbare kernen

In de begroting 2023 is, **voor de gehele coalitieperiode**, een bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. In het programmajournaal 2023 is een bedrag van €30.000 afgesplitst als “werkbudget 3O’s”. Voor de jaarschijven 2023 t/m 2026 jaarlijks €7.500.

Voor de **jaarschijf 2024** was oorspronkelijk €80.000 beschikbaar gesteld. Na afsplitsing van het werkbudget 3O's kwam het begrotingsbedrag op €72.500. In het programmajournaal is hieraan een additioneel budget toegevoegd van €62.500. In 2024 zijn onderstaande uitgaven onttrokken aan genoemde reserve.

Uitgaven 2024

Participatietraject MFA Saasveld	32
Externe adviezen	20
Bodemonderzoeken	14
Conditie meting Sportcomplex Dorper Esch	7
Ontwikkelvisie Agelo	6
Integraal huisvestingsplan onderwijs Gemeente Dinkelland	2
Binnensportaccommodaties NOT gemeentes	2
Begeleiding centrumondernemers (vergoed door subsidie)	-5
Overige kosten	5

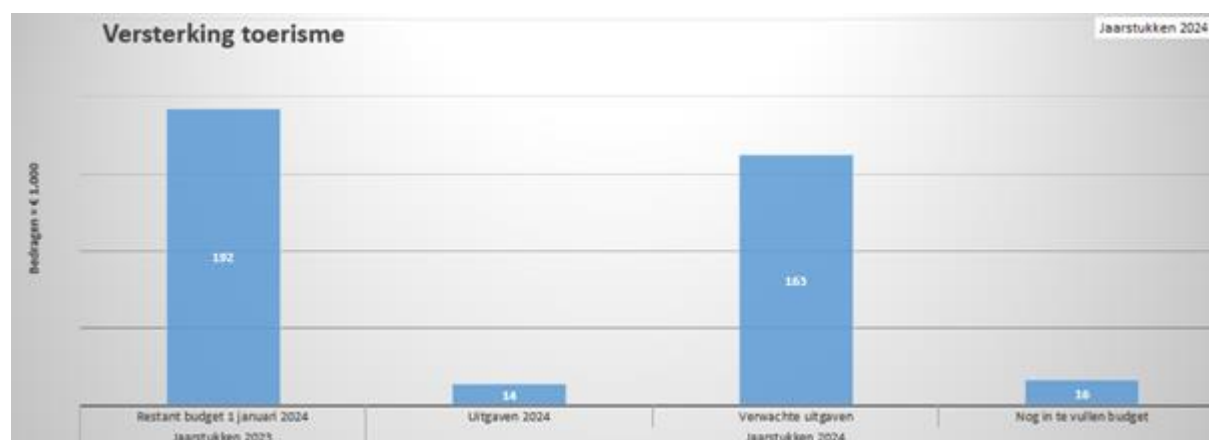
Totaal uitgaven 2024	83
-----------------------------	-----------

De verwachte uitgaven **over de gehele coalitieperiode** betreffen de meerkosten Integraal huisvestingsplan onderwijs Gemeente Dinkelland en “Gebiedsontwikkeling Lattrop”.

Het “nog in te vullen budget” is gecorrigeerd met het overschot van €4.000 op het afgesplitste werkbudget 3 O’s voor de jaarschijf 2024.

Versterking toerisme

In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €280.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. In het programmajournaal 2023 is voor de regeling “cultuur, participatie en culturele evenementen” een bedrag van €20.000 afgesplitst voor kleine initiatieven.

Voor de **jaarschijf 2024** was €56.000 beschikbaar gesteld. In het programmajournaal is hieraan een additioneel budget toegevoegd van €20.000. In 2024 zijn onderstaande uitgaven onttrokken aan genoemde reserve.

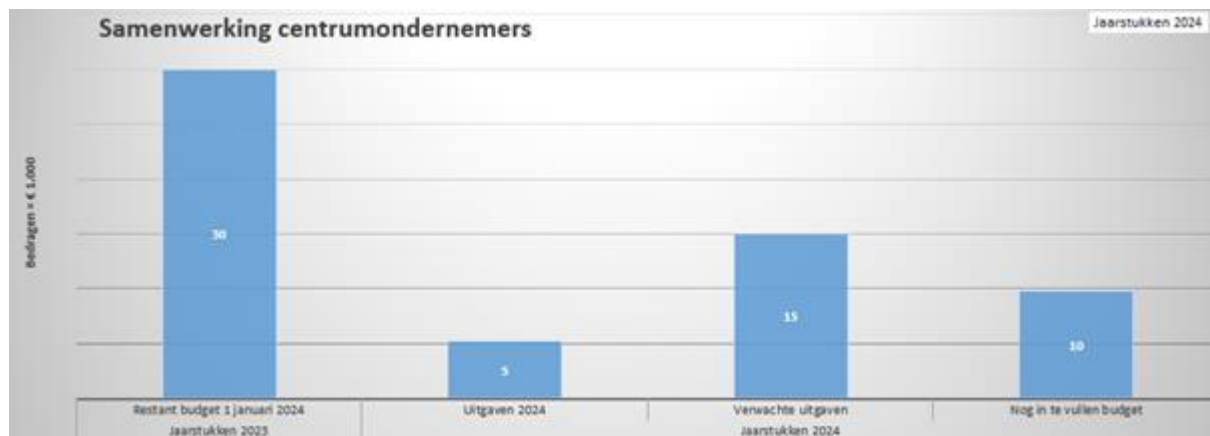
Uitgaven 2024

NOT bestemmingsmanagement 2023 en 2024	11
Overige kosten	3
Totaal uitgaven 2024	14

De verwachte uitgaven **over de gehele coalitieperiode** betreffen ten eerste een incidentele bijdrage in de beschoeiing op de recreatieparken Het Hulsbeek en Het Rutbeek. Daarnaast verwachten we uitvoeringskosten voortkomend uit het ambitiesdocument “Toerisme en Recreatie Tubbergen en Dinkelland”.

Samenwerking centrumondernemers

In de begroting 2024 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €30.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

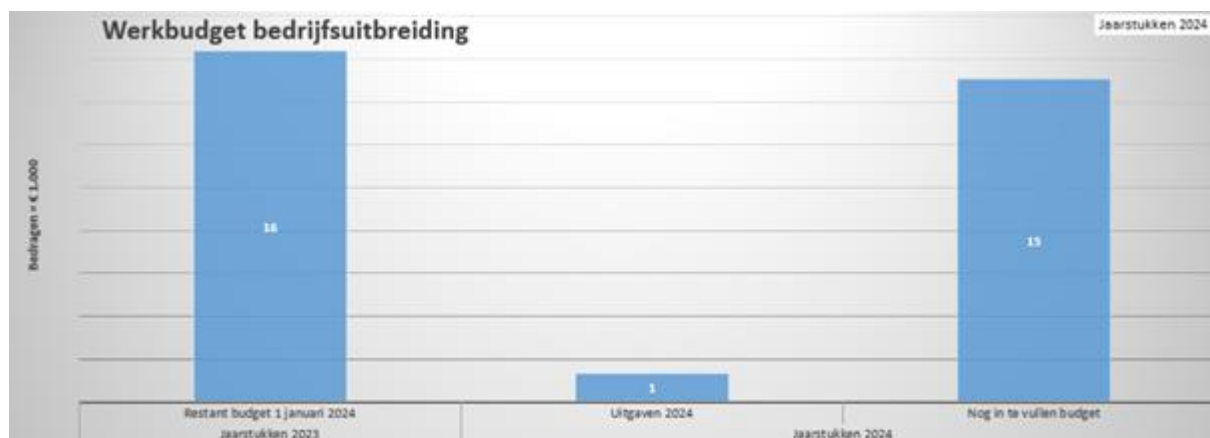

Voor de **jaarschijf 2024** was €15.000 beschikbaar gesteld. De uitgaven van 2024 zijn onttrokken aan genoemde reserve.

De te verwachte uitgaven **over de gehele coalitieperiode** betreft de bijdrage aan de Stichting Shopdoarp.

Werkbudget bedrijfsuitbreiding

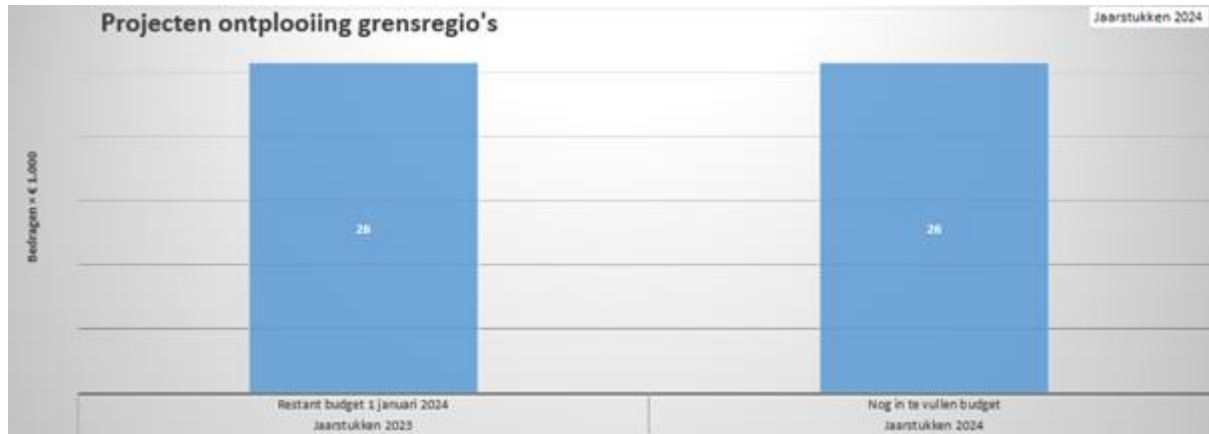
In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €20.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de **jaarschijf 2024** was €2.000 beschikbaar gesteld. In het programmajournaal is hieraan een additioneel budget toegevoegd van €2.000. In 2024 is €1.000 besteed.

Project ontplooiing grensregio's

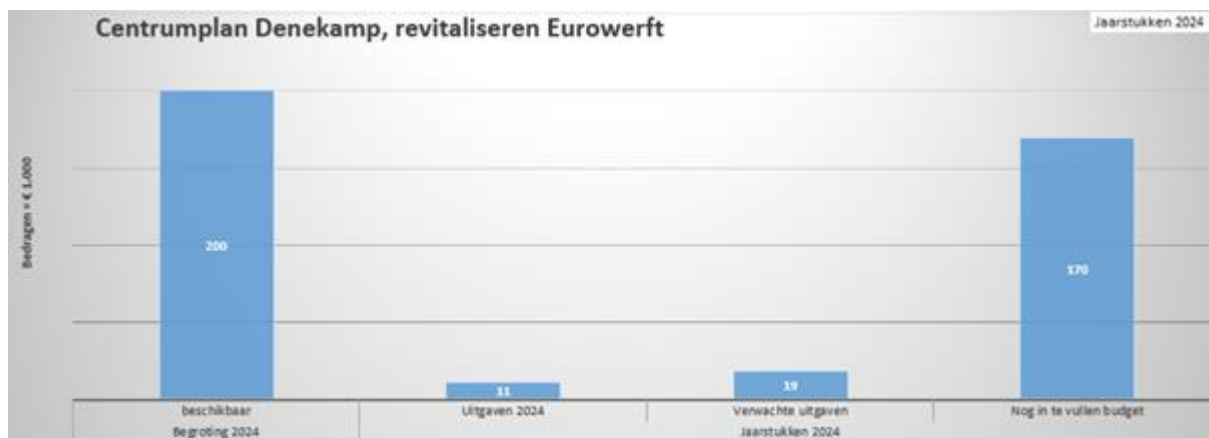
In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €50.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de **jaarschijf 2024** was €12.500 beschikbaar gesteld. In het programmajournaal is dat verlaagd tot €0.

Centrumplan Denekamp, revitaliseren Eurowerft

In de begroting 2024 is een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

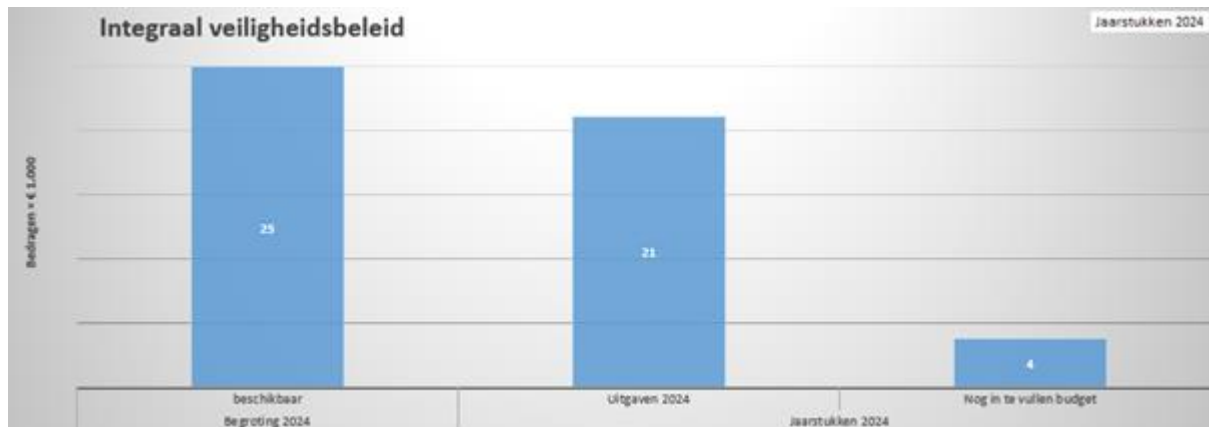

Voor de **jaarschijf 2024** was €200.000 beschikbaar gesteld. In het programmajournaal is het budget verlaagd met €170.000. In 2024 zijn voorbereidingskosten onttrokken aan genoemde reserve.

De verwachte uitgaven **over de gehele coalitieperiode** betreffen de afwikkeling van de voorbereiding. De uitvoering van dit project volgt in 2025.

Integraal veiligheidsbeleid

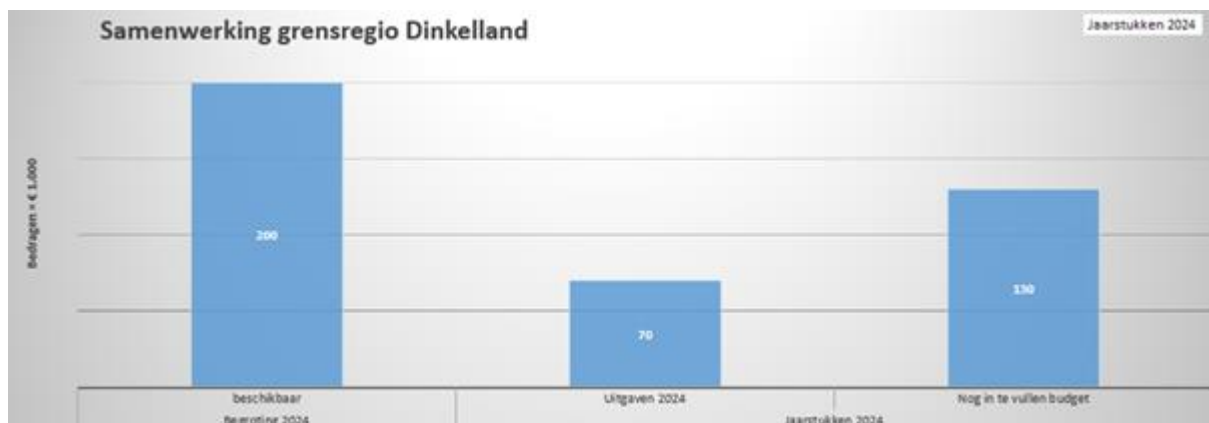
In de begroting 2024 is een bedrag van €25.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €25.000 beschikbaar gesteld.

Voor de **jaarschijf 2024** was €25.000 beschikbaar gesteld. De uitgaven van 2024 voor het opstellen van het “Integraal Veiligheidsplan” en het “Agressieprotocol ambtsdragers” zijn onttrokken aan genoemde reserve.

Samenwerking grensregio Dinkelland

In de begroting 2024 is een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

De uitgaven in 2024 betreffen de inzet van de procesbegeleider/projectleider "Samenwerken in de grensregio"

Natura Docet

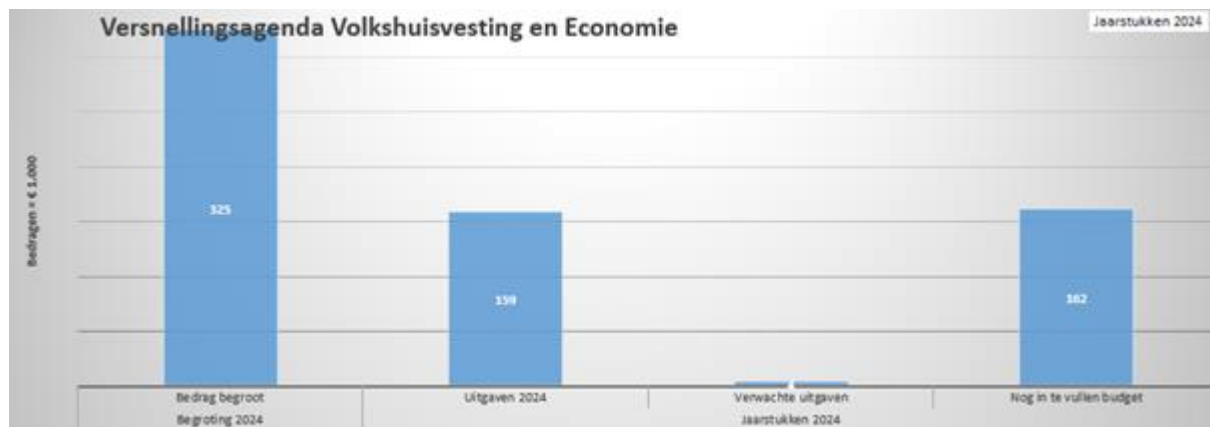
In de raad van juli 2024 zijn uit de "Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen" eenmalige bijdrages beschikbaar gesteld voor:

Investering in de museale inrichting	€ 265.000
Duurzaamheidsinvesteringen	€ 270.000

De eenmalige bijdrage voor de “duurzaamheidsinvesteringen” is in 2024 uitbetaald.

Versnellingsagenda Volkshuisvesting en Economie

In de begroting 2024 is een bedrag van €325.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de **jaarschijf 2024** was oorspronkelijk €325.000 beschikbaar gesteld. In het programmajournaal is dat verlaagd met €175.000. In 2024 zijn onderstaande uitgaven onttrokken aan genoemde reserve.

Uitgaven 2024

Realisatie 150 goedkope woningen, opstellen volkshuisvestingsprogramma, uitwerking aanbesteding woningbouw	79
Advies realisatie flexwonen	20
Overdrachtdossier Volkshuisvesting	20
Strategie gebiedsontwikkeling richting kaders en planselectie Denekamp Oost	17
Doorrekening grondexploitatie	9
Marketingcommunicatiestrategie	8
Overige kosten	6
Totaal uitgaven 2024	159

Vorbereidingskrediet Basisschool De Zevenster

Voor het bouwplan ten behoeve van de nieuwbouw van basisschool De Zevenster te Denekamp is een voorbereidingskrediet van €454.200 beschikbaar uit de "Reserve onderwijshuisvesting Denekamp".

In 2024 hebben we een voorbereidingskrediet van €95.000 verstrekt aan het schoolbestuur.

Vorbereidingskrediet gymzaal "De Kerkeresch"

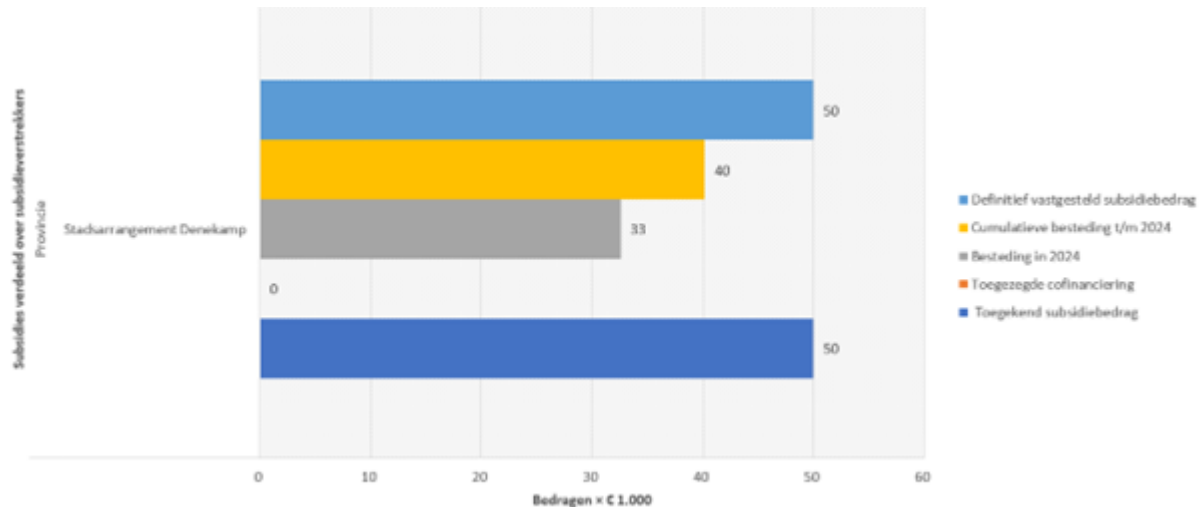
Voor het bouwplan ten behoeve van de nieuwbouw van gymzaal "De Kerkeresch" te Denekamp is een voorbereidingskrediet van €137.600 beschikbaar uit de "Reserve onderwijshuisvesting Denekamp".

In 2024 hebben we een voorbereidingskrediet van €34.000 verstrekt aan het schoolbestuur.

Subsidies

Hieronder een overzicht van de in 2024 lopende subsidie. Deze middelen lopen over meerdere jaarschijven.

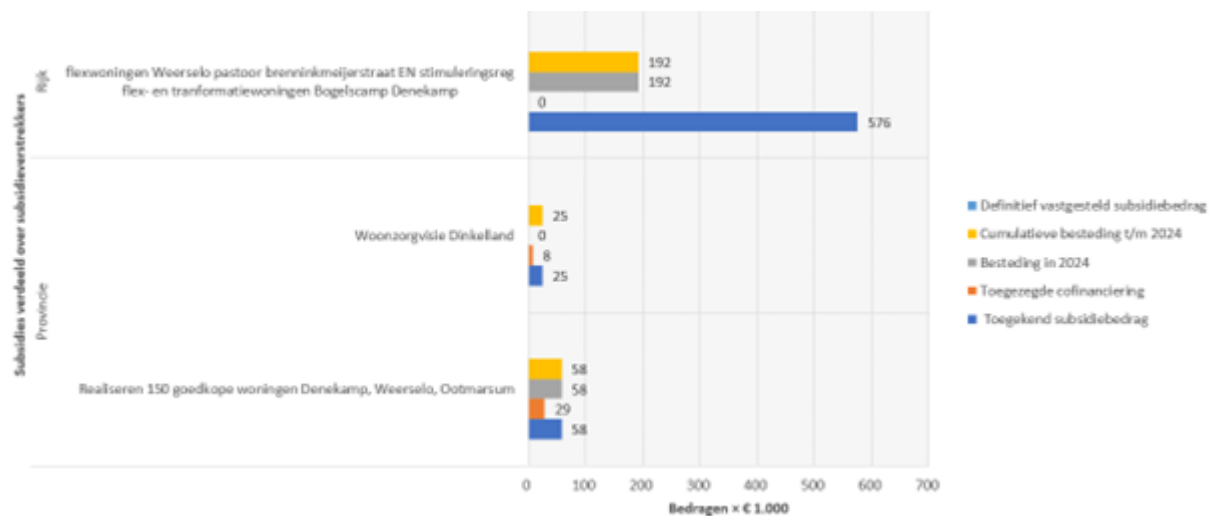

- Toegekend subsidiebedrag: Per verstrekker/project;
- Toegezegde cofinanciering: Wat hebben we afgesproken minimaal bij te dragen per project.
- (Cumulatieve) besteding: Subsidiabele uitgaven;
- Welke subsidies zijn definitief vastgesteld.

Het “Stadsarrangement Denekamp” was actief van juni 2022 t/m mei 2024. De definitieve afrekening volgt in 2025. Er is géén verplichting tot cofinanciering (“0”).

Specifieke uitkeringen van het Rijk

Hieronder een overzicht van de in 2024 lopende “Specifieke uitkeringen van het Rijk”. Deze middelen lopen vaak over meerdere jaarschijven.

- Toegekend subsidiebedrag: Per verstrekker/project;
- Toegezegde cofinanciering: Wat hebben we afgesproken minimaal bij te dragen per project.

- (Cumulatieve) besteding: Subsiadiabele uitgaven;
- Welke subsidies zijn definitief vastgesteld.

De subsidie voor “Flexwoningen te Weerselo en Denekamp” was actief van oktober 2022 t/m 2024. De subsidie is ingezet voor flexwoningen te Weerselo. Er is géén verplichting tot cofinanciering (“0”). Vaststelling van de subsidie volgt in 2025.

De subsidie voor “Woonzorgvisie Dinkelland” was actief van februari 2023 t/m april 2024. Er is géén verplichting tot cofinanciering (“0”). Vaststelling van de subsidie volgt in 2025.

De subsidie voor “Realiseren 150 goedkope woningen” was actief van juli 2024 t/m december 2024. Hiertegenover ligt aan onze kant een verplichting tot cofinanciering die we hebben geput uit “Versnellingsagenda Volkshuisvesting en Economie”. Vaststelling van de subsidie volgt in 2025.

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	856	293	-564
Lasten	1.370	2.850	1.519	1.331
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.370	-1.994	-1.227	767
Onttrekkingen aan reserves	916	1.539	761	-778
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-454	-454	-466	-11

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk lagere onttrekkingen voor voorbereidingskosten basisscholen Denekamp voor €371.000 (zie voorstel budgetoverheveling), Natura Docet transitie subsidie voor €265.000 (zie voorstel budgetoverheveling), Centrumplan Denekamp voor €19.000 (zie voorstel budgetoverheveling), werkbudget voor €52.000 (zie voorstel budgetoverheveling) en versterking toerisme voor €62.000 (zie voorstel budgetoverheveling)

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Gemeente en de samenleving

Inleiding

We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen. We nodigen inwoners vooral uit om mee te doen. Vanuit het uitgangspunt van een participatieve lokale democratie zetten we in op passende en vernieuwende manieren van samenwerking en besluitvorming. Daarbij past een proactieve gemeentelijke informatievoorziening naar onze inwoners.

Actielijn 1 Gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen

Mijn Dinkelland 2030!

Het proces MijnDinkelland2030 bouwen we de komende jaren verder uit. Een aantal jaren geleden is het proces MijnDinkelland2030! gestart. Inwoners in alle kernen denken na over de toekomst van hun dorp en samen met hen maken we keuzes. De gesprekken verlopen veelal via de kernraden. Buurtmannen- en buurtvrouwen vervullen een belangrijke rol in als verbindende schakel tussen kern en gemeente. Mooie initiatieven komen tot bloei. Een overzicht van de ontwikkelingen en projecten per kern is terug te vinden in de begrotingsapp: MijnDinkelland2030! Komende jaren (ook in 2023) verwachten we dat meer initiatieven kunnen worden omgezet in concrete ideeën of projecten en inspanningen. Onze buurtmannen en -vrouwen spelen een belangrijke rol als verbindende schakel tussen gemeente en de kernen. Ook de introductie van de kernondersteuner - zoals omschreven in het programma “Iedereen Gezond” geeft een extra impuls aan onze ambities op dit terrein.

Participatiebeleid

In de gemeente Dinkelland werken we samenlevingsgericht. Werken voor en met de samenleving staat al heel wat jaren hoog op de agenda van onze gemeente. Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kijken we naar wat we samen kunnen doen om onze kernen op de lange termijn leefbaar te houden. Participatie is niet meer weg te denken in onze manier van werken. Ook landelijk is er steeds meer aandacht voor participatie. Er is een wetsvoorstel in de maak: ‘Versterking participatie op decentraal niveau’. Deze wet heeft als doel dat voor zowel de inwoners als voor gemeenten duidelijk is binnen welke kaders inwoners in het beleidsproces participeren en op welke wijze zij in een verschillende fase van het beleidsproces betrokken worden. In een participatieverordening maakt elke gemeenteraad deze zaken expliciet voor zijn gemeente. Het voorstel verplicht tot een uitbreiding/verbreding van de in de Gemeentewet (artikel 150) voorgeschreven inspraakverordening naar een participatieverordening. Het belang van participatie wordt groter door maatschappelijke ontwikkelingen waarbij het vertrouwen in de overheid onder druk staat maar krijgt ook meer kaders via de Omgevingswet. Verder zijn er uitdagingen vanuit duurzaamheid (Regionale Energie Strategie (RES)) en het Sociaal Domein waarin de aan de gemeente gedelegeerde taken in omvang en impact groeien

Ons doel

In de gemeente Dinkelland werken we samenlevingsgericht. Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kijken we naar wat we samen kunnen doen om onze kernen op de lange termijn leefbaar te houden. We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen.

Hoe leverden we een bijdrage aan gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen

MijnDinkelland2030 / Mijn Dinkelland 2040

In 2024 is een evaluatie uitgevoerd over het proces en de werkwijze MijnDinkelland2030! Er zijn gesprekken gevoerd door de kernwethouders met de kernraden. Ook zijn het college, raadsleden en de buur(t)mannen en buur(t)vrouwen bevroegd over hun ervaringen. De aanbevelingen die zijn gedaan om de werkwijze verder te verbeteren worden verder vormgegeven en uitgevoerd in 2025. Hierbij wordt vastgehouden aan de structuur van een kernwethouder en buur(t)man of buur(t)vrouw per kern. Daarnaast is een nieuwe stip op de horizon geformuleerd: Mijn Dinkelland 2040. De uitingen zijn hierop aangepast. Ook worden kernraden, indien gewenst, gefaciliteerd door bijvoorbeeld meer te ondersteunen bij subsidieaanvragen en te ondersteunen op communicatief vlak.

Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

Met Noaberkracht hebben we een sterke en krachtige organisatie. We zien het als onze verantwoordelijkheid om de kracht en sterkte van Noaberkracht ook voor de toekomst te verzekeren. Dat betekent ook dat we vernieuwend en creatief opereren op een veranderende arbeidsmarkt. Maatschappelijke opgaven worden groter en complexer. Ze vragen door de tijd heen om andere antwoorden, aanpakken en resultaten. Wij willen dan ook dat Noaberkracht voor onze inwoners de komende jaren op elk moment een "state-of-the-art" -dienstverlening biedt. Daarmee is onze ambitie om de inwoners van Dinkelland nu en in de toekomst passende antwoorden te (blijven) geven op bestaande en nieuwe maatschappelijke vraagstukken.

Ons doel

Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.

Hoe leverden we een bijdrage aan een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

Ambitielijn 1 Samenlevingsgericht werken

Noaberkracht heeft zich in 2024 verder ontwikkeld als een flexibele en toekomstbestendige organisatie die actief inspeelt op de veranderingen in de samenleving. De focus lag op samenlevingsgericht werken, waarbij inwoners en organisaties nauwer betrokken worden bij beleidsontwikkeling en besluitvorming. Dit betekent meer ruimte voor initiatieven van inwoners en een organisatie die in verbinding staat met de samenleving.

- Visie op leefbaarheid vastgesteld: In juli 2024 is de visie op toekomstige leefbaarheid in de kernen vastgesteld, met een werkbudget en participatiekaders.
- Samenlevingsgericht Werken ingebed: SLGW is nu een vast onderdeel van de organisatiecultuur en opgenomen in vacatures en interne communicatie.
- Training en ondersteuning buur(t)mannen en -vrouwen: Door regelmatige werkoverleggen en intervisiemomenten is de rol van buur(t)mannen en -vrouwen verder verstevigd.
- Klachtbehandeling verbeterd: In drie afdelingen zijn medewerkers getraind in klachtbehandeling, met als doel bewustwording en verbetering van dienstverlening.

Ambitielijn 2 Ambtenaar van de toekomst

Versterken houding en gedrag op basis van de kernwaarden

- De kernwaarden en identiteit van Noaberkracht zijn duidelijker zichtbaar in communicatie naar binnen en buiten en in werving- en selectieacties. Bijvoorbeeld op de website 'Werken bij Noaberkracht' en in communicatie-uitingen staan de (betekenis van de) kernwaarden en het medewerkersprofiel van Noaberkracht centraal.
- Het medewerkersprofiel is leidend in sollicitatiegesprekken, een leidraad helpt om goede gesprekken te voeren. Deze instrumenten maken beter duidelijk wat verwacht wordt van medewerkers van Noaberkracht. En helpen om nieuwe medewerkers te vinden die echt passen bij Noaberkracht en over de juiste competenties beschikken.
- De gedragscode Noaberkracht Dinkelland Tubbergen is vastgesteld en op verschillende manieren intern onder de aandacht gebracht, onder andere via gesprekken over dilemma's.
- Ook is de ambtseed en -belofte heringevoerd, in samenhang met bewustwording over wat ambtenaar zijn betekent. Daarvoor is een nieuwe regeling vastgesteld. In december heeft de eerste groep nieuwe medewerkers tijdens de Noaberkracht tour de ambtseed of ambtsbelofte afgelegd.

Versterken evaluerend en lerend vermogen

- De Noaberkracht Academie is verder geprofessionaliseerd naar de centrale plek voor leren en ontwikkelen. De digitale leeromgeving is daarin ondersteunend.
- In de opleidingsplannen voor 2025 e.v. en op de Academie vormt het medewerkersprofiel de basis. Deze plannen zijn opgesteld samen met de teams en hebben meer een lange termijn focus, waarbij samenhang is aangebracht tussen de verschillende plannen. Het centraal opleidingsplan zorgt voor integraliteit en structuur in organisatie brede trainingen en borging van verplichte trainingen.
- Opleidingen en trainingen worden centraal ingekocht en georganiseerd. Er wordt geïnvesteerd in goed kwalitatief aanbod vanuit de Academie, passend bij strategische doelen van de gemeenten, en passend bij alle organisatieonderdelen.

Zichtbare verankering van het medewerkersprofiel

- Met medewerkers en teams worden verschillende gesprekken gevoerd aan de hand van helpende formats, vanuit het medewerkersprofiel.
- Het proces van uitdiensttreding is verbeterd er is onder andere: beter inzicht in vertrekredenen, aandacht voor een warme overdracht en een Noaberkracht afscheidspakket met een persoonlijke noot van het team. De oud-medewerkers zijn de ambassadeurs van onze organisatie.
- Nieuwe medewerkers worden door buddy's ingewerkt in de organisatie.
- Alle nieuwe medewerkers volgen een introductie- en inwerkprogramma, om iedereen een warm welkom te bieden. Dit programma wordt continu verbeterd en actueel gehouden. Vanaf enkele weken voor de eerste werkdag krijgen nieuwe medewerkers informatie via een applicatie, en later samen met andere nieuwe medewerkers in de 'Noaberkracht tour'. Ambtenaar zijn bij Noaberkracht en kennismaken met de gemeenten staan hierin centraal.

Ambitielijn 3 Van organisatie naar organiseren

In 2024 hebben we de schuring in beeld gebracht door verhalen en ervaringen op te halen. Deze inzichten helpen ons om dichter bij onze opgaven te organiseren. Deze opgaven zijn met alle afdelingen binnen de organisatie in verschillende Strategische Personele Opgave (SPO) werksessies besproken. Tijdens deze sessies hebben we vastgesteld dat we goed inzicht hebben in wat er nodig is en welke

ontwikkeling M&O moet ondersteunen. Eind 2024 zijn bovendien de eerste voorbereidingen getroffen om te komen tot een eigen strategische leergang, waarmee we het strategisch vermogen van de organisatie verder willen vergroten. We trekken samen met het AO-fonds Gemeenten en Twentse Kracht op voor een sterkere positie op de arbeidsmarkt en de profilering van onze organisatie. Noemenswaardig is nog de ontwikkeling van een hulpmiddel dat het gesprek over 'zelforganisatie' binnen teams faciliteert, evenals het Management Development-traject dat speciaal voor het management is ontwikkeld."

Ambitielijn 4 Meerschallig denken en doen

We hebben in 2024 in beeld gebracht in welke regionale samenwerkingen we actief zijn vanuit Noaberkracht. Daaruit blijkt dat we als organisatie goed zijn aangehaakt in de ambtelijke en bestuurlijke samenwerkingen in Twente. We hebben ons niet zozeer gericht op het ontwikkelen van een visie op meerschallig organiseren, maar hanteren een strategie waarin we ons actief opstellen en daarvan leren (leren door te doen). Noemenswaardig zijn onze deelname aan de kopgroep op het gebied van Recreatie en Toerisme, onze positie in de kerntakendiscussie binnen Samen Twente en onze initiatieven om de reactie op de Provinciale Omgevingsvisie regionaal af te stemmen. Ook onze ambtelijke en bestuurlijke aanwezigheid in de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie en de Toekomstagenda is een effect van onze inzet op meerschallig denken en doen.

Eind 2024 zijn de eerste voorbereidingen getroffen om te komen tot een strategische leergang.

Actielijn 3 Financieel gezond blijven

Financieel gezond blijven betekent dat ons uitgangspunt is dat we begrotingen maken die structureel in evenwicht zijn en ervoor zorgen dat de financiële middelen worden gebruikt waarvoor ze bedoeld zijn: de goede dingen doen voor onze samenleving. We zetten in op de realisatie van ambities maar houden ook balans door voorzieningen en afgesproken reserves te borgen. Daarbij sturen we op een efficiënte en effectieve P&C-cyclus en een transparante en goed controleerbare financiële gemeentelijke huishouding. We willen gegeven de gestegen kosten voor onze burgers het 1e jaar van deze bestuursperiode geen OZB-verhoging. Wel indexeren we de belastingen overeenkomstig de bestendige beleidslijn jaarlijks met 2%. We handhaven voor de komende 4 jaar de korting voor gebruikers van het maatschappelijk vastgoed.

Ons doel

Een structureel en materieel sluitende (meerjaren)begroting waarbij we de stijging van de lokale lasten zo beperkt mogelijk willen houden.

Hoe leverden we een bijdrage aan financieel gezond blijven

We gaan op een realistische en behoedzame manier om met de beschikbare middelen wat in 2024 betekende dat:

- We structurele uitgaven dekken met structurele inkomsten. De structureel sluitende begroting 2024 is samen met de meerjarenbegroting 2024-2026 getoetst door de provincie en heeft geresulteerd in het reguliere (repressieve) toezicht en heeft in het kader van InterBestuurlijk Toezicht (IBT) geleid tot de kleur groen.
- We (mogelijke) verliezen en tegenvallers signaleren en verwerken in onze (meerjaren)begroting zodra deze zich aandienen en dat we winsten en meevallers pas verwerken als deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Concrete voorbeelden hiervan in 2023 zijn naast het structureel verwerken van de meerjarige gevolgen van de hoge inflatie ook het ramen van de middelen in het kader van de hervormingsagenda jeugd en de opschalingskorting.
- We indexeren de OZB tarieven zodat er jaarlijks een meeropbrengst van 2% ontstaat. Deze lijn is in 2024 gevolgd.

- Voor de tarieven op het gebied van afval en riool gaan we uit van 100% kostendekkendheid. Deze lijn is in 2024 gevolgd.
- Om de stijging van de lokale lasten zo beperkt mogelijk te houden is voor 2024 besloten tot een algemene lastenverlichting van € 26 per aansluiting.

Financiën Gemeente en de samenleving

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	0	0	0
Lasten	930	974	891	83
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-930	-974	-891	83
Onttrekkingen aan reserves	50	94	6	-89
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-880	-880	-886	-6

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk lagere onttrekkingen voor MijnDinkelland 2030 voor €89.000 (zie voorstel budgetoverheveling).

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma basisdeel

Inleiding op de basisbegroting

Vanuit wettelijk voorschrift presenteren wij, naast onze programma's, de begroting en jaarrekening naar taakveld. Ieder programma in de basisbegroting is op eenzelfde wijze opgebouwd en kent de volgende onderdelen:

- Portefeuillehouder(s)
- Algemeen: algemene omschrijving van het programma.
- Vastgestelde beleidsnota's: voor een actueel totaalbeeld van de vastgestelde beleidsnota's en verordeningen verwijzen we u naar: Overheid.nl
- Kengetallen: relevante kengetallen per programma.
- Verbonden partijen: voor een totaalbeeld van de verbonden partijen die bijdragen aan het realiseren van de doelen binnen het programma verwijzen we u naar de paragraaf Verbonden partijen.
- Actuele ontwikkelingen: omschrijving van de ontwikkelingen die spelen binnen het programma.
- Beleidsindicatoren: de wettelijk verplichte indicatoren volgens het BBV.
- Begroting 2025 - overzicht baten en lasten: weergaven van de baten en lasten per taakveld.
- Nieuw beleid uit het collegeakkoord: nieuw beleid en/of intensivering en extensivering van bestaand beleid dat voortkomt uit het collegeakkoord.
- Meerjarig financieel beeld - terugkijken: realisatie 2023, begroting 2024 en begroting 2025 per programma met een toelichting*
- Meerjarig financieel beeld - vooruitkijken: begroting 2025 t/m 2027 per programma met een toelichting.

* Ondanks de geringe vergelijkbaarheid van de cijfers nemen wij conform de BBV verplichting wel de vergelijkende realisatie cijfers 2023 en begroting 2024 op.

Programma Bestuur & middelen

Portefeuillehouders

John Joosten & Richard de Way

Algemeen

Het bestuur van onze gemeente wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders. In de gemeenteraad zitten 21 inwoners uit onze gemeente. De zetelverdeling is als volgt: Lokaal Dinkelland acht zetels, CDA zeven zetels, VVD drie zetels, Progressief Dinkelland (PvdA en GroenLinks) twee zetels en Burgerbelangen Dinkelland één zetel. Het college van Burgemeester en Wethouders wordt naast de burgemeester gevormd door drie wethouders.

Voor onze inwoners willen we goed inzichtelijk maken wat we als bestuur van de gemeente Dinkelland doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Onze gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn. Gemeenschapsgeld genereren wij via de algemene uitkering van het gemeentefonds en door het heffen van gemeentelijke belastingen. Ons uitgangspunt is dat we de lokale lasten zo laag en stabiel mogelijk willen houden. We houden oog voor een gezonde balans tussen de hoogte van de lokale lasten, onze begrotingspositie en onze investeringen.

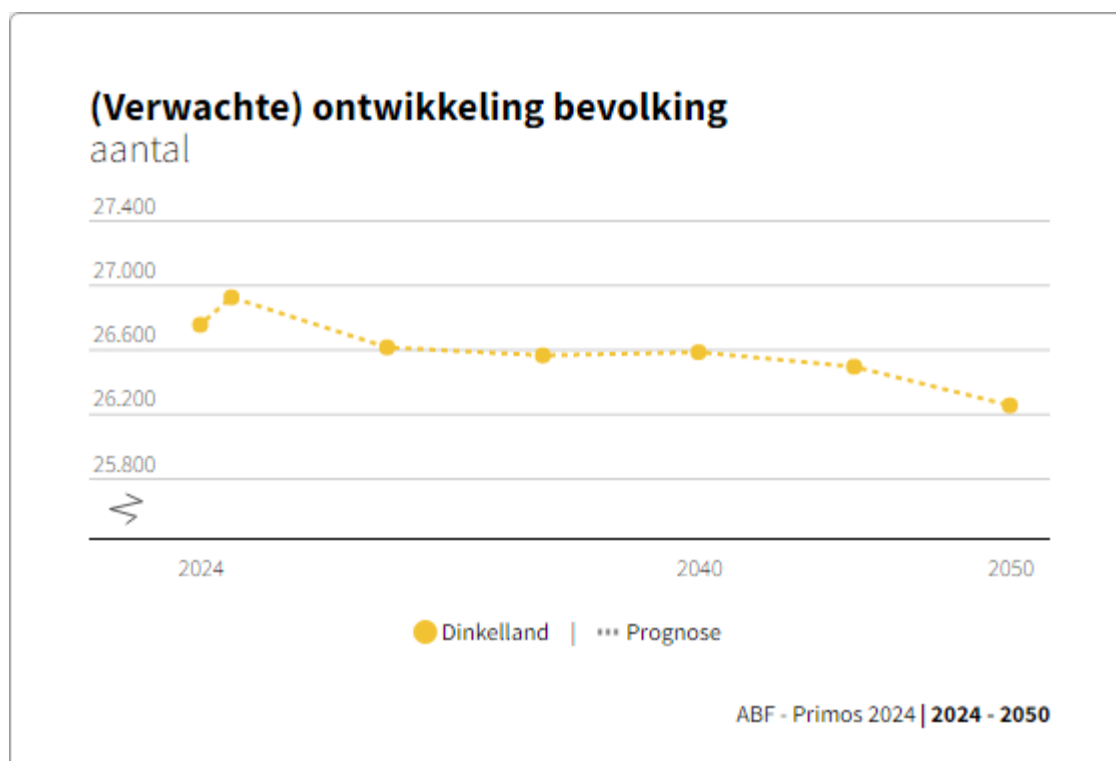
De uitvoering van het gemeentelijke beleid wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Noaberkracht is een samenwerkingsverband met de gemeente Tubbergen. Er zijn ook maatschappelijke opgaven die om een aanpak vragen die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. In dat geval vinden we het belangrijk om samen te werken met de juiste partners. Op inhoudelijke thema's zullen wij de bestaande samenwerking binnen de provincie Overijssel, regio Twente, Noordoost Twente en met de gemeente Tubbergen voortzetten.

Kengetallen

Binnen het programma Bestuur & middelen maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal inwoners: 26.739
- Gemiddelde leeftijd: 44,7 jaar
- Aantal huishoudens: 10.734
- Aandeel alleenwonenden: 27,3%
- Gemiddeld betaalde ozb: €463

Prognose bevolkingsontwikkeling:

Wat hebben we in 2024 gedaan?

Herijking gemeentefonds

In de begroting 2023 zijn de gevolgen en de herverdeeleeffecten van de herijking van het gemeentefonds opgenomen. Dit leverde de gemeente Dinkelland als zogenaamde "voordeelgemeente" een voordelig herverdeeleeffect op van € 32 per inwoner. Voor het herverdeeleeffect wordt een ingroeipad gehanteerd om te bewerkstelligen dat het herverdeeleeffect gefaseerd tot stand komt. Het ingroeipad wordt voor alle gemeenten voor het jaar 2023 op maximaal € 7,50 per inwoner gezet. Ook is het ingroeipad beperkt tot drie jaar. Na drie jaar bedraagt het maximaal voor- of nadelig herverdeeleeffect voor een gemeente maximaal € 37,50 per inwoner (voor Dinkelland dus € 32 per inwoner). Voor de verwerking van dit ingroeipad maakt het rijk gebruik van een zogenaamde suppletieuitkering,

Herverdeeleeffect herijking	2023	2024	2025	2026
Voordeel van € 32 per inwoner	855	855	855	855
Suppletieuitkering	-656	-257	0	0
Budgettair effect	199	598	855	855

Extra middelen via algemene uitkering voor jeugd

De definitieve verdeling van de extra middelen voor jeugdzorg ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg kwam voor het jaar 2023 voor de gemeente Dinkelland uit op een bedrag van € 548.000. Dit leverde voor het jaar 2023 ten opzichte van de eerdere ramingen een voordeel op van €8.000.

Bezwaarschriften btw-compensatiefonds en btw-aangifte 2022

Wij hebben in 2024 de motivering van het bezwaar tegen de beschikking btw-compensatiefonds (hierna: BCF) 2022 en tegen de btw-aangifte in het tijdvak 2022 aangeleverd. De Belastingdienst heeft juli 2024 zijn standpunt aangeleverd en komt geheel aan het bezwaar tegemoet. Het bezwaar is ingediend i.v.m. de herrekening van het mengpercentage en een intern boekingenonderzoek. Een herberekening van het mengpercentage o.b.v. een nieuwe systematiek leidt tot een verhoging van de uitkering uit het BCF 2022 van € 30.000 en een teruggave via de btw-aangifte 2022 van € 7.000. Daarnaast heeft het interne onderzoek uitgevoerd naar de boekingen in de crediteuren- en debiteurenadministratie geleid tot een vermindering van de uitkering uit het BCF 2022 van € 19.000 en een teruggave via de btw-aangifte 2022 van € 32.500. Per saldo betekent de tegemoetkoming op het bezwaarschrift tot een verhoging van de uitkering uit het BCF 2022 van € 11.000 en een teruggave via de btw-aangifte 2022 van € 39.500.

Bezwaarschriften tegen de WOZ-beschikkingen

In 2024 is er evenals in 2023 een behoorlijk aantal binnengekomen bezwaren tegen de hoogte van de WOZ-beschikkingen. Het aantal bezwaren is meer dan verdubbeld ten opzichte van 2022. De oorzaak hiervan is enerzijds de veranderingen op de woningmarkt en de daarmee stijgende huizenprijzen. Anderzijds is dit te verklaren door de opkomst van de zogenoemde 'no cure no pay-bureaus' de afgelopen jaren. Zij maken zeer actief reclame voor hun diensten en hun verdienmodel bestaat eruit om zoveel mogelijk bezwaar- en beroepschriften in te dienen om proceskostenvergoedingen te ontvangen die door de gemeente betaald moeten worden. Dit zijn voor gemeenten hoge bedragen die betaald worden met gemeenschapsgeld.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Verhoging bijdrage Stichting Ontwikkelingssamenwerking Dinkelland

In de raadsvergadering van 18 juli 2023 is de motie van Verhoging bijdrage Stichting Ontwikkelingssamenwerking Dinkelland aangenomen. De motie draagt het college op om:

- De verhoging van dit bedrag naar €1,00 per inwoner op te nemen in de eerstvolgende begroting 2023 en daarna jaarlijks structureel te continueren.

Stand van zaken: De motie is uitgevoerd en de hogere subsidie uitbetaald.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2023](#).

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	2022	2023	2024
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	7,61	8,32	8,51
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	8,99	9,78	10,03
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	€ 736	€ 898	€ 933
Externe inhuur (kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)	12,0	13,5	14,2
Overhead (percentage van de totale kosten)	9,3	10,2	10,0

Toelichting formatie en bezetting

Op 31 december 2024 waren er meer mensen in dienst bij Noaberkracht dan op diezelfde datum in 2023. Ook waren er op 31 december 2024 meer fte's in dienst dan op 31 december 2023. Dit heeft onder andere te maken met de extra taken en dus ook extra medewerkers. Daarnaast nemen medewerkers deel aan het generatiepact en is er al voorgesorteerd op hun vertrek. Dit om de kennis goed over te kunnen dragen.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
BATEN				
Bestuur en middelen (exclusief algemene dekkingsmiddelen)	538	1.866	1.083	-783
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	-	-	-	0
1. Lokale heffingen	7.111	7.301	7.290	-11
2. Algemene uitkeringen	46.474	47.918	48.700	782
3. Dividend	1.271	1.457	1.458	1
4. Saldo financieringsfunctie	42	317	466	149
5. Overhead	0	8	8	-0
6. Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
7. Onvoorzien	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	55.436	58.867	59.004	138
LASTEN				
Bestuur en middelen (exclusief algemene dekkingsmiddelen)	4.629	6.418	5.464	-954
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	-	-	-	0
1. Lokale heffingen	50	50	50	-0
2. Algemene uitkeringen	0	0	0	0
3. Dividend	0	0	0	0
4. Saldo financieringsfunctie	-1.524	-1.339	-1.330	9
5. Overhead	8.990	9.079	9.096	17
6. Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
7. Onvoorzien	40	0	0	0
TOTAAL LASTEN	12.186	14.209	13.280	-929
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	43.250	44.658	45.725	1.067
Onttrekkingen aan reserves	825	3.699	3.470	-228
Toevoegingen aan reserves	2.528	6.222	6.222	-0
Resultaat van baten en lasten	41.546	42.135	42.973	839

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Rente (stelpost, schatkistbankieren, bouwkevels, etc.) (voordeel €140.000)

Over het jaar 2025 was er sprake van een gezonde liquiditeitspositie binnen de gemeente Dinkelland. De verschillende uitgaven konden lopende het jaar 2024 worden gefinancierd zonder daar langlopende leningen voor te hoeven afsluiten. We hebben in het kader van het zogenaamde schatkist bankieren zelfs liquide middelen moeten "parkeren" bij het Rijk. Dit betekende enerzijds dat we de stelpost rente in 2023 niet hebben moeten aanspreken en anderzijds dat we rente hebben ontvangen op de geparkeerde middelen bij het Rijk Vanaf eind 2022 wordt er namelijk sinds lange tijd weer creditrente vergoed door het Agentschap van de Generale Thesaurie (schatkistbankieren).

Algemene uitkering (voordeel €782.000) (zie voorstel resultaatbepaling)

De decembercirculaire 2024 en de septembercirculaire 2024 hebben voor een hogere algemene uitkering gezorgd van € 754.000. Het grootste gedeelte van dit bedrag bestaat uit taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen (€ 376.000). In de resultaatbestemming wordt hiervan een bedrag van € 214.000 meegenomen naar 2025. Dit bedrag is bestemd voor de landelijke beëindigingsregeling

veehouderijlocaties en de spreidingswet. Sinds juli 2023 is de beëindigingsregeling veehouderijlocaties (met piekbelasting) opengesteld, waarmee veehouders hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen. Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken voor asielzoekers om zo tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers te komen over gemeenten en provincies.

Taakmutaties algemene uitkering (voordeel €315.000)

Via verschillende circulaire's over de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn we op de hoogte gebracht van een aantal zogenaamde taakmutaties. Wij hanteren de lijn dat voor deze taakmutaties stelposten worden opgenomen in afwachting van te ontwikkelen beleid. Mocht dit om welke reden dan ook niet lukken dan vallen deze stelposten terug naar de algemene middelen. Van het totale voordeel van € 315.000 wordt een bedrag van in totaaliteit € 79.000 betrokken bij de resultaatbestemming en de budgetoverheveling. Het hierna resterende voordeel van € 236.000 wordt veroorzaakt door het vrijvallen van de resterende stelpost prijscompensatie. Dit is het deel van de stelpost prijscompensatie dat gedurende het jaar via de tussenrapportages en programmajournaals niet is aangewend om ramingen aan te passen. Tegenover deze meevaller staan op overige plekken in deze jaarverantwoording ook tegenvallers als gevolg van niet geraamde prijsstijgingen die zijn opgetreden of bekend geworden in de laatste maanden van het jaar 2024.

Burgemeesters en Wethouders (nadeel €50.000)

Gedurende het jaar 2024 (juli) is er een salarisverhoging geweest op basis van de CAO Rijk waardoor er een verschil is ontstaan ten opzichte van de begrote salarissen en sociale lasten. Dit heeft geleid tot een nadeel op de post.

Voorziening pensioenen wethouders (nadeel €295.000)

We zijn verplicht om ieder jaar bij de jaarverantwoording een herziene berekening van de toekomstige rechten van de wethouders pensioenen op te leveren. Naast fluctuaties in bestand (mensen die in- en uitstromen) was voorgaande jaren vooral de stijging van de rekenrente van invloed. Daarnaast is het aanpassen van de sterftetafel van invloed op de hoogte van de reserve/doelvermogen.

Organisatieondersteuning (nadeel €59.000)

Door een herverdeling van de overhead (doorberekening vanuit Noaberkracht) over de verschillende producten en activiteiten treedt er een verschuiving op tussen de verschillende producten en activiteiten. Tegenover het nadeel hier staan tal van kleinere meevallers op de overige producten en activiteiten. Het totaal van de werkelijk doorberekende overhead (doorberekening vanuit Noaberkracht) is gelijk aan de raming.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk een lagere onttrekkingen voor het historisch archief voormalige gemeente Ootmarsum voor €15.000 (zie voorstel budgetoverheveling), vermindering lokale heffingen €20.000, onderhoud gebouwen voor €158.000 en versterken sociale basis voor €19.000.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Kosten van overhead

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	8	8	-0
Lasten	8.990	9.079	9.096	17
Kosten van de overhead	-8.990	-9.071	-9.088	-17
Waarvan kosten van overhead toe te rekenen aan grondexploitatie	0	0	0	0
	315	315	315	0
Waarvan dekking overhead door toerekening aan grondexploitatie	0	0	0	0
	-315	-315	-315	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-8.990	-9.071	-9.088	-17

Bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
				0
Totaalbedrag van heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Programma Dienstverlening & burgerzaken

Portefeuillehouder

John Joosten

Algemeen

We streven in onze dienstverlening naar een gemeente die niet afwacht, maar proactief naar de inwoner toe gaat. Een gemeente die in haar dienstverlening meedenkt met de inwoner en helder is in verwachtingen over en weer, tussen gemeente en inwoners. Dit betekent beleid zonder strikte regels maar met ruimte voor maatwerk. Niet meer werken met beperkte openingstijden, maar op afspraak werken op een locatie en tijdstip wenselijk voor de inwoner.

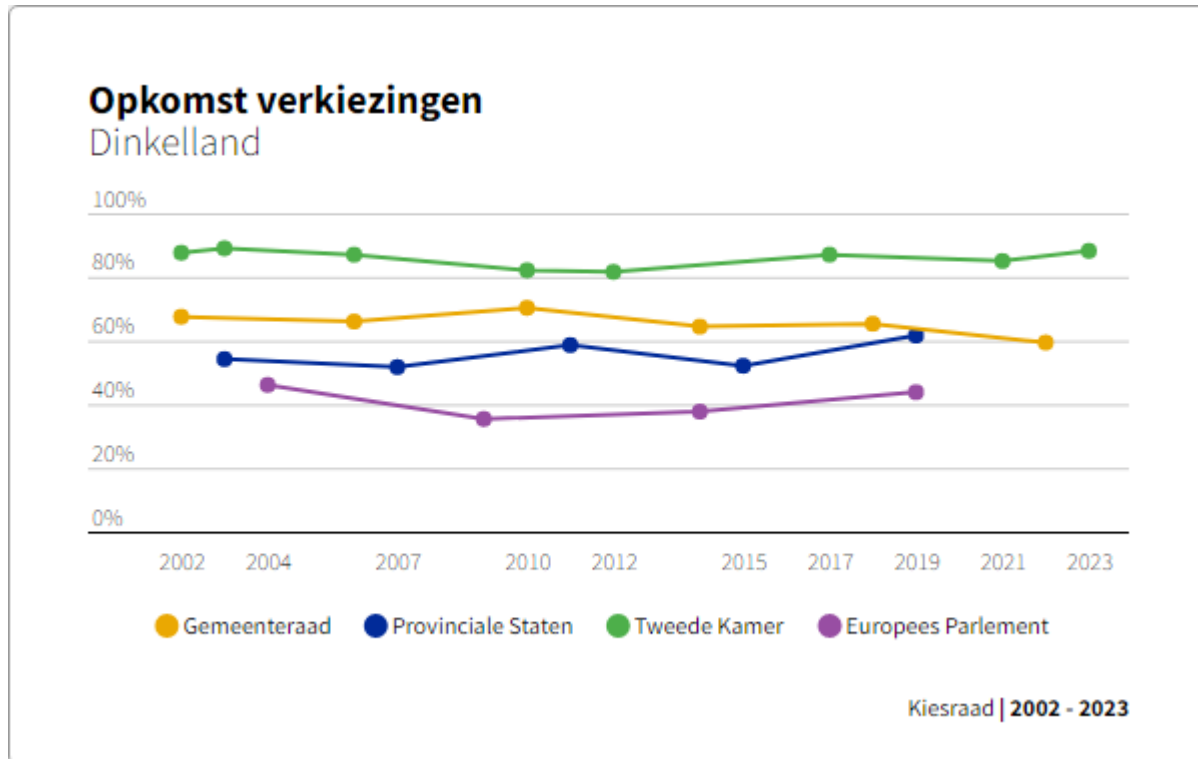
We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk producten en diensten digitaal afgenomen kunnen worden. Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven ook telefonisch contact opnemen door te bellen naar het telefoonteam.

Naast de dienstverlening zorgen we ook voor een correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners in de basisregistratie personen, de uitgifte van identiteitskaarten, rijbewijzen en paspoorten en de kadastrale informatie.

Kengetallen

Binnen het programma Dienstverlening & burgerzaken maken we gebruik van het volgende kengetal:

Opkomst verkiezingen:

Wat hebben we in 2024 gedaan?

Verkiezingen

Op donderdag 6 juni 2024 hebben we de verkiezingen voor het Europees Parlement gehad en succesvol afgerond. De huidige verkiezingsborden zijn in 2024 vervangen door spandoeken, wat voor eenheid en structuur heeft gezorgd.

Reisdocumenten

In 2024 hadden wij te maken met meer aanvragen voor reisdocumenten. Voor 2024 verlopen de eerste documenten met 10-jarige geldigheid. Dit betekent dat er vanaf 2024 meer documenten vernieuwd worden dan de jaren ervoor. De paspoortpiek duurt tot 2028.

Huwelijken

In 2024 zijn er maar liefst 172 huwelijken voltrokken en 40 partnerschappen geregistreerd in de gemeente Dinkelland.

Rijbewijzen

Het proces "rijbewijs online aanvragen" is opnieuw onder de aandacht gebracht. In de gemeente Dinkelland hebben 431 personen hier gebruik van gemaakt.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Beleidsindicatoren dienstverlening en burgerzaken

Het programma Dienstverlening en burgerzaken kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	519	575	625	50
Lasten	934	1.009	977	32
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-415	-434	-352	82
Onttrekkingen aan reserves	0	4	0	-4
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-415	-430	-352	78

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Rijbewijzen (voordeel €31.000)

Er zijn dit jaar meer rijbewijzen aangevraagd dan was voorzien. Van het proces "rijbewijs online aanvragen" hebben 431 personen gebruik gemaakt. Dit zijn meer aanvragen dan voorgaande jaren. De "normale" aanvragen rijbewijzen zijn ook meer dan de voorgaande jaren. Dit alles heeft geleid tot een voordeel van €31.000.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Veiligheid

Portefeuillehouder

Burgemeester John Joosten

Algemeen

Veilig leven is een groot goed in onze samenleving. De gemeente heeft op dit onderwerp een belangrijke wettelijke taak. Daar geven we uitvoering aan. Wij zien veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en maken met allerlei betrokkenen in onze samenleving afspraken over hoe we de veiligheid in onze samenleving kunnen versterken. Daarbij werken we vanuit vertrouwen. Als dat vertrouwen wordt geschaad, dan treden we op.

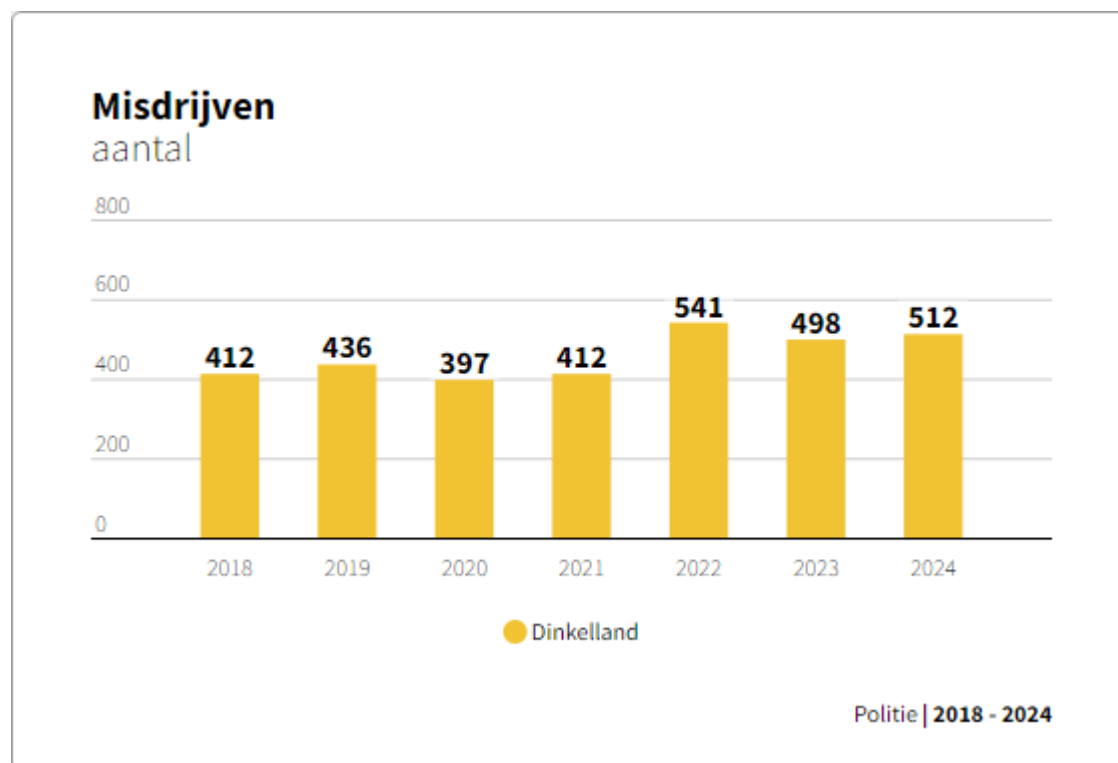
Veiligheid is vaak het resultaat van samenwerking en van bewust handelen op basis van eigen verantwoordelijkheid. We werken dan ook aan samenwerking tussen onder meer politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en hulpverleners.

We willen een veilige en leefbare woonomgeving. Daarvoor dringen we de criminaliteit (ondermijning) terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate wijze van uitvoering van toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving waarbij we het perspectief van meerdere kanten bekijken. We willen oplossingsgericht denken en meebewegen bij (politieke) ontwikkelingen. Vanuit de rol van toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn we strikt waar het moet. Om zo samen met burgers en bedrijven tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

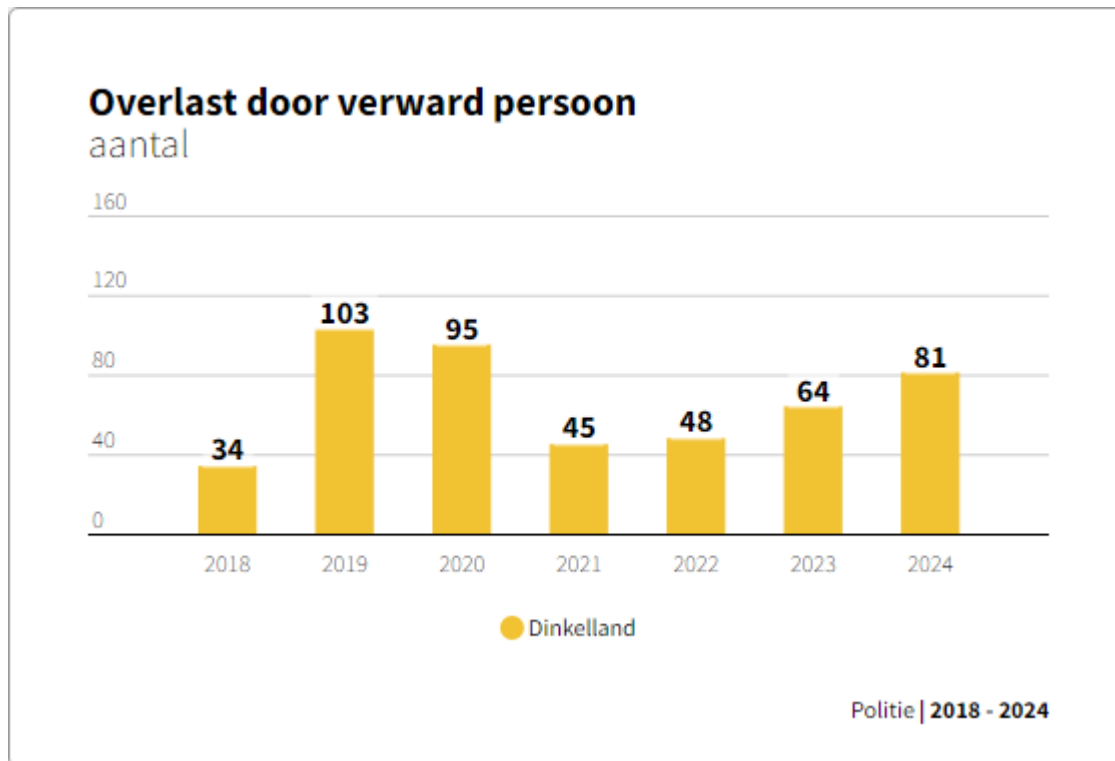
Kengetallen

Binnen het programma Veiligheid maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- **Aantal misdrijven per jaar (Politie: 2018-2024).**

- **Aantal incidenten met verwarde personen** (Politie: 2018-2024).

Het aantal registraties is gebaseerd op de registraties die in de politiesystemen zijn vastgelegd. Indien een eenheid meer incidenten registreert, betekent dit niet automatisch dat het fenomeen in de betreffende eenheid ernstiger is, maar het kan te maken hebben met de registratiewijze (of registratiediscipline) binnen deze eenheid. De getoonde aantallen over voorgaande jaren kunnen mogelijk afwijken van eerdere gepresenteerde aantallen vanwege een na-ijleffect. Registraties kunnen namelijk op basis van nieuwe inzichten op een later moment worden aangepast.

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/openbare-orde-en-veiligheid>

Wat hebben we in 2024 gedaan?

Weerbare gemeente

Gemeenten zijn niet meer weg te denken in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Om ondermijning succesvol te kunnen aanpakken, is het van belang dat wij als gemeente weerbaar zijn tegen negatieve invloeden van buitenaf. Ondermijning is een vorm van criminaliteit, waarbij criminelen voor hun illegale activiteiten gebruik maken van legale activiteiten en diensten. Daardoor vervagen normen en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af. Het effect daarvan op onze samenleving heet ondermijning. Het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) heeft een weerbaarheidsscan uitgevoerd. De resultaten uit deze scan zijn regionaal en lokaal opgepakt. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit dat naast het doorontwikkelen van het lokaal ondermijningsoverleg en het opnemen van de aanpak van ondermijning in het Integraal Veiligheidsplan 2024-2026, ook is een eerste aanspreekpunt aangewezen voor het thema ondermijning en de opvolging van de resultaten van de weerbaarheidsscan binnen de directie van Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Verder is in 2024 gestart met de invoering van de ambtseed/-belofte. Dit is een belangrijke stap, niet alleen omdat het een wettelijke verplichting is, maar

vooral omdat het symbool staat voor hoe wij ons werk als ambtenaar doen: eerlijk, zorgvuldig en in het belang van de samenleving.

Ook zijn er regionaal initiatieven in gang gezet om de weerbaarheid van lokale overheden in Twente in de aanpak van ondermijning te vergroten. Dit zijn onder andere: een e-learning die is ontwikkeld voor nieuwe medewerkers voor het herkennen van signalen van ondermijning, een ondermijningscongres dat heeft plaatsgevonden voor gemeenten en de samenwerkende partners en er is een module ontwikkeld voor het vastleggen van signalen van ondermijning.

Aanpak veilig buitengebied

In de gemeenten Dinkelland en Tubbergen is sprake van een groot buitengebied met honderden bedrijven, al dan niet met agrarische bestemming. Er is onvoldoende zicht op en kennis van de risico's van mogelijke ondermijnende criminaliteit. Leegstaande schuren of andere leegstaande objecten lenen zich bij uitstek voor het inrichten van productieplaatsen voor synthetische drugs of hennep. Ook is er veel geld te verdienen met het omzeilen van milieuregels. Daarom is eind 2022 gestart met het project veilig buitengebied waar een groot aantal partners werkzaam in het buitengebied, aan deelnemen. In 2024 hebben op een aantal locaties integrale controles plaatsgevonden en zijn signalen van ondermijning opgepakt.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	2022	2023	2024
Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 jongeren)	6	5	nbn
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	0,4	0,4	nbn
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	1,5	1,5	nbn
Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	0,4	0,4	nbn
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (aantal per 1.000 inwoners)	1,9	1,7	nbn

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/veiligheid> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	17	-26	-22	4
Lasten	4.529	4.569	4.471	98
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-4.512	-4.595	-4.493	103
Onttrekkingen aan reserves	0	25	0	-25
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-4.512	-4.570	-4.493	78

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Omgevingsdienst Twente (voordeel €60.000)

Een deel van het jaarresultaat 2023 Omgevingsdienst Twente is door het AB bestemd voor teruggaaf aan de deelnemers. Eveneens heeft het opheffen van de kruisfinanciering geresulteerd in een teruggaaf aan de deelnemers. Beide voordelen zijn verantwoord in 2024.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk een lagere onttrekking voor het Werkbudget integraal veiligheidsbeleid voor een bedrag van €25.000 (zie voorstel budgetoverheveling)

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Openbare ruimte & mobiliteit

Portefeuillehouder

Rob Olde Kalter

Algemeen

De openbare ruimte is van iedereen en dat betekent dat die voor iedereen goed toegankelijk moet zijn. Straten en wegen moeten veilig zijn; bij de inrichting hiervan wordt met de wensen en eisen van ouderen, kinderen en mindervaliden rekening gehouden. Samen met onder meer de provincie Overijssel wordt Dinkelland verkeersveiliger en zo goed mogelijk bereikbaar.

We dragen als gemeente zorg voor het gebruik, beheer en onderhoud van onze kernen en buitengebieden van vandaag en morgen. We werken aan een aantrekkelijke leefomgeving voor inwoners en bedrijven, waar mensen zich thuis voelen en met plezier gebruik maken van de openbare ruimte. We onderzoeken hoe we de beleving en tevredenheid van alle gebruikers van de openbare ruimte in de komende jaren kunnen meenemen bij nieuwe keuzes voor inrichting en onderhoud.

Daarnaast beheert en onderhoudt de gemeente wegen, openbare verlichting, verkeersvoorzieningen en openbaar groen. Wanneer er iets in de openbare ruimte stuk is, kunnen inwoners dat melden bij de gemeente. Ook als het gaat om rondslingerend afval, vernielingen of ongedierte. Zo houden we onze gemeente samen leefbaar.

Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte is vastgesteld in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Voor het beheer van de wegen en het groen wordt de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte

van de CROW gebruikt. Daarnaast is in het beleidsplan 'Verlichten openbare ruimte' de uitgangspunten en keuzes voor het beleid omtrent openbare verlichting beschreven.

Om de in totaal zo'n 590 kilometer riolering van de gemeente Dinkelland te onderhouden en vervangen, zijn de kaders en het beleid hiervoor vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Kengetallen

Zie paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Wat hebben we in 2024 gedaan?

Kunstwerken

In 2024 is het onderhoudsbestek voor de jaren 2024/2025 opgesteld. Dit bestek is aanbesteed en is eind 2024 gegund aan de aannemer, die de werkzaamheden in 2025 gaat uitvoeren.

Verder is in 2024 het beleidsplan civiele kunstwerken 2025-2029 opgesteld. Dit beleidsplan zal worden behandeld in de raadsvergadering van maart 2025. In dit beleidsplan wordt onderbouwd welke middelen er de komende planperiode 2025-2029 nodig zijn om het beheer, het onderhoud en de vervangingen te kunnen uitvoeren.

Water/riool

Water en rioleringsprogramma gemeente Dinkelland 2025 - 2030

Het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan Dinkelland (GRP) loopt eind 2024 af. Met ingang van 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht en we hebben er daarom voor gekozen om geen nieuw GRP te maken maar om de belangrijkste aspecten van de gemeentelijke watertaken, en de bekostiging ervan, planmatig vast te leggen in een Water- en rioleringsprogramma gemeente Dinkelland 2025 t/m 2030 (WRP). Dit WRP en het bijbehorende kostendekkingsplan is door het college en de Raad vastgesteld en gaat op 1 januari 2025 in werking.

Basis Rioleringsplannen (BRP's)

De huidige basis rioleringsplannen zijn vervangen door Systeemoverzichten Stedelijk Water (SSW). Hierin is het functioneren van de riolering berekend en benodigde aanpassingen van de riolering in kaart gebracht. Deze informatie dient als input voor het Water en Riolerings Programma. In 2023 is gestart met het proces om te komen tot de SSW. In het 3e kwartaal 2024 zijn de SSW's afgerond en de uitkomsten van de berekeningen zijn meegenomen in het Water en Riolerings Programma 2025-2030.

Uitvoeringsprogramma GRP 2019-2024

- **Rioolvervanging Odemarusstraat:** Het eerste gedeelte van de rioolvervanging is in het najaar 2023 gestart. Vanwege het natte najaar is een groot deel van de uitvoering doorgeschoven naar 2024. De werkzaamheden zijn in 2024 volledig afgerond en opgeleverd aan de gemeente. Ten opzichte van de oorspronkelijke planning heeft de oplevering wat later in 2024 plaatsgevonden dan gepland.
- **Rioolvervanging IJsbaanstraat-Landweerstraat in Denekamp:** De werkzaamheden zijn in 2023 uitgevoerd en in 2024 aan de gemeente opgeleverd.
- **Rioolvervanging Prinsessenstraat-Beatrixstraat in Denekamp:** De werkzaamheden zijn integraal uitgevoerd met het wegenonderhoud en zijn inmiddels opgeleverd aan de gemeente.

Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2021-2025

Met het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie Dinkelland 2021-2025 worden concrete maatregelen gerealiseerd om de Openbare Ruimte klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. De stand van zaken van de in het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie opgenomen projecten is als volgt:

- Herinrichting Veldkamp en Borchert (oa Bromeliastraat) te Denekamp: De voorbereiding loopt. Het haalbaarheidsonderzoek voor de aanleg van een warmtenet is afgerond en er is besloten om geen warmtenet in het project mee te nemen. In september is er gestart met bewonersparticipatie. Per straat is er een werkgroep die meedenkt over de herinrichting van de straat. Dit participatietraject loopt t/m januari 2025.
- Oldenzaalsestraat/Palthestraat te Ootmarsum: De voorbereiding is in 2024 opgestart.
- Prins Hendrikstraat te Denekamp: We zijn bezig om de scope vast te stellen. Als input hiervoor hebben we de bewoners geënquêteerd.
- De Mors te Ootmarsum: De voorbereiding wordt in 2025 opgestart.
- Beatrixstraat en Julianastraat te Rossum: De voorbereiding is in 2024 opgestart.
- Dorpsstraat te Lattrop: De voorbereiding is in 2024 opgestart. Als input hiervoor hebben we de bewoners geënquêteerd.
- Diepengoor - Krabbendijk te Denekamp: In 2023 zijn de knelpunten in beeld gebracht. We zijn gestart met de voorbereiding voor het uitvoeren van de maatregelen.
- Oostwal te Ootmarsum: deze werkzaamheden worden integraal meegenomen met het project Palthestraat.
- Kerkuil te Denekamp: Project moet nog opgestart worden.
- Pastoor Havinkstraat te Deurningen: De voorbereiding is in 2024 opgestart. Als input hiervoor hebben we de bewoners geënquêteerd.

Kwaliteitsplan Openbaar Groen

In 2024 zijn de volgende projecten gerealiseerd vanuit het KOG Uitvoeringsplan:

- Denekamp, Het Diepengoor, nieuwe sport- en speeltoestellen geplaatst.
- Deurningen, Scholtensdijk, nieuwe beplanting.
- Noord-Deurningen, Johanninksweg, boomstructuur en beplanting gerenoveerd.
- Ootmarsum, Grote maten, bomen verwijderd en plantsoenen omgevormd.
- Ootmarsum, trimbaan zwembad, een aantal toestellen is vervangen.
- Ootmarsum, Van Bevorderstraat, groen opnieuw ingericht.
- Rossum, Oranjestraat, bomen en beplanting zijn vervangen.
- Saasveld, De Hagen, beplanting vernieuwd.
- Weerselo, Het Eertman, beplanting vernieuwd.

Het uitvoeringsplan KOG liep van 2021 tot 2024. Behalve een aantal nog op stapel staande riool- en nieuwbouwprojecten met aansluitend groen is het uitvoeringsplan nu afgerond.

Groenbeleid en -beheer

De gemeente stelt jaarlijks budget beschikbaar voor het op peil houden van de kwaliteit van de plantsoenen en het verhogen van de biodiversiteit binnen de bebouwde kom. Diverse afgeschreven groenvakken zijn omgevormd. Verder was er de boomfeestdag in Noord Deurningen en zijn daar bloembollen uitgedeeld op basisscholen.

Vervanging van speelvoorzieningen

De gemeente stelt jaarlijks budget beschikbaar voor het vervangen van speelvoorzieningen in de openbare ruimte. In 2024 zijn speeltoestellen vervangen, zandbakken opgeknapt en valondergronden vervangen op diverse locaties, onder andere aan de Oude Gaarden te Denekamp, de Willibrordusschool te Deurningen en De Hagen te Saasveld.

Bladkorven

In het najaar zijn in de gemeente extra bladkorven geplaatst. De bladkorven zijn nu zo geplaatst dat de maximale loopafstand binnen de bebouwde kom 200 meter is. Dit als tegemoetkoming naar inwoners voor overlast van bladval van gemeentelijke bomen. Van het verzamelde blad wordt bokashi gemaakt. Dit wordt het volgende jaar gebruikt voor grondverbetering van de gemeentelijke plantsoenen.

Project inrichten Thijplein Rossum

Het werk is afgesloten na een succesvolle samenwerking met de Dorpsraad. De (relatief beperkte) overschrijding is te verklaren door enkele kleinere tegenvallers, zoals het verplaatsen van een ondergrondse glascontainer, het vervangen van een boom en het plaatsen van een watertappunt.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Veiligheid Itterbergstraat

In de raadsvergadering van 12 november 2024 is de motie Veiligheid Itterbergstraat aangenomen met zestien stemmen voor en drie tegen. De motie draagt het college op om:

1. a. Om samen met aanwonenden van de Itterbergstraat een plan op te stellen met financiële onderbouwing.
1. b. Dit plan met financiële onderbouwing aan de raad voor te leggen.
2. Het beschikbare budget van de Itterbergstraat naar voren te halen zodat zo snel mogelijk met de werkzaamheden gestart kan gaan worden.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Beleidsindicatoren

Het programma Openbare ruimte & mobiliteit kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	3.920	3.857	3.895	38
Lasten	9.786	9.726	9.827	-102
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-5.866	-5.869	-5.933	-64
Onttrekkingen aan reserves	1.098	832	527	-305
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-4.768	-5.037	-5.406	-369

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Wegen (nadeel €179.000)

Dit nadeel is als volgt te verklaren:

- Tijdens de onderhoudswerkzaamheden aan de Pekkinsbrugweg bleek na het frezen van de deklaag de onderliggende laag er slechter uit te zien dan uit de boringen bleek. Er is toen besloten om een dikkere deklaag te draaien. De extra kosten bedragen €98.000
- Naar aanleiding van een melding over het fietspad Nordhornsestraat bleek dat de boomwortels het asfalt ernstig hebben beschadigd, zodat er een nieuwe deklaag van asfalt is aangebracht. Dit betekent een extra kostenpost van € 30.000
- Naar aanleiding van klachten hebben we enkele trottoirs en inritten moeten herstraten. De desbetreffende trottoirs waren van slechte kwaliteit en zorgden voor gevaar voor de gebruikers. Extra kosten bedragen € 20.000,-
- Daarnaast is bij de perspectiefnota 2025 een incidenteel budget geraamd voor prijsindexatie voor het onderhoud wegen. In verband met de, niet verwachte extra indexatie, is de prijs van het asfalt gestegen. Ook is het afvoeren van teerhoudend asfalt exceptioneel gestegen. Dit alles komt op een nadeel van € 31.000,-

Bermen en sloten (nadeel €163.000)

De overschrijding is als volgt te verklaren:

- Indexering op tarieven v.a. 2023 welke niet zijn verwerkt in de begroting. Totaal ca. € 43.000,-
- Het jaar 2024 was een ontzettend groeizaam weer en natte bermen waardoor de aannemers veel meer uren hebben gemaakt in alle facetten van het werk: maaien, afzuigen, transport, verwerking. Dit heeft een grote uitwerking, gezien het grote areaal bermen in Dinkelland. Extra kosten ca. € 80.000,-.
- Elk jaar maaikorven we in 1/4 deel van het totale gebied in Dinkelland/Tubbergen zodat elke 4 jaar alle sloten gekorfd zijn. Echter in 2024 hebben we ook een groter deel gekorfd. In 2025 verwachten we hierdoor minder kosten.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk lagere onttrekkingen voor faciliteren samenlevingsinitiatieven voor €24.000 (zie voorstel budgetoverheveling), Onderhoud kunstwerken voor €250.000 (zie voorstel budgetoverheveling) en Visual Tree Assessment/Boomveiligheidscontrole voor €20.000 (zie voorstel budgetoverheveling) .

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Economie

Portefeuillehouder

Rob Olde Kalter

Algemeen

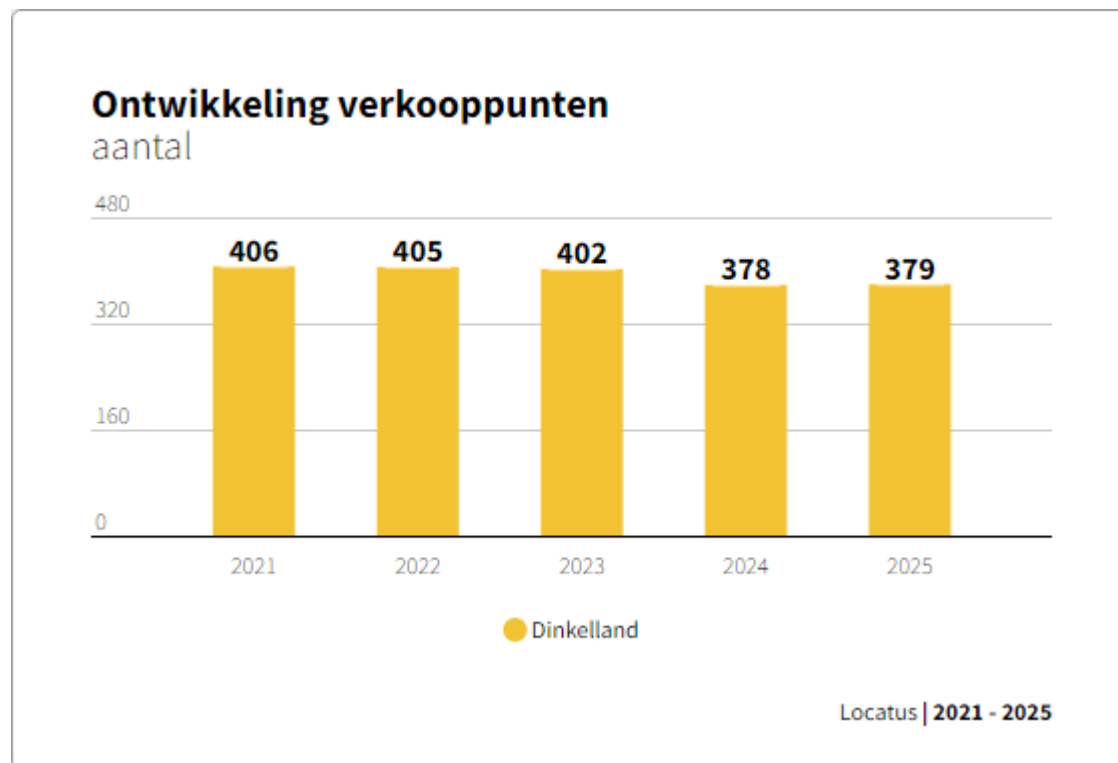
Aan de hand van de speerpunten detailhandel (vitale winkelgebieden in kernen), bedrijventerreinen en dienstverlening creëert de gemeente Dinkelland een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Wij willen daarbij ruimte blijven bieden voor (bijzondere) initiatieven van ondernemers, zodat optimaal en adequaat kan worden ingespeeld op sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en economische trends.

De bedrijfsconsulent (ondersteund door een ondernemersserviceteam) vormt hierbij als eerste aanspreekpunt voor ondernemers de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven en probeert de ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast wordt er actief ingezet op de (her)ontwikkeling, realisatie en uitgifte van bedrijfspavels en bedrijfsruimte, de uitvoering van de detailhandelsagenda/retaildeal en regionale samenwerking.

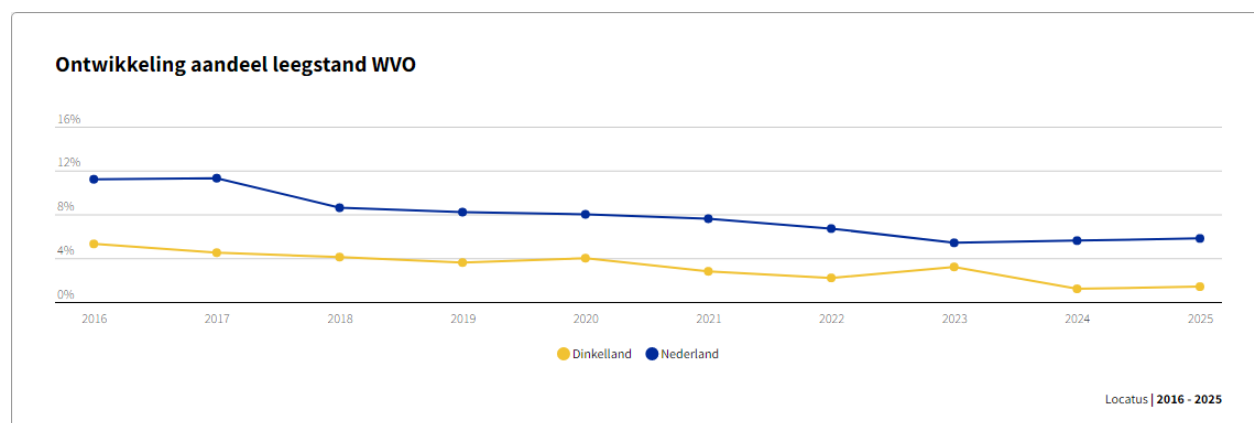
Kengetallen

Binnen het programma Economie maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal verkooppunten: 378 (2024)

Leegstand winkelvloeroppervlak (2024):

Wat hebben we in 2024 gedaan?

In 2024 is er extra geld beschikbaar gekomen voor onderhoud en vervanging van stroomkasten. 2024 is gebruikt om de openbare aanbestedingsprocedure op te starten.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de ambities.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	2022	2023	2024
Functiemenging (percentage)	52,5	53,8	nmb
Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	181,0	187,1	nmb

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/economie-2> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	2.387	765	1.900	1.135
Lasten	1.339	870	1.667	-796
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.048	-105	234	339
Onttrekkingen aan reserves	248	251	416	165
Toevoegingen aan reserves	1.019	-42	139	-181
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	277	187	510	323

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Stroomkasten (voordeel €130.000) (zie voorstel budgetoverheveling)

In de perspectiefnota 2025 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het vernieuwen van stroomkasten die voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Op dit moment is het aanbestedingstraject gaande en worden de werkzaamheden in 2025 gegund en uitgevoerd. Het budget gaat om die reden mee in de budgetoverheveling naar 2025.

Toeristenbelasting (voordeel €244.000)

De toeristenbelasting wordt jaarlijks achteraf geheven, waarbij de aanslagen voor 2024 in de loop van 2025 worden opgelegd. De opbrengst van de toeristenbelasting betreft daarom de inkomsten over 2023. Doordat er in 2023 meer overnachtingen van toeristen hebben plaatsgevonden, is de opbrengst hoger dan verwacht. Daarnaast is het positieve resultaat deels te verklaren doordat ongeveer € 200.000 aan opbrengsten uit 2022 is verantwoord in het boekjaar 2024.

Volksfeesten en -evenementen (nadeel €33.000)

Vanuit de Veiligheidsregio zijn er extra eisen gesteld op het gebied van veiligheid, met als gevolg dat de kosten voor het waarborgen van de veiligheid flink zijn gestegen. Onder andere door extra inzet van beveiligers en verkeersregelaars. Daarnaast zorgen externe factoren ook voor hogere kosten, zoals de gestegen loonkosten.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk hogere dotaties m.b.t. winst- en verliesnemingen en mutatie verliesvoorzieningen van de grondexploitaties voor €16.000.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Onderwijs

Portefeuillehouder

Richard de Way

Algemeen

Alle kinderen en jongeren in de gemeente Dinkelland verdienen het om op te groeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs. In iedere kern is een basisschool aanwezig, dit vinden we als gemeente erg belangrijk. Naast deze basisscholen telt onze gemeente één school voor voortgezet onderwijs in het dorp Denekamp.

Binnen het programma Onderwijs zoeken we de samenwerking met o.a. schoolbestuurders en kinderopvangaanbieders. We bevorderen de ontwikkelingskansen van kinderen en volwassenen in onze gemeente door te investeren in het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van voor- en vroegschoolse educatie in samenwerking met plaatselijke kinderdagverblijven, het basisonderwijs en de GGD/JGZ. We hechten veel belang aan een goede verbinding tussen de gemeentelijke jeugdhulp en het onderwijs, waardoor vroegtijdigesignaleerd wordt en hulp of ondersteuning zo preventief mogelijk kan worden ingezet.

Daarnaast willen we het thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen, de RMC-functie en Bureau leerplicht spelen hierin een belangrijke rol. Het niveau van absoluut en relatief verzuim ligt in Dinkelland onder het landelijk gemiddelde, evenals het percentage voortijdige schoolverlaters. Door de inzet van RMC en een adequate uitvoering van de Leerplichtwet, willen we voorkomen dat jeugdigen thuis komen te zitten en/of zonder diploma vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Kengetallen

Binnen het programma Onderwijs maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Locaties kinderopvang: 48 (LRK: 2024)
- Kindplaatsen kinderopvang: 1.072 (LRK: 2024)
- Locaties buitenschoolse opvang: 13 (LRK: 2024)
- Kindplaatsen buitenschoolse opvang: 506 (LRK: 2024)

Wat hebben we in 2024 gedaan?

In 2024 is opdracht gegeven tot het opstellen van een nieuw Integraal Huisvesting Plan (IHP). De uitvoering is inmiddels gestart en zal in de loop van 2025 gereed zijn. Dit betreft een langetermijnvisie op onderwijshuis opgesteld door de gemeente en schoolbesturen.

Voor en Vroegschoolse Educatie

Binnen de Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE) is gestart met monitoring. Dit houdt in dat ouders van kinderen die een indicatie VVE toegekend krijgen sneller ondersteund worden. Deze monitoring wordt in 2025 geëvalueerd.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Verduurzaming schoolgebouwen

In de raadsvergadering van 6 juli 2021 is de motie Verduurzaming schoolgebouwen aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

1. In samenwerking met de schoolbesturen en de duurzaamheidscoaches van het ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed Overijssel een duurzaamheidsplan te maken voor alle scholen in Dinkelland, waar in elk geval deel van uitmaakt:
 1. een technische inventarisatie per school;
 2. een formulering van de technische duurzaamheidsambities per school;
 3. een financiële onderbouwing per school;
2. De markt (marktconsultatie) te betrekken bij de uitvoering van de acties sub 1; In de commissievergadering van 7 december 2021 aan de raad verslag uit te brengen over dit duurzaamheidsplan, zodat de raad op 21 december kan overwegen om substantiële bedragen beschikbaar te stellen uit de RIBAM om de uit het duurzaamheidsplan voortvloeiende duurzaamheidsambities/-projecten uit te kunnen gaan voeren.
3. Resultaten van het duurzaamheidsplan te verwerken in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De moties zijn te raadplegen via de volgende link: [Moties 2021](#)

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	2022	2023	2024
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	0,0	0,0	nmb
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	8	20	nmb
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (percentage deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	1,2	1,4	nmb

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/onderwijs-2> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	96	276	180	-96
Lasten	2.684	2.426	2.336	89
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-2.588	-2.149	-2.156	-7
Onttrekkingen aan reserves	0	29	29	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-2.588	-2.120	-2.127	-7

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Leerlingenvervoer (nadeel €46.000)

2024 was het eerste volledige jaar met nieuwe afspraken en tarieven voor het leerlingenvervoer als gevolg van de aanbesteding in 2023. De kosten voor 2024 waren begroot op € 1.186.500, in het programmajournaal 2024 is dit, op basis van de toen gemaakte prognose, met € 40.000 naar beneden bijgesteld naar € 1.146.500. Deze prognose blijkt nu aan het eind van het jaar niet juist door invloed van onder andere vakanties. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 46.000 op het leerlingenvervoer.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Sport & accommodaties

Portefeuillehouder

Richard de Way

Algemeen

Het programma Sport en accommodaties gaat over het stimuleren en faciliteren van sport en beweging. We willen sporten en bewegen voor al onze inwoners, van jong tot oud, mogelijk maken en hen motiveren te gaan sporten. Sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefstijl en bieden kansen om te participeren in de samenleving.

De gemeente Dinkelland is trots op al haar sportende inwoners. Zowel in de breedte als aan de top wordt sport op hoog niveau beoefend in onze gemeente. Jaarlijks organiseren wij als gemeente het sportgala, volgens ons een goed platform om onze sporters uitbundig in het zonnetje te zetten. In de gemeente Dinkelland zijn buurtsportcoaches actief die in dienst zijn bij derden en bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties.

Kengetallen

Binnen het programma Sport en accommodaties maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal bezoekers zwembad Dorper Esch in 2024: 77.855
- Aantal bezoekers zwembad Kuiperberg in 2024: 23.910

Wat hebben we in 2024 gedaan?

De ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen zijn voornamelijk opgepakt binnen het programma Iedereen Gezond. Er is een uitvoeringsagenda opgesteld voor de in 2023 vastgestelde sportnota, waarin een planning is gemaakt voor de komende jaren.

De gemeente heeft in het kader van de verzelfstandiging (2022) van sporthal 't Hoge Vonder in Deurningen aanvullend krediet ter hoogte van € 200.000 en cofinanciering ter hoogte van € 75.000 beschikbaar gesteld, om respectievelijk de gerealiseerde verbouwing te dekken en de resterende verbouwing uit te voeren.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	2022	2023	2024
Niet sporters (percentage)	37,0	nmb	nmb

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/sport--cultuur-en-recreatie> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	1.163	1.302	1.380	78
Lasten	3.910	4.361	4.243	118
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-2.747	-3.059	-2.863	196
Onttrekkingen aan reserves	111	391	266	-126
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-2.636	-2.667	-2.597	70

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Buurtsportcoaches (voordeel €43.000)

Ten aanzien van de buurtsportcoaches is een aanbesteding voorbereid, waardoor de daadwerkelijke kosten voor de inzet van personeel in de loop van 2025 gemaakt zullen worden.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk lagere onttrekkingen voor de aanvullende bekostiging Sporthal 't Hoge Vonder te Deurningen voor €75.000 (zie voorstel budgetoverheveling) en het onderhoud van gebouwen voor €51.000.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Cultuur & recreatie

Portefeuillehouder

Rob Olde Kalter

Algemeen

Dinkelland is wat cultuur en recreatie betreft een ontzettend veelzijdige gemeente. Je vindt er eeuwenoude gebruiken, die wij als gemeente ondersteunen, zoals de paasgebruiken in Ootmarsum en Denekamp, maar ook historische wind- en watermolens, diverse natuurgebieden en de rivier de Dinkel stroomt door onze gemeente. Daarnaast doen veel kunstliefhebbers hét kunststadje van Oost-Nederland aan, Ootmarsum. Daar zijn wij als gemeente erg trots op!

In de gemeente Dinkelland bestaan drie VVV-punten (waarvan 2 bemand en 1 onbemand) met informatie voor alle bezoekers die onze gemeente aandoen.

De Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland zet zich in voor de versterking van het toeristisch product Ootmarsum-Dinkelland. Op de website Ootmarsum-Dinkelland is meer informatie te vinden over wat er zoal te zien en te doen is in onze gemeente.

Naast de culturele en recreatieve voorzieningen hebben we ook oog voor media. Hierbij valt te denken aan ondersteuning van de bibliotheek en de lokale omroep, RTV Oost.

Kengetallen

Binnen het programma Cultuur en recreatie maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal historische molens: 7
- Beschermde stads- en dorpsgezichten: 2
- Gemeentelijke monumenten: 3,5 (per 1.000 inwoners)
- Aantal musea: 5
- Aantal bibliotheekfilialen: 2
- Muziekonderwijs inclusief HaFaBra: 143

Wat hebben we in 2024 gedaan?

In 2024 heeft een actualisatie van het subsidiebeleid plaatsgevonden. In uitvoering daarvan heeft het college de geactualiseerde nadere uitvoeringsregels vastgesteld.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Bibliotheek Weerselo

In de raadsvergadering van 7 november 2023 is de motie Bibliotheek Weerselo aangenomen met twintig stemmen voor en een tegen. De motie draagt het college op om:

- Om, vooruitlopend op de wijziging van de Wsob, de mogelijkheden, in overleg met de vrijwilligers, te onderzoeken of de voorziening van de stichting Dorpsbibliotheek Weerselo breder kan worden ingezet en kan uitgroeien tot een volwaardige bibliotheek, met de daarbij behorende functies;
- De resultaten van het onderzoek naar een breder inzetbare bibliotheek aan de raad voor te leggen incl. de dekking.

Stand van zaken: Afgesproken is dat de uitvoering van de motie via de Bibliotheek Dinkelland wordt opgepakt. In Q1 van 2025 moet dit rond zijn.

De motie is raad te plegen via de volgende link: [Moties 2023](#)

Behouden en bevorderen Twentse taal

In de raadsvergadering van 23 april 2024 is de motie Behouden en bevorderen Twentse taal unaniem aangenomen. De motie draagt het college op om:

- Deze motie te verspreiden onder de leden van de Tweede Kamer (in het bijzonder naar de Tukkers in de Tweede Kamer), naar de provincie Overijssel en naar de andere Twentse gemeenten;
- In de nog op te stellen uitvoeringsagenda behorende bij de cultuurvisie Dinkelland ook met een voorstel te komen wat men gaat doen om het Twents te bevorderen.

Er is op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de motie:

- De motie is onder de aandacht gebracht bij de Twentse gemeenten, de Provincie Overijssel en de Tweede Kamer via de betreffende griffies.
- Er is in samenspraak met Duitsland contact geweest met de Gedeputeerde Staten om de Nedersaksische taal onder de aandacht te brengen.

Stand van zaken: de uitvoeringsagenda moet nog worden vastgesteld eind Q1 2025. Er is dus nog geen voorstel wat er wordt gedaan om het Twents te bevorderen.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Motie Tegemoetkoming onkosten dorpsbibliotheek Weerselo

In de raadsvergadering van 12 november 2024 is de motie Tegemoetkoming onkosten dorpsbibliotheek Weerselo aangenomen met achttien stemmen voor en een tegen. De motie draagt het college op om:

Om als tegemoetkoming en stimulering van deze brede maatschappelijke functie de huur en de onkosten die in directe relatie staan tot de instandhouding van de dorpsbibliotheek Weerselo te vergoeden aan de Stichting Dorpsbib Weerselo.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Beleidsindicatoren

Het programma Cultuur & recreatie kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	81	351	318	-32
Lasten	1.350	1.802	1.683	118
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.269	-1.451	-1.365	86
Ottrekkingen aan reserves	138	282	257	-25
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-1.131	-1.169	-1.108	61

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Motie waterpunten(voordeel €38.000) (zie voorstel budgetoverheveling)

In de begroting van 2024 is er een incidenteel bedrag opgenomen om, middels een aangenomen motie, opdracht te geven tot het realiseren van openbare watertappunten (drinkwaterpunten) in de diverse kernen van de gemeente. In Denekamp, Ootmarsum, Rossum en Weerselo zijn drinkwatertappunten gerealiseerd. Inmiddels is de voorbereiding gestart voor de aanleg in Deurningen, Noord-Deurningen en Tilligte, waarbij de uitvoering volgt in 2025. Het budget van € 28.000 wordt hierdoor overgeheveld naar 2025.

Het overige voordeel van € 10.000 heeft te maken met de onderhoudskosten die (nog) niet hebben plaatsgevonden.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk een hogere onttrekking voor onderhoud gebouwen voor € 18.000 en lagere onttrekkingen voor de motie waterpunten voor een bedrag van €29.000 (zie voorstel budgetoverheveling) en nadere regeling cultuur participatie en evenementen voor €11.000 (zie voorstel budgetoverheveling)

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Sociaal domein

Portefeuillehouder

Cel Severijn, Richard de Way, Rob Olde Kalter

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelf redzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Dinkelland werken we samen met verschillende organisaties om de zorg voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroeg signalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kindpakketten.

Kengetallen

Binnen het programma Sociaal domein maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Percentage volledig gevaccineerde inwoners volgens het RVP vaccinatieschema: 94,7% (RIVM 2024)
- Geen enkele vaccinatie volgens het RVP vaccinatieschema: 0,4% (RIVM 2024)
- Huishoudens met bijstandsuitkeringen: 200 (CBS december 2023)

Wat hebben we in 2024 gedaan?

Wmo

Huishoudelijke Ondersteuning

Bij de start van het contract, zijn we gestart met 5 aanbieders. Inmiddels hebben ook de aanbieders met een waakvlamcontract een contract gekregen. Er zijn nu 7 aanbieders die huishoudelijke ondersteuning leveren. Met deze 7 aanbieders kon er voldoende huishoudelijke ondersteuning geleverd worden. De contracten lopen tot 2029 en kunnen verlengd worden.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

In 2024 is voor centrumgemeente Enschede, waar ook Dinkelland bij hoort, een Ethos telling uitgevoerd. Dit is een telling van dak- en thuisloze inwoners. De uitkomsten worden meegenomen bij de herijking van de visie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang centrumgemeente Enschede.

Respijtzorg

Ook in 2024 is door Menzis en de 14 Twentse gemeenten in nauwe afstemming met zorgorganisaties (planbare) logeerszorg beschikbaar geweest. In 2025 wordt dit voortgezet en geëvalueerd.

Woonzorgvisie

De Woonzorgvisie is met onder meer zorg- en welzijnspartijen, woningcorporatie, vertegenwoordigers uit de dorpen opgesteld en in een afrondende fase en daarmee komt er meer duidelijkheid over welke behoefte er is voor specifieke doelgroepen. De Woonzorgvisie wordt in 2025 vastgesteld. Na vaststelling kunnen de behoeftecijfers worden verwerkt in het Volkshuisvestingsprogramma.

Daarnaast is de raamovereenkomst met Mijande voor de periode 2025-2028 ondertekend. In de meerjarenafspraken is vastgelegd op welke manier er de komende vier jaren samen gewerkt wordt aan de geformuleerde doelen en ambities. Daarmee is een duidelijke koers uitgezet om samenwerking vorm te geven. De raamovereenkomst is de basis voor de uitvoeringsagenda die elke twee jaar opgesteld wordt.

Wmo en Jeugd

Inkoop

In 2024 is de regionale inkoop van Jeugdzorg en Wmo afgerond. Dit geldt voor alle onderdelen van jeugdhulp zoals wonen & verblijf, crisiszorg, jeugdbescherming & jeugdreclassering, ambulante zorg en advies & expertise. Voor de Wmo zijn dit de onderdelen begeleiding en dagbesteding. Lokaal heeft de implementatie plaatsgevonden. Per 1 januari 2025 is het contract in gegaan.

Verordeningen Jeugd en Wmo

In het tweede kwartaal van 2024 is de Verordening maatschappelijke ondersteuning, de Verordening jeugdhulp 2025 en alle daarbij horende regelingen geactualiseerd en vastgesteld, waarin ook de inkoop Jeugd en Wmo is opgenomen.

Clïëntervaringsonderzoek (CEO)

In 2024 is gestart met het ontwikkelen en uitvoeren van CEO Jeugd en Wmo nieuwe stijl. De vragenlijst is vernieuwd en er is gewerkt aan continu meten. In het tweede kwartaal van 2025 volgt de analyse en rapportage.

Jeugd

Landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

In 2024 is de landelijke Hervormingsagenda een rode draad in de ontwikkelingen binnen het jeugdlandschap geweest. Deze agenda bevat een groot pakket maatregelen om de jeugdhulp te verbeteren en financieel houdbaar te maken tot 2028.

Regionale Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente

In 2024 is de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente van start gegaan en deze komt voort uit de Regiovisie Jeugdhulp. Gemeenten, onderwijs en zorgaanbieders zijn gezamenlijk aan de slag om de meest urgente problemen in de jeugdhulp aan te pakken en te transformeren.

Veilig Thuis Twente

Wachttijsten Veilig Thuis Twente

In 2024 was er sprake van een oplopende wachtlijst vanwege een aanzienlijke toename van meldingen en een tekort aan personeel. In de tweede helft van 2024 zijn er tijdelijk extra middelen vrij gemaakt vanuit de eigen financiële reserve van Veilig Thuis en een incidentele extra subsidie vanuit centrumgemeente Enschede. Hierdoor is er tijdelijk extra capaciteit ingezet waardoor de wachtlijsten van 2024 zijn weggewerkt.

Participatiewet

Re-integratieverordening

De Adviesraad Sociaal Domein heeft geadviseerd op de re-integratieverordening. Vanuit de raadscommissie zijn vragen gesteld over de re-integratieverordening. De verordening is in het eerste kwartaal van 2025 vastgesteld.

Bestandsanalyse

In 2024 heeft er een bestandsanalyse plaatsgevonden. Iedere klant in de participatiewet is hierbij geanalyseerd (participatieladder) en voor iedere cliënt is er een plan van aanpak opgesteld.

Alleenverdienersproblematiek

In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor de wetswijziging in de Participatiewet met betrekking tot de alleenverdienersproblematiek. Alleenverdienersproblematiek kan spelen in huishoudens waarbij de ene partner een uitkering van UWV of een private verzekeraar krijgt en de ander geen of weinig inkomen heeft. Zij ontvangen minder toeslagen dan een vergelijkbaar stel met een bijstandsuitkering. Hierdoor komen zij onder het minimale bedrag dat nodig is om in Nederland van rond te komen. Dit is een onbedoeld effect en moet daarom opgelost worden. De nieuwe wet is per 1 januari 2025 in werking getreden en gemeenten moeten een vast bedrag uitkeren aan huishoudens die te maken hebben met dit probleem.

Energietoeslag

Inwoners konden tot en met 31 juli 2024 nog een tegemoetkoming aanvragen voor de energiekosten. In Dinkelland is er in 2024 een bedrag van € 71.670 uitbetaald aan energietoeslag. Dit betrof € 53.167 voor de categorie tot 120% van de bijstandsnorm en € 18.503 voor de categorie boven 120% van de bijstandsnorm. Dit past binnen het budget dat beschikbaar is gesteld door het Rijk

Regionaal werkcentrum

Het ministerie van SZW heeft in 2024 een bezuinigingsoperatie gedaan die ook een wijziging van de uitvoeringsorganisatie op het gebied van arbeidsmarkt gaat betekenen. Iedere arbeidsmarktregio moet een regionaal werkcentrum (RWC) opzetten waarin het Leerwerkloket (LWL), het Werkplein, het regionaal mobiliteitscentrum (RMC) en in ons geval het Twents fonds voor vakmanschap (TfVv) moeten worden samengevoegd. Dit RWC moet er op 1 juli 2026 staan. De regio Twente heeft als streven dit op 1 januari 2026 te realiseren. In 2024 zijn de nodige onderzoeken en rapporten opgeleverd.

Sociaal ontwikkelbedrijven

Met de afbouw van de WSW sinds 2015 dreigt de kennis en kunde van de SW bedrijven (SOB) te verdwijnen terwijl er vanuit de andere regelingen behoefte blijft aan deze expertise. Daarom heeft het rijk budgetten vrijgegeven om ervoor te zorgen dat de SOB toekomstbestendig kunnen worden gemaakt. Dit is regionaal subregionaal en gemeentelijk een zoektocht hoe dit het beste te gaan organiseren. In Dinkelland betekent dit een goede afstemming tussen team participatie, SPN en Ontplooi.

Ontplooi

Bij de totstandkoming van Ontplooi drie jaar geleden is er voor een vijf jarig contract (dienstverleningsovereenkomst) gekozen. In 2024 is er door bureau Berenschot een evaluatie uitgevoerd. Uit deze evaluatie is gebleken dat er voor een toekomstbestendige organisatievorm is gekozen.

Armoede & schulden

Verordening participatie minima

In 2024 is de verordening participatie minima geactualiseerd met als uitkomst de bijdrage om mee te doen verhoogd is van €150,- per jaar naar €183,- per jaar met een jaarlijkse indexatie.

Jongeren perspectief fonds

In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor de pilot Jongeren Perspectief Fonds (JPF). De pilot is per 1 januari 2025 van start gegaan. Het JPF is een innovatieve en bewezen aanpak gericht op jongeren (18 tot 27 jaar) met schulden. Het geeft jongeren met problematische schulden een nieuwe kans. De aanpak richt zich met name op de begeleiding van jongeren voor wie schuldhulpverlening niet of onvoldoende passend is.

Uitvoeringsplan armoede-schulden

In 2024 is verder gewerkt aan de uitvoering van het uitvoeringsplan armoede-schulden. Zo zijn er voorbereidingen getroffen voor het uitzetten van een onderzoek op het gebied van armoede & schulden binnen de gemeente Dinkelland. Hiervoor is het onderzoeksbureau KWIZ ingeschakeld.

Basisvaardigheden (laaggeletterdheid)

In afstemming met diverse partners (SWTD/ROC/bibliotheek/Stichting Lezen en Schrijven) is er in 2024 verder gewerkt aan een meerjarenbeleidsplan basisvaardigheden.

Inburgering

Dinkeloord

In 2024 is er een noodopvang door de gemeente Losser gerealiseerd in Hotel Dinkeloord op de grens met Denekamp. Het COA heeft daarin 97% van de aan Dinkelland gekoppelde statushouders geplaatst. Deze grote groep statushouders zijn in december begonnen met de startklas, waarna ze door stromen naar een passende leerroute. Er is een uitzendbureau aangehaakt in Dinkeloord om mensen naar werk te begeleiden.

Noaberschap

Vanuit de maatschappelijke begeleiding en team inburgering wordt er veel aandacht besteed aan introductie in de buurt bij plaatsing in een woning, echter met erg wisselend resultaat. In 2024 is helaas geconstateerd dat inburgering van statushouders wordt bemoeilijkt door de samenleving. Er wordt gewerkt aan extra inzet op inburgering en maatschappelijke begeleiding om de integratie in de gemeente en de buurt te verbeteren.

Interbestuurlijk toezicht provincie

Ieder jaar moet de gemeente een hoeveelheid statushouders plaatsen, de zogenaamde taakstelling. Door onvoldoende beschikbare sociale huurwoningen is de gemeente er de laatste twee jaren niet in geslaagd aan de taakstelling te voldoen. Dit heeft er toe geleid dat de gemeente op de interventieladder een trede omhoog is gegaan en een plan van aanpak heeft moeten schrijven hoe deze achterstand opgelost gaat worden. De gemeente heeft dit plan van aanpak in februari 2025 aan de provincie aangeboden.

Eerste uitstroom inburgeraars

De nieuwe wet inburgering 2021 is op 1 januari 2022 ingegaan. Onlangs hebben de eerste statushouders driejarig programma met het inburgeringsexamen afgerond.

Publieke Gezondheid

Kerntakendiscussie

Op 17 januari 2024 is in het AB financiering gevraagd vanuit Samen Twente om in te zetten op informatiemanagement, veiligheid en privacy, forensische dienstverlening en het maken van een ontwikkelrichting voor Veilig Thuis Twente. Naar aanleiding van deze financieringsvraag is de kerntakendiscussie ontstaan. Doet Samen Twente wel de juiste dingen en gebeurt het efficiënt? Hier is een beeldbepalend oordeel over geweest in 2024. In 2025 volgt hier een besluitvormend oordeel op.

Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen – GGD Twente

In het najaar van 2024 is de gezondheidsmonitor Jongvolwassenen afgenomen. Deze monitor levert weinig nieuwe inzichten op en bevestigt de huidige beleidslijn.

Integraal Zorg Akkoord 2023-2026 landelijk

In Twente bestaat de preventie infrastructuur uit een samenwerking tussen zorgkantoor en zorgverzekeraar Menzis, de provincie Overijssel, de veertien gemeenten en SamenTwente. Deze samenwerking is de Twentse Koers. De Twentse Koers heeft samen met TwenteBeter, de koepel van de zorgaanbieders, en Acute Zorg Euregio, de koepel van de acute zorg, een regioplan opgesteld. Dit regioplan is de gezamenlijke agenda voor de komende jaren (2023-2026). In 2024 is deze samenwerking verder voortgezet en deze zal worden gecontinueerd. Ook zijn voor thema's en projecten prioriteiten gezamenlijk bepaald. Dit betekent dat sommige projecten zijn gestart, anderen in de startblokken staan of juist op de lange termijn worden opgepakt.

Ontwikkelingen VNG – Integraal Zorg Akkoord (IZA)

De leden van de VNG hebben in 2024 een resolutie aangenomen waarmee uit het IZA werd gestapt, tenzij aan enkele voorwaarden werd voldaan door het Rijk die bij aanvang al gesteld waren. Daarin zaten o.a. een oplossing voor het ravijnjaar en het realiseren van structurele middelen. Ook is de voorwaarde gesteld om gelijkwaardig aan tafel te zitten bij de nieuwe IZA; de AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord). Inmiddels is gelijkwaardigheid aan tafel gerealiseerd en gaat de Spuk IZA 2025 door. De gesprekken over de oplossingen voor het ravijnjaar en het realiseren van structurele middelen zullen in 2025 verder worden gevoerd.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Migratie

In de raadsvergadering van 18 juni 2024 is de motie Migratie aangenomen met tien stemmen voor en zeven stemmen tegen. De motie draagt het college op om:

- Voordat het college met een nieuwe beoogde locatie komt eerst de raad ter goedkeuring een programma van eisen met daarin de te hanteren, voorwaarden, kaders en criteria voor te leggen waaraan een locatie zoveel mogelijk moet voldoen.
- Het huidige communicatieplan te herzien, uit te breiden en mede te baseren op de afgelopen ontwikkelingen, zodat direct kan worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen,
- Gezien de druk op de migratieketen en de deadline vanuit de Rijksoverheid, de raad het onder sub 1 genoemde programma van eisen en onder sub 3 genoemde communicatieplan zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk voor 1 oktober a.s. ter besluitvorming voor te leggen.

Er is op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de motie:

Tijdens de raadsvergadering 22 oktober 2024 is het voorstel 'Kaders en eisen AZ locatie' behandeld door de raad. Het voorstel is geamendeerd vastgesteld.

Stand van zaken: De motie is afgehandeld.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2024](#)

Maatwerkbudget minimabeleid

In de raadsvergadering van 26 november 2024 is de motie Maatwerkbudget minimabeleid aangenomen met twintig stemmen voor en een stem tegen. De motie draagt het college op om:

- Uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 voorstellen te doen aan de raad om een maatwerkbudget in te stellen voor huishoudens met een inkomen 120 tot 130 procent van de bijstandsnorm, die een specifieke wens of behoefte hebben waarvoor geen of onvoldoende middelen beschikbaar zijn, en in dat maatwerkbudget een bedrag van vooralsnog €20.000,-- te laste van RIBAM te storten;
- Criteria te ontwikkelen voor verstrekkingen uit het maatwerkbudget, die gebaseerd zijn op bovenstaande uitgangspunten, waarbij in zeer bijzondere situaties ook maatwerk kan worden verstrekt aan huishoudens met een inkomen boven de 130 procent van de bijstandsnorm, zulks ter beoordeling van het college;
- Te onderzoeken wat de juridische- en fiscale consequenties kunnen zijn voor uitkeringsgerechtigden ten aanzien van verrekening van deze regeling met hun uitkering;
- Het college te machtigen over te gaan tot verstrekkingen uit het maatwerkbudget, voor zover ze vallen binnen de door de raad vast te stellen criteria;
- In de P&C-documenten verslag uit te brengen van de stand van zaken van het maatwerkbudget.
- Binnen één jaar na de invoering een beknopte evaluatie aan de raad voor te leggen, zodat bij de eerstvolgende perspectiefnota een weloverwogen besluit kan worden genomen over aard en voortzetting van het maatwerkbudget.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	2022	2023	2024
Banen (per 1.000 inwoners van 15-64 jaar)	753,6	785,2	nrb
Jongeren met een delict voor de rechter (percentage 12 t/m 21 jaar)	0,0%	1,0%	nrb
Kinderen in uitkeringsgezin (percentage tot 18 jaar)	3,0%	3,0%	nrb
Werkloze jongeren (16 t/m 22 jaar als werkzoekend ingeschreven)	1,0%	1,0%	nrb

Netto arbeidsparticipatie (percentage werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)	74,8%	75,2%	nmb
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners 18+)	124,2	123,3	127,8
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar)	78,2	72,2	nmb
Jongeren met jeugdhulp (percentage van alle jongeren tot 18 jaar)	9,0%	9,6%	8,3%
Jongeren met jeugdbescherming (percentage van alle jongeren tot 18 jaar)	1,0%	0,9%	1,0%
Jongeren met jeugdreclassering (percentage van alle jongeren van 12 t/m 23 jaar)	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	650	660	680

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/sociaal-domein> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	4.175	8.960	8.865	-95
Lasten	26.817	33.886	31.874	2.013
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-22.642	-24.926	-23.009	1.917
Onttrekkingen aan reserves	35	1.700	1.476	-223
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-22.607	-23.226	-21.532	1.694

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Kernondersteuner (voordeel € 44.000)

Dinkelland heeft structureel budget beschikbaar gesteld voor de inzet van kernondersteuners. Uit dit budget kunnen de loonkosten van deze ondersteuners bekostigd worden. Doordat we eind 2024 wat ruimte over hadden in de brede specifieke uitkering van het Rijk, hebben we een deel van de loonkosten voor

kernondersteuners uit deze specifieke uitkering kunnen dekken. Dit zorgt er enerzijds voor dat we de uitkering van het Rijk niet terug hoeven te betalen en anderzijds dat we een meevaller hebben in onze eigen begroting van € 44.000.

Heroriëntatie vrij toegankelijke voorzieningen (voordeel € 58.000)

De gehanteerde indexatie op de subsidies voor vrij toegankelijke voorzieningen lag in werkelijkheid lager dan de vooraf begrote indexatie. Dit leverde een voordeel op.

Vluchtelingen (voordeel € 48.000) (zie voorstel budgetoverheveling) en Wet inburgering (voordeel € 97.000) (zie voorstel budgetoverheveling)

De incidentele budgetten vluchtelingen en wet inburgering zijn beschikbaar om vluchtelingen en inburgeraars te begeleiden en ondersteunen. Om mensen zo snel mogelijk te laten inburgeren is het van belang om zo snel mogelijk te starten met het traject. Om trajecten zo snel mogelijk te kunnen starten is extra capaciteit nodig, ook gezien de extra statushouders die verblijven in de noodopvanglocatie Dinkeloord. Daarom is besloten om voor de duur van een jaar (incidenteel) een inburgeringsconsulent voor 0.89 fte (32 uur) en een procesondersteuner voor 0.25 fte (9 uur) aan te stellen. Deze kosten worden gedekt uit het budget vluchtelingen en het budget wet inburgering. De extra capaciteit is in 2024 gestart en loopt door in 2025, daarom is het voorstel om het volledige incidentele budget vluchtelingen (€ 48.000) en het incidentele budget wet inburgering (€ 52.300) over te hevelen naar 2025.

Het overige voordeel van € 44.700 op de wet inburgering ontstaat doordat de kosten voor de startklas ten laste zijn gebracht van de specifieke uitkering wet inburgering in plaats van lokale middelen.

Vluchtelingen Oekraïne (voordeel € 247.000)

In eerste instantie zijn de personeelskosten vanuit Noaberkracht begroot voor inzet opvang Oekraïners, per abuis zijn hiervoor geen opbrengsten geraamd. In werkelijkheid worden deze kosten gedeclareerd bij het Rijk, waardoor er ten opzichte van begroot een voordelig verschil ontstaat.

Migratieketen (voordeel € 1.075.000) (zie voorstel budgetoverheveling)

De resterende middelen GOO worden toegevoegd aan het team migratie. Om een buffer te behouden voor (on)voorziene uitgaven, die niet gedeclareerd kunnen worden bij het Rijk. Voorgesteld wordt om een groot deel van de buffer in te zetten voor een risicoreserve ten behoeve van vaste medewerkers team migratie.

Minimabeleid (voordeel € 39.000)

Het voordeel op het minimabeleid ontstaat door lagere uitgaven voor de compensatie ziektekosten (gemeentepolis). Er waren in 2024 minder deelnemers dan waar in het begrote budget rekening mee gehouden is.

Participatiewet (voordeel € 55.000)

De begrote post voor de algemene en bijzondere bijstand bedroeg in 2024 € 3.523.000. De uitgaven bleken € 55.000 lager dan begroot. De verklaring hiervoor is de fluctuatie in uitkeringen gedurende het jaar.

Sociale werkvoorziening (voordeel € 89.000)

Het voordeel op de sociale werkvoorziening ontstaat door het hoge positieve resultaat van Stichting Participatie Noaberkracht. Het aandeel van Dinkelland in het resultaat van 2024 bedraagt € 416.000. Halverwege 2024 was al bekend dat Stichting Participatie Noaberkracht 2024 zou eindigen met een positief resultaat. Naar aanleiding hiervan is in het programmajournaal 2024 van Dinkelland al een verwachte inkomst verwerkt. Het uiteindelijke resultaat blijkt aan het eind van 2024 nog hoger dan verwacht. Dat betekent dat Dinkelland de volledige gemeentelijke bijdrage van € 124.000 terugkrijgt plus een groot deel van de Rijksbijdrage die volgens afspraak 1 op 1 overgemaakt wordt aan Stichting Participatie Noaberkracht.

Participatie en re-integratie (voordeel € 138.000)

Het voordeel van € 138.000 is ontstaan door lagere kosten op het gebied van re-integratie. Dit komt enerzijds doordat het aantal inwoners met een loonkostensubsidie toeneemt. Hierdoor belanden ze niet in een re-integratietraject. Een positieve ontwikkeling.

Anderzijds is er in 2024 een bestandsanalyse gemaakt voor de re-integratie. In 2025 worden er plannen gemaakt om dit verder op te pakken en hier extra op in te zetten. Dit zou ertoe kunnen leiden dat de kosten per 2025 weer stijgen.

Huishoudelijke ondersteuning (voordeel € 101.000)

In totaal is een bedrag begroot van € 2.839.000 voor alle modules huishoudelijke ondersteuning samen. De werkelijke kosten in het jaar 2024 zijn € 2.738.000 (t.o.v. € 2.277.000 in 2023). Dit betekent een voordeel van € 101.000 in 2024. In het programmajournaal 2024 is het budget verhoogd op basis van de toen gemaakte prognose. Deze prognose bleek achteraf niet juist, de stijging van de kosten heeft zich niet voortgezet in de tweede helft van 2024. Voor 2025 wordt het budget weer naar beneden bijgesteld.

Wmo ondersteuning individueel (voordeel € 70.000)

Voor ondersteuning individueel is een bedrag begroot van € 1.839.000. De werkelijke kosten in 2024 zijn afgerond € 1.769.000 (t.o.v. € 1.593.000 in 2023). Dit betekent een voordeel van € 70.000 in 2024. Het voordeel ontstaat doordat het aantal cliënten op de duurste vorm van ondersteuning individueel terug is gelopen in het tweede half jaar van 2024.

Jeugdzorg (nadeel € 354.000)

- Ondersteuning individueel € 54.000 voordeel
- Ondersteuning groep € 62.000 nadeel
- Verblijf € 29.000 nadeel
- Dyslexie, diagnostiek en consultatie € 41.000 nadeel
- 3 Milieu voorzieningen € 115.000 nadeel
- Jeugdbescherming en jeugdreclassering € 82.000 nadeel
- Kinderopvangtoeslag sociaal medische indicatie € 62.000 nadeel
- Overige kleinere verschillen € 17.000 nadeel

Totaal € 354.000 nadeel

- Inzet stelpost prijsindexaties sociaal domein: € 246.000

Totaal na inzet stelpost € 108.000 nadeel

Jeugd – Ondersteuning individueel (voordeel € 54.000)

Voor ondersteuning individueel is een bedrag begroot van € 3.117.000. De werkelijke kosten in 2024 zijn afgerond € 3.063.000 (t.o.v. € 2.923.000 in 2023). Dit betekent een voordeel van € 54.000 in 2024. De afgelopen jaren zien we een verschuiving van ondersteuning groep naar ondersteuning individueel (zowel in aantal cliënten als in kosten). Deze verschuiving hebben we ook doorgevoerd in onze budgetten voor 2024 en verder. Nu blijkt dat de verschuiving in 2024 minder was dan geprognosticeerd. We zien namelijk een voordeel op ondersteuning individueel en een nadeel op ondersteuning groep van nagenoeg hetzelfde bedrag.

Jeugd – Ondersteuning groep (nadeel € 62.000)

Voor ondersteuning groep is een bedrag begroot van € 444.000. De werkelijke kosten in 2024 zijn afgerond € 506.000 (t.o.v. € 449.000 in 2023). Dit betekent een nadeel van € 62.000 in 2024. De afgelopen jaren zien we een verschuiving van ondersteuning groep naar ondersteuning individueel (zowel in aantal cliënten als in kosten). Deze verschuiving hebben we ook doorgevoerd in onze budgetten voor 2024 en verder. Nu blijkt dat de verschuiving in 2024 minder was dan geprognosticeerd. We zien namelijk een voordeel op ondersteuning individueel en een nadeel op ondersteuning groep van nagenoeg hetzelfde bedrag.

Jeugd - Verblijf (nadeel € 29.000)

Voor jeugd verblijf is een bedrag begroot van € 642.000. De werkelijke kosten in 2024 zijn afgerond € 671.000 (t.o.v. € 671.000 in 2023). Dit betekent een nadeel van € 29.000 in 2024. Verklaring voor het nadeel ten opzichte van het begrote budget is de fluctuaties in aantal cliënten en kosten per cliënt gedurende het jaar.

Jeugd – Dyslexie, diagnostiek en consultatie (nadeel 41.000)

Het nadeel op dyslexie, diagnostiek en consultatie wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door indexatie van prijzen. In de begroting van Dinkelland is een stelpost prijsindexatie sociaal domein opgenomen van € 246.000. Het nadeel van € 41.000 op dyslexie, diagnostiek en consultatie kan hieruit gedekt worden.

Jeugd – 3 Milieu voorzieningen (nadeel € 115.000)

Het nadeel betreft onvoorziene kosten in de tweede helft van het jaar 2024 op een weinig voorkomende, hoog specialistische vorm van jeugdzorg.

Jeugd – Jeugdbescherming en jeugdreclassering (nadeel € 82.000)

Het nadeel op jeugdbescherming en jeugdreclassering wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door indexatie van prijzen. In de begroting van Dinkelland is een stelpost prijsindexatie sociaal domein opgenomen van € 246.000. Het nadeel van € 82.000 op jeugdbescherming en jeugdreclassering kan hieruit gedekt worden.

Jeugd - Kinderopvangtoeslag sociaal medische indicatie (nadeel €62.000)

Voor de sociaal medische indicaties heeft een wijziging in de werkwijze plaatsgevonden in 2024. Indicaties worden per 2024 niet meer afgegeven door inkomensconsulenten, maar door jeugdconsulenten. Dit heeft er toe geleid dat er ook kritisch gekeken is naar de plek waar de kosten geboekt worden. Voorheen zaten deze kosten verspreid over de budgetten voor jeugdzorg, per 2024 worden deze kosten apart in beeld gebracht. Het budget zit nog wel versnipperd in de overige jeugdzorgbudgetten. Hierop ontstaat geen duidelijk voordeel door de prijsindexaties. Voor 2025 en verder wordt dit budget apart begroot. Het nadeel in 2024 van € 62.000 kan gedekt worden uit de stelpost prijsindexaties sociaal domein van € 246.000 die opgenomen is in de begroting van Dinkelland.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk lagere onttrekkingen voor energietoelage voor €223.000.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Milieu

Portefeuillehouders

Cel Severijn

Algemeen

Het uitgangspunt van de gemeente Dinkelland is dat we in 2030 leven in een afvalloze en duurzame samenleving. Afval bestaat dan niet meer, we zamelen alleen nog maar waardevolle grondstoffen in. Een meewerkende houding van onze inwoners en bedrijven is hierbij van groot belang.

Afval wordt in de gemeente Dinkelland opgehaald door Remondis, in samenwerking met ROVA. Daarnaast zijn er twee afvalbrengpunten waar inwoners hun afval kunnen brengen. Kringloopbedrijf De Beurs komt herbruikbare goederen gratis bij onze inwoners ophalen en neemt het overige grof huishoudelijk afval tegen een kostendekkend tarief mee.

Kengetallen

Binnen het programma Milieu maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Restafval per inwoner: 81 kg
- GFT per inwoner: 197 kg
- PMD per inwoner: 34 kg
- Scheidingspercentage: 81%

Wat hebben we in 2024 gedaan?

Inzameling huishoudelijk Afval

De huis-aan-huis inzameling van restafval, PMD (Plastic, Metalen en Drankkartons) en GFT (groente-, fruit- en tuinafval) is in 2024 door Remondis - in samenwerking met ROVA - overeenkomstig de contracten naar behoren uitgevoerd. De inzameling van verpakkingsglas, textiel en oud papier en karton is conform voorgaande jaren voortgezet binnen de begroting 2024.

Zwerfafvalvergoeding

Extra uitvoeringsperiode zwerfafvalvergoeding

In de Raamovereenkomst verpakkingen was afgesproken dat er in de periode 2013 tot en met 2020 jaarlijks € 20 miljoen ter beschikking wordt gesteld aan gemeenten voor de extra preventie en extra aanpak van zwerfafval. De hiervoor beschikbare budgetten over de genoemde periode zijn door gemeenten niet volledig benut. Dit budget is beschikbaar gesteld voor extra inzet in 2024. Dinkelland heeft hiervoor een goedgekeurd jaarplan ingediend en als zodanig uitgevoerd.

Prullenbakkenvergoeding

Naast de extra zwerfafvalvergoeding hebben gemeenten ook recht op de zogenaamde prullenbakkenvergoeding. Deze vergoeding krijgen gemeenten van het Afvalfonds voor de inzameling en verwerking van het aandeel van verpakkingsafval in openbare prullenbakken. Het Afvalfonds heeft over 2024 al een vergoeding uitbetaald van € 0,76 per inwoner.

SUP-vergoeding

Eén van de maatregelen van de Richtlijn SUP, Single Used Plastics, is de invoering van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor een aantal SUP-items. Producenten en importeurs van deze items moeten de kosten dragen voor het opruimen en verwerken van hun producten in het zwerfafval door publieke gebiedsbeheerders. De hoogte van de structurele vergoeding is gebaseerd op het aantal inwoners

van een gemeente en bedraagt naar verwachting € 2,74 per inwoner. In 2025 wordt een definitieve berekening gemaakt op basis van de monitoringcijfers over 2023 en 2024. De uitkering van de definitieve vergoeding (peiljaar 2023) aan gemeenten zal in 2025 plaatsvinden.

Evaluatie Afvalbeleidsplan 'Van Afval naar Grondstof, van Idee naar Aanpak, van Betalen naar Belonen' (2015)

In 2024 is het Afvalbeleidsplan 'Van Afval naar Grondstof, van Idee naar Aanpak, van Betalen naar Belonen' (2015) geëvalueerd. De beoogde resultaten uit het Afvalbeleidsplan voor 2020, zijnde 100 kg restafval per inwoner, zijn ruimschoots gerealiseerd. Om de doelstelling voor 2030 (maximaal 50 kilo restafval per inwoner per jaar) te realiseren is verdergaand en aanvullend beleid nodig. Dat beleid richt zich meer dan nu op kwaliteit en hergebruik van grondstoffen in plaats van een reductie van de hoeveelheid restafval. Dit is vastgelegd in het in 2024 vastgestelde Gemeentelijk Grondstoffenbeleidsplan Dinkelland 2025-2030, GGP.

Gemeentelijk Grondstoffenbeleidsplan Dinkelland 2025-2030

De laatste jaren heeft de gemeente Dinkelland goede stappen gezet op het gebied van afval en grondstoffen. Gelet op de behaalde resultaten is er geen aanleiding om de huidige inzamelssystematiek van het huishoudelijk afval aan te passen. Dit nieuwe grondstoffenbeleidsplan kent wel twee focusverschuivingen:

1. Van kwantiteit naar kwaliteit: naast meer grondstoffen van het restafval scheiden, richt dit plan zich (ook) op zo goed mogelijk grondstoffen scheiden.
2. Van afvalbeheer naar circulariteit: naast zo veel en zo goed mogelijk grondstoffen scheiden, richt dit plan zich (ook) op zo hoogwaardig mogelijk verwerken van deze grondstoffen.

Uit deze focusverschuiving vloeien nieuwe doelen, speerpunten en maatregelen voort. Het GGP kent vier hoofddoelstellingen voor de periode 2025-2030:

1. Het verminderen van de totale hoeveelheid huishoudelijk afval (preventie).
2. Het (verder) verminderen van de hoeveelheid (fijn en grof) huishoudelijk restafval (restafvalreductie).
3. Het verminderen van de vervuiling in aangeboden grondstoffen (kwaliteit grondstoffen).
4. Het vergroten van de circulariteit en duurzame verwerking van grondstoffen (recyclebaarheid).

In het GGP zijn deze doelstellingen verder uitgewerkt en voorziet in een aantal speerpunten en maatregelen:

1. Samenstellingsanalyses van Groente, Fruit en Tuinafval (GFT), Plastic, Metalen en Drankkartons (PMD) en Oud papier en karton (OPK);
2. Herhalen aanpak 0-nulaanbieders, inwoners die geen restafval aanbieden;
3. Onderzoek samenstelling Grof Huishoudelijk Afval.

Inzameling Plastic, Metalen en Drankkartons (PMD)

Naar aanleiding van de motie Losser heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de 'Ketenovereenkomst 2020-2029' met het Afvalfonds Verpakkingen, nu Verpact, in 2024 opgezegd. De ketenovereenkomst is formeel voor 1 mei 2024 opgezegd, waarbij de ketenovereenkomst per 1 januari 2025 vervalt. Nu deze Ketenovereenkomst is opgezegd verliest de Deelnemersovereenkomst per gemeente haar feitelijke betekenis. Om die reden heeft de gemeente Dinkelland formeel ook de deelnemersovereenkomst met Verpact opgezegd.

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft een onafhankelijke mediator aangewezen, zijnde de heer Bens Chop. Onder zijn aanvoering zijn de onderhandelingen gestart om te komen tot nieuwe, voor o.a. de gemeenten, aanvaardbare uitgangspunten. Het is niet gelukt om voor 1 januari 2025 te komen tot nieuwe afspraken. Daarom is afgesproken om de bestaande afspraken, inclusief de Twentse tussencategorie 15%-35%, te continueren voor 2025 met een indexering van 4%.

Aangenomen moties en amendementen

Gescheiden GFT inzameling hoogbouw-appartementen

In de raadsvergadering van 31-1-2023 is de motie Gescheiden GFT inzameling hoogbouw-appartementen aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

1. Te onderzoeken welke scenario's er zijn om over te gaan tot het gescheiden inzamelen van restafval en GFT afval bij hoogbouwcomplexen;
2. Te onderzoeken welke scenario's van toepassing zijn op de situatie in Dinkelland;
3. Een inschatting te maken over de kwaliteit van inzameling bij de onderzochte scenario's, dit op basis van vergelijkbare situaties in andere gemeentes;
4. De onderzochte scenario's op korte termijn, doch uiterlijk eind april te presenteren aan de gemeenteraad zodat eventuele besluitvorming zou kunnen plaatsvinden voor het zomerreces.

Stand van zaken: Het college heeft de raad voorgesteld om:

1. in de kernen Denekamp, Ootmarsum en Weerselo in totaal 10 GFT voorzieningen in behuizing met toegangscontrole te plaatsen.
2. de kosten zijnde € 2,50 per aansluiting verantwoorden in het Programmajournaal, op te nemen in de begroting 2025 en in het tarief van de afvalstoffenheffing.

Dit voorstel is op 14 november 2023 besproken in de commissie Omgeving en Economie. Vervolgens is dit onderwerp geagendeerd voor de raadsvergadering van 28 november 2023. Voor aanvang van de raadsvergadering heeft de fractie van Lokaal Dinkelland het onderwerp van de agenda laten halen. Hierbij heeft Lokaal Dinkelland aangegeven hierop terug te komen. Tot op heden is er vanuit de fractie van Lokaal Dinkelland geen actie ondernomen.

Ondertussen heeft de raad op 22 oktober 2024 het Gemeentelijk Grondstoffenbeleidsplan Dinkelland 2025-2030 (GGP) vastgesteld. In dit GGP is het plaatsen van voorzieningen voor gescheiden inzameling gft bij hoogbouw opgenomen als één van de maatregelen om te komen tot reductie van restafval. Daarmee is de genoemde motie uitgevoerd.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2023](#)

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	2022	2023	2024
Omvang huishoudelijk restafval (kilogram per inwoner)	65,0	70,0	nmb
Hernieuwbare elektriciteit (percentage)	34,0	nmb	nmb

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/volksgezondheid-en-milieu> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	2.655	2.539	2.538	-1
Lasten	2.485	2.432	2.458	-26
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	170	107	80	-27
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	170	107	80	-27

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Beleid en uitvoering begraafplaatsen en crematoria (nadeel €28.000)

De overschrijding op beleid en uitvoering begraafplaatsen en crematoria is ontstaan door een incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdrage van Samen Twente in het vierde kwartaal. De reden van deze incidentele verhoging is de continuïteit van de forensische dienstverlening te kunnen waarborgen.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Portefeuillehouders

Cel Severijn, Rob Olde Kalter

Algemeen

Voor de gemeente is het van groot belang dat de fysieke leefomgeving zodanig is ingericht dat een goed woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Het woningaanbod moet zowel voorzien in een kwantitatieve als een kwalitatieve behoefte van de samenleving. Er moet echter ook ruimte zijn voor bedrijvigheid. Een integrale blik op de fysieke leefomgeving is hiervoor een vereiste. De inrichting van de fysieke leefomgeving raakt in die zin dan ook alle agenda's die zijn opgenomen in het koersdocument.

Kengetallen

Omschrijving

Binnen het programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Woningvoorraad: 11.286
- Gemiddeld bouwjaar woningvoorraad: 1978
- Gemiddelde koopprijs woningen: €431.949

Wat hebben we in 2024 gedaan?

Ruimtelijke ordening

In 2024 zijn bestemmingsplannen vastgesteld door de raad die de bouw van 115 woningen mogelijk maken. Eveneens is er in elke kern gewerkt aan nieuwe uitbreidingsplannen waarvan een aantal eind 2024 in procedure is. Daarnaast zijn er meerdere bestemmingsplannen vastgesteld die extra mogelijkheden bieden bij andere functies dan wonen.

Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 inwerking getreden. Vanaf dat moment wordt er gewerkt 'met' de Omgevingswet in plaats van 'aan' de Omgevingswet. De werkprocessen zijn verder ingericht en gebruiksklaar voor het indienen van aanvragen onder de Omgevingswet. Daarnaast wordt er gewerkt aan de actualisatie van het omgevingsplan. Hiervoor hebben we uiteindelijk tot 1 januari 2032 de tijd. Het omgevingsplan zal per gebied afzonderlijk aan de raad van de betreffende gemeente ter besluitvorming worden voorgelegd.

Volkshuisvesting

Vooruitlopend op de invoering van het Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting – die gemeenten verplicht gaat stellen een Volkshuisvestingsprogramma op te stellen - is in 2024 het Volkshuisvestingsprogramma Dinkelland ontwikkeld, dat gericht is op betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit. Voor de overige actuele ontwikkelingen omtrent Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening verwijzen wij naar de ambities.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

BBD Flexwoningen

In de raadsvergadering van 25 april 2023 is de motie BBD Flexwoningen unaniem aangenomen. De motie draagt het college op om:

- Beleid te maken voor het plaatsen van flexwoningen, waarbij in het bijzonder aandacht is gevestigd op de communicatie en participatie van de omgeving;
- De mogelijke locaties vroegtijdig kenbaar te maken;
- Inwoners en de omgeving te bevestigen dat het plaatsen van flexwoningen geldt voor een periode van maximaal 10 jaar;
- De bestemmingsplanprocedures voor de huidige locaties in Weerselo en Denekamp mede in samenspraak met de omgeving, indien gewenst en mogelijk, in samenwerking (indien nodig) met de grondeigenaar te starten en daardoor permanente woningbouw mogelijk te maken;
- Voor toekomstige locaties van flexwoningen, indien gewenst en mogelijk, de bestemmingsplanprocedure voor permanente woningbouw te verkennen en aan de raad voor te leggen.

Stand van zaken: De motie is afgehandeld.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2023](#)

Volkshuisvestiging

In de raadsvergadering van 7 november 2023 is de motie Volkshuisvesting aangenomen met negentien stemmen voor en één tegen. De motie draagt het college op om:

- Onderzoek te doen naar het herinvoeren van de inschrijffijst voor een bouwkaai
- Een systeem toe te passen waarbij inwoners met een sociale- of een economische binding voorrang krijgen bij het toewijzen van kavels, uitgegeven door de gemeente
- Te onderzoeken welke kansen en mogelijkheden de landelijke versoepelingen (Straatje erbij) voor Dinkelland bieden.
- Er naar te streven om in elke kern uitbreidingsmogelijkheden beschikbaar te hebben en te houden.
- Zoveel mogelijke woonvormen in beeld te brengen en te onderzoeken waar deze haalbaar zijn.
- Te onderzoeken of en waar extra bouwlagen(hoger) voor nieuwbouw gerealiseerd kunnen worden.
- Te beoordelen of de nota inbreiding aanpassing behoeft om de woningbouw te stimuleren.
- Te beoordelen of de nota buitengebied met kwaliteit aanpassing behoeft.
- Beleid te ontwikkelen waardoor de doorstroming op de woningmarkt wordt bevorderd.
- De plannen te laten aansluiten op het gebied dat voortkomt uit de woonzorgvisie.
- Aan te geven waar procedures mogelijk moeten worden aangepast om realisatie te bespoedigen.
- Te onderzoeken welke alternatieven financieringsvormen er zijn om starters op de woningmarkt meer mogelijkheden te bieden.
- Gezien de hoge nood, voor 1 januari 2024 het volkshuisvestingsprogramma aan de raad ter oordeel- en besluitvorming voor te leggen, waarin de bovengenoemde punten in ieder geval zijn verwerkt.

Stand van zaken: De motie is afgehandeld.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2023](#)

Toepassen tijdelijke woonconcepten

In de raadsvergadering van 12 november 2024 is de motie Toepassen tijdelijke woonconcepten. De motie draagt het college op om:

1. Tot het mede mogelijk maken van tijdelijke woonconcepten.
2. Daarbij een evenwichtige verhouding tussen starters en andere specifieke aandachts- en urgentiegroepen toe te passen.
3. Tijdelijke woonconcepten te vergunnen voor een periode van 15 jaar.
4. Deze periode met een aansluitende periode van 15 jaar te verlengen; of de garantie te geven voor een opvanglocatie zodat tijdelijke woonconcepten over minimaal 30 jaar kunnen worden geëxploiteerd met uitzondering van de reeds geplaatste flexwoningen in Dinkelland.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2023](#)

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	2022	2023	2024
Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)	340,0	379,0	411,0
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	8,5	8,9	nnb
Demografische druk (percentage)	79,6	80,1	80,2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in euro's)	854,0	862,0	903,0
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in euro's)	883,0	890,0	931,0

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/volkshuisvesting--ro-en-stadsvernieuwing> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	3.638	8.818	11.040	2.221
Lasten	3.761	10.418	12.496	-2.078
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-123	-1.600	-1.456	144
Onttrekkingen aan reserves	0	1.011	1.254	243
Toevoegingen aan reserves	1.228	622	873	-251
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-1.351	-1.211	-1.075	136

Hieronder wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begrote bedragen na wijziging zijn ontstaan.

Bestemmingsplanwijzigingen op verzoek (voordeel €60.000)

Vanwege de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn eind 2023 veel bestemmingsplannen ingediend welke onder de oude Wet ruimtelijke ordening (Wro) vallen. De procedures voor deze projecten zijn grotendeels in het laatste halfjaar van 2024 afgerond, waardoor de legesinkomsten ook in 2024 zijn verantwoord.

Eveneens zijn er in 2024 relatief weinig kosten gemaakt voor advies van externe partijen. Externe advisering wordt vaak ingezet bij beroepsprocedures tegen een besluit van de raad omtrent de vaststelling van bestemmingsplannen.

Omgevingsvergunningen (voordeel €71.000)

Vanwege de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn eind 2023 veel vergunningsaanvragen ingediend welke onder de oude Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) vallen. Deze vergunningen zijn in 2024 grotendeels verleend, evenals het opleggen van de leges. Het gevolg is een hogere opbrengst als begroot.

Mutaties reserves

Het verschil op de mutaties van de reserves betreft voornamelijk hogere mutaties m.b.t. winst- en verliesnemingen en mutatie verliesvoorziening van de grondexploitaties voor €8.000.

Een gedetailleerde toelichting op de verschillen tussen gerealiseerde bedragen en begrote bedragen na wijziging is te vinden in de Jaarrekening 2024 onder "Toelichting en analyse op de baten en lasten".

Paragrafen

Lokale heffingen

In de begroting wordt een uitgebreide beschrijving van en toelichting op de verschillende lokale heffingen gegeven. Dit, omdat bij de vaststelling van de begroting besluiten worden genomen over de gewenste belastingontvangsten en - in aansluiting daarop - daarbij tariefstructuur en hoogte wordt bepaald. In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop de belastingontvangsten zijn gerealiseerd en in hoeverre daarbij afwijkingen zijn ontstaan ten opzichte van de begroting.

Overzicht belastingopbrengsten begroting 2024

Soort heffing/belasting (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024 na wijzigingen	Werkelijk 2024
Onroerendezaakbelastingen	7.585	7.554
Afvalstoffenheffing - Basistarief (vast recht) - Diftar (ledigingen). De aanslagen Diftar worden jaarlijks achteraf opgelegd.	1.713 502	1.709 552
Rioolheffingen	3.364	3.363
Toeristenbelasting* *De aanslagen toeristenbelasting worden jaarlijks achteraf opgelegd.	551	795
Forensenbelasting	120	92
Precariobelasting	16	16
BIZ-belasting (Ootmarsum)	82	82
Totaal	13.933	14.163

Bestaand beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De belastingenstructuur en de tarieven van de gemeentelijke belastingen zijn voor het belastingjaar 2024 als volgt vastgesteld:

1. De ozb-tarieven zijn zodanig aangepast dat voor 2024 sprake is van een meeropbrengst (exclusief areaaluitbreiding) van 2%, Ook voor de daaropvolgende jaren wordt rekening gehouden met een meeropbrengst van 2% per jaar (eveneens exclusief areaaluitbreiding);
2. De tarieven afvalstoffenheffing bestaan uit een basistarief vermeerderd met een capaciteitsafhankelijk tarief per lediging van de restafvalcontainer (grijs) respectievelijk per aanbieding aan de verzamelcontainer. De tarieven zijn voor 2024 t.o.v. 2023 verhoogd met €25 tot €158;
3. De tarieven van de rioolheffingen zijn voor 2024 t.o.v. 2023 verhoogd met €15 tot €280,60;
4. Eenmalige compensatie lokale lasten van € 26 per aansluiting/gezin.
5. De tarieven voor leges en rechten zijn afgestemd op de lasten ter zake en zijn kostendekkend.

Onroerendezaakbelasting (ozb)

Onder de naam 'Onroerendezaakbelastingen' worden van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- een *gebruikersbelasting* van degene die – naar omstandigheden beoordeeld – een onroerende zaak die niet in hoofdzaak als woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt en
- een *eigenarenbelasting* van degene die van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De gebruikersbelasting wordt uitsluitend geheven over niet-woningen, terwijl de eigenarenbelasting wordt geheven van zowel woningen als niet-woningen.

De tarieven worden jaarlijks (opnieuw) bepaald aan de hand van twee factoren, te weten:

- a. de waardeontwikkeling van het WOZ-bestand in de gemeente en
- b. de gewenste OZB-opbrengst in het begrotingsjaar.

Opbrengsten onroerende zaakbelastingen (bedragen x €1.000)	2023	2024
Raming OZB	7.166	7.585
Werkelijke opbrengst OZB	7.341	7.554
Verschil tussen werkelijke opbrengst en raming	175	-/- 31
Oninbare vorderingen voorgaande dienstjaren	-/-1	-/-1

Afvalstoffenheffing

Deze heffing heeft als uitgangspunt dat de lasten van de afvalinzameling en -verwerking voor 100% worden gedekt door de heffing. Naast een basistarief per huishouden betaalt de gebruiker een capaciteitsafhankelijk tarief per lediging restafval voor het gebruik van een verzamelcontainer, een 140-liter container of een 240-liter container. Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan het beginsel van 'de vervuiler betaalt'. De opbrengst is bestemd voor de kostendekking van de afvalinzameling en -verwerking.

Berekening kostendekkende afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Werkelijk 2024
Kosten taakveld(en)	2.147	1.987
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	175	325
Netto kosten taakveld	1.972	1.662
Toe te rekenen kosten	1.972	1.662
Overhead incl. (omslag)rente	83	84
BTW	316	316
Totale kosten	2.371	2.062
Opbrengst afvalstoffenheffing	2.215	2.261
Dekkingspercentage*	93,4%	109,7%

*Als het dekkingspercentage hoger is dan 100% worden de overtollige middelen aan de voorziening gedoteerd

Tarieven en opbrengst afvalstoffenheffing (in €)	2023	2024
Basistarief (vast recht)	133,00	158,00
1 lediging restafvalcontainer (grijs) 240 liter	10,60	10,60
1 lediging restafvalcontainer (grijs) 140 liter	6,50	6,50
1 lediging bij de verzamelcontainer via een chipkaart met een kleine opening	1,35	1,35
1 lediging bij de verzamelcontainer via een chipkaart met een grote opening	2,70	2,70
Opbrengsten afvalstoffenheffing (basistarief + ledigingen)(bedragen x € 1.000)	2023	2024
Raming opbrengst basistarief (vast recht)	1.420	1.712
Werkelijke opbrengst basistarief	1.424	1.709
Verschil tussen werkelijke opbrengst en raming basistarief	+4	-/- 3
Raming opbrengst ledigingen restafval:	501	502

Werkelijke opbrengst ledigingen restafval	493	552
Verschil tussen werkelijke opbrengst en raming ledigingen	-/-8	+/- 50
Oninbare vorderingen voorgaande dienstjaren	-/-2	-/-2
Aantal ledigingen bij de verzamelcontainer via een chipkaart*	9.908	11.250
Aantal ledigingen restafvalcontainer (grijs) 140 liter*	12.099	12.697
Aantal ledigingen restafvalcontainer (grijs) 240 liter*	38.035	40.322
* Gegevens verstrekt door ROVA		

De opbrengst van het aantal ledigingen is voor 2024 geraamd op een bedrag van € 502.000. De werkelijke opbrengst ad € 552.000 voor 2024 is € 50.000 hoger dan de raming.

Voorziening afvalstoffenheffing

Deze voorziening wordt ingezet om een gelijkmatige ontwikkeling van de afvalstoffenheffing te waarborgen. De stand van deze voorziening afval bedraagt per 31 december 2024 € 444.000.

Rioolheffingen

De gebruiker van een perceel van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd is belastingplichtig voor de rioolheffing. Voor de rioolheffing geldt eveneens als algemeen uitgangspunt dat 100% van de kosten worden gedekt. De tarieven zijn gebaseerd op de geraamde kosten, zoals die zijn opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan. Incidentele over- en onder dekking wordt verrekend met een egalisatievoorziening om sterke tarieffluctuaties op te kunnen vangen. De tarieven voor het belastingjaar 2024 zijn verhoogd met €15 ten opzichte van 2023.

Berekening kostendeekkende rioolheffing (bedragen x €1.000)	Begroting 2024	Werkelijk 2024
Kosten taakveld(en)	2.946	2.764
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	0	0
Netto kosten taakveld	2.946	2.764
Toe te rekenen kosten	2.946	2.764
Overhead incl. (omslag)rente	377	379
BTW	163	163
Totale kosten	3.486	3.306
Opbrengst rioolheffing	3.364	3.363
Dekkingspercentage*	95,9%	101,7%

*Als het dekkingspercentage hoger is dan 100% worden de overtollige middelen aan de voorziening gedoteerd

Tarieven rioolheffingen (in €)	2023	2024
Rioolheffing gebruiker (tot 300 m ³)	265,60	280,60
Meerverbruik per 100 m ³ of een deel daarvan	21,30	21,30

Agrarisch bedrijf	308,20	323,20
Opbrengsten rioolheffingen (bedragen x € 1.000)	2023	2024
Raming rioolheffing gebruiker	3.133	3.364
Werkelijke opbrengst rioolheffing gebruiker	3.171	3.363
Verschil tussen werkelijke opbrengst en raming	38	-/-1
Oninbare vorderingen voorgaande dienstjaren	-/-1	-/-3

De bestaande voorziening gekoppeld aan het huidige GRP bedraagt per 31 december 2024 €4.307.000.

Bedrijven Investeringszone (BIZ)

Onder de naam 'BIZ-bijdrage' wordt jaarlijks een directe belasting geheven ter dekking van de kosten die zijn verbonden aan activiteiten in de openbare ruimte en op internet, gericht op het bevorderen van de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en/of de economische ontwikkeling binnen het daartoe aangewezen gebied van de bedrijveninvesteringszone.

De BIZ geldt voor het belastingjaar 2024 alleen nog in Ootmarsum. De BIZ-opbrengsten worden in subsidievorm doorbetaald naar de 'Stichting BIZ Ootmarsum'. De tarieven, zoals hieronder vermeld, zijn afhankelijk van de WOZ-waarde van een object en gelden voor de gehele looptijd (2022-2026) van de belastingverordening. Voor de periode 2022 – 2026 is in overleg met de Stichting BIZ Ootmarsum een nieuwe BIZ-verordening vastgesteld. De tarieven, zoals hieronder vermeld, zijn afhankelijk van de WOZ-waarde van een object en gelden voor de gehele looptijd (2022 - 2026) van de belastingverordening. Omdat in de nieuw vastgestelde BIZ-verordening de werkplaatsen en dergelijke m.i.v. 2022 niet meer als belastbaar object worden aangemerkt ligt de opbrengst lager dan in de vorige BIZ-periode (2017-2021).

Opbrengstraming BIZ-belasting Ootmarsum (in €)	2023	2024
Bij een WOZ-waarde van:		
€ 100.000 of minder	500	500
meer dan € 100.000 en minder dan € 200.001	615	615
meer dan € 200.000 en minder dan € 300.001	730	730
meer dan € 300.000 en minder dan € 750.000	845	845
€ 750.000 of meer	1190	1.190
Opbrengstraming BIZ-belasting Ootmarsum (bedragen x €1.000)	2023	2024
Raming opbrengst BIZ-belasting	86	82
Werkelijke opbrengst BIZ-belasting	87	82
Verschil tussen werkelijke opbrengst en raming	1	-
Oninbare vorderingen (voorgaande) dienstjaren	--/-1	-

Precariobelasting

Deze directe belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De raad heeft besloten om de precariobelasting te beperken tot de horecaterrassen. Bij de precariobelasting wordt (tarief-)onderscheid gemaakt tussen enerzijds de binnenstad van Ootmarsum en de overige terrassen in de gemeenten en anderzijds tussen vaste terrassen en tijdelijke terrassen.

Tarieven precariobelasting (in €)	2023	2024
a. Vaste terrassen	14,15	14,15
- Binnenstad Ootmarsum	11,20	11,20
- Overige delen van de gemeente		
b. Tijdelijke terrassen		
- Binnenstad Ootmarsum	4,75	4,75
Opbrengstraming precariobelasting (bedragen x € 1.000)	2023	2024
Raming precariobelasting	17	16
Werkelijke opbrengst precariobelasting	18	16
Verschil tussen werkelijke opbrengst en raming	1	-

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen, die niet in de gemeentelijke 'Basisregistratie personen' zijn opgenomen. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. De belasting vindt plaats op basis van aangifte.

De aangiftes worden jaarlijks steekproefsgewijs gecontroleerd. Niet alleen om de aangiftes op juistheid en volledigheid te controleren, maar ook om de exploitanten, daar waar nodig, te adviseren bij een doelmatiger opzet van de administratie, zodat het invullen van de aangifte toeristenbelasting eenvoudiger en sneller kan geschieden. De tarieven zijn al een aantal jaren niet gewijzigd.

Tarieven toeristenbelasting (prijs per persoon per nacht in €)	2023	2024
Hotels, pensions, appartementen, boerderijkamers, etc.	1,60	1,60
Recreatiewoningen respectievelijk niet beroepsmatig verhuurde ruimten	1,00	1,00
Kampeermiddelen: mobiele kampeeronderkomens en stacaravans	0,60	0,60
Groepsaccommodaties (o.a. kampeerboerderijen)	0,60	0,60
Opbrengst toeristenbelasting (bedragen x €1.000)	2023*	2024
Raming toeristenbelasting	490	551
Werkelijke opbrengst toeristenbelasting	423	795
Verschil tussen werkelijke opbrengst en raming	-/-67	244
Oninbare vorderingen voorgaande dienstjaren	-	-/-2

*raming 2024 op basis van werkelijke aantallen 2022.

De aanslagen toeristenbelasting worden eerst na afloop van het belastingjaar opgelegd, omdat deze gebaseerd wordt op het aantal overnachtingen in het belastingjaar (=kalenderjaar). Dit betekent, dat bij het opmaken van de jaarrekening een schatting moet worden gemaakt van de opbrengst. Deze schatting wordt doorgaans gebaseerd op het meest recente kohier, rekening houdend met eventueel gewijzigde omstandigheden.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan negentig dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar te houden. De forensenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel.

Tarieven forensenbelasting (in €)	2023	2024
Forensenbelasting: vast bedrag per gemeubileerde woning	285	285
Opbrengst forensenbelasting (bedragen x €1.000)	2023	2024
Raming opbrengst forensenbelasting	100	120
Werkelijke opbrengst forensenbelasting	97	92
Verschil werkelijke opbrengst en raming	-/-3	-/-28
Oninbare vorderingen (voorgaande) dienstjaren	-/-1	-

Lokale lastendruk

Om een indruk te geven van de lastendrukontwikkeling op basis van aanvaard beleid worden hierna de gevolgen belastingplichtigen met of zonder eigen woning weergegeven. Deze vergelijking is gebaseerd op de onroerendezaakbelastingen (alleen voor bezitters van een eigen woning), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de afvalstoffenheffing is uitgegaan van een gemiddelde van 4 ledigingen.

De ontwikkeling van de lokale lastendruk in de gemeente Dinkelland is als volgt:

Geen eigen woning* (in €)	2023	2024	verschil	Verschil in %
Rioolheffing (tot 300 m ³ waterverbruik)	265,60	280,60	15,00	5,6%
Afvalstoffenheffing:				
a. basistarief (vast recht)	133,00	158,00	25,00	18,8%
b. 4 ledigingen restafval (container 240 liter)	42,40	42,40	0,00	0,0 %
Eenmalige heffingskorting	26,00	26,00	0,00	n.v.t.
Totaal	415,00	455,00	40,00	9,6%

Bij de berekening van de lokale woonlasten is uitgegaan van een gemiddelde woningwaarde van € 379.000 in 2023 respectievelijk € 413.000 in 2024, conform de uitgangspunten van de Waarderingskamer.

Eigen woning	2023	2024	Verschil	Verschil In %
OZB	414,00	412,00	4,00	1,0 %
Rioolheffing (tot 300 m ³ waterverbruik):	265,60	280,60	15,00	5,6 %
Afvalstoffenheffing:				
a. basistarief (vast recht)	133,00	158,00	25,00	18,8%
b. 4 ledigingen restafval (container 240 liter)	42,40	42,40	0,00	0,0%
Eenmalige korting	26,00	26,00	0,00	n.v.t.
Totaal	829,00	867,00	44,00	5,4%

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding is één van de wijzen waarop een schuld teniet gaat. Kenmerk van kwijtschelding is, dat het gaat om belastingsschuldigen die niet in staat zijn anders dan met buitengewoon bezwaar de belasting te betalen. Op grond van artikel 255 van de Gemeentewet bestaat de mogelijkheid om belastingplichtigen, die een inkomen en een vermogen beneden bepaalde minimum normen hebben, kwijtschelding te verlenen van hun belastingsschuld.

Gemeenten beschikken hierin over een zekere mate van beleidsvrijheid. Gemeenten mogen ook zelf bepalen welke belastingsoorten in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Dinkelland past kwijtschelding toe voor de volgende heffingen:

- Afvalstoffenheffing: basistarief + variabel tarief (maximaal 5 ledigingen van een 240-liter container restafval);
- Rioolheffing; en
- Onroerendezaakbelastingen

Aantal Kwijtscheldingsverzoeken	2023	2024
Aanvragen: volledige afwijzing	77	65
Aanvragen: gedeeltelijke toewijzing	6	0
Aanvragen: volledige toewijzing	236	230
Totaal aantal aanvragen	319	295
Kwijtscheldingsbedragen (bedragen x €1.000)	2023	2024
Raming kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen	101	101
Werkelijke kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen	94	95
Verschil tussen werkelijke kwijtschelding en raming	7	6

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Op 24 november 2021 is door de raad de Kadernota Integraal Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2021 vastgesteld. Risicomanagement omvat alles wat we doen om risico's, kansen en onzekerheden in beeld te brengen en te beheersen. Risicomanagement moet onze organisatie in staat stellen doelstellingen optimaal te realiseren. Dit impliceert prioriteiten stellen en sommige risico's bewust accepteren. Daartoe is het noodzakelijk gedetailleerd inzicht te hebben in alle risico's die samenhangen met alle gemeentelijke activiteiten en processen. De uitdaging is om binnen de organisatie het risicomanagement niet alleen onbewust onderdeel van ons werkproces te laten zijn maar risico's en kansen en de wijze waarop we daarmee om willen gaan juist ook expliciet en transparant te betrekken bij de realisatie van onze doelen als ook bij bestuurlijke besluitvorming. Hierbij is een voortdurende balans tussen de systeemwereld en de leefwereld van groot belang. Hierin is de belangrijkste uitdaging binnen de organisatie dat we deze twee werelden samenbrengen in wat gemeenten doen, hoe zij dat doen en hoe ze hierin omgaan met de samenleving en de kracht van de samenleving en de inwoners benutten. Kortom: Nevenheid waar het kan, overheid waar het moet. Integraal risicomanagement kan hierin bijdragen door het in balans brengen/houden van deze twee werelden en daardoor een verbetering te bewerkstelligen in geprofessionaliseerde sturing en een verbeterde borging en bestendiging van de organisatie te creëren. Met deze kadernota zetten we een belangrijke stap in het versterken van risicomanagement, met als doel het bewust en verantwoord omgaan met risico's door een open en transparante manier van samenwerken.

Integraal risicomanagement is de nieuwe manier van denken over risico's, kansen en onzekerheden. Het doel van deze integrale aanpak is het vergroten van het risicobewustzijn van organisatie en bestuur, zodat een goede en verantwoorde balans ontstaat tussen risico's nemen en risico's beheersen. Het continu organiseren van aandacht voor en het gesprek over risico's vormt de basis van deze aanpak. Door regelmatig het gesprek te voeren – zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau – over (strategische) risico's, ontstaat een gezamenlijk beeld. Niet door te zenden, te vertellen en voor te lichten, maar door te delen, te bespreken en de dialoog aan te gaan. De risicodialoog is een open gesprek met als doel het gezamenlijk bepalen van een constructieve risico-aanpak. Het gesprek en de communicatie over risico's is een essentieel onderdeel van integraal risicomanagement. Transparantie is hierbij het uitgangspunt.

Risico's kunnen financiële consequenties met zich meebrengen. De financiële gevolgen van de risico's worden periodiek tijdens de P&C-Cyclus inzichtelijk gemaakt in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing. Naast financiële consequenties worden dan ook de impact van imagoschade en de impact op de realisatie van onze organisatiedoelstellingen gewogen.

Het weerstandsvermogen kunnen we bepalen door onderstaande stappen te doorlopen:

1. Een inventarisatie van de risico's (risicoprofiel);
2. Benodigde weerstandscapaciteit;
3. Beschikbare weerstandscapaciteit;
4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Risicoprofiel en weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel worden de tien risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico	Kans	Maximaal	Effect
Verhoogde vraag naar voorzieningen met een open-eind karakter zoals WMO, Jeugd en WWB	70	800.000	8,61
Grondbedrijf: Als gevolg van onvoorzienbare zaken (vooraf) bestaat de kans op extra kosten met als gevolg tegenvallers bouw- en woonrijp maken (o.a. bodem)	50	1.000.000	7,50
Migratie: De asielopvang staat onder druk	70	500.000	5,33
Datalek: Als gevolg van onjuist en onzorgvuldig handelen van medewerkers en/of systemen bestaat de kans op het weglekken of het onjuist/ongewild verspreiden van informatie aan onbevoegde partijen/individuen (Noaberkracht werken / privacy en informatiebeveiliging), waardoor een boete of aansprakelijkstelling volgt vanuit AP	30	810.000	3,75
Als gevolg van het verliezen van bezwaar- en beroepsprocedures inzake ruimtelijke (bestemmings)plannen bestaat de kans op overschrijden van termijnen en budgetten waardoor de gemeente extra kosten moet maken.	40	500.000	3,12
Grondbedrijf: Als gevolg van economische groei bestaat de kans op schaarste met als gevolg Kostenstijging bouw- en woonrijpmaken (stijging > cbs index en voor een periode van 2 jaar)	30	500.000	2,30
Stijgende loonkosten (t.o.v. huidige CAO)	50	250.000	2,29
Bezittingen/Kunstobjecten: Als gevolg van onvolledige en niet-actueel registratie van bezittingen/kunstobjecten bestaat de kans dat op onrechtmatige wijze bezittingen/kunstobjecten aan de gemeente worden onttrokken of op onrechtmatige wijze gebruik worden gemaakt van bezittingen, met als gevolg dat wij onvolledig zijn verzekerd voor mogelijke schade	30	500.000	2,27
Subsidieverlening: Het risico dat subsidiegelden niet worden verantwoord en/of ontvangen door de organisatie.	50	250.000	1,94

Subsidieverlening: Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden gedeclareerd.	50	250.000	1,93
---	----	---------	------

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd (Monte Carlo). Hieruit volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden gedekt met een bedrag van €4,20 miljoen (benodigde weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. In onderstaande tabel wordt de totale weerstandscapaciteit weergegeven.

Beschikbare weerstandscapaciteit (x €1.000)	
Weerstand	Capaciteit
	2024
Algemene reserve	8.708
Totale weerstandscapaciteit	8.708

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	beschikbare weerstandscapaciteit	=	€8.708.000	=	2,1
	benodigde weerstandscapaciteit		€4.206.000		

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio. Hieronder is de normtabel weergegeven.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	uitstekend
B	1.4 - 2.0	ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	voldoende
D	0.8 - 1.0	matig

E	0.6 - 0.8	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

Het ratio valt dan in klasse A Dit duidt op een uitstekend voor het weerstandsvermogen.

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente in beeld te brengen, stelt de gemeente Dinkelland jaarlijks een balans en een overzicht van de exploitatie in baten en lasten op. Maar voor een goed oordeel over deze financiële positie zijn aanvullende kengetallen nodig. Deze kengetallen bieden u ondersteuning bij uw kaderstellende en controlerende rol. Bovendien kan met deze kengetallen de gemeente Dinkelland goed worden vergeleken met andere gemeenten. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles en moet altijd in relatie worden gezien met andere kengetallen.

We onderscheiden vijf kengetallen:

- 1a. netto schuldquote
- 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
2. solvabiliteitsratio
3. grondexploitatie
4. structurele exploitatieruimte
5. belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

1a. Netto schuldquote

Dit kengetal zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. Hoe hoger de schuld, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
A	Vaste schulden	22.282	19.063	19.003
B	Netto vlottende schuld	5.245	5.654	4.928
C	Overlopende passiva	9.004	23.589	11.029
D	Financiële vaste activa	7.801	5.888	8.310
E	Uitzettingen < 1 jaar	26.199	17.762	20.039
F	Liquide middelen	471	488	421
G	Overlopende activa	2.470	1.090	2.474
H	Totale baten	81.849	74.087	91.579
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-0,5	31,2	4,1

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Zie netto schuldquote, maar dan gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
A	Vaste schulden	22.282	19.063	19.003
B	Netto vlottende schuld	5.245	5.654	4.928
C	Overlopende passiva	9.004	23.589	11.029
D	Financiële vaste activa	2.803	2.803	2.803
E	Uitzettingen < 1 jaar	26.199	17.762	20.039
F	Liquide middelen	471	488	421
G	Overlopende activa	2.470	1.090	2.474
H	Totale baten	81.849	74.087	91.579
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E- F-G)/H x 100%	5,6	35,3	10.1

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger het aandeel, hoe gezonder de gemeente.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
A	Eigen vermogen	49.043	43.102	49.772
B	Balanstotaal	92.761	98.730	92.875
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	52,9	43,7	53,6

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Deze boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	277	4.168	1.117
C	Totale baten	81.849	74.087	91.579
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	0,3	5,6	1,2

4. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de (structurele) vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft het ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
A	Totale structurele lasten	63.260	63.946	78.966
B	Totale structurele baten	67.037	65.647	81.093
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	0	0	0
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	257	683	283
E	Totale Baten	81.849	74.087	91.579
	Structurele exploitatieruimte (B- A)+(D-C)/E x 100%	4,9	3,2	2,6

5. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft de ruimte weer die de gemeente Dinkelland heeft om zijn belastingen te verhogen. De O.Z.B. is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. Een hoog tarief ten opzichte van het landelijk gemiddelde geeft aan in hoeverre de gemeente al gebruikt heeft moeten maken van deze optie.

	(bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde OZB-lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (uitgangspunt COELO-atlas)	414	423	423
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	266	281	281
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	175	200	200
D	Eventuele heffingskorting	-26	-26	-26
E	Totale woonlasten (A+B+C+D)	829	878	878
F	Woonlasten landelijk gemiddelde	944	994	994
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde (E/F) x 100%	87,8%	88,3%	88.3%

Totaal tabel kengetal en uitkomst

Op basis van onderstaand overzicht blijkt dat qua signaleringswaarden van onze kengetallen in de categorie “minst risicovol” zit.

Kengetal	JRK 2023	Beg. 2024	JRK 2024	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	-0,5	32,1	4,1	<90	90 - 130	>130
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen	5,6	35,3	10,1	<90	90 - 130	>130
Sovabiliteit	52,9	43,7	53,6	>50	20 - 50	<20
Grondexploitatie	0,3	5,6	1,2	<20	20 - 35	>35
Structurele exploitatieruimte	4,9	3,2	2,6	>0	0	<0
Belastingcapaciteit	87,8	88,3	88,3	<95	95 - 105	>105

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf kapitaalgoederen gaat in op de manier waarop het op duurzame wijze in stand houden van kapitaalgoederen (de fysieke gemeentelijke infrastructuur) is geborgd. Onder kapitaalgoederen verstaan we wegen (inclusief kunstwerken), riolering, water, groen en gebouwen.

Voor het geformuleerd doel zijn en worden onderhoudsplannen opgesteld waarin we aangeven op welk kwaliteitsniveau kapitaalgoederen worden onderhouden. Als introductie op deze paragraaf staat hieronder het overzicht van de beheerplannen voor de kapitaalgoederen:

Beheerplannen	Vaststelling door raad in jaar	Looptijd	Financiële vertaling in begroting	Uitgesteld onderhoud
Wegen*	2016	n.v.t.	ja	nee
Riolering	2019	4 jaar	ja	nee
Groen beeldkwaliteitsplan en KOG	2020	4 jaar	ja	nee
Gebouwen	2021	4 jaar	ja	nee

* kunstwerken (duikers en bruggen) vallen onder het aspect 'wegen'

Kaders en cijfers

De relevante wettelijke kaders zijn:

- Gemeentewet: waarin door de gemeenteraad is vastgelegd welke regels voor de waardering en afschrijving van activa gelden. De in artikel 212 Gemeentewet bedoelde verordening is de 'Financiële verordening gemeente Dinkelland (2017)'.
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV): op grond van artikel 12 moeten de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen in deze paragraaf aan de orde komen.
- Burgerlijk Wetboek: waarin opgenomen de gemeentelijke taak als 'goed wegbeheerder' om te zorgen dat het gebruik van de weg geen risico oplevert voor de weggebruiker (wettelijke aansprakelijkheid).
- Wet Milieubeheer: waaruit de verplichting tot het opstellen van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is voortgekomen.

Algemeen financieel

De kosten van het reguliere en 'groot' onderhoud van de kapitaalgoederen wegen (inclusief bruggen en duikers), groen en gebouwen zijn in het algemeen gedekt via structurele onderhoudsmiddelen in de begroting.

Vervangingsinvesteringen en onderhoudskosten van de riolering dekken we via de rioolheffing.

Grotere vervangingsinvesteringen voor kapitaalgoederen, uitgezonderd rioleringen, staan in het algemeen als incidentele investeringen opgenomen in de begroting. De raad stelt de incidentele vervangingsinvesteringen vast.

Voor gebouwen stelt de raad de kosten van het groot onderhoud uit de reserve 'Onderhoud gebouwen' beschikbaar.

Algemeen technisch/inhoudelijk

Voor het beheer van wegen en groen wordt de (beeld)kwaliteitscatalogus openbare ruimte van CROW (de onafhankelijke kennisorganisatie voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer en werk en veiligheid) toegepast. Bij het onderdeel 'beleid en beheer' gaan we hier nader op in.

In het GRP 2019-2024 zijn de kaders en verplichtingen aangegeven voor riolering en water. In het GRP is vastgelegd hoe we verbeteringsmaatregelen op het rioolsysteem toepassen en hoe we onderhoud uitvoeren. Het GRP is door de raad vastgesteld.

Voor het beheer van gebouwen is een meerjaren onderhoudsprogramma (MOP) vastgesteld, waarin de onderhoudsniveaus zijn aangegeven.

Kerncijfers

Voor de onderscheiden kapitaalgoederen zijn in de tabel hieronder de kerncijfers vermeld.

	Aspect	Binnen de kom	Buiten de kom
Wegen	Weglengte totaal	139 km	446 km
	Oppervlakte elementenverharding	84,7 ha	4,6 ha
	Oppervlakte asfaltverharding	29,1 ha	127,4 ha
	Oppervlakte betonverharding	0,4 ha	5,9 ha
	Oppervlakte overige	1,5 ha	40,9 ha
	Aantal bruggen	48 st	62 st
	Aantal duikers	13 st	1.147 st
Riolering	Gemengde hoofdriolering	99 km	
	(verbeterd) Gescheiden stelsel hoofdriolering	57 km.	
	Kolken	10.000	
	Pompunits drukriolering buitengebied	1200	
	Drukriool buitengebied	380 km.	
	Rioolgemalen	58	

	Persleidingen	15 km	
	IT riolen	19 km.	
	Wadi's	37	
	Bergbezinkbassins	10	
	Externe overstorten	44	
	Interne overstorten, stuwputten, wervelventielen, etc.	35	
Groen	Beplantingsoppervlakte (natuurlijk)	32,5 ha	9 ha
	Beplantingsoppervlakte (in cultuur)	25 ha	-
	Oppervlakte gazon	56 ha	2 ha
	Aantal bomen	9.836 st	20.360 st
Gebouwen	Schoolgebouwen	14 locaties	
	Sportaccommodaties	12.000 m²	
	Maatschappelijke/culturele doeleinden	6.000 m²	
	Monumentale gebouwen	1.700 m²	
	Eigen bedrijfsvoering	17.480 m²	

	Overige gebouwen	13.410 m ²
--	------------------	-----------------------

Beleid en beheer

Algemeen

Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte is vastgesteld in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Dit plan, dat uitgaat van de systematiek om te werken volgens zogeheten beeldkwaliteit, is door de raad vastgesteld in 2014.

Voor het beheer van de wegen en het groen maken we gebruik van de (beeld)kwaliteitscatalogus openbare ruimte van CROW en de systematiek rationeel wegbeheer.

In de catalogus is met foto's aangegeven wat de relatie is tussen beeldkwaliteit (foto) en het onderhoudsniveau (A, B, enz.). De raad heeft daarmee vastgesteld op welk niveau de verschillende kapitaalgoederen of delen van de openbare ruimte worden onderhouden. Daarbij is desgewenst voor de onderscheiden gebiedstypen (binnen of buiten de kom; hotspots) per beheergroep/kapitaalgoed het onderhoudsniveau vastgelegd.

Hulpmiddel bij het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen zijn de beheersystemen en de koppeling tussen de beheersystemen en de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Door het integrale karakter van het systeem is het een sterk instrument voor het opstellen van beleid voor de openbare ruimte en we kunnen hierdoor optimaal met kosten omgaan.

Wat de gebouwen betreft is de gemeente Dinkelland in veel gevallen verantwoordelijk voor het groot onderhoud. De verantwoordelijkheden voor het dagelijks (klein) en groot onderhoud zijn vastgelegd in huurcontracten of gebruiksovereenkomsten. Daar waar sprake is van leegstand, draagt de gemeente als eigenaar weer de verantwoordelijkheid voor ook het klein onderhoud. Voor de schoolgebouwen heeft de stichting Katholiek Onderwijs Noordoost-Twente (KONOT) en in een enkel geval stichting Consent, de verantwoordelijkheid over het dagelijks, klein en groot onderhoud. Het dagelijks en klein onderhoud van de gebouwen voor de eigen bedrijfsvoering valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeenschappelijke regeling Noaberkracht.

Wegen

Voor het beheer van de wegen gebruiken we de (beeld)kwaliteitscatalogus openbare ruimte van de CROW en de systematiek Rationeel wegbeheer.

Jaarlijks beoordelen we de wegen in kwalitatieve zin met een visuele inspectie. Op basis van de resultaten uit de visuele inspecties en de gewenste kwaliteitsniveaus worden onderhoudsmaatregelen bepaald.

Om onderhoudsmaatregelen te prioriteren zijn de arealen onderverdeeld in structuurelementen. Dat zijn wegvakken met een min of meer vergelijkbare gebruiksfunctie. Als structuurelement zijn gebruikt de categorieën Hoofdweg, Buitengebied, Woongebied, Bedrijventerrein en Centrum. Binnen de categorie buitengebied is onderverdeling gemaakt in klassen Standaard, Fietsroute en Extensief (wegen van laagste orde). Binnen Centra is ook de categorie Hot-Spot onderscheiden.

Ook is een onderscheid gemaakt naar de aard van de verharding. Gesloten verhardingen als asfalt of beton vergen een geheel andere wijze van onderhoud dan elementenverhardingen en worden daarom afzonderlijk benaderd. Daarnaast is een onderscheid gemaakt naar verhardingsfunctie (rijbaan, fietspad, voetpad en overige (inritten, parkeervakken etc.). Door gebruik te maken van de genoemde indelingen wordt de mogelijkheid geboden om gedifferentieerd om te gaan met kwaliteit voor de verschillende categorieën.

Het kwaliteitsniveau is aangeduid tussen niveau A (goed) en D (slecht). In 2016 hebben we een meerjaren onderhoudsprogramma voor de kapitaalgoederen wegen en kunstwerken vastgesteld. Daarbij is vastgesteld dat we het wegenonderhoud gedifferentieerd gaan uitvoeren op basis van de reeds vermelde functionele indeling van wegen. Daarbij is vastgesteld de hieronder staande kwaliteit te gaan hanteren.

		Scenario 3B: Alles C met HotSpots/centra A en voetpaden B							
Gewenste kwaliteit		Bedrijven terrein	Buitengebied	Buitengebied Extensief	Fietspaden/recreatief	Centra	Hotspot	Hoofdweg	Woongebied
Asfalt	Rijbanen	C	C	C	C	A	A	C	C
	Fietspad				C			C	C
	Voetpaden								
	Overige							C	C
Beton	Alle	C	C	C	C			C	C
Elementen	Rijbanen	C	C	C	C	A	A	C	C
	Fietspad							C	
	Voetpaden	C			C	A	A	C	B
	Overige	C	C	C	C	A		C	C

Kwaliteitsniveau	A	B	C	D
------------------	---	---	---	---

Asfalt/beton	Aanzien/uitstraling	Hoog	Standaard	Sober	Verloedering
	Kapitaalvernietiging	Matig	Nihil	Groot	Zeer groot
	Beheerbaarheid	Voldoende	Goed	Matig	Slecht
	Veiligheid/Aansprakelijkheid	Veilig	Grotendeels veilig	Beperkt Veilig	Onveilig
	Hinder/Overlast	Nauwelijks	Incidenteel	Regelmatig	Constant
Elementen	Aanzien/uitstraling	Hoog	Standaard	Sober	Verloedering
	Kapitaalvernietiging	Matig	Nihil	Matig	Groot
	Beheerbaarheid	Voldoende	Goed	Matig	Slecht
	Veiligheid/Aansprakelijkheid	Veilig	Grotendeels veilig	Beperkt Veilig	Heel onveilig
	Hinder/Overlast	Nauwelijks	Incidenteel	Regelmatig	Constant

Bij de keuze voor deze kwaliteitsniveaus horen de effecten zoals weergegeven in de tabel.

Het meerjaren onderhoudsprogramma betreft ook de civiele kunstwerken. We hebben in dat programma vastgelegd dat we voor de bruggen en duikers een beheer- en monitoringsprogramma gaan toepassen voor het gepland onderhoud. Vastgelegd is dat we ook hier het basisniveau “C” gaan hanteren. Op basis van inspecties van de kunstwerken wordt een onderhouds- en vervangingsprogramma opgesteld. . We richten ons daarbij in eerste instantie op monitoring aangezien we op dit moment geen actueel beeld van de kwaliteit hebben. Zodra de resultaten vanuit het inspectie- en monitoringsprogramma bekend zijn, zal indien noodzakelijk de hoogte van dit bedrag opnieuw worden gezien.

Openbare verlichting

Aan de hand van het beleidsplan ‘Verlichten openbare ruimte’, met daarin uitgangspunten en keuzes voor het beleid, ontwikkelen we plannen voor vervanging en nieuwe plaatsing van openbare verlichting. Sociale veiligheid en verkeersveiligheid spelen daarbij een rol. Ook met milieuaspecten, lichthinder en tegengaan van lichtvervuiling houden we rekening.

Het onderhoud van de openbare verlichting is geregeld via een meerjaren onderhoudsbestek met in totaal zes gemeenten. In totaal worden ca. 5.867 lichtpunten onderhouden.

Energiebesparing en duurzaamheidsdoelstellingen behalen we door vervanging van de huidige verlichting door LED verlichting. Inmiddels is 91% van de armaturen voorzien van LED.

Riolering

In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2019-2024) zijn de kaders en het beleid vastgelegd voor het onderhoud en vervanging van de riolering, maar ook voor verbeteringsmaatregelen. Jaarlijks inspecteren we de riolering. De kwaliteit van de riolering wordt bepaald met een analyse van video-inspecties, waarbij we inspectiecatalogus NEN3399 gebruiken. Op basis van geavanceerde degradatie analyses in combinatie met het berekende effect van elk riool op de omgeving en het stelsel, wordt bepaald “wat”, “waar” en “wanneer” uitgevoerd moet gaan worden. Dit alles met het oog op het hoogst haalbare maatschappelijk rendement.

Naast de periodieke (onderhouds)inspecties monitort een hoofdpst dagelijks de rioolsysteem. Via online monitoring worden storingen en calamiteiten automatisch gemeld.

Klimaatatlas

In het GRP 2019-2024 is vanwege het Delta Plan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) een budget geraamd voor klimaatmaatregelen. In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie 2018 is door gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk de ambitie vastgelegd dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Als eerste stap in dat proces is er in 2019 binnen het Twents waternet een klimaatatlas opgesteld, waarmee de kwetsbaarheden voor weersextremen in beeld zijn gebracht. Het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie is in 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Groen

De kwaliteit van groenvoorzieningen wordt primair bepaald op basis van beeldkwaliteit. Hiervoor gebruiken we ook de (beeld)kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van CROW. Maar dan gebruiken we dit vooral om vast te leggen volgens welk kwaliteitsniveau we het groen moeten onderhouden. Hiermee is de basis gelegd voor het onderhoudsbestek. Maandelijks nemen we een steekproef voor de kwaliteit van het groenareaal. Bij goed onderhoud van het groenareaal treedt geen kapitaalvernietiging op. Cultuurbeplanting heeft een eindige levensduur en zal dan door middel van cyclisch vervangen weer op peil worden gebracht.

Afhankelijk van de locatie zijn minimale beeldkwaliteitsniveaus vastgesteld door de raad. In het algemeen is kwaliteitsniveau C het gewenste niveau. Enkel de zogenaamde hotspots worden onderhouden op beeldkwaliteit B

Voor alle bomen binnen en buiten de bebouwde kom voeren we een wettelijke veiligheidsinspectie uit (Visual Tree Assessment). Daarbij bepalen we op grond van het risicoprofiel welke inspectiefrequente nodig is en welke eventuele onderhoudsmaatregelen nodig zijn, op deze basis wordt ook het onderhoud uitgevoerd. Elke boom dient 1x in de 4 jaar te worden onderhouden en moeten worden voorzien van een veiligheidsinspectie. Het gaat hier om de bomen die in eigendom zijn van de gemeente Dinkelland.

Afstemming

Jaarlijks stemmen we de onderhoudsplannen voor wegen, riolering en groen op elkaar af. Soms is het mogelijk om het onderhoud in technische en/of financiële zin te combineren. Dat heeft de voorkeur wanneer we daarmee ook de effecten voor de omgeving of de samenleving positief beïnvloeden.

Gebouwen

Het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is opgenomen in het door de raad vastgestelde meerjarenonderhoudsplan 2022-2026. Het meerjarenonderhoudsplan is opgesteld conform de systematiek van de NEN 2767 normering (conditiemeting). Conditie score 1 representeert de nieuwbouwstaat en conditiescore 6 de slechts aan te treffen conditie waarbij het verval onomkeerbaar is. De gemeentelijke gebouwen worden grotendeels in stand gehouden op basis van conditiescore 2 of 3. Wij hebben het voornemen om het meerjarenonderhoudsplan iedere vier jaar te actualiseren.

Onderhoudsplannen

Voor de onderscheiden kapitaalgoederen zijn onderhoudsplannen opgesteld, waarin is aangegeven op welk kwaliteitsniveau het kapitaalgoed wordt onderhouden. Goede onderhoudsplannen en de consequente

uitvoering ervan zijn noodzakelijk. Door het onderhoud volgens planvorming uit te voeren, worden vooral bij wegen aansprakelijkheidsstellingen tot een minimum beperkt.

Kwaliteit en financieel

Kwaliteit

Wegen

In 2024 is onderhoud uitgevoerd aan verschillende wegen in onze gemeente. De werkzaamheden zijn ingepland op basis van de inspectieresultaten. Groot asfalt onderhoud is onder meer uitgevoerd aan Gunnerstraat (Weerselo) en Penninksbrugweg (Denekamp), veelal in combinatie met aanbrengen bermverharding. Daarnaast is op meerdere plaatsen kleinschaliger onderhoud uitgevoerd.

Onderhoud aan elementenverharding is uitgevoerd in diverse kernen, hierbij ging het vooral om onderhoud aan de voetpaden.

Bij de vaststelling van MJOP in 2016 is gekozen om wegenonderhoud uit te voeren op basis van door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus. Uit analyses van de resultaten van weginspecties blijkt dat het afgesproken niveau wordt bereikt.

Bruggen

Naar aanleiding van de uitkomsten van de uitgevoerde instandhoudingsinspectie van onze 110 kunstwerken hebben we in het najaar van 2023 nadere onderzoeken laten uitvoeren op verschillende kunstwerken die onderhoud behoeven. De resultaten van die onderzoeken zijn opgeleverd en de resultaten zijn verwerkt in het onderhoudsbestek. Dit onderhoudsbestek is aanbesteed voor 2025.

Openbare verlichting.

Regulier onderhoud is uitgevoerd aan de openbare verlichting op basis van inspecties en meldingen. In verschillende straten en buurten zijn de armaturen vervangen.

Rioleringen

In 2024 is er een rioolvervanging en herinrichting uitgevoerd aan de Odemarusstraat in Ootmarsum en de Brandlichterweg in Denekamp. Gelijktijdig met de rioolvervanging is er een regenwaterriool aangelegd. In de kernen Denekamp, Ootmarsum en Weerselo is een groot deel van de vuilwaterriolering gereinigd en geïnspecteerd. Verspreid over de gemeente zijn in het buitengebied meerdere rioolgemaal gereviseerd, waarbij pompen en besturing zijn vervangen.

Het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie is in 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. De projecten in de Krabbendijk in Denekamp en de Pastoor Havinkstraat in Deurningen zijn in voorbereiding. Uitvoering zal plaats vinden in 2025.

Groen

In 2020 is het Kwaliteitsplan Openbaar Groen vastgesteld (KOG). Op basis van dat plan en het daarbij horende uitvoeringsprogramma zal de komende jaren worden gewerkt aan de verbetering van de kwaliteit van het openbaar groen in onze gemeente. Er zijn op diverse gebieden in de gemeente Dinkelland bloembollen en bloemenmengsels aangelegd. Onder andere zijn er groenprojecten uitgevoerd aan de Grote Maten (Ootmarsum), Johnaninksweg (Noord-Deurningen) en de Gervelink (Denekamp).

In verschillende kernen zijn er speelvoorzieningen gereviseerd. Aan de Hagen in Saasveld en bij de Oude Gaarden in Denekamp zijn nieuwe toestellen geplaatst.

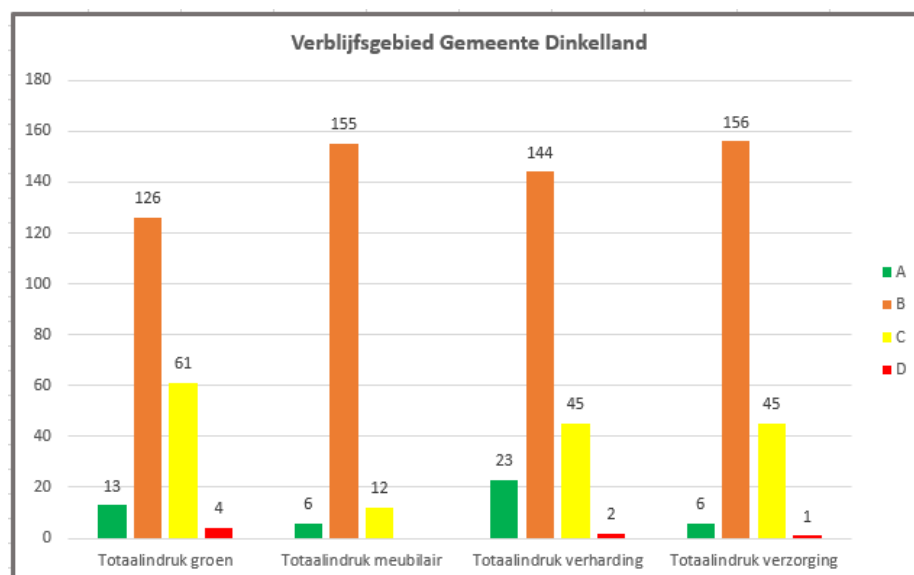
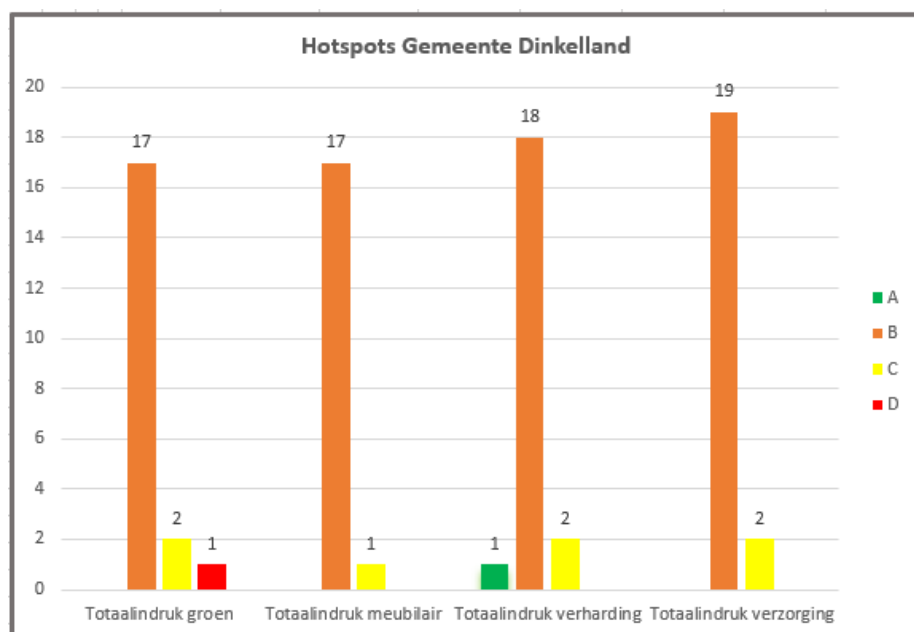
Er zijn overeenkomsten gesloten voor diverse participatieprojecten, waarbij onderhoud aan de openbare ruimte wordt overgedragen aan bewoners. Bijvoorbeeld aan de van Bodelswingstraat in Ootmarsum en Pastoor Knuijffstraat in Noord-Deurningen.

Verder zijn er projecten gedraaid in samenwerking met natuur- en vogelwerkgroep de Grutto uit Weerselo. Dit zijn projecten op scholen om de kinderen kennis te laten maken met biodiversiteit. De boomfeestdag heeft plaatsgevonden in Noord-Deurningen en met tien basisscholen zijn er bloemenmengsels gezaaid of vogelnestkasten getimmerd.

Gedurende 2023 is regulier onderhoud uitgevoerd aan het openbaar groen; dit betreft voornamelijk verzorgend onderhoud en is grotendeels uitgevoerd door SPN/buitendienst. Door middel van periodieke inspecties (schouwen) wordt steekproefsgewijs de kwaliteit van de geleverde werkzaamheden beoordeeld.

In onderstaande grafiek is per functioneel onderdeel (hotspots en verblijfsgebied) de totaalindruk in beeldkwaliteit weergegeven.

De totaalindruk is uitgesplitst naar de onderdelen verzorging, verharding, meubilair en groen. Uit de grafiek is op basis van het aantal schouws af te lezen dat de door raad vastgestelde beeldkwaliteit wordt bereikt.

Gebouwen

Om de kwaliteit van de gemeentelijke gebouwen te bepalen wordt gebruik gemaakt van de NEN 2767. NEN 2767 is een norm om de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen van gebouwen op een objectieve en eenduidige manier te bepalen en wordt gebruikt voor conditiemetingen die als doel hebben meer inzicht krijgen in de bouw- en technische staat van gebouwen. Door gebruik te maken van conditiescores kan makkelijk de staat van de gemeentelijke gebouwen worden vastgesteld. Dit biedt inzicht in de onderhoudskosten en mogelijke risico's en biedt input voor het opstellen van de meerjarenonderhoudsplanung. Het in 2021 door de raad vastgestelde MJOP 2022-2026 is opgesteld met inachtneming van deze conditiemetingen en de conditiescores die wij voor de verschillende gebouwen ambiëren (het ambitieniveau).

Financieel

Structurele financiële onderhoudsgelden gebruiken we in beginsel voor het reguliere en 'groot' onderhoud voor wegen en groen. Onderhouds- en vervangingsinvesteringen voor riolering dekken we uit het rioolfonds. Door afstemming van onderhouds- of vervangingsmaatregelen is het mogelijk dat structurele onderhoudsgelden worden aangevuld met incidentele middelen op grond van investeringen of met middelen uit de rioolheffing. Ook andere interne en externe bronnen van financiering zijn mogelijk, bijvoorbeeld middelen uit de reserves of bijdragen van externe partijen.

Wegen

Het regulier onderhoud wordt aangepakt, zoals wordt aangegeven door het meerjaren onderhouds programma, die jaarlijks wordt geactualiseerd. Binnen dit programma wordt eveneens rekening gehouden met een percentage voor onvoorziene omstandigheden en tegenvallers. De reserve 'wegen en kunstwerken' is bedoeld om planmatig groot onderhoud gelijkmatig over de begrotingsjaren te verdelen.

Bruggen

In 2023 is geconstateerd dat enkele bruggen constructieve schades vertoonden. Naar aanleiding daarvan is door de raad een krediet beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van reparaties en tevens voor het inspecteren van alle gemeentelijke bruggen binnen onze gemeente. De resultaten van de inspectie en een daaruit voortvloeiend maatregelpakket zijn in een onderhoudsbestek gezet en deze is aanbesteed.

Rioleringen

Er wordt gestreefd naar 100% dekking van de rioleringstaken vanuit de rioolheffing. Investerings in de riolering voor verbeteringsmaatregelen en rioolvervanging moeten volgens de regels van de BBV worden geactiveerd en langjarig afgeschreven. Dit is vastgelegd in het GRP 2019-2024.

Gebouwen

Voor het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is de reserve Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen gevormd. Jaarlijks wordt de voorziening aangevuld om te kunnen blijven voorzien in groot onderhoud zodat gemeentelijke gebouwen blijven voldoen aan het gewenste kwaliteitsniveau. De jaarlijkse dotatie van € 302.824 (peildatum 2023) voor de periode 2022-2026 is vastgesteld door de raad en gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan die samen met een deskundige op het gebied van huisvesting is opgesteld. De vastgestelde dotatie wordt jaarlijks geïndexeerd. In 2024 is € 266.807 werkelijk besteed aan groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen.

Financiering

Algemeen

De wet financiering decentrale overheden (fido) bevordert een solide financieringswijze bij openbare lichamen. Het doel hiervan is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. De wet kent een onderscheid tussen regels voor korte financiering (kasgeldlimiet) en regels voor lange financiering (renterisiconorm). Het onderscheid is gelegd bij 1 jaar.

Kasgeldlimiet en korte financiering

De kasgeldlimiet heeft als doel de financiële gevolgen van schommelingen in de rente op korte leningen (< 1 jaar) te beheersen. De limiet is bepaald op 8,5% van de totale begroting.

Een kasgeldlimiet van €6,8 miljoen betekent dat Dinkelland in 2024 tot een bedrag van €6,8 miljoen met kort geld (looptijd < 1 jaar) mag financieren.

Kasgeldlimiet	(bedragen x €1 mln)
Begrotingstotaal 2024	79,0
Vastgesteld percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	6,7

Renterisiconorm en lange financiering

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Er mag dus maar 1/5^e deel van de totale begroting aan rentegevoeligheid onderhevig zijn.

Renterisiconorm	(bedragen x €1 mln)
Begrotingstotaal 2023	79,0
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	15,8
Renterisico: herfinanciering + renteherziening	3,2
Ruimte	12,6

In 2024 wordt geen renterisico gelopen volgens de renterisiconorm.

Leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de geldleningen in 2024:

Leningen (opgenomen)		(bedragen x €1 mln)
Beginstand per 1 januari 2023		22,2
Bij:	nieuwe leningen t.b.v. investeringen	0,0
Af:	reguliere aflossingen	3,2
	vervroegde aflossingen	0,0
Eindstand per 31 december 2023		19,0

Algemene ontwikkelingen

Geldleningen

In 2024 hebben geen renteherzieningen plaatsvinden. De reguliere aflossingen in 2024 zijn € 3,2 miljoen en de rentelasten €390.000.

Rentevisie, liquiditeit en schatkistbankieren

De gemeente Dinkelland heeft gekozen voor spreiding in de financieringsmogelijkheden. Door een actuele liquiditeitsplanning kan worden ingespeeld op eventuele tekorten of overschotten in de toekomst. Zo wordt door het aantrekken van langlopende geldleningen ingespeeld op eventuele liquiditeitstekorten voor de lange termijn.

Rente: 1-maands euribor

Het 1-maands euribor rentetarief is in 2024 is verdergedaald. Per 1 januari 2024 bedroeg het percentage 3,856%. Eind december was dit percentage 2,785%.

EMU Saldo

Het EMU saldo is in grote lijnen het exploitatiesaldo voor bestemming plus de afschrijvingen min de investeringen over een bepaald jaar. Voor 2024 is het EMU-saldo €5,6 mln.

Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Het aangaan van banden met verbonden derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Het is een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren.

Op 26 februari 2019 heeft uw raad het Beleidskader verbonden partijen 2019 vastgesteld. In dit beleidskader zijn de volgende punten verder uitgewerkt:

1. Afwegingskader deelname verbonden partijen
2. Bestuurlijke rollen (eigenaar en opdrachtgever)
3. Toezicht op verbonden partijen
4. Informatievoorziening aan de raad

Door het vaststellen van het Beleidskader verbonden partijen 2019 beschikt de gemeente over een afwegingskader voor toekomstige besluitvorming over toe- en uittreden bij verbonden partijen. Daarnaast geeft dit beleidskader aan hoe de gemeente grip op verbonden partijen wil vormgeven en welke rollen de gemeente daarbij heeft.

Deze paragraaf is om twee redenen voor u van belang. Op de eerste plaats voeren verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe zelf ook kan doen. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dus voor u nog steeds een kader stellende en controlerende taak over bij die programma's. De tweede reden betreft de kosten – het budgettaire beslag- en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De verbonden partijen van de gemeente Dinkelland worden hieronder beschreven.

Gemeenschappelijke regelingen

Noaberkracht Dinkelland Tubbergen

Vestigingsplaats

Denekamp

Activiteiten

In naam van de deelnemende bestuursorganen is de bedrijfsvoeringsorganisatie in ieder geval belast met:

- Beleidsontwikkeling en beleidsvoorbereiding;
- Uitvoering van het door de gemeentelijke bestuursorganen vastgestelde beleid;
- Inkoop en aanbesteding van opdrachten, behoudens voor zover het de bedrijfsvoering betreft;
- Uitvoering van door de rijksoverheid opgedragen medebewindstaken;
- Toezicht op en handhaving van de hiervoor genoemde uitvoering.

In eigen naam is de bedrijfsvoeringsorganisatie in ieder geval belast met:

- De bedrijfsvoering;
- Inkoop en aanbesteding van opdrachten ten behoeve van de bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoeringsorganisatie voert uitsluitend taken uit voor bestuursorganen van Dinkelland en Tubbergen.

Bestuurlijk belang

De colleges van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen vormen gezamenlijk het bestuur. De beide burgemeesters zijn beide voorzitter van het bestuur. Beide gemeenten hebben 50% stemrecht in het bestuur.

Financieel belang

De gemeente Dinkelland draagt voor 56,35% bij aan de begroting.

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt: € 24.606.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 2.971.000; 31-12-2024: € 3.007.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 6.028.000; 31-12-2024: € 6.555.000

Resultaat 2024: € 415.000

Risico's

Financieel belang – Groot

Risicoscore – Middel

Toezichtregime – Hoog

Deelnemende partijen

De bedrijfsvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen is een samenwerkingsverband van de gemeenten Tubbergen en Dinkelland in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma's

Deze verbonden partij raakt alle programma's in de basisbegroting.

Veiligheidsregio Twente

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

Veiligheidsregio Twente heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.

Bestuurlijk belang

Op grond van artikel 11 van de Wet veiligheidsregio's vormen de burgemeesters van de deelnemende gemeenten het algemeen bestuur.

Elk lid van het algemeen bestuur beschikt in de vergadering over één stem. Indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening, beschikt een lid van het algemeen bestuur over het aantal stemmen dat wordt bepaald door het aantal inwoners van zijn gemeente bij aanvang van het kalenderjaar waarin de stemming plaatsvindt.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedroeg: € 2.221.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 2.504.000; 31-12-2024: € 3.389.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 72.141; 31-12-2024: € 77.867.000

Resultaat 2024: € 2.763.000

Risico's

Financieel belang - Groot

Risicoscore - Middel

Toezihtregime – Hoog

Deelnemende partijen

Het openbaar lichaam Veiligheidsregio Twente is een verplicht samenwerkingsverband van alle 14 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. De verplichting tot instelling van en deelname aan een veiligheidsregio vloeit rechtstreeks voort uit de Wet veiligheidsregio's.

Programma

Veiligheid

Crematoria Twente

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

Het OLCT is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de lijkbezorging. Deze taken zijn ondergebracht in Crematoria Twente B.V.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het algemeen bestuur (= wethouder De Way).

Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem per 20.000 inwoners (of een gedeelte daarvan) van de gemeente die hij vertegenwoordigt, met dien verstande dat geen der individuele gemeentes zo veel stemmen kan hebben, dat zij zelfstandig een meerderheid kan vormen.

Financieel belang

De winstuitkering in 2024 bedroeg: € 21.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 2.081.000; 31-12-2024: € 2.563.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 5.000; 31-12-2024: € 12.000

Begroot resultaat 2025: € 918.000

Risico's

Financieel belang - Klein

Risicoscore - Middel

Toezihtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

Het openbaar lichaam Crematoria Twente (OLCT) is een samenwerkingsverband van 11 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Bestuur & middelen

Stadsbank Oost Nederland

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

De Stadsbank Oost Nederland is een intergemeentelijke kredietbank die zich ten behoeve van ingezetenen van de deelnemende gemeenten op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze bezighoudt met kredietverstrekking, budgetbeheer, schuldhelpverlening, preventie en voorlichting.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het algemeen bestuur (= wethouder Severijn). Elk lid van het algemeen bestuur heeft in de vergadering één stem.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedroeg: € 180.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 1.370.000; 31-12-2024: € 2.236.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 11.396.000; 31-12-2024: € 9.982.000

Resultaat 2024: € 657.000

Risico's

Financieel belang - Middel

Risicoscore - Middel

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

Het openbaar lichaam Stadsbank Oost Nederland is een samenwerkingsverband van 21 Twentse en Achterhoekse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Sociaal domein

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Vestigingsplaats

Almelo

Activiteiten

De Omgevingsdienst Twente voert in opdracht van alle Twentse gemeenten en de provincie Overijssel de werkzaamheden m.b.t. vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en bodem uit.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het algemeen bestuur (= wethouder Olde Kalter). Ieder lid van het algemeen bestuur heeft in de vergadering één stem.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedroeg: € 1.085.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 2.036.000; 31-12-2024: € 3.869.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 4.576.000; 31-12-2024: € 4.622.000

Resultaat 2024: € 1.893.000

Risico's

Financieel belang - Groot

Risicoscore - Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

Het openbaar lichaam Omgevingsdienst Twente is een verplicht samenwerkingsverband van 14 Twentse gemeenten en provincie Overijssel in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Veiligheid, Milieu, Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Samen Twente

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

Samen Twente heeft ten doel het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan. Ter verwezenlijking van dit doel behartigt Samen Twente de belangen op het terrein van:

- a. de publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente;
- b. de jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT);
- c. het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT).

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het algemeen bestuur (= wethouder Severijn). Een lid van het algemeen bestuur beschikt over één stem.

Indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening, alsmede om besluiten over investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage, worden beslissingen in het algemeen bestuur genomen op basis van inwonertal. Bij overige beslissingen geldt een gewone meerderheid van stemmen, welke gewone meerderheid tevens minimaal de helft van de inwoners van Twente vertegenwoordigt.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedroeg: € 1.638.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 4.105.000; 31-12-2024: € 5.119.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 21.448.000; 31-12-2024: € 21.811.000

Resultaat 2024: € 1.397.000

Risico's*

Financieel belang – Groot

Risicoscore – Middel

Toezichtregime – Hoog

Deelnemende partijen

Samen Twente is een samenwerkingsverband van de 14 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Sociaal domein

Recreatieschap Twente

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

Het Recreatieschap Twente heeft ten doel het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van recreatieve voorzieningen in zijn rechtsgebied. De belangrijkste taken van het Recreatieschap Twente bestaan uit het beheer en onderhoud van een aantal recreatieve routes en van een drietal recreatieparken (Het Rutbeek in Enschede, Het Hulsbeek in Oldenzaal en Het Lageveld in Wierden).

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het bestuur (= wethouder Olde Kalter). Een lid van het bestuur beschikt over één stem.

Indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening, alsmede om besluiten over investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage, worden beslissingen in het bestuur genomen op basis van het inwonertal. Bij overige beslissingen geldt een gewone meerderheid van stemmen, welke gewone meerderheid tevens minimaal de helft van de inwoners van Twente vertegenwoordigt.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedroeg: € 165.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 797.000; 31-12-2024: € 1.566.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 4.073.000; 31-12-2024: € 4.569.000

Resultaat 2024: € 152.000

Risico's

Financieel belang – Middel

Risicoscore – Groot

Toezihtregime – Hoog

Deelnemende partijen

De bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente is een samenwerkingsverband van de 14 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Cultuur & recreatie

Beschermd Wonen**Vestigingsplaats**

De uitvoering is belegd bij centrumgemeente Enschede.

Activiteiten

De regeling heeft tot doel om de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van Beschermd Wonen zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Vanaf 2025 is er sprake van de financiële decentralisatie en ontvangen alle gemeenten middelen voor beschermd wonen.

Bestuurlijk belang

De werkzaamheden die de centrumgemeente Enschede uitvoert zijn nader omschreven en vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de deelnemers die partijen gezamenlijk overeenkomen. Voor de uitvoering van de bevoegdheden hebben de colleges mandaat verleend aan het college van de centrumgemeente.

Beschermd Wonen behoort tot de portefeuille van wethouder Severijn.

Financieel belang

De financiële bepalingen die gelieerd zijn aan de centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen treden pas vanaf 2025 in werking.

Risico's

Financieel belang – n.v.t.

Risicoscore – n.v.t.

Toezihtregime – n.v.t.

Deelnemende partijen

De centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen is een samenwerkingsverband van 8 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Sociaal domein

Stichtingen en verenigingen

Stichting Participatie Noaberkracht

Vestigingsplaats

Denekamp

Activiteiten

De Stichting Participatie Noaberkracht (SPN) voert voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Daarnaast verleent SPN diensten in het kader van de Participatiewet. In de dienstencatalogus staan diensten die bij kunnen dragen aan het realiseren van de inclusieve samenleving. Dit varieert van activering tot het bemiddelen naar regulier werk. Met als doel om voor alle inwoners met een geïndiceerde arbeidsbeperking passend en duurzaam werk te realiseren.

Bestuurlijk belang

De stichting wordt aangestuurd door een bestuurder-directeur, met een Raad van Toezicht als toezichthoudend orgaan. De Raad van Toezicht heeft drie interne en twee externe leden. De interne vertegenwoordiging bestaat uit een lid uit het college van Dinkelland (= burgemeester Joosten), een lid uit het college van Tubbergen en een lid uit het bestuur van Noaberkracht. Externe vertegenwoordiging bestaat uit een inwoner uit Dinkelland en een inwoner uit Tubbergen.

Financieel belang

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: n.n.b.; 31-12-2024: n.n.b.
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: n.n.b.; 31-12-2024: n.n.b.
Resultaat 2024: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Groot
Risicoscore - Laag
Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

Dinkelland en Tubbergen

Programma

Sociaal domein

Stichting Twenteboard

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

De stichting heeft ten doel de sociaaleconomische structuur in Twente te versterken om daarmee de economische slagkracht van de regio Twente verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten.

Belangrijke taken zijn het uitvoering geven aan de Agenda voor Twente en aan de Regio Deal Twente, die met de rijksoverheid is afgesloten.

Voor de uitvoering van zijn taken beschikt het bestuur van de stichting over een werkorganisatie (Twente Board Development B.V.). De Twentse gemeenten financieren de werkorganisatie.

Bestuurlijk belang

Het bestuur van de stichting bestaat uit een voorzitter en 10 leden. De geledingen onderwijs en bedrijfsleven hebben elk drie zetels en de geleding overheid vier.

De inbreng en afstemming van de 14 Twentse gemeenten is geregeld in een bestuursovereenkomst. Deze overeenkomst formaliseert een structureel bestuurlijk overleg, waarin elke gemeente is vertegenwoordigd. De gemeente Dinkelland wordt in dit overleg vertegenwoordigd door wethouder Brand.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedroeg: € 249.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: n.n.b.; 31-12-2024: n.n.b.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: n.n.b.; 31-12-2024: n.n.b.

Resultaat 2024: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Middel

Risicoscore - Middel

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De stichting is een samenwerkingsverband van overheid, onderwijs (kennis- en onderwijsinstellingen) en ondernemers in Twente.

Programma

Bestuur & middelen, Economie

Coöperaties en vennootschappen

Cogas

Vestigingsplaats

Almelo

Activiteiten

Cogas voorziet onder meer in de behoefte aan openbare nutsvoorzieningen in de gemeenten die in de vennootschap deelnemen en in haar concessie- en machtigingsgebieden.
Dinkelland valt onder het verzorgingsgebied van Cogas.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= burgemeester Joosten).

Dinkelland bezit 463 aandelen (= 9,1%).

Financieel belang

De dividenduitkering in 2024 bedroeg: € 918.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: n.n.b.; 31-12-2024: n.n.b.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: n.n.b.; 31-12-2024: n.n.b.

Resultaat 2024: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Groot

Risicoscore - Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap Cogas Holding zijn in handen van negen Overijsselse gemeenten.

Programma

Bestuur & Middelen

Enexis Holding N.V.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Activiteiten

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost-, en Zuid-Nederland, waaronder Overijssel.
Dinkelland valt onder het verzorgingsgebied van Enexis.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= burgemeester Joosten).

Dinkelland bezit 96.993 aandelen (= 0,06%).

Financieel belang

De begrote dividenduitkering in 2024 bedroeg: € 8.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 5.320 miljoen; 31-12-2024: € 5.538 miljoen

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 5.140 miljoen; 31-12-2024: € 5.949 miljoen

Resultaat 2024: € 254 miljoen

Risico's

Financieel belang - Middel

Risicoscore - Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap Enexis Holding zijn in handen van 5 provincies en 88 gemeenten.

Programma

Bestuur & Middelen

CSV Amsterdam B.V.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Activiteiten

In februari 2024 heeft CSV de motivering beroepsschrift tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting bij de Rechtbank ingediend. Op 7 oktober 2024 heeft de Rechtbank uitspraak gedaan in deze procedure, waarbij zij CSV in het gelijk heeft gesteld en de Belastingdienst heeft veroordeeld om de opgelegde naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting in 2014 (€ 6.963.648) en de in rekening gebracht belastingrente (€ 1.378.802) terug te betalen. Tevens werd de Belastingdienst verplicht een gedeelte van de proceskosten (€ 12.998) aan CSV te vergoeden. In januari 2025 heeft CSV de hiervoor genoemde bedragen (via Deponie Zuid) ontvangen van de Belastingdienst.

Bestuurlijk belang

Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).

Financieel belang

Met de afwikkeling van de gerechtelijke procedure tegen de Belastingdienst naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting in 2014 resteren er geen rechten en plichten meer die zijn voortgekomen uit de verkoop van Attero. Inmiddels is het besluit in voorbereiding om in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 17 april 2025, de vennootschap op te heffen en te liquideren. De resterende liquide middelen van ongeveer totaal € 8,5 miljoen zal dan vervolgens naar rato van het aandelenbelang aan de aandeelhouders kunnen worden uitgekeerd.

Risico's

Financieel belang – N.v.t.

Risicoscore – N.v.t.

Toezichtregime – N.v.t.

Deelnemende partijen

De aandelen van de besloten vennootschap zijn in handen van de voormalig aandeelhouders van Essent.

Programma

Bestuur & Middelen

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Activiteiten

In de eerste helft van 2024 zijn de laatste contractuele verplichtingen afgewikkeld. Vervolgens is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVvA) op 25 april 2024 het besluit genomen PBE te liquideren. Tevens is in deze AVvA besloten bij de vereffening van PBE, om administratieve lasten te minimaliseren, een kapitaalstorting in CSV Amsterdam BV (CSV) van € 400.000 te verrekenen. CSV heeft dezelfde aandeelhouders als PBE. CSV is opgericht om de rechten en plichten af te wikkelen voor de verkopende aandeelhouders, voortvloeiend uit de verkoop van Attero in 2013. De kapitaalstorting in CSV is benodigd om de nog resterende activiteiten uit te oefenen.

Als gevolg van de liquidatie van PBE is er een vereffeningbalans opgesteld. In de AVvA op 26 september 2024 is er ingestemd met deze vereffeningbalans en een terugbetaling van het gestorte aandelenkapitaal van in totaal netto € 1.027.541. Voor Dinkelland betrof dit een bedrag van € 666.

Deelnemende partijen

De aandelen van de besloten vennootschap zijn in handen van de voormalig aandeelhouders van Essent.

Programma

Bestuur & Middelen

Twence B.V.

Vestigingsplaats

Hengelo

Activiteiten

Twence is het afvalverwerkingsbedrijf dat al het huishoudelijke afval en veel van het bedrijfsafval binnen de regio Twente verwerkt. De oorspronkelijke overweging was om in regionaal verband bedrijfs- en huisafval te verwerken, waarbij de schaalgrootte zou resulteren in voor inwoners (en bedrijven) acceptabele tarieven.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder Severijn).

Dinkelland bezit 34.056 aandelen (= 4,23%).

Financieel belang

De dividenduitkering in 2024 bedroeg: € 281.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 169 miljoen; 31-12-2024: € 166 miljoen

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 163 miljoen; 31-12-2024: € 175 miljoen

Resultaat 2024: € 14,4 miljoen

Risico's

Financieel belang – Middel

Risicoscore – Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de besloten vennootschap Twence zijn in handen van 14 Twentse gemeenten en de gemeente Berkelland. De gemeenten Almelo, Oldenzaal en Twenterand bezitten na de aandelentransactie in december 2024 ieder nog 1% van de aandelen.

Programma

Milieu

Wadinko

Vestigingsplaats

Zwolle

Activiteiten

Wadinko is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid - en daarmee de werkgelegenheid - wil bevorderen in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest Drenthe.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= burgemeester Joosten).

Dinkelland bezit 93 aandelen (= 3,893%).

Financieel belang

De dividenduitkering in 2024 bedroeg: € 58.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 82.924.000; 31-12-2024: € 85.007.000.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 8.721.000; 31-12-2024: € 10.249.000.

Resultaat 2025: € 3.583.000

Risico's

Financieel belang - Klein

Risicoscore - Middel

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap Wadinko zijn in handen van de provincie Overijssel en 24 gemeenten.

Programma

Bestuur & Middelen

BNG

Vestigingsplaats

Den Haag

Activiteiten

BNG heeft ten doel de uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder De Way).

Dinkelland bezit 16.934 aandelen (= 0,03%).

Financieel belang

De dividenduitkering in 2024 bedroeg: € 37.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 4.721 miljoen; 31-12-2024: € 4.777 miljoen

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 110.837; 31-12-2024: € 123.633 miljoen

Resultaat 2024: € 294 miljoen

Risico's

Financieel belang - Klein

Risicoscore - Laag

Toezichtregime – Laag

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten zijn voor de helft in handen van de Staat en voor de andere helft in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Programma

Bestuur & Middelen

NV ROVA Holding

Vestigingsplaats

Zwolle

Activiteiten

ROVA verzorgt voor gemeenten alle publieke taken die voortkomen uit de gemeentelijke zorgplicht voor huishoudelijk afval (afvalinzameling en verwerking, beheer inzamelmiddelen).

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder Severijn).

Dinkelland bezit 260 aandelen B

Financieel belang

De dividenduitkering in 2024 bedroeg: € 140.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 43.020.000; 31-12-2024: € 44.169.000.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 59.990.000; 31-12-2024: € 63.717.000.

Resultaat 2024: € 4.820.000.

Risico's

Financieel belang - Groot

Risicoscore - Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap ROVA Holding zijn in handen van 23 gemeenten.

Programma

Milieu

Energiecoöperatie Noordoost Twente

Vestigingsplaats

Dinkelland

Activiteiten

De coöperatie heeft ten doel het bewerkstelligen van economische interactie tussen de coöperatie en de leden door middel van het sluiten van ledenovereenkomsten teneinde:

het op coöperatieve en ecologisch onschadelijke wijze produceren, doen produceren, leveren en doen leveren van energie, direct en indirect ten behoeve van de leden, alles in de ruimste zin;

het beperken van fossiel energieverbruik en het stimuleren van het gebruik van duurzame energiebronnen;

de verwerving, oprichting en exploitatie van een of meerdere duurzame productie-installatie(s) met gebruik van SCE, SDE of andere regelingen;

het ondersteunen van projecten op het gebied van duurzaamheid in brede zin, inclusief sociale duurzaamheid en het bestrijden van energiearmoede;

zomede al hetgeen met bovenstaande verband houdt of daartoe bevordelijk kan zijn, alles in de ruimste zin.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene Ledenvergadering (= burgemeester Joosten) en in het bestuur van de coöperatie (= wethouder Severijn).

De deelnemende gemeenten (Dinkelland, Tubbergen en Losser) en de deelnemende lokale energie initiatieven (LEI's) hebben allebei 1 stem in de Algemene Ledenvergadering.

Financieel belang

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 119.000; 31-12-2024: € 80.000.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 3.000; 31-12-2024: € 0.

Resultaat 2024: € 39.000 -/-.

Risico's

Financieel belang - Klein
Risicoscore - Hoog
Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De volgende partijen zijn lid van de coöperatie: gemeenten Dinkelland, Losser en Tubbergen en lokale energie initiatieven (LEI's): Boeskoolstroom, Duurzaam Singraven, Greuner, Sunne Energie, Noord-Deurningen en Essenkracht.

Programma

Economie

Overige verbonden partijen

Euregio

Vestigingsplaats

Gronau (Duitsland)

Activiteiten

Alles wat de EUREGIO doet, heeft in feite maar één doel. De sterke deelregio's moeten tot "één" verzorgingsgebied samengroeien, tot een geïntegreerde en sterke regio om te leven en te werken. Een regio waarin de grens geen scheidende en belemmerende effecten meer heeft. Het gaat erom, de economische kracht en de levenskwaliteit in de regio te verhogen en de integratie van het gebied verder te verbeteren.

Bestuurlijk belang

De EUREGIO is een Nederlands-Duitse Gemeenschappelijke regeling met een speciale binationale structuur. Deze zorgt ervoor dat de belangen van de Nederlandse en Duitse leden gelijk vertegenwoordigd zijn. De EUREGIO-Raad telt 42 Duitse en 42 Nederlandse leden en is het politieke orgaan van de EUREGIO. De EUREGIO-Raad heeft 84 stemgerechtigde leden, die worden benoemd op basis van een politiek-regionale verdeelsleutel. Daarbij wordt binnen het Duitse en Nederlandse gebied rekening gehouden met de bevolkingscijfers. De in de EUREGIO-Raad vertegenwoordigde partijen vormen grensoverschrijdende fracties.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedroeg: € 8.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2024: € 2.577.000.; 31-12-2025: € 2.540.000.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2024: € 29.943.000; 31-12-2024: € 39.553.000.

Resultaat 2024: € 37.000 -/-.

Risico's

Financieel belang - Klein
Risicoscore - Middel
Toezichtregime –Laag

Deelnemende partijen

42 Duitse en 42 Nederlandse leden.

Programma

Bestuur & Middelen

Ontwikkelingen

Ontbinding Energiecoöperatie Noodoost Twente

Op 10 april 2025 heeft de Algemene Ledenvergadering van Energiecoöperatie Noodoost Twente het besluit tot ontbinding van de coöperatie genomen. De raad is hierover geïnformeerd via raadsbrief 2025 nummer 32.

Bestuursovereenkomst ambtelijke samenwerking Energie van Noordoost Twente

Op 27 februari 2024 heeft de raad besloten om geen zienswijze in te dienen op de ontwerp Bestuursovereenkomst ambtelijke samenwerking Energie voor Noordoost Twente en om toestemming te verlenen aan het college tot het ondertekenen van de bestuursovereenkomst. Dit voorstel lag ook ter besluitvorming voor in Tubbergen, Losser en Oldenzaal. Door middel van deze bestuursovereenkomst leggen de gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Oldenzaal en Losser hun samenwerking op het gebied van de energietransitie vast met een gemeenschappelijke regeling. De samenwerking vindt plaats op het gebied van beleidsvoorbereiding, inwoneradvies en uitvoering van beleid en wordt aangegaan voor een periode van 3 jaar (2024-2026) met de intentie tot continuering in de daaropvolgende jaren. De gemeente Dinkelland is de gastheerorganisatie en de officiële standplaats is het gemeentehuis in Denekamp.

Grondbeleid

Samenvatting (financiële) resultaten

In 2024 hebben wij 32 woningbouwkavels en 1 bedrijfskavel verkocht met een totale omzet van circa € 2,5 miljoen. De uitgaven zijn daarnaast circa € 2,7 miljoen. De genomen winst in 2024 is bijna € 500.000. Tevens zijn de verliesvoorzieningen verminderd met ruim € 100.000, waardoor het resultaat van 2024 kan worden vastgesteld op ruim € 600.000. Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Toekomstbeeld

Ook in de toekomst blijft het grondbeleid zich actief inzetten om de woningbouwproductie (o.a. aantallen en typologieën) zoveel mogelijk te laten aansluiten bij het woningbouwprogramma. Dit doen wij in samenwerking met o.a. het Rijk, provincie, corporaties, ontwikkelaars en particuliere initiatiefnemers.

De woningbehoefte blijft de komende jaren onverminderd groot. Er zijn echter een aantal belemmeringen die een snelle woningbouwproductie in de weg staan. Denk hierbij aan de hoge bouwkosten, het stofstofdossier en juridische vertragingen. Deze vraagstukken kunnen ook invloed hebben op de toekomstige resultaten van het grondbedrijf.

Daarnaast zien wij dat de financiële haalbaarheid van nieuwe gebiedsontwikkelingen een steeds grotere uitdaging wordt. Dit heeft onder andere te maken met de (langzaam onbetaalbaar wordende) ambities omtrent betaalbaar wonen, groen, water en duurzaamheid.

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Dinkelland is vastgelegd in de Nota Grondbeleid die door de raad is vastgesteld in 2016. In deze nota zijn de beleidskaders vastgelegd voor de wijze waarop wij de gewenste verandering van het grondgebruik en de beleidsdoelen willen realiseren. Denk hierbij o.a. aan de beleidsvelden wonen en werken. Met de keuze tussen actief en faciliterend grondbeleid wordt bepaald hoe wij de regio op de gewenste ruimtelijke invulling willen bereiken.

Doel grondbeleid

In de Nota Grondbeleid is het doel van het gemeentelijk grondbeleid geformuleerd:

"Grondbeleid kan worden gedefinieerd als het beleid dat zich richt op een efficiënt en rechtvaardig verloop van activiteiten op de grondmarkt, met het oog op het realiseren van publieke doelstellingen, zoals het bevorderen van het maatschappelijk ruimtegebruik, het vorderen van een rechtvaardige verdeling van

kosten en opbrengsten bij locatieontwikkeling en het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik, de zeggenschap voor de burger en marktwerking op de grondmarkt."

Keuze voor grondbeleid

De vorm van grondbeleid (actief, faciliterend of mengvorm) wordt gekozen afhankelijk van de specifieke situatie. Het uitgangspunt is een actief grondbeleid, tenzij dit op basis van verschillende factoren, zoals grondposities, gemeentelijke doelstellingen, mogelijkheid tot sturing, risicoprofiel, verwacht financieel resultaat en/of benodigd deskundigheid onwenselijk of niet mogelijk is.

Financieel beleid

Het voeren van een (actief) grondbeleid brengt verschillende risico's met zich mee. Door een behoudend financieel beleid te voeren wordt de kans op negatieve financiële scenario's gereduceerd. Dit financieel beleid wordt ook voor de komende jaren voortgezet.

Het uitgangspunt is dat grondexploitaties van nieuwe ontwikkelingen financieel sluitend zijn (geen financieel verlies). We merken dat dit uitgangspunt steeds meer onder druk komen te staan door de gemeentelijke ambities, extra opgaven voor water, groen en energie en het aandeel betaalbare woningen.

Grondprijsbeleid

Grondprijzen worden op basis van een onafhankelijk en marktconform taxatierapport vastgesteld middels de jaarlijkse grondprijsbrief.

Risicomanagement

Het financiële risico is bij actief grondbeleid relatief groot, aangezien het gemoeid gaat met omvangrijke gemeentelijke (voor)investeringen die pas jaren later worden afgedekt met inkomsten uit grondverkoop. Bij faciliterend grondbeleid is het financiële risico relatief beperkt, omdat de gemeente uitsluitend kosten verhaalt op particuliere ontwikkelaars.

Het risicomanagement wordt als volgt gedefinieerd:

"Het regelmatig en systematisch onderzoeken en kwantificeren van risico's die de financiële haalbaarheid van een project bedreigen en het formuleren en toepassen van maatregelen waarmee deze risico's zo doeltreffend mogelijk beheerst kunnen worden."

Binnen het grondbedrijf wordt een buffer aangehouden om deze risico's te kunnen opvangen als deze zouden optreden; het benodigde weerstandsvermogen.

Resultaten

De financiële resultaten van de grondexploitaties (winst- en verliesnemingen en mutaties verliesvoorzieningen) en afwaarderingen van grondaankopen worden rechtstreeks ten laste of ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Verantwoording over het gevoerde beleid

Voor het afleggen van verantwoording over het grondbeleid en financiële effecten ervan wordt aangesloten met de reguliere planning & control-momenten van de gemeente.

Financiële positie grondbedrijf

Bouwgronden in exploitatie (gemeentelijke grondexploitaties, ofwel BIE's)

Bouwgronden in exploitatie (hierna: BIE's) zijn gronden die wij actief transformeren naar bouwgrond. De raad heeft hiervoor een grondexploitatie met een grondexploitatiebegroting vastgesteld. In 2024 zijn geen nieuwe complexen toegevoegd, en vier woningbouwcomplexen en één bedrijventerreincomplex afgesloten.

Zodoende zijn het aantal BIE's voor woningbouw in 2024 afgenomen van 13 stuks naar 9 stuks, en voor bedrijventerreinen afgenomen van 4 stuks naar 3 stuks.

Uitgaven en inkomsten in 2024

In onderstaand overzicht zijn de totale kosten en opbrengsten van de gemeentelijke grondexploitaties opgenomen. In 2024 is ca € 0,9 miljoen minder uitgegeven dan geraamd. De oorzaak betreft veelal uitstel van bouwrijp maken als gevolg van vertraging van de procedures.

Inkomsten en uitgaven 2024 (exclusief winstneming)		
(bedragen x € 1.000)	Geraamd	Gerealiseerd
Bouw- en woonrijp maken	3.150	2.250
Plankosten en beheerskosten	430	412
Overige en rente	44	44
Totaal uitgaven	3.624	2.706
Woningbouw	2.124	2.229
Bedrijventerreinen	0	241
Totaal inkomsten	2.124	2.470
Saldo	-1.500	-236

Verkochte bouwkvavels 2024	
(bedragen x € 1.000)	Verkopen
Brookhuis	12
Spikkert	1
Denekamp Oost 1e fase	19
De Mors IV	1
Totaal	33

Winstnemingen

Voor winstneming geldt de Percentage-of-completion methode (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen op basis van de eindwaarde. Hiervoor dient het resultaat op de grondexploitaties wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingezet.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de complexen waar (tussentijds) winst in 2024. De tussentijds winstnemingen zijn ten gunste van de algemene reserve gebracht. De totale winstneming over 2024 is € 0,197 miljoen

Winstname per complex	
(bedragen x € 1.000)	Winstname
Brookhuis	110
Spikkert	-49
Hopmanstraat	-7
Denekamp Oost 1e fase	151
Saasveld De Lenne	-37
Denekamp Oost 2e fase	5
Echelpoel III	24
Totaal	197

Resultaten afgesloten complexen

In onderstaand overzicht zijn de resultaten van de afgesloten complexen opgenomen. Voor grondexploitatie Commanderie is in het verleden een voorziening getroffen die in 2024 wordt ingezet om het negatieve eindresultaat te dekken.

Afgesloten complexen	
(bedragen x € 1.000)	Winstname
Deurninger es	-40
Noord Deurningen	333
Aveskamp	-110
Marconiweg	115
Totaal	298
Inzet voor-	
(bedragen x € 1.000)	ziening
Commanderie	-725

- Deurninger Es, Noord Deurningen, Marconiweg en Commanderie. In 2024 is het woonrijp maken afgerond en is de grondexploitatie afgesloten.
- Aveskamp. De oorspronkelijke grondexploitatie is ingesteld voor de ontwikkeling van drie woningbouwkavels. Medio 2023 heeft de raad besloten om het perceel te gebruiken voor de huisvesting van een school in het basisonderwijs. Zodoende kan de grondexploitatie worden afgesloten. De boekwaarde bestaat hoofdzakelijk uit ambtelijke uren en externe plankosten.

Verliesvoorzieningen

Een verliesvoorziening wordt getroffen wanneer er sprake is van een grondexploitatie met een negatief eindresultaat. Dit kan een grondexploitatie zijn waarbij vanaf het begin al sprake is van een negatief resultaat, maar het kan ook zijn dat gedurende de looptijd het resultaat omslaat van een positief naar een negatief resultaat. In onderstaand overzicht zijn de (verliesgevende) grondexploitaties opgenomen waarbij een verliesvoorziening is getroffen.

(bedragen x € 1.000)	Verliesvoorzieningen			
	Voorziening 1-1-2024	wijziging	Inzet Voorziening	Voorziening 31-12-2024
Commanderie	998	-272	-725	0
Hopmanstraat	2	-2		0
De Mors IV	1.006	165		1.171
Totaal	2.005	-109	-725	1.171

- Commanderie. De verliesvoorziening is in 2024 naar beneden bijgesteld met ruim € 272.000 door lagere werkelijke kosten dan geraamd. Het restant van de verliesvoorziening is in 2024 ingezet met het afsluiten van de grondexploitatie.
- Hopmanstraat. De geringe verliesvoorziening is in 2024 vervallen. De grondexploitatie is afgesloten met een positief resultaat van ruim € 7.000.
- De Mors IV. De uitname van een bouwkaavel t.b.v. de gemeentewerf Ootmarsum heeft ertoe geleid dat de verliesvoorziening is toegenomen. Het onttrekken van de bouwkavels betekent immers dat er geen opbrengsten worden gegenereerd door verkoop van de betreffende kavel

Tevens zijn de rentekosten gestegen doordat de looptijd van de grondexploitatie een jaar langer is dan verwacht.

Overige gronden (complex Ruilgronden)

Onder deze categorie zijn de strategische gronden en ruilgronden opgenomen. Deze gronden maken (nog) geen deel uit van een grondexploitatie, maar worden op termijn in ontwikkeling gebracht, dan wel verkocht of geruild. Deze gronden worden uitgesplitst in:

- Warme gronden. Gronden die wij hebben verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen grondexploitatie is vastgesteld. Deze gronden zijn gewaardeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming.
- Agrarische gronden. Gronden die zijn gewaardeerd tegen de, veel lagere, waarde volgens de huidige bestemming.

In onderstaand overzicht zijn de ontwikkelingen in oppervlakten en boekwaarde van complex Ruilgronden in 2024 weergegeven.

(oppervlakte in m2)	Complex ruilgronden		
	Oppervlakte	Mutatie	Oppervlakte
	1-1-2024 in 2024		31-12-2024
Warm	17.588	131.204	148.792
Agrarisch	284.884	21.791	360.675
Totalen	302.472	152.995	509.467

(bedragen x € 1.000)	Complex ruilgronden		
	Boekwaarde	Mutatie	Boekwaarde
	1-1-2024 in 2024		31-12-2024
Warm	703.520	4.977.565	5.681.085
Agrarisch	1.593.480	174.328	1.767.808
Totalen	2.297.000	5.151.893	7.448.893

In 2024 zijn strategische grondposities ingenomen in Saasveld (5.850 m2 t.b.v. woningbouw), Weerselo (34.850 m2 t.b.v. bedrijventerreinen) en Ootmarsum (112.295 m2 t.b.v. woningbouw). Deze gronden zijn als warme gronden ingebracht in complex Ruilgronden.

Resultaten 2024

Het gerealiseerd resultaat in 2024 bedraagt in totaal € 0,604 miljoen positief, en kan worden opgesplitst in drie onderdelen, te weten:

- Resultaat complexen in exploitatie € 0,197 miljoen
- Resultaat afgesloten complexen € 0,298 miljoen
- Vrijval verliesvoorzieningen € 0,109 miljoen

Weerstandsvermogen

Voor het kunnen opvangen van conjuncturele- en projectrisico's van het grondbedrijf is een totale bijdrage van € 1,5 miljoen voor het grondbedrijf opgenomen aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Voor een verdere toelichting over het weerstandsvermogen van o.a. het grondbedrijf verwijzen wij naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bedrijfsvoering

Voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen is de bedrijfsvoering binnen Noaberkracht georganiseerd. De jaarstukken 2024 Noaberkracht wordt door beide gemeenteraden vastgesteld. Noaberkracht ondersteunt Dinkelland en Tubbergen in het streven naar een vitale en zelfredzame samenleving. Noaberkracht heeft een focus op resultaat (de goede dingen goed doen). Daarom is het belangrijk dat Noaberkracht een wendbare organisatie blijft, die snel kan inspelen op veranderingen in de samenleving.

Frauderisico's

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor fraudebestrijding. Vanwege de maatschappelijke functie is het van belang om dit intern en extern zichtbaar en transparant te maken.

Daarom is er sinds 2018 binnen onze organisatie sprake van een fraude-risicoanalyse. In het kader van de jaarlijkse herijking van deze fraude-risicoanalyse heeft er dit jaar opnieuw een inventarisatie plaatsgevonden van de (mogelijk) aanwezige frauderisico's en de getroffen beheersmaatregelen.

Naar aanleiding van deze inventarisatie is er gekeken naar de opzet, bestaan en werking van beheersing en getroffen bijsturingsmaatregelen van de toprisico's met de risico-inschatting 'hoog' en de toprisico's met een gemiddeld risico. Aan de hand van deze analyse kunnen wij de beheersbaarheid van de frauderisico's binnen onze organisatie vergroten en deze aandacht geven tijdens de controlewerkzaamheden.

De specifieke fraude-risico's met verhoogde aandacht worden opgenomen in de fraude-risicoanalyse welke jaarlijks ter vaststelling beschikbaar wordt gesteld aan directie en colleges. In de scope van de belangrijkste frauderisico's vallen onder andere betalingen, inkopen, sociaal domein, uitkeringen, aanbestedingen, M&O etc.

Mochten er gedurende het boekjaar fraude-risico's opspelen, dan worden deze met een eventuele toelichting verantwoord in de financiële overzichten. Met betrekking tot de recente herijking van de fraude-risicoanalyse kan worden geconcludeerd dat er geen materiële fraudes zijn geconstateerd.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële-verhoudingswet verankerd. Om die reden is de continuïteit van de gemeente in voldoende mate gewaarborgd. Tevens zijn in de jaarrekening 2024 of andere besluiten geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiële effecten hebben op vermogen of resultaat.

Toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording

Begrip rechtmatigheid

Rechtmatigheid houdt in dat alle handelingen van de gemeente in overeenstemming zijn met de geldende wet- en regelgeving. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording wordt de focus gelegd op de financiële rechtmatigheid, waarbij het college moet worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig zijn uitgevoerd.

In 2005 zijn negen criteria vastgesteld om het begrip financiële rechtmatigheid concreet te maken. Het college legt in de jaarrekening verantwoording af over al deze criteria. De eerste zes criteria, die gerelateerd zijn aan de getrouwheid van de financiële informatie, worden weerspiegeld in de balans en de staat van baten en lasten. De overige drie criteria, die specifiek gaan over rechtmatigheid, worden behandeld in de rechtmatigheidsverantwoording.

De volgende criteria vallen onder het getrouwheidsoordeel van de accountant:

- Calculatiecriterium
- Valueringscriterium
- Adresseringscriterium
- Volledigheids criterium
- Aanvaardbaarheidscriterium
- Leveringscriterium

De volgende criteria vallen onder de rechtmatigheidsverantwoording:

- Voorwaardencriterium
- Begrotingscriterium
- Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Geconstateerde rechtmatigheidsfouten

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

- Begrotingscriterium: € 3.038.000 (= negatieve afwijkingen tussen werkelijke en geautoriseerde lasten op een aantal programma's en investeringskredieten)
- Voorwaardecriterium: € 257.000 (= niet correct naleven subsidieregels)

Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.936.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken, zoals opgenomen in de financiële verordening.

Begrotingscriterium

Dit betreft:

- Saldo financieringsfunctie: € 9.000
- Overhead: € 17.000
- Programma openbare orde en mobiliteit: € 102.000
- Programma mobiliteit: € 796.000
- Programma milieu: € 26.000
- Programma volkshuisvesting en ruimtelijke ordening: € 2.078.000
- Investerings: € 11.000

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans per 31 december 2024 en de toelichting en analyse op de baten en lasten in het onderdeel jaarrekening.

Voorwaardecriterium

Dit criterium heeft betrekking op het naleven van wet- en regelgeving en door de raad vastgesteld beleid voor zover deze betrekking heeft op financiële beheershandelingen. Bij vier subsidieverstrekingen 2024 en/of subsidieafrekeningen 2023 zijn onrechtmatigheden geconstateerd voor een bedrag van € 257.000.

M&O-criterium

Hierbij zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

De commissie BBV adviseert gemeenten een overkoepelend beleidsstuk M&O te maken. Deze zou naast de filosofie, algemene uitgangspunten en risicoanalyse ook maatregelen ter voorkoming en afdoening moeten bevatten. De gemeente Tubbergen kent geen separaat M&O-beleid.

Toepassingsgebied M&O:

1. In het kader van Misbruik en Oneigenlijk Gebruik is integriteit van personeel van belang, hierin speelt het vervullen van nevenfuncties een grote rol. Hiervoor is een regeling Nevenfuncties vastgesteld.
2. Daarnaast kent de gemeenten zelfstandige regelingen waar inwoners een beroep op kunnen doen. Voorbeelden hiervan zijn aanvragen voor:
 - Voorzieningen in het Sociaal Domein
 - Uitkeringen in het Sociaal Domein
 - Subsidieregelingen
 - Aanvragen voor vergunningen.

Hiervoor zijn beheersmaatregelen genomen, die betrekking hebben op de diverse regelingen. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van externe (bronnen), zoals signalen vanuit Suwinet of signalen van de Sociale Recherche. Ook wordt in het kader van de wet 'bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur' (hierna BiBob) in bepaalde gevallen een onderzoek met betrekking tot M&O uitgevoerd. Hoe de gemeente de Wet Bibob toepast, staat in het Bibob-beleid. Met de Wet Bibob toetst de gemeente of er een gevaar bestaat dat:

- Voordelen uit criminele activiteiten worden benut, bijvoorbeeld door zwart geld wit te wassen.
- Strafbare feiten worden gepleegd.

Aanvullend onderkennen wij vanuit het M&O oogpunt risicoaspecten en is ervoor gekozen deze op te nemen in onze fraude-risicoanalyse. In de fraude-risicoanalyse zijn dan ook specifieke risicodefinities opgenomen voor Misbruik en Oneigenlijk gebruik (corruptie). In de risicoanalyse zijn beheersmaatregelen opgenomen die worden getoetst op borging van deze beheersmaatregelen. Op deze manier wordt jaarlijks beoordeeld of ook de beheersmaatregelen die vermeld zijn bij de risicodefinities van M&O (corruptie) effectief zijn.

3. Aanbesteden, inkopen en factuurverwerking

De gemeenten is een aanbestedende dienst. Dat betekent dat de gemeente zich moet houden aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen en aan de Gids Proportionaliteit. Inkopen groter dan € 30.000 moeten in principe meervoudig onderhands worden aanbesteed. Dit is vastgelegd in de Nota inkoop en aanbestedingsbeleid die door het college is vastgesteld. Daarnaast heeft het college een Budgethoudersregeling en een Mandaatregeling vastgesteld. Daarin is geregeld welke ambtenaren welke bevoegdheden hebben namens het college.

Wet Open Overheid (WOO)

In 2024 is een start gemaakt met een gestructureerde aanpak voor een open overheid. Dit omhelst de actieve openbaarmaking, de passieve openbaarmaking (het afhandelen van Woo-verzoeken), het op orde brengen van de informatiehuishouding en bewustwording.

Wat betreft de actieve openbaarmaking van de 11 verplichte categorieën die gefaseerd in werking treden volgen we met succes de fasering. Het is in 2024 ook gelukt om aan te sluiten op de landelijke Woo-index ; een verwijzindex waarop overheden kunnen aansluiten met hun publicaties.

Wat betreft de passieve openbaarmaking zijn bij de gemeente Dinkelland in totaal 24 Woo-verzoeken ingediend. Hiervan:

- zijn 17 verzoeken daadwerkelijk als Woo-verzoek behandeld. 11 van deze verzoeken zijn in 2024 per besluit afgehandeld en 6 verzoeken zijn meegenomen naar 2025 voor verdere behandeling.
- zijn 7 verzoeken afgehandeld als informatieverzoek, d.w.z. dat er geen besluit genomen is.

Wat betreft het op orde brengen van de informatiehuishouding is afstemming met de betreffende teams geïntensiveerd om in beeld te brengen wat nodig is.

In 2024 is er geen bewuste actie geweest ten gunste van het omgaan en handelen vanuit een 'open-overheid' .

Voor 2025 wordt er op basis van een actieplan op een gestructureerde manier verder gewerkt aan de onderdelen binnen de Woo.

Jaarrekening

Balans

Balans per 31 december (bedragen x € 1.000,--)					
	2024	2023		2024	2023
ACTIVA			PASSIVA		
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa			Eigen vermogen		
Bijdr. aan activa in eigendom van derden	285	301	Reserves		
			Algemene reserve	8.708	6.855
Materiële vaste activa			Bestemmingsreserves	38.159	38.421
Investerings met een economisch nut			Gerealiseerd resultaat	2.905	3.767
a. gronden uitgegeven in erfpacht	1.058	1.058		49.772	49.043
b. overige investeringen met economisch nut	30.088	30.921	Voorzieningen		
c. investeringen met economisch nut			Verplichtingen, verliezen en risico's	3.380	2.787
waarvoor een heffing wordt geheven	16.389	15.745	Door derden bekleemde middelen	4.319	4.383
d. investeringen met maatschappelijk nut	5.090	5.066	Toekomstige verplichtingen	444	17
e. strategische gronden	5.681	704		8.143	7.187
f. agrarische gronden	1.768	1.593			
	60.073	55.087			
Financiële vaste activa			Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Kapitaalverstrekking aan:			a. binnenlandse pensioenfondsen en		
a. deelnemingen	2.479	2.479	verzekeringsinstellingen	77	154
b. gemeenschappelijke regelingen	41	41			
	2.520	2.520	b. binnenlandse banken en overige		
			financiële instellingen	18.866	22.038
Leningen aan:			c. overige vaste schulden	60	90
a. woningbouwcorporaties	19	96		19.003	22.282
b. Leningen aan deelnemingen	324	324			
	343	420			
overige langlopende leningen u/g	5.447	4.861			
	8.310	7.801			
Totaal vaste activa	68.669	63.189	Totaal vaste passiva	76.918	78.512
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Voorraden			Nettoschulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar		
a. gronden in exploitatie	1.117	277	a. kasgeldleningen	0	0
b. overige voorraden	155	155	b. bank- en girosaldi	0	0
	1.272	432	c. overige schulden	4.928	5.245
Uitzettingen looptijd korter dan 1 jaar				4.928	5.245
a. vorderingen op openbare lichamen	9.603	9.133			
b. belastingvorderingen	235	388			
c. overige vorderingen	606	898			
d. bijstandsdebiteuren	505	659			

Balans per 31 december			
e. rekeningcourant verhouding met niet-financieel instellingen	143	78	
f. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	8.947	15.043	
	<u>20.039</u>	<u>26.199</u>	
Liquide middelen			
a. kas	3	2	
b. bank- en giroaldi	419	468	
	<u>421</u>	<u>471</u>	
Overlopende activa	2.474	2.470	Overlopende passiva 11.029 9.004
Totaal vlottende activa	24.207	29.572	Totaal vlottende passiva 15.957 14.249
Totaal activa	92.875	92.761	Totaal passiva 92.875 92.761
Verliescompensatie krachtens de wet op vennootschapsbelasting 1969 bestaat	863	1.009	Waarborgsommen en garanties 48.961 77.134

Overzicht van baten en lasten

Programmarekening 2024	Ontwerp baten	Ontwerp lasten	Ontwerp Saldo	Begroting baten	Begroting lasten	Begroting saldo	Rekening baten	Rekening lasten	Rekening saldo
Omschrijving programma's									
Programma ambitiedeel									
Ambitie Buitengebied in balans	0	333	-333	3	765	-762	2	696	-693
Ambitie Iedereen gezond	0	891	-891	50	754	-704	50	518	-468
Ambitie Leefomgeving van de toekomst	0	937	-937	3.372	5.596	-2.224	1.510	1.914	-405
Ambitie Leefbare kernen	0	1.370	-1.370	856	2.850	-1.994	293	1.519	-1.227
Ambitie Gemeente en de samenleving	0	930	-930	0	974	-974	0	891	-891
Totaal ambitiedeel	0	4.460	-4.460	4.282	10.940	-6.657	1.855	5.538	-3.683
Programma basisdeel									
Bestuur en middelen (exclusief algemene dekkingsmiddelen)	538	4.629	-4.092	1.866	6.418	-4.552	1.083	5.464	-4.381
Algemene dekkingsmiddelen									
1. Lokale heffingen	7.111	50	7.061	7.301	50	7.251	7.290	50	7.240
2. Algemene uitkeringen	46.474	0	46.474	47.918	0	47.918	48.700	0	48.700
3. Dividend	1.271	0	1.271	1.457	0	1.457	1.458	0	1.458
4. Saldo financieringsfunctie	42	-1.524	1.566	317	-1.339	1.656	466	-1.330	1.796
5. Overhead	0	8.990	-8.990	8	9.079	-9.071	8	9.096	-9.088
6. Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Onvoorzien	0	40	-40	0	0	0	0	0	0
Sub-totaal	55.436	12.186	43.250	58.867	14.209	44.658	59.004	13.280	45.725
Dienstverlening en burgerzaken	519	934	-415	575	1.009	-434	625	977	-352
Veiligheid	17	4.529	-4.512	-26	4.569	-4.595	-22	4.471	-4.493
Openbare ruimte en mobiliteit	3.920	9.786	-5.866	3.857	9.726	-5.869	3.895	9.827	-5.933
Economie	2.387	1.339	1.048	765	870	-105	1.900	1.667	234
Onderwijs	96	2.684	-2.588	276	2.426	-2.149	180	2.336	-2.156
Sport en accommodaties	1.163	3.910	-2.747	1.302	4.361	-3.059	1.380	4.243	-2.863
Cultuur en recreatie	81	1.350	-1.269	351	1.802	-1.451	318	1.683	-1.365
Sociaal domein	4.175	26.817	-22.642	8.960	33.886	-24.926	8.865	31.874	-23.009
Milieu	2.655	2.485	170	2.539	2.432	107	2.538	2.458	80
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	3.638	3.761	-123	8.818	10.418	-1.600	11.040	12.496	-1.456
Totaal basisdeel	74.087	69.781	4.306	86.284	85.707	577	89.724	85.312	4.412
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	74.087	74.241	-154	90.566	96.647	-6.081	91.579	90.850	729
Mutaties reserves									
Mutaties reserves	4.929	4.775	154	12.941	6.860	6.081	9.467	7.292	2.176
Het gerealiseerde resultaat	79.016	79.016	0	103.507	103.507	-0	101.046	98.141	2.905

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarden. De in deze jaarrekening verantwoorde bedragen zijn vermeld in euro's (€1). De baten en lasten worden toegekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen in het boekjaar waarin het dividend betaalbaar gesteld wordt (besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van Aandeelhouders). Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting te worden gevormd.

Balans

Vaste Activa

Immateriële vaste activa met een economisch nut

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Activum	Afschrijvingstermijn in jaren
Onderzoek/ontwikkeling	5
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3 - 4

Materiële vaste activa met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Jaarlijks wordt de boekwaarde met een vast percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn, in voorgaande jaren soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Activum	Afschrijvingstermijn in jaren
Onderwijshuisvesting (samen scholen)	60
Riolering (gemeentelijk rioleringsplan)	40
Gebouwen van steen, betonwerken m.b.t. riolering en aanleg/renovatie sportterrein (gras)	40
Liften, wegen met elementenverharding, aanleg/renovatie sportterrein (kunstgras), duurzame activa (materiaal hout/hard), duurzame voorzieningen in schoolgebouwen en aangelegd gronddepot	25

Gebouwen van ander materiaal, woonwagens, renovatie, verbouw, (vervanging) riolering gebouw, kunstwerken en wegen met asfaltverharding	20
Hekwerken, noodlokalen, elektrotechnische installaties, werktuigbouwkundige installaties, cv installatie, isolatie/ventilatie/energiebesparing/klimaatbeheersing, 1 ^e inrichting scholen, elektronica en mechanica m.b.t. riolering, grasbetonstenen, verkeersmaatregelen/installaties en openbare verlichting	15
Halteplaatsen openbaar vervoer	12
Beveiliging (alarminstallaties), brandbeveiligings- en brandpreventievoorzieningen, buitenzonwering, stoffering, dranghekken, speeltoestellen, duurzame gebruiksgoederen en bewegwijzering/straatmeubilair	10
Vervoermiddelen	8
Luchtfoto's, grootschalige basiskaart en digitale kadasterkaart	4
Investerings met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Laatst genoemden worden altijd geactiveerd.	
Door contractuele, technische of economische redenen of op grond van een afwijkend besluit van de gemeenteraad kan incidenteel afgeweken worden van de tabel	

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut worden geactiveerd en jaarlijks lineair afgeschreven. Jaarlijks wordt de boekwaarde met een vast percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd. De afschrijvingstermijn wordt per afzonderlijk activum bekeken. De ondergrond van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut wordt als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus afgeschreven).

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering tot marktwaarde plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone.

Voor winstneming geldt de percentage of completion-methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat, én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht, én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Verantwoorde uitzettingen korter dan één jaar en overlopende activa hebben overwegend een kortlopend karakter en zullen binnen één jaar na balansdatum worden afgewikkeld. Als gevolg van de invoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB) zijn gemeenten eigenrisicodragers geworden ten aanzien van de bijstandsverlening. Formeel behoren alle gemeentelijke vorderingen reëel gewaardeerd te worden. Gelet op de slechte situatie in de agrarische sector bestaat er de mogelijkheid dat enkele vorderingen toch niet geheel dan wel gedeeltelijk zullen worden geïncasseerd. In dit geval is het echter reëel om slechts 20% van de hoofdsom op te nemen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste financieringsmiddelen

Reserves

Naast de algemene reserve zijn er diverse reserves gevormd die voor een specifiek doel bestemd zijn. Het muteren van reserves vindt plaats op aangeven van de raad.

Deze mutaties zijn allemaal incidenteel met uitzondering van de mutaties van de reserve dekking afschrijving investering majeure projecten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening pensioenverplichtingen ten behoeve van de wethouders is op contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Het rentepercentage waarmee de voorziening contant wordt gemaakt en wordt elk jaar opnieuw bepaald. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet. Bij verloopsparen is sprake van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, hiervoor is een voorziening gevormd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van langer dan één jaar.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, zijn deze buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde jaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de Financiële verordening Dinkelland 2024 en op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2024.

Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 26 november 2024 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn;
 - Ten aanzien van het M&O-criterium kent onze organisatie geen overkoepelende nota M&O-beleid. Dit is toegelicht in de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording in de paragraaf Bedrijfsvoering. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf Bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

Immateriële vaste activa (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Afschrijving/ aflossing	Boekwaarde 31-12-2024
Onderzoekskosten	59	2		3	57
Bijdr. aan activa in eigendom van derden	242			14	228
Totaal	301	2	0	17	285

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
In erfpacht uitgegeven gronden	1.058	1.058
Investerings met een economisch nut	30.088	30.921
Investerings met economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	16.389	15.745
Investerings met maatschappelijk nut	5.090	5.066
Strategische gronden	5.681	704
Agrarische gronden	1.768	1.593
Totaal	60.074	55.088

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de materiële activa weer:

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Investe- ringen	Bijdragen van derden	Afwaardering	afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
In erfpacht uitgeven gronden	1.058					1.058
Gebouwen	19.878	148	0		925	19.101
Gebouwen waarvoor heffing wordt geheven E.N.**	16				3	14
Gronden en terreinen M.N.*	172					172
Gronden en terreinen E.N.**	9.869	25				9.894
Gronden en terreinen waarvoor heffing wordt geheven E.N.**	147					147
Grond,weg en waterw.M.N	4.894	331			307	4.918
Grond,weg en waterw.E.N	540				41	499
Overige mat.vaste activa waarvoor heffing wordt geheven E.N.**	15.581	1.473	69		758	16.227
Overige mat.vaste activa waarvoor heffing wordt geheven E.N.**	0					0
Overige mat.vaste activa M.N.	285	4	1		27	261
Duurzame bedrijfsmiddelen E.N	348	61	7		70	332
Strategische gronden	704	5.988		1.011		5.681
Agrarische gronden	1.593	174				1.768
*M.N. maatschappelijk nut						
**E.N. economisch nut						
Totaal	55.088	8.204	77	1.011	2.130	60.074

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen in materiële vaste activa met maatschappelijk nut staan in onderstaand overzicht vermeld:

Materiële vaste activa met economisch nut (bedragen x € 1.000)	beschikbaar gesteld krediet	besteed voorgaande dienstjaren	besteed in dienstjaar	restant krediet
Vorbereidingskrediet BS De Zevenster	454	0	95	359
Vorbereidingskrediet gymzaal De Kerkeresch	138	0	34	104
Grond uitbreiding gemeentewerf	25	0	25	0
Verkiezingsborden	21	0	21	0
Dorper Esch kassasysteem	40	0	32	7
Klimaat GRP 2019-2024, jaarschijf 2019	319	150	114	55
Drukriool GRP 2019-2024, jaarschijf 2020	375	216	158	1
Rioolvervanging GRP 2019-2024, jaarschijf 2022	875	760	117	-2
Rioolvervanging GRP 2019-2024, jaarschijf 2023	875	0	756	119
Rioolvervanging GRP 2019-2024, jaarschijf 2024	700	0	208	493
Klimaat GRP 2019-2024, jaarschijf 2024	800	0	35	765
Totaal	4.622	1.125	1.596	1.901

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen in materiële vaste activa met maatschappelijk nut staan in onderstaand overzicht vermeld:

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	beschikbaar gesteld krediet	besteed voorgaande dienstjaren	besteed in dienstjaar	restant krediet
Inrichten Thijplein Rossum	216	138	86	-8
Gevelverlichting Nicolaasplein Denekamp	200	158	22	19
Inspectie en nader onderzoek bruggen	170	14	133	23
2e fase Dusinksweg	1.140	1.025	71	44
Totaal	1.725	1.335	312	78

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Financiële vaste activa (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Afschrijving/ aflossing	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen:					
Deelnemingen	2.479		0		2.479
Gemeenschappelijke regelingen	41				41
	2.520	0	0	0	2.520
Leningen aan :					
Woningbouwcorporaties	96			77	19
Deelnemingen	324				324
	420	0	0	77	343
Overige langlopende leningen	4.862	800	85	129	5.448
Totaal	7.802	800	85	206	8.310

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar in exploitatie genomen bouwgronden en overige voorraden. De niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn ondergebracht onder de materiële activa onderdeel strategische gronden.

Van de in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven

Gronden <i>in exploitatie</i> (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 1 jan. 2024	Mutaties in het jaar 2024				Boekwaarde per 31 dec. 2024
		Uitgaven	Inkomsten	Winstneming	Inzet voorziening	
Brookhuis	148	97	738	110	0	-383
Deurninger es	-121	161	0	-40	0	0
Spikkert	-1.586	302	137	-49	0	-1.469
Commanderie	333	392	0	0	-725	0
Noord Deurningen	-653	320	0	333	0	0
Aveskamp	95	15	0	-110	0	0
Hopmanstraat	-32	4	0	-7	0	-36
Denekamp Oost 1e fase	1.333	68	1.273	151	0	278
Saasveld De Lenne	-299	19	0	-37	0	-317
Rossum Noord 2e fase	85	56	0	0	0	140
Denekamp Oost 2e fase	1.029	558	80	5	0	1.512
Bögelscamp	78	70	0	0	0	149
Tilligte Noord	618	93	0	0	0	711
De Mors IV	1.681	44	241	0	0	1.484
Echelpoel III	-480	419	0	24	0	-38
De Mors V	222	34	0	0	0	256
Marconiweg	-168	53	0	115	0	0
Totaal	2.283	2.705	2.470	495	-725	2.288

Gronden <i>in exploitatie</i> (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 dec. 2024	Voorziening per 1 jan. 2024	Mutatie in 2024	Voorziening per 31 dec. 2024	Balanswaarde per 31 dec. 2024
Brookhuis	-383	0	0	0	-383
Deurninger es	0	0	0	0	0
Spikkert	-1.469	0	0	0	-1.469
Commanderie	0	998	-998	0	0
Noord Deurningen	0	0	0	0	0
Aveskamp	0	0	0	0	0
Hopmanstraat	-36	2	-2	0	-36
Denekamp Oost 1e fase	278	0	0	0	278
Saasveld De Lenne	-317	0	0	0	-317
Rossum Noord 2e fase	140	0	0	0	140
Denekamp Oost 2e fase	1.512	0	0	0	1.512
Bögelscamp	149	0	0	0	149
Tilligte Noord	711	0	0	0	711
De Mors IV	1.484	1.006	165	1.171	313
Echelpoel III	-38	0	0	0	-38
De Mors V	256	0	0	0	256
Marconiweg	0	0	0	0	0
Totaal	2.288	2.005	-834	1.171	1.117

Gronden <i>in exploitatie</i> (bedragen x € 1.000)	Balanswaarde per 31 dec. 2024	Geraamde nog te realiseren kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Brookhuis	-383	375	0	-8	-8
Deurninger es	0	0	0	0	0
Spikkert	-1.469	2.427	992	-35	-33
Commanderie	0	0	0	0	0
Noord Deurningen	0	0	0	0	0
Aveskamp	0	0	0	0	0
Hopmanstraat	-36	23	0	-13	-12
Denekamp Oost 1e fase	278	659	1.158	-221	-204
Saasveld De Lenne	-317	246	0	-71	-69
Rossum Noord 2e fase	140	1.289	1.912	-483	-438
Denekamp Oost 2e fase	1.512	3.744	6.634	-1.378	-1.130
Bögelscamp	149	1.596	3.267	-1.522	-1.379
Tilligte Noord	711	1.200	3.221	-1.310	-1.118
De Mors IV	313	50	363	1.171	1.148
Echelpoel III	-38	36	0	-2	-2
De Mors V	256	669	1.597	-671	-573
Marconiweg	0	0	0	0	0
Totaal	1.117	12.314	19.144	-4.542	-3.818

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten per 31-12-2023 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige formatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- Rentepercentage bedraagt 3,0%;
- Alle kostenopgaven bouw- en woonrijp maken zijn opnieuw beoordeeld/geraamd door de afdeling Openbare Ruimte. Bij de kostenopgave is een fasering met een cbs index toegepast. Het budget per jaar inclusief de index is in de betreffende jaarschijf van de grondexploitatie opgenomen.
- Eventuele prijsverhoging voor grondprijzen wordt jaarlijks toegepast o.b.v. de meest recente grondprijsbrief.
- De geplande afzet is gebaseerd op uitgangspunten in de woonvisie en bedrijventerreinvisie.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de geactualiseerde berekeningen vanuit de afdeling openbare ruimte gehanteerd.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de uitgangspunten uit de woonvisie en bedrijventerreinvisie gehanteerd, ten aanzien van geraamde capaciteit geldt:

- Woningen: woningbouwaantallen zijn conform woningbouwprogramma
- Bedrijventerrein: uitgeefbare hectares zijn conform bedrijventerreinvisie

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf grondbeleid en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Overige voorraden (Bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Mutatie boekjaar	Saldo 31-12-2024
Voorraad gebouwen	155		155
Voorraad geschenken	0		0
Totaal	155	0	155

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen (Bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	9.603	9.133
Belastingvorderingen	255	398
Voorziening belastingvorderingen	-20	-10
	235	388
Overige vorderingen	606	898
Debiteuren BBZ/Bijstand	794	786
Voorziening	-471	-463
	323	323
Debiteuren Tozo	182	336
Voorziening	0	0
	182	336
Totaal bijstandsdebiteuren	505	659
Rekeningcourant verhouding met niet-financiële instellingen	143	78
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	8.947	15.043
Totaal	20.039	26.199

In bovenstaand overzicht zijn voorzieningen opgenomen voor dubieuze debiteuren.

Specificatie uitzettingen in 's Rijks schatkist:

Schatkistbankieren (Bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Schatkistbankieren	8.947	15.043

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)						
		Verslagjaar				
(1)	Drempelbedrag	1580				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	438	449	399	416	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.142	1.131	1.181	1.164	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	
(1) Berekening drempelbedrag						
		Verslagjaar				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	79.000				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	79.000				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat					
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.		Drempelbedrag	1580			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	39.895	40.836	36.679	38.237	
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92	
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	438	449	399	416	

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen (Bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Kas	3	2
Bank	419	468
Totaal	421	471

Alle liquide middelen staan ter onmiddellijke beschikking van de gemeente.

Overlopende activa (Bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	219	284
Van EU overheidslichamen, het Rijk en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen op specifieke uitkeringen	372	250
Nog te ontvangen bedragen	1.883	1.935
Totaal	2.474	2.470

Van EU overheidslichamen, het Rijk en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen op specifieke uitkeringen bedragen x € 1.000	Saldo 1-1-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Terug- betalingen	Saldo 31-12-2024
Regeling:					
<u>SISA</u>					
Uitkering stimulering sport 2023	199				199
Bekostingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	51	2.929	2.807		173
Totaal	250	2.929	2.807	0	372

Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Reserves bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	8.708	6.855
Bestemmingsreserves	38.159	38.421
Resultaat na bestemming	2.905	3.767
Totaal	49.772	49.043

Het verloop van de reserves wordt hieronder toegelicht:

(Bedragen x € 1.000)

Algemene reserve

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Buffer om in uiterste noodzaak incidentele onverwachte/onvoorziene uitgaven maar ook rekening tekorten te dekken.				
Resultaatbestemming 2023		1.960		
Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen		35	2.858	
Complex Echelpoel III te Weerselo		24		
Complex De Mors te Ootmarsum			165	
Complex Marconistraat te Denekamp		115		
Complex Brookhuis te Denekamp		110		
Complex Denekamp Oost te Denekamp		156		
Complex Aveskamp te Denekamp			110	
Complex Spikkert te Weerselo			49	
Complex Deurninger Esch			40	
Complex Noord Deurningen		333		
Complex De Lenne te Saasveld			37	
Complex De Commanderie te Ootmarsum		272		
Complex Hopmanstraat te Denekamp		2	7	
Saldo MJB 2024		2.215		
Afwaardering aankoop grond te Ootmarsum			1.011	
Saldo Perspectiefnota 2025			493	
Saldo programmajournaal 2024		1.401		
Algemene reserve - Totaal	6.855	6.623	4.770	8.708

Reserve nog te bestemmen resultaat vorig boekjaar

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Het te verdelen resultaat van de exploitatie toe te voegen aan het eigen vermogen				
Resultaatbestemming 2023			3.767	
Reserve saldo van de rekening - Totaal	3.767	0	3.767	0

Reserve onderhoud gebouwen

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Spreiden van de lasten welke voortvloeien uit het groot onderhoud van diverse gemeentelijke gebouwen (met uitzondering van onderwijsgebouwen).				
Dotatie aan reserve onderhoud gebouwen		313		
Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten			250	
Onderhoudskosten			233	
Reserve onderhoud gebouwen - Totaal	2.278	313	483	2.108

(Bedragen x € 1.000)

Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Dekking kapitaallasten investeringen				
Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen		1.100		
Reserve onderhoud gebouwen		250		
Reserve wegen en kunstwerken		590		
Reserve Onderwijshuisvesting Denekamp		592		
Dekking afschrijvingen majeure projecten			284	
Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten - Totaal	11.347	2.532	284	13.596

Reserve Maatschappelijk Effecten Plan

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Realiseren van projecten uit het Maatschappelijk Effecten Plan				
Vorbereidingskosten basisscholen			56	
Volkshuisvesting Rijks en provinciale middelen			50	
Reserve maatschappelijk effectenplan - Totaal	677	0	106	571

Reserve wegen en kunstwerken

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Spreiden van de lasten welke voortvloeien uit het groot onderhoud van wegen en kunstwerken.				
Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen		1.530		
Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten			590	
Reserve wegen en kunstwerken - Totaal	674	1.530	590	1.614

Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Vrij beschikbare algemene middelen				
Resultaatbestemming 2023		332		
Algemene reserve		2.858	35	
Reserve wegen en kunstwerken			1.530	
Reserve College akkoord			1.508	
Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten			1.100	
Aanbesteding energie			27	
Beindiging inzet strategische verbinder			25	
Bijdrage St. Bibliotheek Dinkelland			100	
Samenhangende objectenregistratie van gemeenten			113	
Motie: Watertappunten			12	
Uitvoeringsprogramma cultuurregio Twente			3	
Amendement: Compensatie lokale heffingen			280	
Voortzeten groen blauwe diensten			461	
Vorbereidingskosten wet inburgering			17	
Detachering mbt Archief Ootmarsum			9	
Amendement: Noodfonds energiekosten verenigingen en SMO's			47	
Normgeld POO (particuliere opvang Oekraïne)			70	
Aflossen lening VVV Ootmarsum			3	

(Bedragen x € 1.000)

Bijdragen Natura Docet			353	
Aanvullende bijdrage sporthal 't Hoge Vonder			200	
Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen - Totaal	8.388	3.190	5.893	5.685

Reserve onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Dekking uitvoeringsplan KOG				
Uitvoeringsplan KOG			209	
Reserve onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen - Totaal	865	0	209	656

Reserve College akkoord 2022 - 2026

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Dekking uitvoering College akkoord				
Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen		1.508		
Werkbudge: Gezondheid			20	
Kernondersteuner			13	
Leefbaarheidsfonds			180	
Duurzaamheid: Programmagelden			40	
Wijkaanpak			8	
Circulaire economie			9	
Werkbudget: Duurzaamheid			12	
Leefbare kernen: Werkbudget 30's			4	
Versterking toerisme			14	
Samenwerking centrumondernemers			5	
Werkbudget: Mogelijkheden bedrijfsuitbreiding			1	
Mijn Dinkelland 2030			6	
Twenteboard development			248	
Werkbudget: Integraal veiligheidsbeleid			21	
Gebiedsgerichte aanpak verhoging onderhoud			97	
Faciliteren samenlevingsinitiatieven			6	
Boomveiligheidscontrole (BVC) - risicoinventarisatie			24	
Motie Isolatiesubsidie			45	
Versterken voorliggende voorzieningen jeugd			1	
Preventieve ondersteuning na beëindiging NPO onderdeel schoolmaatschappelijk werk			16	
Armoedebeleid			19	
Centrumplan Denekamp, revitaliseren Euowerf			11	
Projectleiding en onderzoek			159	
Samenwerking grensregio Dinkelland			70	
Gebiedsvisie "Nationaal Programma Landelijk gebied"			43	
Groene cheques			22	
Werkbudget: Leefbare kernen			83	
Reserve College akkoord 2022 - 2026 - Totaal	5.191	1.508	1.178	5.522

(Bedragen x € 1.000)

Reserve Onderwijshuisvesting Denekamp

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Dekking uitvoering visie onderwijshuisvestiging Denekamp				
Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten			592	
Reserve Onderwijshuisvesting Denekamp - Totaal	9.000	0	592	8.408

Reserves - Totaal	49.044	15.697	17.873	46.868
--------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaan uit de volgende posten:

Voorzieningen bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Verplichtingen, verliezen en risico's	3.380	2.787
Door derden beklemde middelen	4.319	4.383
Toekomstige verplichtingen	444	17
Totaal	8.143	7.187

Het verloop van de voorzieningen wordt hieronder toegelicht.

(Bedragen x € 1.000)

Voorziening pensioenaanspraken en wachtgeld wethouders

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: (Oud-)wethouders kunnen op basis van hun rechtspositie aanspraak maken op een pensioenuitkering. Om deze toekomstige verplichting te kunnen voldoen, is deze voorziening in het leven geroepen.				
Vrijval t.g.v. resultaat			28	
Toevoegingen		524		
Aanwendungen			103	
Voorziening pensioenaanspraken wethouders - Totaal	2.555	524	132	2.947

Voorziening liquidatie Top Craft

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Dekking van toekomstige kosten verband houdend met de herstructurering/ontmanteling van de Gemeenschappelijke Regeling WOT en Top-Craft.				
Afbouw voorziening			5	
Voorziening liquidatie Top Craft - Totaal	17	0	5	12

Voorziening riolering

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Egalisatierekening die dient om ongewenste schommelingen (sterke fluctuatie) van door de gemeente aan burgers in rekening te brengen tarieven voor rioolrecht op te vangen. Uitgangspunt hierbij is kostendekkende tarieven voor rioolrecht.				
Exploitatieoverschot		168		
Voorziening riolering - Totaal	4.139	168	0	4.307

Voorziening afval

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Egalisatierekening die dient om ongewenste schommelingen (sterke fluctuatie) van door de gemeente aan burgers in rekening te brengen tarieven voor afvalstoffenheffing en reinigingsrecht op te vangen. Uitgangspunt hierbij is kostendekkende tarief.				
Exploitatieoverschot		200		
Voorziening afval - Totaal	244	200	0	444

Voorziening groot onderhoud Dorper Esch

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Egalisatierekening die dient om ter dekking van de onderhoudskosten van Dorper Esch over een periode van 30 jaar				
Structurele dotatie		504		
Onderhoudskosten			305	
Voorziening groot onderhoud Dorper Esch - Totaal	229	504	305	428

Voorziening verlofsparen

Omschrijving boeking	Stand 1/1	Bij	Af	Stand 31/12
Doel/motief: Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeleid.				
Dotatie verlofsparen		3		
Voorziening verlofsparen - Totaal	3	3	0	5

Voorzieningen - Totaal	7.187	1.398	442	8.143
-------------------------------	--------------	--------------	------------	--------------

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Vaste schulden (bedragen x € 1.000) Rentetypische looptijd 1 jaar of langer	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	77	154
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	18.866	22.038
- overige vaste schulden	60	90
Totaal	19.003	22.282

Er is voor €3.249.000 afgelost waardoor het totaal bedrag aan leningen op €18.943.000 komt. De totale rentelast voor het jaar met betrekking tot de vaste schulden bedraagt €390.000 (vorig jaar €460.000).

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Netto-vlottende schulden (bedragen x € 1.000) Rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Kasgeldleningen	-	0
Overige schulden:		
Crediteuren	4.905	5.222
Waarborgsommen	22	22
Totaal	4.928	5.245

Overlopende passiva bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2023
Van EU overheidslichamen, het Rijk en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen op specifieke uitkeringen	8.591	6.671
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.438	2.334
Totaal	11.029	9.004

Specificatie van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen op specifieke uitkeringen:

Van EU overheidslichamen, het Rijk en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen op specifieke uitkeringen	Saldo 1-1- 2024	Stortingen	Ont- trekkingen	Terug- betalingen	Saldo 31-12- 2024
Regeling:					
<u>SISA</u>					
Uitkering stimulering sport 2020	487				487
Uitkering stimulering sport 2021	523				523
TOZO	583		-2	193	393
Toeslagenaffaire	53	0			53
Kwijtschelden publieke schulden herstel operatie toeslagen		5			5
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen		2			2
Onderwijsachterstandenbeleid	56	127	140		43
Nationaal Programma Onderwijs	61				61
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	338		9		328
Regeling reductie energieverbruik woningen	64			64	-
Wet inburgering	3	529	426		106
Onderwijsroute	12	18	23		7
Spuk energiearmoede	326		200		126
Verkeersmaatregelen SPV	310		30		279
Flexwonen	814		192	238	384
Meerkosten energie openbare zwembaden	340				340
Capaciteit klimaat- en energiebeleid	962	467	529		901
Lokale aanpak isolatie	1.205	1.825	9		3.021
Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	57	3			60
Brede Spuk	104	405	366		143
Subsidie verkeersveiligheid		148	126		22
Subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen		171	171		-
Specifieke uitkering sport Dinkelland		1.168	455		713
<u>Overige regelingen:</u>					
Verkeer, gedragsbeïnvl proj en infr maatregelen	72		72		(0)
Subsidie tuin- en parkaanleg Engelse Tuin Ootmarsum	3		3		0
Subsidie cultuureducatie	12		12		-
Geluidssanering Deurningerstraat Denekamp	8				8
Subsidie Elke Tukker bewust gezond	138		60		79
Bijdragen KGO / landschapsfonds	38	129	17		150
Subsidie toren Denekamp	45		45		-
Stadarrangement Denekamp	42		42		(0)
Kennissessie Kansrijk Ondernemen	3		2		1
Subsidie animatiefilmpjes	8		8		0
Klimaatadaptatie Veldkamp-Borchert te Denekamp		170	29		141
Subsidie Engels tuin Ootmarsum 2024-2029		35	5		30
Informatiepunten Digitale Overheid		26	26		-
Zonnecarport Sportcomplex Dorper Esch Denekamp		184			184
Realiseren 150 goedkope woningen Denekamp, Weerselo, Ootmarsum		58	58		-
Totaal	6.670	5.471	3.056	494	8.590

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	Saldo	Saldo
bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Transitorische rente	142	145
Wmo jeugd	1.026	1.073
Tussenrekening PGB	132	64
Loonbelasting	121	86
Omzetbelasting	174	187
Accountant	51	50
Energie	23	38
Subsidies		16
Uitbesteed werk		19
Proceskosten		9
Kosten CDOKE		385
Afrekening EvNOT		122
Inburgeringskosten	42	46
Vergoeding verkiezingen		30
Migratie	26	
Vrij toegankelijke voorzieningen	32	
Preventieve ondersteuning	43	
Praktijkondersteuner huisarts	31	
Elke Tukker bewust gezond	41	
Rekenkamer	20	
Dusinksweg	65	
Onderhoudskosten wegen	186	
Rioolrenovatie	207	
Overige nog te betalen kosten	79	62
Totaal	2.438	2.334

Niet uit de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Recht op verliescompensatie in het kader van de vennootschapsbelasting

De gemeente Dinkelland heeft een bedrag van €863.000 buiten de balans opgenomen onder de activa zijde van de gemeentelijke balans. Dit betreft het toekomstige recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

	bedragen in €
Fiscaal resultaat 2024	€ -304.000
Mutatie definitieve berekening 2023	158.000
Verrekenbaar verlies eerdere jaren	€ 1.009.000
Verrekenbaar verlies	€ 863.000

Fiscaal van toepassing zijnde belastingpercentage 19% t/m een belastbaar bedrag van € 200.000. Voor een belastbaar bedrag van meer dan € 200.000 wordt een belastingpercentage van 25,8% toegepast.

Verplichtingen recht op eerste koop grondbedrijf

Wij hebben in voorgaande jaren bij verwerving van gronden afspraken gemaakt met verkopende partijen over o.a. het recht van eerste koop met een gereduceerde uitgifteprijs bij nieuw uit te geven kavels. De financiële consequenties hiervan zijn en/of worden opgenomen in de geactualiseerde grondexploitaties.

Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen rechten

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen:

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Geldnemer	Aard / omschrijving	Oorspronkelijk bedrag x € 1.000	Percentage dekking	Restant per 31-12-2024 x € 1.000
Stichting Mijande Wonen	garantie	1.374	100%	1.009
St. Nationaal Restauratiefonds	garantie	238	100%	0
St. Bibliotheek Dinkelland	garantie	330	100%	170
St. Zorggroep Sint Maarten	garantie	913	100%	0
SV U.D. Weerselo	garantie	175	50%	131
		3.030		1.310

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

geldnemer	Aard / Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag x € 1.000	Restantschuld per 31-12-2024 x € 1.000
SWS Ootmarsum	borg WSW	94	152
Stichting Mijande Wonen	borg WSW	81.894	47.500
		81.988	47.652

De gemeente Dinkelland staat behoudens bovengenoemde garantstelling niet garant voor het nakomen van verplichtingen aan derden, niet anders dan reeds in de begroting van de lopende exploitatie is afgedekt.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

Conflict bestemmingplan intensieve veehouderij

1. Inleiding

De gemeente Dinkelland is verwikkeld in langlopend conflict betreffende het vaststellen van een bestemmingsplan. De gemeenteraad heeft op 2 juli 2013 geweigerd om een bestemmingsplan vast te stellen voor de vestiging van een intensieve veehouderij in het LOG Hondeveldsweg. Dat was de eerste weigering. Bij besluit van 27 januari 2015 heeft de raad het bezwaar van Mts. Munsterhuis gegrond verklaard en het besluit van 2 juli 2013 herroepen. Bij besluit van 28 november 2017 heeft de raad het verzoek opnieuw afgewezen.

2. Oordeel

Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State op 31 juli 2019 Mts. Munsterhuis heeft tegen de tweede weigering beroep ingesteld. De tweede weigering is bij de Raad van State in stand gebleven. Deze weigering is in rechte onaantastbaar. Het raadsbesluit van 28 december 2017 is dus definitief.

3a. Aansprakelijkstelling

Na de uitspraak van de Raad van State op 31 juli 2019 heeft Mts. Munsterhuis de gemeente aansprakelijk gesteld voor de schade die is geleden door de besluitvorming van gemeenteraad. Mts. Munsterhuis stelt dat hij schade heeft geleden door het onrechtmatige besluit van 2 juli 2013. De eerste weigering was rehtens onjuist en ten tijde van die weigering had ook een positief besluit kunnen worden genomen. Doordat de gemeente dat positieve besluit niet heeft genomen, is schade geleden. Voor de volledigheid. Een oordeel van de civiele rechter over de aansprakelijkheid wijzigt niets aan het oordeel van de Raad van State. Die uitspraak blijkt hoe dan ook staan.

3b. Oordeel civiele rechter, rechtbank Almelo

De civiele rechter heeft geoordeeld dat Mts. Munsterhuis schade heeft geleden door het onrechtmatige besluit van 2 juli 2013. Ten tijde van het nemen van dit weigeringsbesluit had ook een positief besluit kunnen worden genomen in de zin van dat de procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan opgestart zou worden. Nu de gemeente dat heeft nagelaten is er sprake van schade.

3c. Oordeel civiele rechter, het Hof Arnhem

De gemeente heeft hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van civiele rechter van de rechtbank. Het oordeel van het Hof is hetzelfde als die van de rechtbank en bevestigt de uitspraak van de rechtbank.

Het hoger beroep van de gemeente in deze is dus afgewezen. De uitspraak van het Hof ligt vanwege de vertrouwelijke gegevens ter inzage bij de griffie

4. Bepaling en betaling schade

De bepaling van de omvang van de schade is geen onderdeel in de procedure bij de civiele rechter geweest. Mts. Munsterhuis zal nu de hoogte van de schade moeten onderbouwen. Onze verzekeraar en de advocaat van de verzekeraar zal deze schade beoordelen. Het kan zijn dat partijen er onderling uitkomen. Het kan ook zijn dat partijen er onderling niet uitkomen en dan zal een schadestaatprocedure volgen. Van de eventuele verplichting kan op dit moment geen betrouwbare schatting gemaakt worden. Daarom is dit risico opgenomen in de niet uit de balans blijken de verplichtingen. Wel is met dit soort risico's rekening gehouden in de paragraaf weerstandsvermogen.

5. Rapportage

De schaderapportage is 4 september 2024 ingediend. De rapportage gaat er vanuit dat Munsterhuis (na start van de procedure in 2013) per 2016 een nieuwe varkensstal in bedrijf zou hebben gehad. In werkelijkheid was een nieuwe varkensstal niet meer mogelijk door een gewijzigd planologisch regime. De rapportage becijfert de daardoor veroorzaakte inkomstenderving, vergeefs gemaakte kosten, ontwikkelingsschade en belastingschade. De contante waarde van alle schadecomponenten zou neerkomen op €6.605.000. De advocaat van gemeente en de verzekeraar bereidt een inhoudelijke reactie met contra-expertise voor.

De gemeente Dinkelland heeft voor vermogensschades een eigen risico van €12.500 per aanspraak en een maximale dekking van €2.500.000 per aanspraak met een maximum van €5.000.000 per jaar. Dat betekent dat wij een financieel risico lopen.

6. Reactie gemeente(advocaat)

Het advies van de gemeenteadvocaat die een analyse van de kwestie heeft gemaakt bevat van belang zijnde verweren met betrekking tot de schadeclaim, waar nu omdat partijen nog nader gaan onderhandelen en omdat er mogelijk een schadestaat procedure volgt nog niet tot in detail kan worden ingegaan.

Wat daaruit kan worden opgemaakt is het volgende: Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft in haar arrest van 28 maart 2023 geoordeeld dat het door de gemeente op 2 juli 2013 genomen (raads)besluit onrechtmatig was én dat er sprake is van causaal verband tussen dat onrechtmatige besluit en de door Munsterhuis geleden schade. Die 'schade' bestaat in dit concrete geval uit het verlies van de kans om de door Munsterhuis gewenste uitbreiding te realiseren (en daarmee winst te behalen) en niet, zoals ABAB in haar rapport als uitgangspunt lijkt te nemen, de door Munsterhuis (vermeend) geleden inkomstenderving, advieskosten en ontwikkelingsschade. In eventueel door Munsterhuis aanhangig te maken schadestaatprocedure, zal de rechter dus moeten beoordelen in welke (vermogens)positie zou Munsterhuis hebben verkeerd als de gemeente op 2 juli 2013 geen onrechtmatig besluit had genomen. In dat verband overwoog het hof in zijn arrest van 28 maart 2023 terecht dat dat voor de begroting van de geleden schade (in financiële zin) mede van belang is de kans dat de door Munsterhuis gewenste bestemmingsplanwijziging zou hebben plaatsgevonden indien de gemeente op 2 juli 2013 een rechtmatig besluit zou hebben genomen. De kans die de gemeente, door op 2 juli 2013 een onrechtmatig besluit te nemen, aan Munsterhuis heeft ontnomen, betrof echter de kans om een bij voorbaat (vrijwel) kansloze uniforme openbare voorbereidingsprocedure te doorlopen. Bij de begroting van de omvang van de aansprakelijkheid van de gemeente voor de door Munsterhuis geleden schade dient er dus vanuit te worden gegaan dat Munsterhuis, door het verlies van de kans, naar alle waarschijnlijkheid geen (financiële) schade heeft geleden.

De vraag die moet worden beantwoord als het kans schade verweer wordt verworpen is of het schaderapport dat is ingediend door Munsterhuis een zodanig realiteitsgehalte heeft dat met de hoogte van het daarin opgenomen schadebedrag (nadrukkelijk) rekening moet worden gehouden. Het rapport gaat uit van een groot aantal onjuiste uitgangspunten. Ook bedragen die daarin zijn opgenomen kloppen over het algemeen niet. Zo blijkt dat het onderzoek is uitgevoerd zonder Due Diligence en zonder accountantscontrole op de aangeleverde stukken. Daarnaast kan aan de rapportage geen zekerheid met betrekking tot de juistheid van de informatie worden ontleend. De opsteller van het rapport heeft dus geen onderzoek gedaan naar de juistheid van de aangeleverde informatie van Munsterhuis. Zo nodig volgt een expertise vanuit de verzekeraar. De opgevoerde schade is daarom zodanig irreëel dat een hogere reservering dan reeds wordt ondervangen door het totaal verzekerde bedrag niet opportuun is.

Lopende opdrachten

Onderwerp	Looptijd	Contractwaarde Per jaar
Raamovereenkomst asfaltonderhoud	3 jaar vanaf 2021 Optionele verlenging met 2 x 1 jaar	800.000
Levering duurzame elektriciteit vanaf 2021	4 jaar vanaf 1 januari 2021 Optionele verlenging is 1 x 1 jaar	315.000*
Levering aardgas inclusief CO2 certificaten VER's Gold Standard	1 januari 2023 tot en met 31 december 2026 optionele verlenging met 3 x 1 jaar	189.000*
Maatwerkvoorziening vervoer 2023	1 augustus 2023 t/m 31 juli 2028 Optionele verlenging is 1 x 5 jaar.	1.000.000*
Callcenter voor incidenteel vervoer	1 augustus 2023 t/m 31 juli 2028 Optionele verlenging is 1 x 5 jaar	Voor 11 gemeenten 165.000
Rioolreiniging en -inspectie	1/9/2023 t/m 31/8/2025 Optionele verlenging 1 x 2 jaar	55.000
Integrale inkoop Wmo 2015 en Jeugdwet	4 jaar vanaf 2019 met een optionele verlenging van 2 x 1 jaar	4.500.000
Huishoudelijke ondersteuning	1-1-2024 tot en met 31-12-2028 optionele verlenging van 3x 1 jaar	2.500.000*
Onderhoud en storingsafhandeling Openbare Verlichting	1 maart 2022 tot en met 28 februari 2024 optionele verlenging van 2 x 1 jaar	290.000
Aanbesteding Wmo hulpmiddelen	2019 t/m 2022 optionele verlenging van 3 x 1 jaar	Varieert per jaar
Raamovereenkomst trapliften	1 januari 2023 tot en met 31 december 2025 optionele Verlenging van 4 x 1 jaar	Varieert per jaar
Uitbesteding afvalinzameling en -verwerking	2016 t/m 2020 Daarna jaarlijks verlengbaar	850.000
Overeenkomst Maintain Dorper Esch	Start na oplevering verbouwing Dorper Esch. Looptijd 30 jaar	Varieert per jaar Gemiddeld per jaar 335.000
Accountantsdiensten	Boekjaar 2023 t/m 2026 optionele verlenging van 1 x 4 jaar	65.000
Raambestek onderhoud elementenverharding Noaberkracht Dinkelland en Tubbergen	Boekjaar 2019 t/m 2021 met een optionele verlengingsmogelijkheid van 3 x 1 jaar	65.000
Reiniging kolken en lijnafwatering	3 jaar vanaf mei 2024 optionele verlenging met 3 x 1 jaar	11.700
Verkeersborden en toebehoren gemeenten Dinkelland en Tubbergen	1 mei 2021 tot en met 30 april 2025	20.000
Beveiligingsdienstverlening opvanglocaties	t/m maart 2024 optionele verlenging 6 x 6 maanden	210.000*
Levering beplantingen	1 september 2023 t/m 31 augustus 2026 optionele verlenging van een jaar	100.000*
Bermen maaien sloten korven	1-6-2023 t/m 31 mei 2025 optionele tot verlenging 2 maal 1 jaar	Varieert per jaar
Bestrijding eikenprocessierups	April 2023 tot en met maart 2025 optionele tot verlenging 2 maal 1 jaar	20.000*
Afvoer groenafval en levering materialen	01-04-2022 tot en met 31-03-2024	30.000
Afvalovereenkomst gemeentelijk afvalbergpunt	1 januari 2016 tot en met 31 december 2035	160.000
Raamovereenkomst uitzenddiensten	2 jaar vanaf 1 september 2023 met optionele verlenging van 2 x 1 jaar	Varieert per jaar
Extern adviesbureau onderwijshuisvesting locatie west gemeente Dinkelland	1 juli 2024 t/m 1 juli 2030 Optionele verlenging 4 x 1 jaar	24.500*
Adviesbureau ruimtelijke plannen	1 september 2024 t/m 1 september 2026 Optionele verlenging 2 x 1 jaar	33.125*
Leveren, plaatsen en monteren speeltoestellen	1 augustus 2024 t/m 1 augustus 2026 Optionele verlenging 2 x 1 jaar	66.930*

Onderwerp	Looptijd	Contractwaarde
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	1 november 2024 t/m 1 februari 2026	201.400*
Engineering fietspad Bomsestraat Weerselo	1 oktober 2024 t/m 1 oktober 2025 Optionele verlenging 3 x 1 jaar	78.000
Geluidsisolatieproject gemeente Dinkelland en Tubbergen	December 2024 t/m november 2025	166.400
Aanleg HWA-systeem en herinrichting Pastoor Havinkstraat etc. te Deurningen	September 2024 t/m juli 2025 Optionele verlenging van 2 maanden	35.000
* Contractwaarde is o.b.v. een schatting tot stand gekomen		

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Toelichting en analyse op de baten en lasten

Programma's

Onderstaand zijn de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging toegelicht voor ieder afzonderlijk programma en thema (basisprincipe is dat verschillen boven het grensbedrag van €50.000 worden toegelicht). De belangrijkste verschillen tussen de begroting na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten zijn ook reeds benoemd in de nota van aanbidding en de programmaverantwoording 2024 in het jaarverslag 2024, dat een onlosmakelijk deel vormt van deze jaarrekening 2024.

Programma Ambitiedeel

Ambitie buitengebied in balans

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	3	2	-1
Lasten	333	765	696	70
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-333	-762	-693	69
Onttrekkingen aan reserves	145	632	562	-70
Toevoegingen aan reserves	0	58	58	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-188	-188	-189	-1

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Voordelen

* Werkbudget

€	€
	70
	70

Nadelen

*

	0
	-1

* Per saldo overige voor- en nadelen

Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming

	69
--	----

Voordelen

*

	0
--	---

Nadelen

* Werkbudget

	-70
	-70

* Per saldo overige voor- en nadelen

Gerealiseerd nadelig saldo van baten en lasten na bestemming

	0
	-1

Ambitie iedereen gezond

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	50	50	0
Lasten	891	754	518	236
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-891	-704	-468	236
Onttrekkingen aan reserves	694	495	307	-188
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-197	-209	-161	49

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Voordelen

* Preventieve ondersteuning na beëindiging NPO (zie voorstel budgetoverheveling)

* Werkbudget (zie voorstel budgetoverheveling)

* Armoedebeleid (zie voorstel budgetoverheveling)

€	€
	84
	100
	31

	215
<u>Nadelen</u>	
*	
	0
* Per saldo overige voor- en nadelen	21
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming	236
<u>Voordelen</u>	
*	
	0
<u>Nadelen</u>	
* Preventieve ondersteuning na beëindiging NPO (zie voorstel budgetoverheveling)	-84
* Werkbudget (zie voorstel budgetoverheveling)	-50
* Armoedebeleid (zie voorstel budgetoverheveling)	-31
	-165
* Per saldo overige voor- en nadelen	-22
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten na bestemming	49

Ambitie leefomgeving van de toekomst

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	3.372	1.510	-1.863
Lasten	937	5.596	1.914	3.682
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-937	-2.224	-405	1.819
Onttrekkingen aan reserves	670	1.957	136	-1.821
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-267	-267	-269	-2

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Voordelen

* Duurzaamheid- programmagelden (zie voorstelbudgetoverheveling)	762
* Onderzoek geothermie omgeving Denekamp (zie voorstel budgetoverheveling)	110
* Wijk aanpak (zie voorstel budgetoverheveling)	391
* Uitvoeringskosten (zie voorstel budgetoverheveling)	200
* Motie: Isolatiesubsidie (zie voorstel budgetoverheveling)	165
* Werkbudget (zie voorstel budgetoverheveling)	169
* Capaciteit klimaat- en energiebeleis	493
* Spuk lokale aanpak isolatiesubsidie	1.196
* Aanpak energiewarmte	126
	3.613

Nadelen

* Capaciteit klimaat- en energiebeleis	-493
* Spuk lokale aanpak isolatiesubsidie	-1.196
* Aanpak energiewarmte	-126
	-1.815

* Per saldo overige voor- en nadelen	21
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming	1.819

Voordelen

*

0

Nadelen

* Duurzaamheid- programmagelden (zie voorstelbudgetoverheveling)	-762	
* Onderzoek geothermie omgeving Denekamp (zie voorstel budgetoverheveling)	-110	
* Wijkaanpak (zie voorstel budgetoverheveling)	-391	
* Uitvoeringskosten (zie voorstel budgetoverheveling)	-200	
* Motie: Isolatiesubsidie (zie voorstel budgetoverheveling)	-165	
* Werkbudget (zie voorstel budgetoverheveling)	-169	
		-1.798
* Per saldo overige voor- en nadelen		-23
Gerealiseerd nadelig saldo van baten en lasten na bestemming		-2

Ambitie leefbare kernen

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	856	293	-564
Lasten	1.370	2.850	1.519	1.331
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.370	-1.994	-1.227	767
Onttrekkingen aan reserves	916	1.539	761	-778
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-454	-454	-466	-11

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

€ €

Voordelen

* Voorbereidingskosten basisscholen Denekamp (zie voorstel budgetoverheveling)	371	
* Natura Docet transitiesubsidie (zie voorstel budgetoverheveling)	265	
* Centrumplan Denekamp (zie voorstel budgetoverheveling)	19	
* Werkbudget (zie voorstel budgetoverheveling)	52	
* Versterking toerisme (zie voorstel budgetoverheveling)	62	
* Flexwonen	622	
		1.391

Nadelen

* Flexwonen	-622	
		-622
* Per saldo overige voor- en nadelen		-2
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming		767

Voordelen

*

0

Nadelen

* Voorbereidingskosten basisscholen Denekamp (zie voorstel budgetoverheveling)

-371

* Natura Docet transitie subsidie (zie voorstel budgetoverheveling)

-265

* Centrumplan Denekamp (zie voorstel budgetoverheveling)

-19

* Werkbudget (zie voorstel budgetoverheveling)

-52

* Versterking toerisme (zie voorstel budgetoverheveling)

-62

-769

* Per saldo overige voor- en nadelen

-9

Gerealiseerd nadelig saldo van baten en lasten na bestemming

-11

Ambitie gemeente en de samenleving

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	0	0	0
Lasten	930	974	891	83
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-930	-974	-891	83
Onttrekkingen aan reserves	50	94	6	-89
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-880	-880	-886	-6

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

€

€

Voordelen

* Mijn Dinkelland 2030 (zie voorstel budgetoverheveling)

89

89

Nadelen

*

0

* Per saldo overige voor- en nadelen

-6

Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming

83

Voordelen

*

0

Nadelen

* Mijn Dinkelland 2030 (zie voorstel budgetoverheveling)

-89

-89

* Per saldo overige voor- en nadelen

-6

Gerealiseerd saldo van baten en lasten na bestemming

Programma basisdeel

Programma bestuur en middelen

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wiz.
BATEN				
Bestuur en middelen (exclusief algemene dekkingsmiddelen)	538	1.866	1.083	-783
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>				
1. Lokale heffingen	7.111	7.301	7.290	-11
2. Algemene uitkeringen	46.474	47.918	48.700	782
3. Dividend	1.271	1.457	1.458	1
4. Saldo financieringsfunctie	42	317	466	149
5. Overhead	0	8	8	-0
6. Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
7. Onvoorzien	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	55.436	58.867	59.004	138
LASTEN				
Bestuur en middelen (exclusief algemene dekkingsmiddelen)	4.629	6.418	5.464	-954
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>				
1. Lokale heffingen	50	50	50	-0
2. Algemene uitkeringen	0	0	0	0
3. Dividend	0	0	0	0
4. Saldo financieringsfunctie	-1.524	-1.339	-1.330	9
5. Overhead	8.990	9.079	9.096	17
6. Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
7. Onvoorzien	40	0	0	0
TOTAAL LASTEN	12.186	14.209	13.280	-929
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	43.250	44.658	45.725	1.067
Onttrekkingen aan reserves	825	3.699	3.470	-228
Toevoegingen aan reserves	2.528	6.222	6.222	-0
Resultaat van baten en lasten	41.546	42.135	42.973	839

De verschillen tussen de realisatie en de raming na
wijziging zijn:

€

€

Voordelen

* Rente (stelpost, schatkistbankieren, bouwkvavels, etc.)	140
* Algemene uitkering (zie voorstel resultaatbestemming voor €253.000)	782
* Stelpost prijscompensatie	246
* Stelpost uitvoeringskosten duurzaamheid	-132
* Participatie	20
* Robuust rechtsbeschermingssysteem	30
* Versterken sociale basis	19
* Asiel (inburgering) (zie voorstel budgetoverheveling)	79
* Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	20
* Werkdrukverlaging jeugdbescherming	33
* Detachering mbt Archief Ootmarsum (zie voorstel budgetoverheveling)	15
* Vermindering lokale heffingen	20
* Onderhoud gebouwen	158

* Versterken sociale basis	19	
* Rijksbijdrage Spuk	841	
		2.291

Nadelen

* Burgemeester en Wethouders	-50	
* Voorziening pensioenen wethouders	-295	
* Onroerendezaakbelasting	-41	
* Organisatieondersteuning	-59	
* Rijksbijdrage Spuk	-841	
		-1.236
* Per saldo overige voor- en nadelen		13
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming		1.067

Voordelen

*		0
---	--	---

Nadelen

* Detachering mbt Archief Ootmarsum (zie voorstel budgetoverheveling)	-15	
* Vermindering lokale heffingen	-20	
* Onderhoud gebouwen	-158	
* Versterken sociale basis	-19	
		-213
* Per saldo overige voor- en nadelen		-16
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten na bestemming		839

Kosten van de overhead

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	0	8	8	-0
Lasten	8.990	9.079	9.096	17
Kosten van de overhead	-8.990	-9.071	-9.088	-17
Waarvan kosten van overhead toe te rekenen aan grondexploitatie	315	315	315	0
Waarvan dekking overhead door toerekening aan grondexploitatie	-315	-315	-315	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-8.990	-9.071	-9.088	-17

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
	0	0	0	0
Totaalbedrag van heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Programma dienstverlening en burgerzaken

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	519	575	625	50
Lasten	934	1.009	977	32
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-415	-434	-352	82
Onttrekkingen aan reserves	0	4	0	-4
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-415	-430	-352	78

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

	€	€
Voordelen		
* Reisdocumenten		13
* Rijbewijzen		31
* Verkiezingen/referenda		17
		61
Nadelen		
*		0
		17
* Per saldo overige voor- en nadelen		78
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor en na bestemming		78

Programma veiligheid

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	17	-26	-22	4
Lasten	4.529	4.569	4.471	98
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-4.512	-4.595	-4.493	103
Onttrekkingen aan reserves	0	25	0	-25
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-4.512	-4.570	-4.493	78

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

	€	€
Voordelen		
* Omgevingsdienst Twente		60
* Werkbudget integraal veiligheidsbeleid (zie voorstel budgetoverheveling)		25
		85
Nadelen		
*		0
		18
* Per saldo overige voor- en nadelen		103
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming		103
Voordelen		
*		0

Nadelen

* Werkbudget integraal veiligheidsbeleid (zie voorstel budgetoverheveling)

-25

-25

* Per saldo overige voor- en nadelen

Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten na bestemming

78

Programma openbare ruimte en mobiliteit

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	3.920	3.857	3.895	38
Lasten	9.786	9.726	9.827	-102
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-5.866	-5.869	-5.933	-64
Onttrekkingen aan reserves	1.098	832	527	-305
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-4.768	-5.037	-5.406	-369

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

€

€

Voordelen

* Faciliteren samenlevingsinitiatieven (zie voorstel budgetoverheveling)

24

* Onderhoud kunstwerken (zie voorstel budgetoverheveling)

250

* Visual Tree Assessment (VTE) / Boomveiligheidscontrole (BVC) (zie voorstel budgetoverheveling)

20

294

Nadelen

* Wegen

-179

* Bermen en sloten

-163

* Rioolaansluiting (individueel op verzoek)

-20

-363

* Per saldo overige voor- en nadelen

5

Gerealiseerd nadelig saldo van baten en lasten voor bestemming

-64

Voordelen

*

0

Nadelen

* Faciliteren samenlevingsinitiatieven (zie voorstel budgetoverheveling)

-24

* Onderhoud kunstwerken (zie voorstel budgetoverheveling)

-250

* Visual Tree Assessment (VTE) / Boomveiligheidscontrole (BVC) (zie voorstel budgetoverheveling)

-20

-294

* Per saldo overige voor- en nadelen

-11

Gerealiseerd nadelig saldo van baten en lasten na bestemming

-369

Programma economie

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	2.387	765	1.900	1.135
Lasten	1.339	870	1.667	-796
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.048	-105	234	339
Onttrekkingen aan reserves	248	251	416	165
Toevoegingen aan reserves	1.019	-42	139	-181
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	277	187	510	323

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

€

€

Voordelen

* Mutatie verliesvoorziening grondexploitaties	165	
* Baten/lasten grondexploitaties	928	
* Stroomkosten (zie voorstel budgetoverheveling)	130	
* Forensenbelasting	28	
* Toeristenbelasting	244	
		1.495

Nadelen

* Volksfeesten en -evenementen	-33	
* Winstneming grondexploitaties	-181	
* Baten/lasten grondexploitaties	-928	
		-1.142
* Per saldo overige voor- en nadelen		-14
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming		339

Voordelen

* Mutatie verliesvoorziening grondexploitaties	165	
		165

Nadelen

* Winstneming grondexploitaties	-181	
		-181
* Per saldo overige voor- en nadelen		

Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten na bestemming

323

Programma onderwijs

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	96	276	180	-96
Lasten	2.684	2.426	2.336	89
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-2.588	-2.149	-2.156	-7
Onttrekkingen aan reserves	0	29	29	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-2.588	-2.120	-2.127	-7

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Voordelen

* Huisvesting openbaar basisonderwijs	11	
* Onderwijsachterstandenbeleid	16	
* Preventieve ondersteuning beëindiging NPO onderdeel PGJ	16	
* Lokaal onderwijsbeleid	120	
		163

Nadelen

* Leerlingenvervoer	-46	
* Lokaal onderwijsbeleid	-120	
		-166
* Per saldo overige voor- en nadelen		-5

Gerealiseerd nadelig saldo van baten en lasten
voor en na bestemming

-7

Programma sport en accommodaties

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	1.163	1.302	1.380	78
Lasten	3.910	4.361	4.243	118
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-2.747	-3.059	-2.863	196
Onttrekkingen aan reserves	111	391	266	-126
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-2.636	-2.667	-2.597	70

De verschillen tussen de realisatie en de raming na
wijziging zijn:

€

€

* Gemeentelijke binnensportaccommodaties en
zwembaden

27

* Buurtsportcoaches

43

* Aanvullende bekostiging Sporthal 't Hoge Vonder
te Deurningen (zie voorstel budgetoverheveling)

75

* Groot onderhoud gebouwen

51

196

Nadelen

*

0

* Per saldo overige voor- en nadelen

Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming	196
<u>Voordelen</u>	
*	
	0
<u>Nadelen</u>	
* Aanvullende bekostiging Sporthal 't Hoge Vonder te Deurningen (zie voorstel budgetoverheveling)	-75
* Groot onderhoud gebouwen	-51
	-126
* Per saldo overige voor- en nadelen	
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten na bestemming	70

Programma cultuur en recreatie

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	81	351	318	-32
Lasten	1.350	1.802	1.683	118
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-1.269	-1.451	-1.365	86
Onttrekkingen aan reserves	138	282	257	-25
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-1.131	-1.169	-1.108	61

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Voordelen

* Bijdrage Noaberkermis (zie voorstel budgetoverheveling)	13
* Musea	11
* Toren Nicolaaskerk	22
* Motie waterpunten (zie voorstel budgetoverheveling)	38
* Nadere regeling cultuur participatie en evenementen (zie voorstel budgetoverheveling)	11
	95

Nadelen

* Groot onderhoud gebouwen	-18	-18
* Per saldo overige voor- en nadelen		9
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming		86
<u>Voordelen</u>		
* Groot onderhoud gebouwen	18	18
<u>Nadelen</u>		
* Motie waterpunten (zie voorstel budgetoverheveling)	-29	
* Nadere regeling cultuur participatie en evenementen (zie voorstel budgetoverheveling)	-11	
		-40
* Per saldo overige voor- en nadelen		-3
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten na bestemming		61

Programma sociaal domein

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	4.175	8.960	8.865	-95
Lasten	26.817	33.886	31.874	2.013
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-22.642	-24.926	-23.009	1.917
Onttrekkingen aan reserves	35	1.700	1.476	-223
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-22.607	-23.226	-21.532	1.694

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Voordelen

* Vluchtelingen (zie voorstel budgetoverheveling)	48
* Heroriëntatie vrij toegankelijke voorzieningen	58
* Wet inburgering (zie ook voorstel budgetoverheveling)	97
* Vluchtelingen Oekraïne (zie voorstel budgetoverheveling)	247
* Migratieketen (zie voorstel budgetoverheveling)	1.075
* Kernondersteuner	44
* Preventiebudget	19
* Minimabeleid	39

* Energietoelage	223	
* Participatiewet	55	
* Sociale werkvoorziening	89	
* Participatie en reïntegratie	138	
* Regiotaxi	26	
* Wmo beleid en uitv. Maatwerkdienstverlening 18+	31	
* Huishoudelijke ondersteuning	101	
* Wmo ondersteuning individueel	70	
		2.360
<u>Nadelen</u>		
* Kinderopvangsloegslag	-62	
* AZC Dinkelland	-25	
* Aanpak huiselijk geweld	-36	
* Bijstandsuitkeringen	-31	
* Hulpmiddelen	-26	
* Beroepszorg	-24	
* Jeugdzorg	-292	
		-495
* Per saldo overige voor- en nadelen		52
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming		1.917
<u>Voordelen</u>		
*		
		0
<u>Nadelen</u>		
* Energietoelage	-223	
		-223
* Per saldo overige voor- en nadelen		1
Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten na bestemming		1.694

Opmerking m.b.t. eigen bijdragen/abonementstarief
WMO huishoudelijke hulp

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen/abonementstarief door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen/abonementstarief geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen/abonementstarief kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau.

Programma milieu

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	2.655	2.539	2.538	-1
Lasten	2.485	2.432	2.458	-26
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	170	107	80	-27
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	170	107	80	-27

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Voordelen

* Geluidsanering Deurningerstraat

* Vergoeding afval (o.a.PMD, SUP vergoeding), mutatie voorziening afval

€	€
	57
	88
	88

Nadelen

* Beleid en uitvoering begraafplaatsen en crematoria

* Geluidsanering Deurningerstraat

* Vergoeding afval (o.a.PMD, SUP vergoeding), mutatie voorziening afval

	-28
	57
	-88
	-59

* Per saldo overige voor- en nadelen

-2

Gerealiseerd nadelig saldo van baten en lasten voor en na bestemming

27

Programma volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

(Bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Vershil realisatie versus begr. na wijz.
Baten	3.638	8.818	11.040	2.221
Lasten	3.761	10.418	12.496	-2.078
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-123	-1.600	-1.456	144
Onttrekkingen aan reserves	0	1.011	1.254	243
Toevoegingen aan reserves	1.228	622	873	-251
Gerealiseerde totaal resultaat van baten en lasten	-1.351	-1.211	-1.075	136

De verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Voordelen

* Bestemmingsplanwijzigingen op verzoek

* Omgevingsvergunningen

* Winstneming grondexploitaties

* Baten/lasten grondexploitaties

€	€
	60
	71
	251
	2.128
	2.509

Nadelen

* Mutatie verliesvoorziening en verliesneming grondexploitaties

* Baten/lasten grondexploitaties

	-243
	-2.128
	-2.371

* Per saldo overige voor- en nadelen

6

Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten voor bestemming

144

Voordelen

* Mutatie verliesvoorziening en verliesneming grondexploitaties

	243
	243

Nadelen

* Winstneming grondexploitaties

	-251
	-251

* Per saldo overige voor- en nadelen

Gerealiseerd voordelig saldo van baten en lasten na bestemming

136

Controle	0	0-	2.905	2.905
----------	---	----	-------	-------

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 26 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.944.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 3.295.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.944.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.936.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

- Begrotingscriterium: € 3.038.000 (= negatieve afwijkingen tussen werkelijke en geautoriseerde lasten op een aantal programma's en investeringskredieten)
- Voorwaardecriterium: € 257.000 (= niet correct naleven subsidieregels)

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Rechtmatigheidsverantwoording		
Begrotingscriterium		Bedrag (bedragen x €1.000)
1A.	Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	3.027
1B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	11
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling et cetera).	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		3.038
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	2.936
	De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	102
Voorwaardencriterium		
5.	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	0
	Subsidieverstreking voldoet niet aan criteria Algemene Subsidieverordening (ASV)	257
M&O criterium		
6.	Geen bevindingen.	0
Totaal Onrechtmatigheden		3.295
Waarvan acceptabel		2.936
Waarvan niet-acceptabel		359

Bijlagen bij de jaarrekening

Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de bijlagen te vinden ter ondersteuning van en verdieping op de jaarrekening. Het gaat hierbij om:

1. Overzicht van incidentele baten en lasten
2. Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
3. Single information, Single audit(SiSa)
4. Overzicht taakvelden
5. Toelichting beleidsindicatoren

Bijlage 1: Overzicht van incidentele baten en lasten

Overzicht van incidentele baten en lasten

Begrotingstechnisch is over 2024 rekening gehouden met een saldo van incidentele baten en lasten van - €232. Hierover bent u geïnformeerd van raadspectief 2024 t/m het programmajournaal 2024. In werkelijkheid is er sprake van een saldo van -€494. Er is sprake van een positief saldo als de incidentele lasten hoger zijn dan de incidentele baten. Structureel gezien is dit een positieve ontwikkeling.

De belangrijkste werkelijke incidentele baten en lasten betreffen:

- grondexploitatie
 - budgettair neutraal door dekking/dotatie uit/aan algemene reserve (€407.000);
- budgetoverheveling
 - budgettair neutraal door dekking uit algemene reserve (€1.475.000);
- diverse projecten maatschappelijk effectenplan
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve Maatschappelijk Effecten Plan (€106.000);
- meerjarig onderhoudsplan gebouwen (MOP)
 - budgettair neutraal door dekking/dotatie uit/aan reserve onderhoud gebouwen (€80.000);
- diverse projecten College akkoord 2022 - 2026
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve College akkoord 2022 -2026 (€1.178.000);
- samenhangende objectenregistratie van gemeenten
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve incidenteel beschikbare algemene middelen (€113.000);
- bijdrage bibliotheek
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve incidenteel beschikbare algemene middelen (€100.000);
- voortzetten groen blauwe diensten
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve incidenteel beschikbare algemene middelen (€461.000);

- uitvoeringsplan KOG
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen (€209.000);
- resultaat meerjarenraming en tussentijdse rapportages;
 - budgettair neutraal door dekking/dotatie uit/aan algemene reserve (€3.123.000);
- vermindering lokale heffingen
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve incidenteel beschikbare algemene middelen (€280.000);
- transitiesubsidie Natura Docet
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve incidenteel beschikbare algemene middelen (€353.000);
- aanvullende bijdrage sporthal 't Hoge Vonder
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve incidenteel beschikbare algemene middelen (€200.000);
- normgeld particuliere opvang Oekraïne
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve incidenteel beschikbare algemene middelen (€70.000);
- Noodfonds energiekosten verenigingen en SMO's
 - budgettair neutraal door dekking uit reserve incidenteel beschikbare algemene middelen (€47.000);
- diverse provinciale subsidies (o.a. verantwoord worden via de SISA regeling)*;
- Ruiming conventionele explosieven (€49.000);
- Wijk GGD (€57000);
- AZC Dinkelland (€25.000).

* zie hiervoor bijlage 3 en toelichting op de overlopende activa/passiva m.b.t. van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen op specifieke uitkeringen.

In de volgende tabel worden de incidentele mee- en tegenvallers over 2024 weergegeven (afgerond op €1.000).

Programma	Begroting/Werkelijk	Lasten	Baten	Toevoeging reserve	Beschikking reserve	Saldo incidentele lasten en baten
PROGRAMMA BESTUUR EN MIDDELEN	Begroting	3.651	-6.436	-6.222	3.643	-206
	Werkelijk	3.423	-6.444	-6.222	3.415	-214
PROGRAMMA DIENSTVERL EN BURGERZAKEN	Begroting	4	0	0	4	0
	Werkelijk	0	0	0	0	0
PROGRAMMA VEILIGHEID	Begroting	25	49	0	25	49
	Werkelijk	0	49	0	0	49
PROGRAMMA OPENB RUIMTE EN MOBILITEIT	Begroting	642	0	0	642	0
	Werkelijk	337	0	0	337	0
PROGRAMMA ECONOMIE	Begroting	381	42	42	251	130
	Werkelijk	416	-139	-139	416	0
PROGRAMMA ONDERWIJS	Begroting	147	-118	0	29	0
	Werkelijk	85	-56	0	29	0
PROGRAMMA SPORT EN ACCOMMODATIES	Begroting	550	-524	0	372	-346
	Werkelijk	386	-581	0	247	-441
PROGRAMMA CULTUUR EN RECREATIE	Begroting	530	-266	0	264	0
	Werkelijk	484	-245	0	239	0
PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN	Begroting	2.252	-410	0	1.700	141
	Werkelijk	1.922	-343	0	1.476	103
PROGRAMMA MILIEU	Begroting	65	-65	0	0	0
	Werkelijk	0	0	0	0	0
PROGRAMMA VOLKSHUISV EN RUIMT ORDEN	Begroting	1.011	-622	-622	1.011	0
	Werkelijk	1.254	-873	-873	1.254	0
AMBITIE BUITENGEBIED IN BALANS	Begroting	636	-61	-58	632	0
	Werkelijk	565	-60	-58	562	0
AMBITIE IEDEREEN GEZOND	Begroting	495	0	0	495	0
	Werkelijk	307	0	0	307	0
AMBITIE LEEFOMGEVING VD TOEKOMST	Begroting	5.329	-3.372	0	1.957	0
	Werkelijk	1.646	-1.500	0	136	9

AMBITIE LEEFBARE KERNEN	Begroting	2.396	-856	0	1.539	0
	Werkelijk	1.054	-293	0	761	0
AMBITIE GEMEENTE ED SAMENLEVING	Begroting	94	0	0	94	0
	Werkelijk	6	0	0	6	0
	Begroting	18.206	-	-6.861	12.658	-232
	Werkelijk	11.884	-	-7.292	9.184	-494
			12.641			
			10.486			

Bijlage 2: Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Verantwoording Wet normering topinkomens (WNT) 2024

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector in werking getreden (WNT).

De WNT bevat vooral een regeling over de hoogte van de bezoldiging en de ontslagvergoeding van topfunctionarissen,

en ook over de openbaarmaking van deze gegevens welke voor het eerst zijn opgenomen in de jaarrekening 2013.

De gemeentesecretaris van Dinkelland heeft binnen de gemeente Dinkelland een onbezoldigde functie.

Hij bekleedt binnen het Openbaar lichaam Noaberkracht Dinkelland Tubbergen een bezoldigde functie als algemeen directeur

en in het kader van de WNT is zijn bezoldiging vermeld in de jaarstukken 2024 van Noaberkracht.

De griffier van de gemeente Dinkelland heeft binnen Dinkelland een bezoldigde functie.

Gegevens 2024

bedragen x € 1

Engelbertink
L.J.H.

Functiegegevens

Griffier

Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.128
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.809
<i>Subtotaal</i>	€ 109.937
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 109.937
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2023

bedragen x € 1

Huitema O.J.R.J.

Engelbertink
L.J.H.

Functiegegevens

Griffier

Griffier

Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01/30-09	01-10/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 80.136	€ 22.057
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.166	€ 3.519
<i>Subtotaal</i>	€ 93.302	€ 25.577

Verantwoording Wet normering topinkomens (WNT) 2024		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 167.250	€ 55.750
Totale bezoldiging	€ 93.302	€ 25.577
NAAM TOPFUNCTIONARIS		FUNCTIE
C. Luttkhuis		Gemeentesecretaris

Bijlage 3: Single informatie Single audit (SiSa)

OCW

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			0	3	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
			€0	€ 6.729			€0	€0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2

OCW

			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19
			€391	€11.791	€0	€10.404	€0	€4.488
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24	
			€12.348	€24.348	€0	€ 400	€12.739	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	

OCW

			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 25.643	€ 0	2	63	8	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen en van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 140.142	€ 0	€ 0	€ 0	€ 31.960	€ 18.336
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
				Bedrag	Bedrag			
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
			1					
			2					
			100					

OCW

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging en	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	
			€ 0	€ 0	€ 0	
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07
			€ 0	€ 61.357	€ 61.357	Ja
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11
		1				
		2				
		10				

OCW

OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
			1 SB230092	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 171.248	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 171.248
			2					
			100					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1 Ja					
			2					
			100					
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 202004903	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			100					

OCW

			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
		1	202004903	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2						
		100						
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
		1	060173 Gemeente Oldenzaal	5000004910	€ 9.080	€ 22.554	€ 29.393	€ 73.012
		2						
		15						
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
		1	060173 Gemeente Oldenzaal	5000004910	Nee			

OCW

			2				
			15				
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
				Indicator: E44B/10	Indicator: E44B/11	Indicator: E44B/12	
			1	060173 Gemeente Oldenzaal	5000004910	Infiltratievoorziening Bromeliastraat-Denekamp	
			2				
			15				
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
				Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
				Indicator: E84/01	Indicator: E84/02	Indicator: E84/03	Indicator: E84/04
				€ 60.840	€ 118.470	€ 59.235	Nee
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: E84/05	Indicator: E84/06	Indicator: E84/07	Indicator: E84/08
			1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Ja	2	
			2				
			3				
			4				

OCW

		50						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G2/01	Indicator: G2/02	Indicator: G2/03	Indicator: G2/04	Indicator: G2/05	Indicator: G2/06
			€ 3.249.157	€ 117.308	€ 257.633	€ 11.884	€ 51.516	€ 1.970
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werken inkomens kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G2/07	Indicator: G2/08	Indicator: G2/09	Indicator: G2/10	Indicator: G2/11	Indicator: G2/12
			€ 17.068	-€ 9	€ 0	€ 741.613	€ 2.103	€ 0

OCW

			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Nee				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G3/01</i>	<i>Indicator: G3/02</i>	<i>Indicator: G3/03</i>	<i>Indicator: G3/04</i>	<i>Indicator: G3/05</i>	<i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 7.330	€ 8.792	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

OCW

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel I 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 94.100	€ 2.325
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	-€ 3	€ 9.001	€ 145
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 36.741	€ 1.003
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	-€ 61	€ 3.333	€ 69
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.658	€ 133
			6 Totaal	€ 0	€ 0	-€ 64	€ 147.833	€ 3.675

OCW

			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverzekering (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: G4/07</i>	<i>Indicator: G4/08</i>	<i>Indicator: G4/09</i>	<i>Indicator: G4/10</i>	
1			Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
2			Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
3			Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
4			Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
5			Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
6			Totaal	0	0	N.v.t.	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G4/11</i>	<i>Indicator: G4/12</i>	<i>Indicator: G4/13</i>	<i>Indicator: G4/14</i>	<i>Indicator: G4/15</i>
1			Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2			Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3			Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4			Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5			Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6			Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

OCW

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		

OCW

			€ 425.641	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire_gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2024	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 23.240	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				

OCW

			€ 1.168.008	€ 455.118				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1	Onroerende zaken onderhoud	€ 68.758	€ 68.758	€ 0	€ 0	
		2	Roerende zaken aankoop	€ 35.634	€ 0	€ 35.634	€ 0	
		3	Roerende zaken dienstverlening	€ 350.345	€ 0	€ 0	€ 350.345	
		4	onroerende zaken renovatie	€ 381	€ 381	€ 0	€ 0	
		5						
		6						
		100						
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoord ding (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Aard controle R Indicator: H21/03	Aard controle R Indicator: H21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Ja		€ 7.026	€ 19.226	Nee	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 17.804	€ 18.414	€ 18.414	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 121.891	€ 119.927	€ 119.927	Ja	Ja

OCW

			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 27.391	€ 27.000	€ 27.000	Ja	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 21.913	€ 21.712	€ 21.712	Ja	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 6.848	€ 5.000	€ 5.000	Ja	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 23.967	€ 22.809	€ 22.809	Ja	Ja
			7	Valpreventie	€ 65.055	€ 47.753	€ 47.753	Ja	Ja
			8	Leefomgeving	€ 13.696	€ 8.019	€ 8.019	Ja	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 3.424	€ 599	€ 599	Ja	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 49.305	€ 41.097	€ 41.097	Ja	Ja
			11	Mantelzorg	€ 13.696	€ 9.146	€ 9.146	Ja	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 13.696	€ 15.000	€ 15.000	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 13.011	€ 19.036	€ 19.036	Ja	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.424	€ 3.287	€ 3.287	Ja	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 9.997	€ 7.440	€ 7.440	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
				Nee					
VRO	J41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden		Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/01	Aard controle R Indicator: J41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/03	Aard controle R Indicator: J41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/06
			1	030004 Provincie Overijssel	€ 0	€ 50.000	€ 16.666	8	8
			2						
			3						
			4						
			5						

OCW

			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/09			
			1 030004 Provincie Overijssel	56	Ja			
			2					
			3					
			4					
			5					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			277	€ 49.458	€ 49.458	50	€ 100.594	€ 332.643
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huiseeër heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			371	€ 49.962	€ 70.737			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparen de maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuuris olatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbe sparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik /energierekenin g tot gevolg.	Het aantal overige energiereken ing verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			742	277	50	0	370	0
VRO	J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoning en 						

OCW

			2					
			20					
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: J94/01	Indicator: J94/02	Indicator: J94/03	Indicator: J94/04	Indicator: J94/05	Indicator: J94/06
		1	LA/23-03613589	€ 9.382	21	0	0	€ 0
		2	LA/24-03760538	€ 0	0	0	0	€ 0
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: J94/07	Indicator: J94/08	Indicator: J94/09			
		1	€ 0	€ 9.382	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		100						

OCW

VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Sisa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01	Aard controle R Indicator: J210B/02	Aard controle R Indicator: J210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06
		1	030004 Provincie Overijssel	€ 86.114	€ 27.681	3	127	Nee
		2	030004 Provincie Overijssel	€ 25.148	€ 5.983	0	0	Ja
		3						
		4						
		5						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel Aard controle R Indicator: K28/01	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel Aard controle R Indicator: K28/02	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten Aard controle R Indicator: K28/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle R Indicator: K28/05	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 135.098	€ 363.317	€ 3.024	€ 977.888	€ 27.570	€ 57.704
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

OCW

		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/06</i>
			€ 2.725.968	€ 116.865	€ 0	€ 0	€ 0	€ 74.447
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 12.512	€ 0	€ 2.929.792	€ 8.490.633	

Bijlage 4: Overzicht taakvelden

Overzicht taakvelden

De lasten en baten zijn per grootboekrekening specifiek gekoppeld aan een (voorgeschreven) taakveld. Deze koppeling is een andere dan die van de grootboekrekeningen met de programma's zoals gepresenteerd in het overzicht van baten en lasten. Hierdoor bestaat geen rechtstreeks verband tussen de programma's en de taakvelden.

	Taakvelden * € 1000	Inkomsten/Uitgaven	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
0.1	Bestuur	U	-2.754	-3.085	331
		I		0	-0
	Totaal - Bestuur		-2.754	-3.085	331
0.10	Mutaties reserves	U	-952	-1.383	431
		I	10.155	7.175	2.980
	Totaal - Mutaties reserves		9.203	5.792	3.412
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	U	-5.908	-5.908	-0
		I	2.786	2.292	493
	Totaal - Resultaat van de rekening van baten en lasten		-3.123	-3.616	493
0.2	Burgerzaken	U	-1.009	-977	-32
		I	575	625	-50
	Totaal - Burgerzaken		-434	-352	-82
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	U	-1.512	-1.374	-137
		I	792	849	-57
	Totaal - Beheer overige gebouwen en gronden		-719	-525	-194
0.4	Overhead	U	-9.079	-9.096	17
		I	8	8	0
	Totaal - Overhead		-9.071	-9.088	17
0.5	Treasury	U	1.339	1.330	9
		I	1.774	1.924	-150
	Totaal - Treasury		3.113	3.254	-141
0.61	OZB woningen	U	-414	-418	4
		I	4.328	4.315	13
	Totaal - OZB woningen		3.914	3.897	17
0.62	OZB niet-woningen	U	-133	-136	3
		I	3.280	3.258	22
	Totaal - OZB niet-woningen		3.146	3.122	24
0.64	Belastingen overig	U	-37	-37	-0
		I	-284	-264	-20
	Totaal - Belastingen overig		-321	-302	-20
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	U			0
		I	47.918	48.700	-782
	Totaal - Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		47.918	48.700	-782
0.8	Overige baten en lasten	U	-2.498	-1.349	-1.149
		I	1.051	214	836
	Totaal - Overige baten en lasten		-1.447	-1.134	-313
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	U		0	0
	Totaal - Vennootschapsbelasting (VpB)			0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	U	-2.304	-2.303	-1
	Totaal - Crisisbeheersing en brandweer		-2.304	-2.303	-1
1.2	Openbare orde en veiligheid	U	-2.291	-2.189	-101
		I	-26	-22	-4
	Totaal - Openbare orde en veiligheid		-2.317	-2.211	-106
2.1	Verkeer en vervoer	U	-5.017	-5.103	85

	Taakvelden * € 1000	Inkomsten/Uitgaven	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
		I	417	438	-21
	Totaal - Verkeer en vervoer		-4.600	-4.664	64
2.2	Parkeren	U	-39	-40	0
		I	2	2	0
	Totaal - Parkeren		-37	-38	1
2.5	Openbaar vervoer	U	-5	-5	0
		I	15	18	-3
	Totaal - Openbaar vervoer		10	13	-3
3.1	Economische ontwikkeling	U	-279	-280	1
	Totaal - Economische ontwikkeling		-279	-280	1
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	U	-136	-965	829
		I	-38	888	-927
	Totaal - Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-174	-76	-98
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	U	-335	-205	-130
		I	96	92	4
	Totaal - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-239	-113	-126
3.4	Economische promotie	U	-334	-345	11
		I	711	922	-211
	Totaal - Economische promotie		377	577	-201
4.2	Onderwijshuisvesting	U	-1.013	-628	-385
		I			0
	Totaal - Onderwijshuisvesting		-1.013	-628	-385
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	U	-2.026	-1.867	-159
		I	276	180	96
	Totaal - Onderwijsbeleid en leerlingzaken		-1.750	-1.687	-63
5.1	Sportbeleid en activering	U	-429	-387	-42
		I	136	141	-5
	Totaal - Sportbeleid en activering		-293	-247	-47
5.2	Sportaccommodaties	U	-3.937	-3.856	-81
		I	1.166	1.239	-73
	Totaal - Sportaccommodaties		-2.770	-2.616	-154
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	U	-277	-247	-30
		I	24	12	12
	Totaal - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		-254	-235	-18
5.4	Musea	U	-874	-582	-292
		I	47	47	0
	Totaal - Musea		-826	-535	-291
5.5	Cultureel erfgoed	U	-112	-116	4
		I	45	45	0
	Totaal - Cultureel erfgoed		-67	-71	4
5.6	Media	U	-760	-760	0
		I	197	197	-0
	Totaal - Media		-563	-564	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	U	-2.735	-2.608	-127

	Taakvelden * € 1000	Inkomsten/Uitgaven	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
		I	64	49	15
	Totaal - Openbaar groen en (openlucht) recreatie		-2.671	-2.560	-112
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	U	-7.243	-5.643	-1.600
		I	3.430	3.509	-79
	Totaal - Samenkracht en burgerparticipatie		-3.813	-2.134	-1.679
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	U	-713	-682	-31
		U			0
		I	336	270	66
		I			0
	Totaal - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		-377	-412	35
6.3	Inkomensregelingen	U	-5.726	-4.971	-754
		I	4.849	4.445	404
	Totaal - Inkomensregelingen		-877	-527	-350
6.4	Begeleide participatie	U	-2.422	-2.610	188
		U			0
		I	168	443	-276
		I			0
	Totaal - Begeleide participatie		-2.255	-2.166	-88
6.5	Arbeidsparticipatie	U	-1.262	-1.124	-138
		I	5	5	0
	Totaal - Arbeidsparticipatie		-1.257	-1.119	-138
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	U	-1.522	-1.534	11
		I	14	24	-10
	Totaal - Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-1.509	-1.510	1
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	U			0
		I			0
	Totaal - Maatwerkdienstverlening 18+				0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	U	-2.839	-2.738	-101
		I	100	113	-13
	Totaal - Hulp bij het huishouden (WMO)		-2.739	-2.625	-114
6.71b	Begeleiding (WMO)	U	-3.533	-3.452	-81
		I	76	76	-0
	Totaal - Begeleiding (WMO)		-3.458	-3.376	-81
6.71c	Dagbesteding (WMO)	U	-895	-878	-17
	Totaal - Dagbesteding (WMO)		-895	-878	-17
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	U			0
		I			0
	Totaal - Maatwerkdienstverlening 18-				0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	U	-2.255	-2.121	-134
	Totaal - Jeugdhulp begeleiding		-2.255	-2.121	-134
6.72b	Jeugdhulp behandeling	U	-1.340	-1.303	-37
	Totaal - Jeugdhulp behandeling		-1.340	-1.303	-37
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	U	-553	-626	73
	Totaal - Jeugdhulp dagbesteding		-553	-626	73

	Taakvelden * € 1000	Inkomsten/Uitgaven	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	U	-203	-204	2
	Totaal - Jeugdhulp zonder verblijf overig		-203	-204	2
6.73a	Pleegzorg	U	-189	-205	16
	Totaal - Pleegzorg		-189	-205	16
6.73b	Gezinsgericht	U	-302	-322	20
	Totaal - Gezinsgericht		-302	-322	20
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	U	-799	-907	108
	Totaal - Jeugdhulp met verblijf overig		-799	-907	108
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	U	-884	-1.037	153
		I			0
	Totaal - Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf		-884	-1.037	153
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	U	-65	-56	-9
	Totaal - Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		-65	-56	-9
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	U			0
	Totaal - Geëscaleerde zorg 18+				0
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	U	-180	-182	2
		I		0	0
	Totaal - Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		-180	-182	2
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	U			0
	Totaal - Geëscaleerde zorg 18-				0
6.82a	Jeugdbescherming	U	-295	-365	70
	Totaal - Jeugdbescherming		-295	-365	70
6.82b	Jeugdreclassering	U	-15	-27	12
	Totaal - Jeugdreclassering		-15	-27	12
7.1	Volksgezondheid	U	-1.368	-1.366	-2
		I	77	73	4
	Totaal - Volksgezondheid		-1.291	-1.293	2
7.2	Riolering	U	-2.997	-2.994	-3
		I	3.396	3.405	-9
	Totaal - Riolering		399	411	-12
7.3	Afval	U	-2.197	-2.261	64
		I	2.452	2.517	-64
	Totaal - Afval		255	255	-1
7.4	Milieubeheer	U	-5.056	-1.796	-3.260
		I	3.111	1.310	1.801
	Totaal - Milieubeheer		-1.945	-486	-1.459
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	U	-34	-61	27
		I	21	21	-0
	Totaal - Begraafplaatsen en crematoria		-12	-40	27
8.1	Ruimte en leefomgeving	U	-927	-910	-17
		I	179	220	-42
	Totaal - Ruimte en leefomgeving		-748	-690	-58
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	U	-8.323	-10.438	2.115
		I	7.910	10.026	-2.117

	Taakvelden * € 1000	Inkomsten/Uitgaven	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
	Totaal - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		-413	-411	-2
8.3	Wonen en bouwen	U	-3.513	-2.411	-1.102
		I	1.870	1.243	627
	Totaal - Wonen en bouwen		-1.643	-1.168	-475
	Totaal		-0	2.905	-2.905

Bijlage 5: Toelichting beleidsindicatoren

Programma	Naam indicator	Omschrijving
Bestuur & middelen	Formatie	Aantal fte per 1.000 inwoners
Bestuur & middelen	Bezetting	Aantal medewerkers per 1.000 inwoners
Bestuur & middelen	Apparaatskosten	Totale kosten per inwoner. De noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Het betreft dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Bestuur & middelen	Externe inhuur	Kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen
Bestuur & middelen	Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het percentage overhead betreft de overheadkosten zoals begroot op taakveld 0.4 gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).
Veiligheid	Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.

Veiligheid	Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Veiligheid	Diefstallen uit woningen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
Economie	Funcatiemenging	Weergegeven in percentage. De funcatiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Onderwijs	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Onderwijs	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) in het VO of MBO dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	Percentage niet sporters

Sociaal domein	Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
Sociaal domein	Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).
Sociaal domein	Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.

Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).
Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	Weergegeven in percentage. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen. Bedragen x €1.000.
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Demografische druk	Weergegeven in percentage. De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Overige gegevens

Controleverklaring

De controleverklaring is afzonderlijk bijgevoegd.

Raadsvoorstel en raadsbesluit

Voorstel

Wij stellen u voor de jaarstukken 2024 conform vast te stellen en het positief resultaat van € 2.905.000 als volgt te bestemmen:

- a. Toevoeging reserve verplichtingen voorgaand dienstjaar €1.446.000;
- b. Toevoeging reserve incidenteel beschikbare algemene middelen €214.000.

Na verwerking van bovenstaande bestemming blijft het positieve resultaat over van €1.245.000. Conform bestaand beleid wordt dit bedrag gedoteerd aan algemene reserve.

Denekamp, 13 mei 2025

Burgemeester en Wethouders van Dinkelland,

de secretaris,

de burgemeester,

Besluit

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Dinkelland in zijn openbare vergadering van 24 juni 2025

de griffier,

de voorzitter,